JAŠER

KAPITOLA 1

1 I řekl Bůh: Učiňme člověka k obrazu svému, k naší podobě. I stvořil Bůh člověka k obrazu svému.
2 Bůh stvořil člověka ze země a vdechl mu do chřípí dech života. Člověk se stal živou duší, obdařenou řečí.
3 I řekl Hospodin: Není dobré býti člověku samotnému; učiním mu pomoc, která mu bude podobná.
4 A Hospodin způsobil, že na Adama padl tvrdý spánek, a usnul. Odebral mu jedno žebro, udělal z něj maso, utvořil ho a přinesl ho Adamovi. Adam se probudil ze spánku a hle, před ním stála žena.
5 A řekl: „Toto je kost z mých kostí a bude se nazývat žena, neboť byla vzata z muže.“ A Adam jí dal jméno Eva, neboť se stala matkou všech živých.
6 Bůh jim požehnal a v den, kdy je stvořil, dal jim jména Adam a Eva. A Hospodin Bůh řekl: „Ploďte se a množte se a naplňte zemi.“
7 Hospodin Bůh vzal Adama a jeho ženu a umístil je do zahrady Eden, aby ji obdělávali a střežili. Přikázal jim: „Z každého stromu v zahradě jíst smíte, ale ze stromu poznání dobrého a zlého jíst nebudete, neboť v den, kdy byste z něho jedli, jistě zemřete.“
8 A když jim Bůh požehnal a přikázal jim, odešel od nich a Adam a jeho žena bydleli v zahradě podle příkazu, který jim Hospodin přikázal.
9 A had, kterého Bůh stvořil s nimi na zemi, k nim přišel, aby je podnítil k přestoupení Božího příkazu, který jim dal.
10 Had svedl a přesvědčil ženu, aby jedla ze stromu poznání. Žena poslechla hadův hlas a přestoupila Boží slovo. Vzala ze stromu poznání dobra a zla a jedla. Vzala z něho a dala i svému muži a on jedl.
11 Adam a jeho žena přestoupili Boží příkaz, který jim dal. Bůh to věděl, a proto proti nim vzplanul hněv a proklel je.
12 Hospodin Bůh je toho dne vyhnal ze zahrady Eden, aby obdělávali půdu, z níž byli vzati. Odešli a usadili se na východ od zahrady Eden. Adam poznal svou ženu Evu a ta mu porodila dva syny a tři dcery.
13 Prvorozenému dala jméno Kain, řka: „Získala jsem muže od Hospodina.“ Druhému dala jméno Ábel, neboť řekla: „Nadarmo jsme přišli na zem a nadarmo z ní budeme vzati.“
14 Chlapci vyrostli a jejich otec jim dal zemi do vlastnictví. Kain byl obdělávačem země a Ábel pastýřem ovcí.
15 Po několika letech přinesli Hospodinu oběť přibližnou. Kain přinesl z plodů země a Ábel z prvorozených svého stáda z jeho tuku. Bůh se obrátil a naklonil se k Ábelovi a k jeho oběti. Oheň sestoupil od Hospodina z nebe a strávil ji.
16 A Hospodin se k Kainovi a jeho oběti neobracel a nepřiklonil se k ní, neboť přinesl před Hospodina méněcenné plody země. Kain kvůli tomu žárlil na svého bratra Ábela a hledal záminku, aby ho zabil.
17 A za nějakou dobu potom šli Kain a jeho bratr Ábel jednoho dne na pole, aby konali svou práci; a byli oba na poli, Kain obdělával a oral svou půdu a Ábel pásl své stádo; a stádo prošlo tou částí země, kterou Kain zoral, a Kaina to velmi zarmoutilo.
18 Kain se rozhněval a přistoupil k Ábelovi, svému bratru, a řekl mu: „Co je mezi mnou a tebou, že přicházíš bydlet a přivádíš své stádo pást se v mé zemi?“
19 A Ábel odpověděl Kainovi, bratru svému, a řekl mu: Co je mezi mnou a tebou, že budeš jíst maso mého stáda a odívat se jejich vlnou?
20 Nyní tedy svlékni vlnu mých ovcí, do které ses odíval, a odměň mě jejich plody a maso, které jsi jedl. Až to uděláš, odejdu z tvé země, jak jsi řekl.
21 Kain pak řekl svému bratru Ábelovi: „Kdybych tě dnes zabil, kdo by ode mne požadoval tvou krev?“
22 A Ábel Kainovi odpověděl: „Bůh, který nás stvořil na zemi, jistě pomstí mou věc a bude od tebe požadovat mou krev, kdybys mě zabil. Hospodin je soudce a rozhodčí a on odplatí člověku podle jeho zla a svévolníkovi podle jeho zla, kterého se na zemi dopouští.“
23 A nyní, kdybys mě zde zabil, Bůh jistě zná tvé tajné úmysly a bude tě soudit za zlo, které jsi mi dnes prohlásil, že mi způsobíš.
24 A když Kain uslyšel slova, která promluvil jeho bratr Ábel, vizte, Kain se rozhněval proti svému bratru Ábelovi za to, že tuto věc oznámil.
25 Kain tedy pospíšil, vstal a vzal železnou část svého orného nástroje, kterou náhle udeřil svého bratra a zabil ho. Kain vylil krev svého bratra Ábela na zem a krev Ábelova se rozlila po zemi před stádem.
26 A potom Kain litoval, že zabil svého bratra, a byl velmi zarmoucen a plakal nad ním a to ho nesmírně trápilo.
27 Kain vstal, vykopal na poli jámu a pohřbil do ní tělo svého bratra. Posypal ho prachem.
28 Hospodin poznal, co Kain udělal svému bratru. Zjevil se mu Hospodin a řekl: „Kde je tvůj bratr Ábel, který byl s tebou?“
29 Kain se však tvářil tvářně a řekl: „Nevím, jsem snad strážcem svého bratra?“ Hospodin mu řekl: „Co jsi to udělal? Hlas krve tvého bratra ke mně volá ze země, kde jsi ho zabil.“
30 Zabil jsi svého bratra a přede mnou ses tvářil jako lstivý a v srdci sis myslel, že tě nevidím a neznám všechny tvé skutky.
31 Ale ty jsi to udělal a zabil jsi svého bratra pro nic za nic, protože k tobě mluvil správně. Proto buď nyní proklet od země, která otevřela svá ústa, aby přijala krev tvého bratra z tvé ruky, a v níž jsi ho pohřbil.
32 Až ji budeš obdělávat, už ti nedá sílu jako na počátku, ale země vydá trní a bodláčí a budeš se bloudit a toulat po zemi až do dne své smrti.
33 V tu dobu Kain odešel z Hospodinovy přítomnosti, z místa, kde byl, a bloudil po zemi na východ od Edenu, on i všichni, kdo mu patřili.
34 V oněch dnech Kain poznal svou ženu. Ta počala a porodila syna. Dal mu jméno Enoch. Řekl: „V oněch dnech mu Hospodin začal dávat odpočinek a pokoj na zemi.“
35 V té době začal Kain stavět město. Vystavěl to město a pojmenoval ho Enoch podle jména svého syna. V oněch dnech mu totiž Hospodin dal odpočinutí na zemi a on se netoulal a nechodil jako na počátku.
36 Enochovi se narodil Irad, Irad pak zplodil Mechujaela a Mechujael zplodil Metušaela.

KAPITOLA 2

1 A bylo to ve stém třicátém roce Adamova života na zemi, že znovu poznal Evu, svou ženu, a ona počala a porodila

syna k jeho podobě a obrazu jeho. Dala mu jméno Set, řka: Bůh mi ustanovil dalšího potomka místo Ábela, neboť ho Kain zabil.
2 Set žil sto pět let a zplodil syna. Set dal svému synovi jméno Enoš, řka: „V té době se synové lidští začali množit a sužovat své duše a srdce přestupováním a bouřící se proti Bohu.“
3 A bylo to za dnů Enoše, že synové lidští se nadále bouřili a přestupovali proti Bohu, aby zvýšili hněv Hospodinův proti synům lidským.
4 Synové lidští odešli a sloužili jiným bohům a zapomněli na Hospodina, který je stvořil na zemi. V oněch dnech si synové lidští udělali modly z mědi a železa, ze dřeva a kamene, klaněli se jim a sloužili jim.
5 Každý si udělal boha a klaněli se mu. Synové lidští opouštěli Hospodina po všechny dny Enoše a jeho synů. Hospodinův hněv se roznítil kvůli jejich skutkům a ohavnostem, které páchali na zemi.
6 A Hospodin způsobil, že je zaplavily vody řeky Gihon, a zničil je a spálil, a zničil třetinu země, a přesto se synové lidští neodvrátili od svých zlých cest a jejich ruce byly stále vztaženy k páchání zla v očích Hospodinových.
7 V oněch dnech se na zemi nesetlo ani nesklízelo; nebylo potravy pro syny lidské a hlad byl v oněch dnech velmi veliký.
8 A semeno, které zaseli v oněch dnech do země, se stalo trním, bodláčím a bodláčím; neboť od dnů Adamových bylo toto prohlášení o zemi, o kletbě Boží, kterou proklel zemi pro hřích, kterým se Adam dopustil před Hospodinem.
9 A když se lidé nadále bouřili a přestupovali proti Bohu a kazili své cesty, zkazila se i země.
10 Enoš žil devadesát let a zplodil Kainana.
11 A Kainan vyrostl a bylo mu čtyřicet let. Zmouděl a měl poznání a dovednost ve vší moudrosti. Kraloval nad všemi syny lidskými a vedl syny lidských k moudrosti a poznání. Kainan byl totiž velmi moudrý muž a měl porozumění ve vší moudrosti a svou moudrostí vládl duchům a démonům.
12 A Kainan poznal skrze svou moudrost, že Bůh zničí syny lidské za to, že hřešili na zemi, a že Hospodin v posledních dnech na ně uvede vody potopy.
13 V oněch dnech Kainan napsal na kamenné desky, co se má stát v budoucnu, a uložil je do svých pokladnic.
14 A Kainan kraloval nad celou zemí a obrátil některé ze synů lidských k službě Bohu.
15 Když bylo Kainanovi sedmdesát let, zplodil tři syny a dvě dcery.
16 A toto jsou jména synů Kainanových: jméno prvorozeného Mahallel, druhého Enan a třetího Mered, a jejich sestry byly Ada a Zilla; to je pět synů Kainanových, které se mu narodily.
17 Lámech, syn Metuzaelův, se sňatkem spříznil s Kainanem a vzal si jeho dvě dcery za ženy. Ada počala a porodila Lámechovi syna a dala mu jméno Jabal.
18 Znovu počala a porodila syna a dala mu jméno Júbal. Její sestra Zilla byla v oněch dnech neplodná a neměla potomstvo.
19 Neboť v oněch dnech se synové lidští začali proviňovat proti Bohu a přestupovat přikázání, která dal člověku, aby se plodili a množili na zemi.
20 A někteří ze synů lidských nutili své ženy pít nápoj, který je učinil neplodnými, aby si zachovaly svou postavu a aby jejich krásný vzhled nezbledl.
21 A když synové lidští dali pít některým ze svých žen, pila s nimi Zilla.
22 A ženy, které rodily děti, se svým manželům jevily jako vdovy, dokud jejich manželé žili, neboť byly připoutány pouze k neplodným.
23 A na konci dnů a let, když Zilla zestárla, Hospodin otevřel její lůno.
24 Otěhotněla a porodila syna a dala mu jméno Tubal-Kain, řka: „Získala jsem ho od všemohoucího Boha, až jsem uschla.“
25 Znovu počala a porodila dceru a dala jí jméno Naama, neboť řekla: „Poté, co jsem zvadla, jsem našla rozkoš a potěšení.“
26 A Lámech byl starý a pokročilého věku, a jeho oči byly slabé, takže nemohl vidět, a Tubal Kain, jeho syn, ho vedl. Jednoho dne se Lámech vydal na pole a Tubal Kain, jeho syn, byl s ním. A když šli po poli, Kain, syn Adamův, přistoupil k nim; neboť Lámech byl velmi starý a mnoho neviděl, a Tubal Kain, jeho syn, byl velmi mladý.
27 A Tubal Kain řekl svému otci, aby natáhl luk, a šípy zasáhl Kaina, který byl ještě daleko, a zabil ho, neboť se jim zdál být zvířetem.
28 Šípy pronikly Kainovi do těla, ačkoli byl od nich daleko, a on padl na zem a zemřel.
29 Hospodin odplatil Kainovi za jeho zlo podle jeho nepravosti, kterou provedl svému bratru Ábelovi, podle slova, které promluvil Hospodin.
30 A stalo se, když Kain zemřel, že Lámech a Tubal šli podívat se na zvíře, které zabili, a spatřili, a hle, Kain, jejich dědeček, ležel mrtev na zemi.
31 Lámech se nad tím velmi zarmoutil a tleskáním rukou udeřil svého syna a způsobil mu smrt.
32 A Lámechovy ženy uslyšely, co Lámech udělal, a snažily se ho zabít.
33 A ženy Lámechovy ho od onoho dne nenáviděly, protože zabil Kaina a Tubala Kaina. Ženy Lámechovy se od něj v oněch dnech oddělily a neposlouchaly ho.
34 Lámech pak přišel ke svým ženám a naléhal na ně, aby ho v této věci vyslechly.
35 Řekl svým ženám Adě a Zile: „Slyšte můj hlas, ženy Lámechovy, dbejte na má slova! Vymyslely jste si, že jsem svými ranami zabil muže a svými bičíky dítě, přestože se nedopustily žádného násilí. Vězte však, že jsem starý a šedivý, že mám těžké oči od stáří a že jsem to udělal nevědomky.“
36 A ženy Lámechovy ho v této věci poslechly a vrátily se k němu s radou svého otce Adama, ale od té doby mu nerodily děti, protože věděly, že v oněch dnech sílí hněv Boží proti synům lidským, aby je zahubil vodami potopy za jejich zlé skutky.
37 Mahallel, syn Kainanův, žil šedesát pět let a zplodil Jareda; Jared žil šedesát dva let a zplodil Enocha.

KAPITOLA 3

1 Enoch žil šedesát pět let a zplodil Metuzalém; a Enoch chodil s Bohem po zplození Metuzalémův, sloužil Hospodinu a pohrdal zlými cestami lidí.

2 A duše Enochova byla odhozena do poučení Páně, do poznání a do porozumění; a moudře se od synů lidských odtáhl a po mnoho dní se před nimi skrýval.
3 Když uplynulo mnoho let a sloužil Hospodinu a modlil se před ním ve svém domě, zavolal na něj s nebe anděl Hospodinův a řekl: „Zde jsem.“
4 Řekl: „Vstaň, vyjdi ze svého domu a z místa, kde se skrýváš, a ukaž se synům lidským, abys je poučil o cestě, kterou mají jít, a o díle, které musí vykonat, aby vstoupili na cesty Boží.“
5 A Enoch povstal podle slova Páně a vyšel ze svého domu, ze svého místa a z komnaty, v níž se ukrýval; a šel k synům lidským a učil je cestám Páně, a v onu dobu shromáždil syny lidské a seznámil je s poučením Páně.
6 A přikázal, aby se to rozhlásilo na všech místech, kde bydlí synové lidští: „Kde je muž, který by chtěl znát cesty Hospodinovy a dobré skutky? Ať přijde k Henochovi.“
7 A všichni synové lidští se k němu shromáždili, neboť všichni, kdo si to přáli, šli k Enochovi, a Enoch kraloval nad syny lidskými podle slova Páně, a oni přicházeli a klaněli se mu a slyšeli jeho slovo.
8 A duch Boží byl na Enochovi a učil všechny své muže moudrosti Boží a jeho cestám, a synové lidští sloužili Pánu po všechny dny Enochovy a přicházeli, aby naslouchali jeho moudrosti.
9 A všichni králové synů lidských, první i poslední, spolu se svými knížaty a soudci, přišli k Enochovi, když uslyšeli o jeho moudrosti, a poklonili se mu a také požadovali od Enocha, aby nad nimi kraloval, s čímž souhlasil.
10 A shromáždili se celkem sto třicet králů a knížat a ustanovili nad sebou králem Enocha a všichni byli pod jeho mocí a velením.
11 A Enoch je učil moudrosti, poznání a cestám Páně; a učinil mezi nimi mír, a mír byl po celé zemi za života Enochova.
12 A Enoch kraloval nad syny lidskými dvě stě čtyřicet tři let a činil právo a spravedlnost se vším svým lidem a vedl je po cestách Páně.
13 Toto je rodokmen Enocha, Metuzalémova, Elizea a Elimeleka, tří synů; jejich sestry byly Melcha a Nachma. Metuzalém žil osmdesát sedm let a zplodil Lámecha.
14 A bylo to v padesátém šestém roce života Lámechova, když Adam zemřel; bylo mu devět set třicet let, když zemřel, a jeho dva synové, Enoch a Metuzalém, jeho syn, ho pohřbili s velkou okázalostí, jako se pohřbívají králové, v jeskyni, o které mu Bůh řekl.
15 A na tom místě všichni synové lidští pro Adama veliký truchlili a plakali; proto se to stalo zvykem mezi syny lidskými až do dnešního dne.
16 Adam zemřel, protože jedl ze stromu poznání; on i jeho děti po něm, jak řekl Hospodin Bůh.
17 A bylo to v roce Adamovy smrti, což byl dvě stě čtyřicátý třetí rok vlády Enochovy, v oné době se Enoch rozhodl oddělit se od synů lidských a skrývat se jako původně, aby sloužil Pánu.
18 Enoch tak učinil, ale úplně se před nimi neskrýval, nýbrž se tři dny držel stranou od synů lidských a pak k nim na jeden den přišel.
19 A po tři dny, co byl ve svém pokoji, se modlil a chválil Hospodina, svého Boha, a v den, kdy se ukázal svým poddaným, učil je Hospodinovým cestám a on jim odpovídal na všechno, na co se ho ptali o Hospodinu.
20 A takto činil po mnoho let a poté se šest dní skrýval a svému lidu se zjevoval jeden den ze sedmi; a poté jednou za měsíc a pak jednou za rok, dokud ho všichni králové, knížata a synové lidští nehledali a netoužili znovu spatřit tvář Enochovu a slyšet jeho slovo; ale nemohli, protože všichni synové lidští se Enocha velmi báli a báli se k němu přiblížit kvůli božské úctě, která spočívala na jeho tváři; proto se na něj nikdo nemohl podívat, protože se obával, že by mohl být potrestán a zemřít.
21 A všichni králové a knížata se rozhodli shromáždit syny lidské a přijít k Enochovi, domnívajíc se, že k ním všichni promluví v době, kdy mezi ně vyjde, a učinili tak.
22 A nastal den, kdy Enoch vyšel a všichni se shromáždili a přišli k němu. Enoch k nim promluvil slova Hospodinova a učil je moudrosti a poznání. Oni se před ním poklonili a řekli: „Ať žije král! Ať žije král!“
23 A za nějakou dobu poté, když králové a knížata a synové lidští mluvili k Enochovi a Enoch je učil cestám Božím, hle, anděl Páně tehdy zavolal k Enochovi z nebe a přál si ho vyvést do nebe, aby ho tam ustanovil kralováním nad syny Božími, jako kraloval nad syny lidskými na zemi.
24 Když to v tu dobu uslyšel Enoch, šel a shromáždil všechny obyvatele země, učil je moudrosti a poznání a dal jim božské pokyny a řekl jim: „Byl jsem požádán, abych vystoupil do nebe, proto nevím den svého odchodu.“
25 A nyní tě proto naučím moudrosti a poznání a dám ti pokyny, než tě opustím, jak jednat na zemi, abys mohl žít; a on tak učinil.
26 A učil je moudrosti a poznání, dával jim poučení a káral je, předkládal jim ustanovení a soudy, aby je dodržovali na zemi, a učinil mezi nimi mír, a učil je věčnému životu, a nějaký čas s nimi přebýval, učíc je všem těmto věcem.
27 A v té době byli synové lidští s Enochem a Enoch k nim mluvil. I pozvedli oči své, a z nebe sestoupila podoba velkého koně, a kůň kráčel ve vzduchu;
28 A pověděli Enochovi, co viděli, a Enoch jim řekl: „Kvůli mně sestupuje tento kůň na zem; nadešel čas, kdy musím od vás odejít a už vás nikdy nespatřím.“
29 V tu chvíli slezl kůň a postavil se před Enocha a všichni synové lidští, kteří byli s Enochem, ho viděli.
30 A Enoch pak znovu přikázal, aby byl vyhlášen hlas, řka: Kde je muž, který se touží znát cesty Hospodina, svého Boha? Ať dnes přijde k Enochovi, dříve než bude od nás vzat.
31 A všichni synové lidští se shromáždili a přišli k Enochovi onoho dne; a všichni králové země se svými knížaty a rádci s ním onoho dne zůstali; a Enoch pak učil syny lidské moudrosti a poznání a dával jim božské poučení; a přikázal jim, aby sloužili Pánu a chodili po jeho cestách po všechny dny svého života, a nadále mezi nimi nastoloval mír.
32 A potom vstal a jel na koně; a vyrazil a všichni synové lidští šli za ním, asi osm set tisíc mužů; a šli s ním jeden den cesty.
33 Druhého dne jim řekl: „Vraťte se domů do svých stanů. Proč tam chcete jít? Možná zemřete.“ Někteří z nich odešli, ale ti, kteří zůstali, šli s ním šestidenní cestu. Enoch jim každý den říkal: „Vraťte se do svých stanů, abyste nezemřeli.“ Ale oni se nechtěli vrátit a šli s ním.

34 Šestého dne pak někteří z mužů zůstali a drželi se ho a řekli mu: „Půjdeme s tebou na místo, kam jdeš. Jakože žije Hospodin, jen smrt nás oddělí.“
35 A tak naléhali, aby šli s ním, že s nimi přestal mluvit. I šli za ním a nevrátili se.
36 A když se králové vrátili, nechali provést sčítání lidu, aby zjistili počet zbývajících mužů, kteří šli s Enochem; a sedmého dne Enoch vystoupil do nebe ve vichřici s koňmi a ohnivými vozy.
37 A osmého dne poslali všichni králové, kteří byli s Enochem, aby přivedli zpět počet mužů, kteří byli s Enochem, z místa, odkud vystoupil do nebe.
38 A všichni ti králové šli na to místo a našli tam zemi pokrytou sněhem a na sněhu byly velké sněhové kameny. Jeden řekl druhému: „Pojď, prorazíme sníh a podíváme se, možná jsou muži, kteří zůstali s Enochem, mrtví a jsou nyní pod sněhovými kameny. Hledali ho, ale nemohli ho najít, neboť vystoupil do nebe.“

KAPITOLA 4

1 A všech dnů, které Enoch žil na zemi, bylo tři sta šedesát pět let.
2 A když Enoch vystoupil do nebe, povstali všichni králové země, vzali jeho syna Metuzalém a pomazali ho a ustanovili ho kralováním na místě jeho otce.
3 Metuzalém jednal v Božích očích správně, jak ho učil jeho otec Enoch. Po celý svůj život učil lidské syny moudrosti, poznání a bázni Boží a neodchýlil se od dobré cesty ani napravo, ani nalevo.
4 Ale v posledních dnech Metuzalémových se synové lidští odvrátili od Hospodina, zkazili zemi, loupili a plenili jeden druhého, vzbouřili se proti Bohu a přestupovali, zkazili své cesty a neposlouchali hlas Metuzalémův, ale vzbouřili se proti němu.
5 Hospodin se na ně nesmírně rozhněval a v oněch dnech hubil semeno, takže na zemi nebylo ani setí, ani sklízení.
6 Když totiž osívali půdu, aby si opatřili potravu, hle, vyrostlo trní a bodláčí, které nesesívali.
7 Synové lidští se však stále neodvraceli od svých zlých cest a stále vztahovali ruce k páchání zla v Božích očích. Svými zlými cestami popouzeli Hospodina. Hospodin se velmi rozhněval a litoval, že stvořil člověka.
8 A myslel si, že je zničí a vyhladí, a tak učinil.
9 V oněch dnech, když bylo Lámechovi, synu Metuzalémovu, sto šedesát let, zemřel Set, syn Adamův.
10 Všech dnů Setova života bylo devět set dvanáct let, a pak zemřel.
11 Lámechovi bylo sto osmdesát let, když si vzal Ašmuu, dceru Elizea, syna Henocha, jeho strýce, a ta počala.
12 V té době osívali synové lidští zemi a urodilo se trochu jídla, ale synové lidští se neodvrátili od svých zlých cest, ale přestoupili a vzbouřili se proti Bohu.
13 A žena Lámechova počala a porodila mu syna v tom čase, v době obratu roku.
14 Metuzalém mu dal jméno Noe, řka: Země za jeho dnů měla klid a byla prostá zkaženosti. Jeho otec Lámech mu dal jméno Menachem, řka: Ten nás potěší v našich dílech a v bídné dřině na zemi, kterou Bůh proklel.
15 Dítě vyrostlo, bylo odstaveno a kráčelo po cestách svého otce Metuzalémě, bezúhonné a bezúhonné před Bohem.
16 V oněch dnech se všichni synové lidští odchýlili od cest Hospodinových, množili se na zemi syny a dcerami a učili se navzájem svým zlým praktikám a hřešili proti Hospodinu.
17 A každý člověk si učinil boha a olupovali a drancovali každý svého bližního i svého příbuzného a zkazili zemi, a země se naplnila násilím.
18 A jejich soudci a vládci chodili k dcerám lidským a násilím brali jejich ženy jejich manželům podle své vůle. Synové lidští v oněch dnech brali z dobytka země, zvěře polní i z nebeského ptactva a učili mísit zvířata jednoho druhu s druhým, aby tím popouzeli Hospodina. A Bůh viděl celou zemi a ta byla zkažená, neboť všechno tělo zkazilo své cesty na zemi, všichni lidé i všechna zvířata.
19 I řekl Hospodin: Vyhladím člověka, kterého jsem stvořil, z povrchu země, ano, od člověka až po ptactvo nebeské, spolu s dobytkem a zvěří, která je na poli, neboť lituji, že jsem je stvořil.
20 A všichni muži, kteří chodili po cestách Hospodinových, zemřeli v oněch dnech, dříve než Hospodin uvedl na člověka zlo, které předpověděl, neboť to bylo od Hospodina, aby neviděli zlo, které Hospodin předpověděl o synech lidských.
21 Noe nalezl milost v očích Hospodinových a Hospodin si vyvolil jeho i jeho děti, aby z nich vzkřísil potomstvo po celé zemi.

KAPITOLA 5

1 V osmdesátém čtvrtém roce života Noemova zemřel Enoch, syn Setův. Bylo mu devět set pět let, když zemřel.
2 A roku stého sedmdesátého devátého Noemova života zemřel Kainan, syn Enóšův. Všech Kainanových dnů bylo devět set deset let, a pak zemřel.
3 A roku dvě stě třicátého čtvrtého Noemova života zemřel Mahallel, syn Kainanův. Dnů Mahallelových bylo osm set devadesát pět let a zemřel.
4 V oněch dnech zemřel Jared, syn Mahlalelův, tři sta třicátého šestého roku života Noemova. Všech dnů Jaredových bylo devět set šedesát dva let a zemřel.
5 Všichni, kdo následovali Hospodina, zemřeli v oněch dnech, dříve než spatřili zlo, které Bůh oznámil, že způsobí zemi.
6 A po uplynutí mnoha let, v čtyři sta osmdesátém roce života Noemova, když všichni ti muži, kteří následovali Pána, zemřeli z řad synů lidských a zbyl pouze Metuzalém, řekl Bůh Noemovi a Metuzalémovi, řka:
7 Mluvte a oznamte synům lidským: Toto praví Hospodin: Navraťte se od svých zlých cest a opusťte svá díla, a Hospodin bude litovat zla, které vám chtěl způsobit, takže se to nestane.
8 Neboť toto praví Hospodin: Hle, dávám vám dobu sto dvaceti let. Jestliže se ke mně obrátíte a opustíte své zlé cesty, i já se odvrátím od zla, o kterém jsem vám mluvil, a ono zanikne, praví Hospodin.
9 Noe a Metuzalém pak mluvili všechna slova Hospodinova synům lidským den za dnem, neustále k nim mluvili.

10 Synové lidští je však neposlouchali, nenaklonili uši k jejich slovům a zatvrdili šíji.
11 Hospodin jim dal lhůtu sto dvaceti let a řekl: „Jestliže se obrátí, Bůh bude litovat zlého a nezničí zemi.“
12 Noe, syn Lámechův, se v oněch dnech zdržoval, aby si vzal ženu, aby měl děti, neboť si řekl: „Jistě, Bůh zničí zemi, proč bych měl mít děti?“
13 Noe byl spravedlivý muž, dokonalý ve svém pokolení, a Hospodin ho vyvolil, aby z jeho semene vzkřísil na zemi potomstvo.
14 I řekl Hospodin Noemovi: Vezmi si ženu a ploď děti, neboť jsem tě v tomto pokolení viděl spravedlivého před sebou.
15 A vzkřísíš potomstvo a své děti s sebou uprostřed země. Noe šel a vzal si ženu a vybral si Naamu, dceru Enochovu, a bylo jí pět set osmdesát let.
16 Noemovi bylo čtyři sta devadesát osm let, když si vzal za ženu Naamu.
17 Noama počala a porodila syna a dal mu jméno Jafet, řka: „Bůh mě na zemi rozmnožil.“ Znovu počala a porodila syna a dal mu jméno Šem, řka: „Bůh mě učinil zbytkem, abych vzkřísil potomstvo uprostřed země.“
18 Noemovi bylo pět set dva let, když Naama porodila Sema. Chlapci vyrostli a šli po cestách Hospodinových, ve všem, co je naučil Metuzalém a Noe, jejich otec.
19 A Lámech, otec Noemův, zemřel v oněch dnech; však vskutku nešel celým svým srdcem po cestách svého otce, a zemřel ve stém devadesátém pátém roce Noemova života.
20 Všech dnů Lámechových bylo sedm set sedmdesát let, a pak zemřel.
21 A všichni synové lidští, kteří znali Hospodina, zemřeli v tom roce, dříve než na ně Hospodin uvedl zlo; neboť Hospodin chtěl, aby zemřeli, aby neviděli zlo, které Bůh uvedl na jejich bratry a příbuzné, jak to předpověděl.
22 V oněch dnech řekl Hospodin Noemovi a Metuzalémovi: „Postavte se a oznamte synům lidským všechna slova, která jsem k vám mluvil v oněch dnech. Snad se odvrátí od svých zlých cest a já budu litovat zla a nepřivedu ho.“
23 Noe a Metuzalém pak vystoupili a vyprávěli lidem všechno, co o nich Bůh mluvil.
24 Synové lidští však nechtěli naslouchat a nenakláněli uši ke všem jejich výrokům.
25 Potom Hospodin řekl Noemovi: „Konec veškerého těla přišel přede mne kvůli jejich zlým skutkům. Hle, já zničím zemi.“
26 Vezmi si tedy dřevo gofer, jdi na určité místo, udělej tam velkou archu a postav ji na tom místě.
27 Uděláš ho takto: tři sta loket dlouhý, padesát loket široký a třicet loket vysoký.
28 Uděláš si dveře, které se budou otevírat z boku, a shora je dokončíš na loket a pokryješ je smolou zevnitř i zvenku.
29 A hle, uvedu na zemi potopu vod a všechno tvorstvo bude vyhlazeno, zpod nebes zahyne vše, co je na zemi.
30 Ty a tvá rodina půjdete a shromáždíte ze všech živých tvorů dva páry, samce a samici, a přivedete je do archy, abyste z nich na zemi vzkřísili potomstvo.
31 A shromáždi si všechnu potravu, kterou sežerou všechna zvířata, aby bylo potravy pro tebe i pro ně.
32 Vybereš pro své syny tři dívky z dcer lidských, aby se staly manželkami tvých synů.
33 Noe vstal a postavil archu na místě, které mu Bůh přikázal. A Noe učinil, jak mu Bůh přikázal.
34 Noe začal stavět archu v pět set devadesáti pátém roce svého života a postavil ji za pět let, jak mu Hospodin přikázal.
35 Noe pak vzal tři dcery Eliakima, syna Metuzalémova, za manželky svým synům, jak mu Hospodin přikázal.
36 V té době zemřel Metuzalém, syn Enochův. Bylo mu devět set šedesát let, když zemřel.

KAPITOLA 6

1 V oné době, po smrti Metuzalémově, řekl Hospodin Noemovi: „Jdi ty i tvá rodina do archy. Hle, shromáždím k tobě všechna zvířata země, polní zvěř i ptactvo nebeské a všichni přijdou a obklíčí archu.“
2 Půjdeš a posadíš se u dveří archy. Všechna zvířata, zvířata i ptactvo se shromáždí a postaví se před tebe. Ty, které přijdou a budou se před tebou klanět, vezmeš a dáš do rukou svých synů, kteří je přivedou do archy. Všechny, kdo budou stát před tebou, necháš pryč.
3 A Hospodin to způsobil následujícího dne. Zvířata, zvěř a ptactvo přicházeli ve velkém množství a obklíčili archu.
4 Noe pak šel a posadil se u dveří archy. Všechno tvorstvo, které se před ním krčilo, uvedl do archy. Všechno, co stálo před ním, nechal na zemi.
5 A přišla lvice se svými dvěma mláďaty, samcem a samicí, a ta tři se před Noemem schoulila. Obě mláďata se proti lvici postavila, udeřila ji a zahnala ji z jejího místa. Odešla a ona se vrátila na svá místa a schoulila se před Noemem na zemi.
6 Lvice utekla a postavila se na místo lvů.
7 Noe to viděl a velmi se divil. Vstal, vzal obě mláďata a uvedl je do archy.
8 Noe vnesl do archy všechny živé tvory, kteří byli na zemi, takže nezůstal žádný, kterého by Noe do archy vnesl.
9 Dva po dvou vešli k Noemovi do archy, ale z čistých zvířat a čistého ptactva přivedl sedm párů, jak mu Bůh přikázal.
10 Všechna zvířata, zvěř a ptactvo tam stále byli a obklopovali archu všude. Déšť nespadl až do sedmi dnů poté.
11 A onoho dne způsobil Hospodin, že se otřásla celá země, slunce se zatmělo a základy světa zuřily, a celá země se prudce chvěla, a blesky se blýskaly, hromy duněly a všechny prameny na zemi se protrhly, jaký obyvatelé předtím nepoznali; a Bůh učinil tento mocný čin, aby vyděsil syny lidské, aby na zemi již nebylo zla.
12 Synové lidští se však stále nechtěli odvrátit od svých zlých cest a v oné době roznítili Hospodinův hněv a ani k tomu všemu svá srdce neobrátili.
13 A po sedmi dnech, v šestistém roce Noemova života, přišly na zemi vody potopy.
14 Všechny prameny propasti se rozprostřely, nebeská okna se otevřela a déšť lil na zemi čtyřicet dní a čtyřicet nocí.
15 Noe pak s čeledí svým i se všemi živými tvory, kteří s ním byli, vešli do archy kvůli vodám potopy a Hospodin za ním zavřel.
16 Všichni synové lidští, kteří zůstali na zemi, byli vyčerpaní zlem způsobeným deštěm, neboť vody se na

zemi stále prudceji valily a zvířata a zvěř stále obklopovaly archu.
17 Synové lidští se shromáždili, asi sedm set tisíc mužů a žen, a přišli k Noemovi do archy.
18 Volali tedy na Noema: „Otevři nám, ať k tobě přijdeme do archy! Proč bychom měli zemřít?“
19 Noe jim z archy odpověděl mocným hlasem: „Nevzbouřili jste se snad všichni proti Hospodinu a neříkali jste, že není? Proto na vás Hospodin uvedl toto zlo, aby vás zničil a vyhladil z povrchu zemského.“
20 Není to snad to, o čem jsem vám mluvil před sto dvaceti lety, a vy jste nechtěli naslouchat hlasu Páně, a nyní si přejete žít na zemi?
21 I řekli Noemovi: „Jsme připraveni se vrátit k Hospodinu; jen nám otevři, ať budeme žít a nezemřeme.“
22 Noe jim odpověděl: „Nyní, když vidíte soužení svých duší, chcete se vrátit k Hospodinu. Proč jste se neobrátili během těchto sto dvaceti let, které vám Hospodin udělil jako stanovenou lhůtu?“
23 Nyní mi to ale říkáte kvůli soužení vašich duší. Hospodin vás nevyslyší a v tento den vám nenaslouchá, takže se vám ve vašich přáních nedaří.
24 Synové lidští se přiblížili, aby se vloupali do archy a vešli dovnitř kvůli dešti, neboť nemohli snést déšť.
25 Hospodin poslal všechna zvířata a zvěř, která stála kolem archy. Zvěř je přemohla a vyhnala je z onoho místa. Každý člověk odešel svou cestou a oni se opět rozprchli po zemi.
26 A déšť stále padal na zemi a padal čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Vody se na zemi velmi zmocňovaly a všechno tvorstvo, které bylo na zemi i ve vodách, pomřelo, ať už lidé, zvířata, zvěř, plazi i ptáci nebeští. Zůstal jen Noe a ti, kdo s ním byli v arše.
27 Vody se zmocnily a velmi se rozmnožily na zemi, a tak vyzdvihly archu, a ta byla vyzdvižena ze země.
28 Archa se vznášela na hladině vody a byla zmítána po vodě, takže se všechny živé bytosti uvnitř obracely jako polévka v kotli.
29 Všechny živé tvory v arše se zmocnila velká úzkost, takže se aršafře zdálo, že se málem zřítí.
30 Všechny živé bytosti v arše se zděsily, lvi řvali, volové bučeli a vlci vyli. Každá živá bytost v arše mluvila a naříkala svým vlastním jazykem, takže jejich hlasy doléhaly do velké dálky. Noe a jeho synové plakali a plakali ve svém soužení; velmi se báli, že dosáhli bran smrti.
31 Noe se modlil k Hospodinu a volal k němu kvůli tomu a řekl: „Pane, pomoz nám, neboť nemáme sílu snést toto zlo, které nás obklopilo. Obklopily nás vlny vod, děsily nás zlé proudy, předstoupily před nás pasti smrti. Vyslyš nás, Hospodine, vyslyš nás, rozjasň nad námi svou tvář a buď k nám milostiv, vykup nás a vysvoboď nás.“
32 Hospodin vyslyšel Noemův hlas a Hospodin na něj pamatoval.
33 A vítr se přehnal nad zemí, vody se utišily a archa se zastavila.
34 A prameny propasti a průduchy nebeské se uzavřely a déšť z nebes přestal pršet.
35 V oněch dnech vody ustoupily a archa spočinula na horách Araratu.
36 A Noe tehdy otevřel okna archy a Noe v onu dobu stále volal k Hospodinu a řekl: „Pane, který jsi stvořil zemi i nebesa i vše, co je v nich, vyveď naše duše z tohoto vězení a z vězení, do kterého jsi nás umístil, neboť jsem velmi unavený vzdechy.“
37 Hospodin vyslyšel Noemův hlas a řekl mu: „Až uplyne celý rok, tehdy vyjdeš.“
38 A když se rok obrátil, když uplynul celý rok od Noeho přebývání v arše, vyschly vody na zemi a Noe strhl střížku archy.
39 V tu dobu, dvacátého sedmého dne druhého měsíce, byla země suchá, ale Noe a jeho synové a ti, kdo byli s ním, nevyšli z archy, dokud jim to Hospodin neoznámil.
40 A nastal den, kdy jim Hospodin řekl, aby vyšli, a všichni vyšli z archy.
41 A tak se každý vrátil na svou cestu a na své místo. Noe a jeho synové bydleli v zemi, o které jim Bůh řekl, a sloužili Hospodinu po všechny své dny. Hospodin požehnal Noemovi a jeho synům, když vyšli z archy.
42 A řekl jim: Ploďte se a naplňte celou zemi, buďte silní a hojně se rozmnožujte na zemi a množte se na ní.

KAPITOLA 7

1 Toto jsou jména synů Noemových: Jafet, Cham a Sem; a narodily se jim děti po potopě, neboť si vzali manželky před potopou.
2 Toto jsou synové Jafetovi: Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mešek a Tiras, sedm synů.
3 Synové Gomera byli Askinaz, Refat a Tegarma.
4 Synové Magogovi byli Elíchanaf a Lubal.
5 Synové Madaiovi byli Akhon, Ceelo, Chazoni a Lot.
6 Synové Javanovi byli Eliša, Taršiš, Chitim a Dudonim.
7 Synové Tubalovi byli Arifi, Kesed a Taari.
8 Synové Mešechovi byli Dedon, Saron a Šebašni.
9 Synové Tirasovi byli Benif, Gera, Lupirion a Gilak; to jsou synové Jafetovi podle svých čeledí, a jejich počet v oněch dnech byl asi čtyři sta šedesát mužů.
10 A toto jsou synové Chamovi: Kuš, Micrajim, Fut a Kanaán, čtyři synové; a synové Kušovi byli Seba, Chavila, Sabta, Raama a Satecha, a synové Raamovi byli Šeba a Dedan.
11 Synové Micrajimovi byli Lud, Anom, Patros, Chaslot a Chaftor.
12 Synové Futovi byli Gebul, Hadan, Bena a Adan.
13 Kanaánovi synové byli Sidon, Het, Amori, Gergashi, Hivi, Arkee, Seni, Arodi, Zimodi a Chamothi.
14 To jsou synové Chámovi podle svých čeledí, a jejich počet v oněch dnech byl asi sedm set třicet mužů.
15 A toto jsou synové Semovi: Elam, Ašur, Arpachšad, Lud a Aram, pět synů; a synové Elamovi byli Šušan, Machul a Harmon.
16 Synové Ašarovi byli Mirus a Mokil, synové Arpachšadovi pak Šelach, Anar a Aškol.
17 Synové Ludovi byli Pethor a Bizajon, a synové Aramovi byli Úc, Chul, Gater a Maš.
18 To jsou synové Šémovi podle svých čeledí; v oněch dnech jich bylo asi tři sta mužů.
19 Toto je Semův rodokmen: Sem zplodil Arpachšada, Arpachšad zplodil Šelacha a Šelach zplodil Ebera. Eberovi se narodili dva synové. Jméno jednoho bylo Peleg, neboť

za jeho dnů byli rozděleni synové lidští a v posledních dnech byla rozdělena země.
20 A jméno druhého bylo Joktan, což znamená, že za jeho dnů se životy synů lidských zmenšovaly a zmenšovaly.
21 Toto jsou synové Joktanovi: Almodad, Šelaf, Chasarmovet, Jerach, Chadurom, Ozel, Dikla, Obal, Abimael, Šeba, Ofir, Chavila a Jobab; ti všichni jsou synové Joktanovi.
22 Jeho bratr Peleg zplodil Jena, Jen zplodil Seruga, Serug zplodil Náchora a Náchor zplodil Teracha. Terachovi bylo třicet osm let a zplodil Harana a Náchora.
23 V oněch dnech, ve stáří svém, si Kúš, syn Chámův, syna Noemova, vzal ženu. Ta porodila syna. Dali mu jméno Nimrod. Říkají: „V té době se synové lidští opět začali bouřit a přestupovat proti Bohu.“ Chlapec vyrostl a jeho otec ho velmi miloval, neboť byl synem jeho stáří.
24 A kožené oděvy, které Bůh udělal Adamovi a jeho ženě, když vyšli ze zahrady, byly dány Kúšovi.
25 Neboť po smrti Adama a jeho ženy byly oděvy dány Enochovi, synu Jaredovu, a když byl Enoch vzat k Bohu, dal je Metuzalémovi, svému synovi.
26 A když Metuzalém zemřel, vzal je Noe a přivedl je do archy. Byli s ním, dokud z archy nevyšel.
27 Když pak odcházeli, ukradl Cham svému otci Noemovi ty šaty, vzal je a schoval je před svými bratry.
28 Když Chám zplodil svého prvorozeného Kúše, dal mu tajně roucha a ta zůstala u Kúše mnoho dní.
29 A Kúš je také skryl před svými syny a bratry. Když Kúš zplodil Nimroda, dal mu ty šaty z lásky k němu. Nimrod vyrostl a když mu bylo dvacet let, oblékl si ty šaty.
30 A Nimrod zesílil, když si oblékl oděv, a Bůh mu dal moc a sílu, a byl mocným lovcem na zemi, ano, byl mocným lovcem na poli, a lovil zvířata a stavěl oltáře a obětoval na nich zvířata před Pánem.
31 A Nimrod se posílil a povstal z řad svých bratří a bojoval bitvy svých bratří proti všem jejich nepřátelům všude kolem.
32 A Hospodin vydal všechny nepřátele jeho bratří do jeho rukou a Bůh mu v jeho bitvách čas od času dopřával úspěch a on kraloval na zemi.
33 Proto se v oněch dnech stalo zvykem, že když někdo vyvedl ty, které vycvičil k boji, řekl jim: „Jako Bůh učinil Nimrodovi, který byl mocným lovcem na zemi a který uspěl v bitvách, jež zdolaly jeho bratry, tak je vysvobodil z rukou jejich nepřátel, tak kéž Bůh posílí a vysvobodí nás dnes.“
34 Když bylo Nimrodovi čtyřicet let, vypukla v té době válka mezi jeho bratry a syny Jefetovými, takže byli v moci svých nepřátel.
35 A Nimrod vyšel v tu dobu a shromáždil všechny syny Kúšovy a jejich rodiny, asi čtyři sta šedesát mužů, a najal si také od některých svých přátel a známých asi osmdesát mužů a dal jim jejich mzdu a šel s nimi do boje. A když byl na cestě, Nimrod posiloval srdce lidu, který šel s ním.
36 Řekl jim: „Nebojte se a neděste se, neboť všichni naši nepřátelé budou vydáni do našich rukou a vy s nimi můžete naložit, co se vám zlíbí.“
37 Všech mužů, kteří šli, bylo asi pět set a bojovali proti svým nepřátelům, zničili je a pokořili je. Nimrod nad nimi ustanovil stálé důstojníky na jejich příslušných místech.
38 A některé z jejich dětí vzal jako zástavu a všichni se stali otroky Nimroda a jeho bratří. Nimrod a všichni lidé, kteří s ním byli, se vrátili domů.
39 A když se Nimrod radostně vrátil z bitvy poté, co porazil své nepřátele, shromáždili se všichni jeho bratři spolu s těmi, kteří ho znali dříve, aby ho ustanovili králem nad sebou, a vložili mu na hlavu královskou korunu.
40 A nad svými poddanými a lidem ustanovil knížata, soudce a vládce, jak je u králů zvykem.
41 A ustanovil Teracha, syna Náchorova, vůdcem svého vojska, a povýšil ho nade všechna svá knížata.
42 A zatímco kraloval podle touhy svého srdce, poté, co porazil všechny nepřátele v okolí, radil se svými rádci, aby mu postavili město pro palác, a oni tak učinili.
43 Na východě našli velké údolí a vybudovali mu velké a rozlehlé město. Nimrod nazval město, které vybudoval, Šineár, neboť Hospodin silně otřásl jeho nepřáteli a zničil je.
44 Nimrod bydlel v Šineáru a kraloval bezpečně, bojoval se svými nepřáteli a pokořil je, ve všech bitvách se mu dařilo a jeho království se velmi rozmohlo.
45 A všechny národy a jazyky uslyšely o jeho pověsti a shromáždily se k němu, klaněly se až k zemi a přinášely mu oběti. Stal se jejich pánem a králem a všichni s ním bydleli v městě Šineár. Nimrod kraloval na zemi nad všemi syny Noemovými a všichni byli pod jeho mocí a radou.
46 A celá země byla jednoho jazyka a slov jednoty, ale Nimrod nechodil po cestách Hospodinových a byl zlovolnější než všichni lidé, kteří byli před ním, od dnů potopy až do oněch dnů.
47 Udělal si bohy ze dřeva a kamene a klaněl se jim. Vzbouřil se proti Hospodinu a učil všechny své poddané a obyvatele země svým zlým cestám. Jeho syn Mardon byl zlejší než jeho otec.
48 A každý, kdo slyšel o činech Mardona, syna Nimrodova, o něm říkal: „Z bezbožného vychází bezbožnost.“ Proto se po celé zemi stalo příslovím: „Z bezbožného vychází bezbožnost.“ To se od té doby až dodnes šířilo mezi lidmi.
49 Terach, syn Náchorův, kníže Nimrodova vojska, byl v oněch dnech velmi významný v očích krále i jeho poddaných. Král i knížata ho milovali a velmi ho povyšovali.
50 Terach si vzal ženu, jejíž jméno bylo Amtelo, dceru Kornebo. V oněch dnech Terachova žena počala a porodila mu syna.
51 Terachovi bylo sedmdesát let, když ho zplodil. Terach dal svému synovi, kterého se mu narodil, jméno Abram, protože ho král v oněch dnech vychoval a povýšil ho nade všechna knížata, která s ním byla.

KAPITOLA 8

1 V noci, kdy se narodil Abram, přišli všichni Terachovi služebníci, všichni Nimrodovi mudrci a jeho zaklínači, jedli a pili v Terachově domě a radovali se s ním v tu noc.
2 A když všichni mudrci a věštci vyšli z domu Terachova, pozvedli té noci oči k nebi, aby se podívali na hvězdy. A hle, jedna velmi velká hvězda vycházela od východu a běžela po nebi a pohltila čtyři hvězdy ze čtyř stran nebes.

3 A všichni mudrci královi a jeho kouzelníci žasli nad tím pohledem a mudrci pochopili tuto záležitost a znali její význam.
4 Řekli si: „Toto je jen znamení dítěte, které se Terachovi narodilo této noci. Vyroste, bude plodné a rozmnoží se a bude vlastnit celou zemi, on i jeho děti navěky. On i jeho potomstvo porazí velké krále a zdědí jejich země.“
5 A mudrci a kouzelníci se té noci vrátili domů a ráno všichni tito mudrci a kouzelníci brzy vstali a shromáždili se v určeném domě.
6 A mluvili a řekli si navzájem: Hle, to, co jsme viděli včera v noci, je před králem skryto, nebylo mu oznámeno.
7 A kdyby se tato věc dozvěděla král v posledních dnech, řekne nám: Proč jste přede mnou tuto věc zatajili? Všichni tedy zemřeme. Proto nyní pojďme a povězme králi, co jsme viděli, a jaký je jeho výklad. Zůstaneme pak čistí.
8 A učinili tak. Všichni přišli ke králi, poklonili se mu až k zemi a zvolali: „Ať žije král, ať žije král.“
9 Slyšeli jsme, že se Terachovi, synu Náchorovu, vůdci tvého vojska, narodil syn. Včera v noci jsme přišli do jeho domu a jedli, pili a radovali se s ním té noci.
10 Když tvoji služebníci vyšli z domu Terachova, aby se vrátili do svých domovů a tam přenocovali, pozvedli jsme oči k nebi a spatřili jsme od východu přicházet velikou hvězdu. Ta hvězda se rozběhla velkou rychlostí a pohltila čtyři velké hvězdy ze čtyř stran nebes.
11 Tvoji služebníci žasli nad tím, co jsme viděli, a velmi se zděsili. Na základě toho vidění jsme učinili úsudek a moudrostí jsme poznali správný výklad, že se tato věc týká dítěte, které se narodí Terachovi. Ten vyroste a velmi se rozmnoží, stane se mocným a pobije všechny krále země a zdědí všechny jejich země, on i jeho potomstvo navěky.
12 A nyní, pane a králi náš, vizte, pravdivě jsme ti vyprávěli o tom, co jsme ohledně tohoto dítěte viděli.
13 Jestliže se králi uzná za dobré dát svému otci za toto dítě odměnu, zabijeme ho, dříve než vyroste a rozmnoží se v zemi, a než se jeho zlo proti nám rozmnoží, abychom my i naše děti zahynuli jeho zlobou.
14 Král uslyšel jejich slova a zdála se mu dobrá. Poslal pro Teracha a Terach přišel před krále.
15 Král pak řekl Terachovi: „Oznámeno mi bylo, že se ti včera v noci narodil syn a že se při jeho narození na nebi stalo toto.“
16 A nyní mi dejte to dítě, ať ho zabijeme, dříve než se proti nám obrátí jeho zlo, a já vám dám za jeho cenu, tvůj dům plný stříbra a zlata.
17 Terach králi odpověděl: „Pane můj a králi, slyšel jsem tvá slova a tvůj služebník učiní vše, co si jeho král přeje.“
18 Ale pane můj a králi, povím ti, co se mi stalo včera v noci, abych viděl, jakou radu dá král svému služebníkovi, a pak králi odpovím na to, co právě řekl. A král řekl: Mluv.
19 Terach králi řekl: „Ajón, syn Moredův, ke mně přišel včera v noci a řekl:
20 Dej mi toho velikého a krásného koně, kterého ti dal král, a já ti dám stříbro a zlato, slámu a krmivo za jeho cenu. Řekl jsem mu: Počkej, až uvidím krále ohledně tvých slov, a podívej se, cokoli král řekne, to udělám.
21 A nyní, pane můj a králi, vizte, oznámil jsem ti tuto věc a radu, kterou dá můj král svému služebníkovi, budu následovat.
22 Král uslyšel Terachova slova a rozzlobil se hněvem a považoval ho za blázna.
23 Král Terachovi odpověděl: „Jsi snad tak hloupý, nevědomý a nerozumný, že jsi udělal takovou věc a dal svého krásného koně za stříbro a zlato, nebo za slámu a krmivo?“
24 Cožpak ti tak chybí stříbro a zlato, že to děláš, protože nemáš slámu a krmivo, abys nakrmil svého koně? Co je ti stříbro a zlato, sláma a krmivo, že se vzdáváš toho krásného koně, kterého jsem ti dal, jemuž není podobného na celé zemi?
25 Král přestal mluvit a Terach králi odpověděl: „Takhle mluvil král ke svému služebníku.“
26 Prosím tě, můj pane a králi, co jsi mi to řekl, když jsi řekl: ‚Dej svého syna, ať ho zabijeme, a já ti dám stříbro a zlato za jeho cenu.‘ Co mám dělat se stříbrem a zlatem po smrti svého syna? Kdo mě zdědí? Jistě se stříbro a zlato po mé smrti vrátí mému králi, který je dal.
27 Když král uslyšel Terachova slova a podobenství, které o králi vyprávěl, velmi ho to zarmoutilo a rozzlobil se kvůli tomu a vzplanul v něm hněv.
28 Terach viděl, že se proti němu král rozhněval, a odpověděl králi: „Všechno, co mám, je v králově moci. Ať král učiní cokoli, cokoli si přeje učinit svému služebníkovi. I můj syn je v králově moci bez náhrady, on i jeho dva bratři, kteří jsou starší než on.“
29 Král Terachovi odpověděl: „Nikoli, ale tvého mladšího syna koupím za cenu.“
30 Terach králi odpověděl: „Prosím tě, pane můj a králi, dovol, aby tvůj služebník promluvil před tebou a aby král slyšel slovo svého služebníka.“ Terach řekl: „Dovol, aby mi můj král dal tři dny, abych si to uvědomil a poradil se se svou rodinou o slovech svého krále.“ A velmi naléhal na krále, aby s tím souhlasil.
31 Král Teracha vyslechl a učinil tak. Dal mu tři dny. Terach od krále odešel, vrátil se domů ke své rodině a pronesl k nim všechna králova slova. Lid se velmi bál.
32 Třetího dne poslal král k Terachovi vzkaz: „Pošli mi svého syna za odměnu, jak jsem ti řekl. Neuděláš-li to, pošlu pro tebe a povraždím všechny, kdo mají v tvém domě, takže ti nezůstane ani pes.“
33 Terach si pospíšil, protože král to naléhal. Vzal dítě od jednoho ze svých služebníků, které mu onoho dne porodila jeho služebnice. Terach ho přivedl králi a vzal za něj odměnu.
34 A Hospodin byl v této věci s Terachem, aby Nimrod nezpůsobil Abramovu smrt. Král vzal dítě Terachovi a vší silou mu udeřil hlavu o zem, protože si myslel, že to byl Abram. A to mu bylo od onoho dne skryto a král na to zapomněl, protože Prozřetelnost chtěla Abramovi nezemřít.
35 Terach pak tajně vzal svého syna Abrama i jeho matku a chůvu, ukryl je v jeskyni a každý měsíc jim nosil zásoby.
36 Hospodin byl s Abramem v jeskyni a Abram vyrostl. Abram byl v jeskyni deset let. Král a jeho knížata, věštci a mudrci si mysleli, že král Abrama zabil.

KAPITOLA 9

1 V oněch dnech si vzal ženu Háran, syn Teracha, nejstaršího bratra Abramova.

2 Háranovi bylo třicet devět let, když si ji vzal. Háranova žena počala a porodila syna, a on mu dal jméno Lot.
3 A znovu počala a porodila dceru a dala jí jméno Milka. A znovu počala a porodila dceru a dala jí jméno Saraj.
4 Haranovi bylo čtyřicet dva let, když zplodil Sarai, což bylo v desátém roce Abramova života. V oněch dnech Abram, jeho matka a chůva vyšli z jeskyně, protože král a jeho poddaní zapomněli na Abramovu záležitost.
5 Když Abram vyšel z jeskyně, šel k Noemovi a jeho synu Semovi a zůstal s nimi, aby se učil Hospodinovu zákonu a jeho cestám. Nikdo nevěděl, kde Abram je. Abram sloužil Noemovi a jeho synu Semovi po dlouhou dobu.
6 Abram byl v Noemově domě třicet devět let. Znal Hospodina od tří let a chodil po Hospodinových cestách až do dne své smrti, jak ho učili Noe a jeho syn Sem. Všichni synové země v oněch dnech velmi přestupovali proti Hospodinu, vzbouřili se proti němu a sloužili jiným bohům a zapomněli na Hospodina, který je stvořil na zemi. Obyvatelé země si tehdy každý z nich udělali svého boha, bohy dřevěné a kamenné, kteří nemohli mluvit, slyšet ani vypravovat. Synové lidští jim sloužili a oni se stali jejich bohy.
7 Král a všichni jeho služebníci a Terach s celou svou domácností byli tehdy prvními z těch, kteří sloužili dřevěným a kamenným bohům.
8 Terach měl dvanáct velkých bohů, vyrobených ze dřeva a kamene, po dvanácti měsících v roce a každému z nich sloužil každý měsíc. Každý měsíc Terach přinášel svým bohům svou oběť suchou a úlitební oběť. Tak Terach činil po všechny dny.
9 Celé to pokolení bylo v Hospodinových očích zlé, a tak si každý z člověka udělal svého boha, ale opustili Hospodina, který je stvořil.
10 V oněch dnech nebyl na celé zemi nalezen ani jeden člověk, který by znal Hospodina (neboť každý sloužil svému Bohu), kromě Noema a jeho rodiny. Všichni, kdo se mu řídili, znali Hospodina v oněch dnech.
11 Abram, syn Terachův, se v oněch dnech v domě Noémově vzmáhal a nikdo o tom nevěděl. Hospodin byl s ním.
12 Hospodin dal Abramovi rozumné srdce a on poznal, že všechna díla onoho pokolení byla marná a že všichni jejich bohové byli marní a bezmocní.
13 Abram viděl slunce svítit na zemi a řekl si: „Toto slunce, které svítí na zemi, je jistě Bůh a jemu budu sloužit.“
14 Abram sloužil onoho dne slunci a modlil se k němu. Když nastal večer, slunce zapadlo jako obvykle. Abram si v duchu řekl: „Tohle snad není Bůh?“
15 Abram si stále říkal: „Kdo stvořil nebesa a zemi? Kdo stvořil na zemi? Kde je?“
16 Noc se nad ním potemněla. Pozvedl oči k západu, severu, jihu a východu a viděl, že slunce zmizelo ze země a den se potemněl.
17 Abram viděl hvězdy a měsíc před sebou a řekl: „Toto je jistě Bůh, který stvořil celou zemi i člověka. Hle, tito jeho služebníci jsou bohové kolem něj.“ Abram sloužil měsíci a modlil se k němu celou tu noc.
18 Ráno, když se rozednilo a slunce jako obvykle svítilo na zemi, Abram viděl všechny věci, které Hospodin Bůh učinil na zemi.
19 Abram si řekl: „Toto jistě nejsou bohové, kteří stvořili zemi a celé lidstvo, ale jsou to služebníci Boží.“ Abram zůstal v domě Noemově a tam poznal Hospodina a jeho cesty. Sloužil Hospodinu po všechny dny svého života. Celé to pokolení zapomnělo na Hospodina a sloužilo jiným bohům ze dřeva a kamene a po všechny své dny se bouřilo.
20 A král Nimrod kraloval bezpečně a celá země byla pod jeho vládou a celá země byla jednoho jazyka a slov jednoty.
21 Všichni Nimrodovi knížata a jeho velcí muži, Fut, Micrajim, Kúš a Kanaán se svými rodinami, se poradili a řekli si: „Pojďme, postavme si město a v něm silnou věž, jejíž vrchol bude sahat až k nebi. Proslavíme se a budeme kralovat nad celým světem. Ustane od nás zlo našich nepřátel, abychom nad nimi mocně kralovali a nerozptýlili se po zemi kvůli jejich válkám.“
22 Všichni předstoupili před krále a oznámili mu tato slova. Král s nimi v této věci souhlasil a učinil tak.
23 A všechny rodiny se shromáždily, čítajíc asi šest set tisíc mužů, a šly hledat rozlehlý kus země k vybudování města a věže. Hledali po celé zemi, ale nenašly žádné jako jedno údolí na východě země Šineár, asi dva dny cesty. I putovaly tam a usadily se tam.
24 A začali vyrábět cihly a pálit oheň, aby postavili město a věž, kterou si představovali, že ji dokončí.
25 A stavba věže byla pro ně přestupkem a hříchem, a začali ji stavět, a zatímco stavěli proti Pánu Bohu nebes, v srdcích svých si představovali, že proti němu budou bojovat a že vystoupí do nebe.
26 A všichni tito lidé a všechny rodiny se rozdělily na tři části; první řekla: „Vystoupíme do nebe a budeme proti němu bojovat.“ Druhá řekla: „Vystoupíme do nebe a postavíme tam své bohy a budeme jim sloužit.“ A třetí část řekla: „Vystoupíme do nebe a zabijeme ho luky a kopími.“ Bůh znal všechna jejich díla a všechny jejich zlé myšlenky a viděl město i věž, kterou stavěli.
27 A když stavěli, vybudovali si velké město a velmi vysokou a pevnou věž; a kvůli její výšce se malta a cihly nedostaly ke stavitelům, kteří k ní stoupali, dokud ti, kdo vystupovali, neuplynul celý rok. Potom se dostali ke stavitelům a dávali jim maltu a cihly; tak se to dělalo každý den.
28 A hle, tito vystupovali a jiní sestupovali po celý den; a pokud by jim cihla vypadla z rukou a rozbila se, všichni by nad ní plakali, a pokud by někdo spadl a zemřel, nikdo z nich by se na něj nepodíval.
29 Hospodin znal jejich myšlenky. Když stavěli, vrhali šípy k nebi a všechny šípy na ně dopadly plné krve. Když je spatřili, řekli si: „Jistě jsme zabili všechny, kdo jsou v nebi.“
30 Neboť to bylo od Hospodina, aby je svedl k bloudění, a aby je vyhladil z povrchu zemského.
31 A postavili věž i město a dělali to denně, dokud neuplynulo mnoho dní a let.
32 Bůh řekl sedmdesáti andělům, kteří stáli před ním, těm, kteří byli blízko něj: „Pojďte, sestupme a změňme jim jazyky, aby jeden člověk nerozuměl jazyku svého bližního.“ A oni jim to udělali.
33 A od toho dne zapomněli každý jazyk svého bližního a nemohli rozumět ani jednomu jazyku. Když stavitel vzal z rukou svého bližního vápno nebo kámen, který si

neobjednal, stavitel ho odhodil a hodil na svého bližního, aby zemřel.
34 A dělali to po mnoho dní a tímto způsobem jich mnoho pobili.
35 Hospodin udeřil na ty tři oddíly, které tam byly, a potrestal je podle jejich skutků a úmyslů. Ti, kdož řekli: „Vystoupíme do nebe a budeme sloužit svým bohům," se stali podobnými opicím a slonům. A ty, kdož řekli: „Zasáhneme nebe šípy," Hospodin zabil, jednoho muže rukou jeho bližního. A třetí oddíl, ty, kdož řekli: „Vystoupíme do nebe a budeme bojovat proti němu," Hospodin rozptýlil po celé zemi.
36 A ti, kteří mezi nimi zůstali, když poznali a pochopili zlo, které na ně přicházelo, opustili stavbu a také se rozptýlili po celé zemi.
37 A přestali stavět město i věž; proto nazvali to místo Bábel, neboť tam Hospodin zmátl jazyk celé země; hle, bylo to na východ od země Šineár.
38 A co se týče věže, kterou synové lidští postavili, země otevřela svá ústa a pohltila jednu její třetinu. Z nebe sestoupil oheň a spálil další třetinu. Zbývající třetina zůstala dodnes. Je to část, která byla nahoře, a její obvod je vzdálený tři dny chůze.
39 A mnoho synů lidských zemřelo v té věži, lid bezpočetný.

KAPITOLA 10

1 V oněch dnech zemřel Peleg, syn Eberův, v čtyřicátém osmém roce života Abrama, syna Terachova. Celých Pelegových dnů bylo dvě stě třicet devět let.
2 A když Pán rozptýlil syny lidské pro jejich hřích u věže, vizte, rozptýlili se do mnoha oddílů a všichni synové lidští byli rozptýleni do čtyř koutů země.
3 A všechny čeledi se rozdělily, každá podle svého jazyka, své země nebo svého města.
4 Synové lidští si podle svých čeledí vystavěli mnoho měst na všech místech, kam přišli, a po celé zemi, kam je Hospodin rozptýlil.
5 A někteří z nich postavili města na místech, z nichž byli později vyhlazeni, a tato města pojmenovali podle svých vlastních jmen, nebo podle jmen svých dětí, nebo podle svých konkrétních událostí.
6 Synové Jafeta, syna Noemova, šli a vystavěli si města na místech, kam byli rozptýleni, a všechna svá města pojmenovali po svých jménech. Synové Jafetovi se rozdělili po zemi do mnoha národů a jazyků.
7 Toto jsou synové Jafetovi podle jejich rodů: Gomer, Magog, Medai, Javan, Tubal, Mešek a Tiras; to jsou synové Jafetovi podle jejich pokolení.
8 Synové pak Gomerovi, podle svých měst, byli Frankové, kteří bydleli v zemi Franza, při řece Franza, při řece Sena.
9 Synové Refatovi jsou Bartonim, kteří bydlí v zemi Bartonie při řece Leda, která ústí do velkého moře Gichón, což je Oceán.
10 A děti Tugarmy jsou deset rodin a toto jsou jejich jména: Buzar, Parzunac, Balgar, Elicanum, Ragbib, Tarki, Bid, Zebuk, Ongal a Tilmaz; ti všichni se rozšířili a usadili se na severu a postavili si města.
11 A svá města pojmenovali podle svých vlastních jmen; to jsou ti, kteří až do dnešního dne žijí při řekách Hithla a Italak.
12 Rodiny Angoli, Balgar a Parzunac však žijí u velké řeky Dubnee a jejich města nesou jména podle svých vlastních jmen.
13 Synové Javanovi jsou Javanim, kteří bydlí v zemi Makdonia, a synové Medaiare jsou Orelum, kteří bydlí v zemi Curson, a synové Tubalovi jsou ti, kteří bydlí v zemi Tuskana při řece Pašia.
14 Synové Mešechovi byli Šibašní a synové Tirasovi Rúšaš, Kušní a Ongolští; ti všichni šli a postavili si města; to jsou města, která leží u moře Jabus, při řece Kura, která se vlévá do řeky Tragan.
15 A synové Elišovi jsou Almanim, a i oni šli a postavili si města; to jsou města ležící mezi horami Job a Šibatmo; a z nich byli Lumbardi, kteří bydlí naproti horám Job a Šibatmo, a dobyli zemi Italii a zůstali tam až do dnešního dne.
16 Synové Chitimů jsou Romové, kteří bydlí v údolí Kanopie při řece Tibreu.
17 Synové Dudonimu bydlí v městech moře Gihon v zemi Bordna.
18 Toto jsou čeledi synů Jefetových podle jejich měst a jazyků, když se rozptýlili po věži a pojmenovali svá města podle svých jmen a událostí. Toto jsou jména všech jejich měst podle jejich čeledí, která vystavěli v oněch dnech po věži.
19 Synové Chama byli Kuš, Micrajim, Fut a Kanaán podle svého rodu a měst.
20 Všichni tito šli a vystavěli si města, jak se jim hodilo, a pojmenovali svá města podle jmen svých otců: Kúš, Micrajim, Fut a Kanaán.
21 Synové Micrajimu byli Ludi, Anami, Lehabi, Naftuchim, Patrusim, Kasluchim a Kafturim, sedm čeledí.
22 Všichni tito bydlí při řece Sichor, což je egyptský potok, a postavili si města a pojmenovali je svými jmény.
23 Synové Patrosa a Kaslocha se mezi sebou sňali a vzešli z nich Pelištimové, Azaťané, Gerarímové, Giťané a Ekronímové, všech pět čeledí; i ti si postavili města a nazývali svá města jmény svých otců až do dnešního dne.
24 A také si kanaánské děti postavily města a pojmenovaly svá města podle svých jmen, jedenáct měst a dalších bez počtu.
25 Čtyři muži z Chamova rodu odešli do země té roviny; jména těch čtyř mužů jsou: Sodoma, Gomora, Adma a Cebojim.
26 Tito muži si v zemi té roviny vystavěli čtyři města a pojmenovali svá města podle svých vlastních jmen.
27 A oni i jejich děti a všichni, kdo k nim patřili, bydleli v těch městech a plodili se a velmi se rozmnožili a žili pokojně.
28 Seir, syn Chúra, syna Chiviho, syna Kanaánova, šel a nalezl údolí naproti hoře Paran. Vystavěl tam město. Usadil se tam on, jeho sedm synů a jeho rodina. Město, které vystavěl, nazval svým jménem Seir. To je země Seir až dodnes.
29 Toto jsou čeledi Chámových synů podle jejich jazyků a měst, když se po věži rozptýlili do svých zemí.

30 Někteří z dětí Šema, syna Noemova, otce všech synů Eberových, také šli a postavili si města na místech, kam byli rozptýleni, a pojmenovali svá města podle jejich jmen.
31 Synové Šémovi byli Elam, Aššur, Arpakšad, Lud a Aram. Vystavěli si města a všechna svá města pojmenovali po svých jménech.
32 A Aššur, syn Šémův, se svými dětmi a rodinou vyrazili v té době, velmi početná skupina, a šli do vzdálené země, kterou našli, a narazili na velmi rozlehlé údolí v zemi, do které šli, a postavili si čtyři města a pojmenovali je podle svých vlastních jmen a událostí.
33 A toto jsou jména měst, která vystavěli synové Aššurovi: Ninive, Resen, Kalach a Rechoboter; a synové Aššurovi tam bydlí až do dnešního dne.
34 A synové Aramovi také šli a postavili si město a nazvali to město Úc po svém nejstarším bratru a bydlí v něm; to je země Úc až do dnešního dne.
35 Druhého roku po věži odešel muž z domu Aššurova jménem Bela z Ninivské země, aby se svou rodinou usadil, kdekoli by našel místo. Došli až k městům na rovině naproti Sodomě a usadili se tam.
36 Muž pak vstal a vystavěl tam malé město a pojmenoval ho po svém jménu Bela. To je země Coar až do dnešního dne.
37 Toto jsou čeledi synů Semových podle jejich jazyka a měst, poté, co se rozptýlili po zemi po věži.
38 A každé království, město a čeleď z rodů Noemových dětí si potom vystavěly mnoho měst.
39 A ve všech svých městech zřídili vlády, aby se podle jejich nařízení řídili; tak činily všechny čeledi Noemových dětí navěky.

KAPITOLA 11

1 Nimrod, syn Kúšův, byl stále v zemi Šineár, kraloval nad ní a usadil se tam. Vystavěl v zemi Šineár města.
2 A toto jsou jména čtyř měst, která vystavěl, a pojmenoval je podle událostí, které se jim staly při stavbě věže.
3 První nazval Bábel, řka: „Hospodin tam zmátl jazyk celé země.“ Druhou pak nazval Erech, protože je odtud Bůh rozptýlil.
4 Třetí místo nazval Eked, neboť na tom místě byla velká bitva. Čtvrté místo nazval Kalna, protože tam jeho knížata a bohatýři padli a uráželi Hospodina, vzbouřili se a přestupovali proti němu.
5 A když Nimrod vybudoval tato města v zemi Šineár, usadil v nich zbytek svého lidu, svá knížata a své mocné muže, kteří zůstali v jeho království.
6 A Nimrod bydlel v Babylonu a obnovil tam svou vládu nad zbytkem svých poddaných a kraloval bezpečně. Poddaní a knížata Nimrodovi mu dali jméno Amrafel, protože říkali, že u věže jeho knížata a muži padli jeho vinou.
7 A navzdory tomu se Nimrod k Pánu nevrátil a pokračoval ve zlovolnosti a učil zlovolnosti syny lidské; a Mardon, jeho syn, byl horší než jeho otec a dále přidával k ohavnostem svého otce.
8 A on způsobil, že synové lidé hřešili, proto se říká: „Z bezbožných vychází bezbožnost.“
9 V té době byla mezi rodinami Chámových synů válka, protože bydleli ve městech, která si vystavěli.
10 Kedorlaomer, král Elamský, odešel od rodin synů Chamových, bojoval s nimi a pokořil je. Vtáhl do pěti měst na té rovině, bojoval proti nim a pokořil je, takže se dostala pod jeho moc.
11 Sloužili mu dvanáct let a dávali mu každoroční daň.
12 V té době zemřel Náchor, syn Serugův, v devátém roce života Abrama, syna Terachova.
13 V padesátém roce života Abrama, syna Terachova, vyšel Abram z domu Noemova a vrátil se do domu svého otce.
14 Abram poznal Hospodina a řídil se jeho cestami a pokyny. Hospodin, jeho Bůh, byl s ním.
15 Jeho otec Terach byl v oněch dnech stále velitelem vojska krále Nimroda a stále následoval cizí bohy.
16 Abram přišel do domu svého otce a spatřil tam dvanáct bohů, jak tam stojí v chrámech. Když Abram spatřil ty sochy v domě svého otce, rozhněval se.
17 Abram řekl: „Jakože žije Hospodin, tyto modly nezůstanou v domě mého otce. Tak mi naloží Hospodin, který mě stvořil, jestliže je do tří dnů všechny nezničím.“
18 Abram od nich odešel a rozhořel se v něm hněvem. Abram spěchal z pokojíku na vnější nádvoří svého otce. Nalezl svého otce, jak sedí na nádvoří, a všechny své služebníky s ním. Abram přišel a posadil se před něj.
19 Abram se zeptal svého otce: „Otče, pověz mi, kde je Bůh, který stvořil nebe i zemi a všechny syny lidské na zemi, a který stvořil tebe i mě.“ Terach odpověděl svému synu Abramovi: „Hle, ti, kdo nás stvořili, jsou s námi všichni v domě.“
20 Abram řekl svému otci: „Pane můj, ukaž mi je prosím.“ Terach uvedl Abrama do komnaty vnitřního nádvoří a Abram viděl, že celá komnata je plná dřevěných a kamenných bohů, dvanácti velikých soch a dalších menších než ony, bez počtu.
21 Terach řekl svému synovi: „Hle, to jsou ti, kteří stvořili vše, co vidíš na zemi, a kteří stvořili mě i tebe i celé lidstvo.“
22 Terach se poklonil svým bohům a odešel od nich. Jeho syn Abram s ním odešel.
23 Abram pak od nich odešel, šel ke své matce, posadil se před ni a řekl jí: „Hle, můj otec mi ukázal ty, kdo stvořili nebe i zemi, i všechny syny lidské.“
24 Nyní si pospěš a vezmi z ovce kůzle a připrav z něj chutné jídlo. Já ho pak přinesu bohům svého otce jako oběť, aby ho snědli. Snad se jim tak zalíbím.
25 Jeho matka tak učinila, vzala kůzle, připravila z něj chutné jídlo a přinesla ho Abramovi. Abram vzal to chutné jídlo od své matky a přinesl ho před bohy svého otce. Přistoupil k nim, aby jedli. Jeho otec Terach o tom nevěděl.
26 Abram pak viděl onoho dne, když seděl uprostřed nich, že nemají hlasu, sluchu ani pohybu a že ani jeden z nich nemůže natáhnout ruku k jídlu.
27 Abram se jim posmíval a řekl: „Jistě se jim nelíbilo to chutné maso, které jsem připravil, nebo ho bylo pro ně málo, a proto nechtěli jíst. Zítra proto připravím čerstvé chutné maso, lepší a hojnější než toto, abych viděl výsledek.“
28 Druhého dne Abram přikázal své matce ohledně chutného masa. Jeho matka vstala, vzala ze stáda tři krásná kůzlata a připravila z nich výborné chutné maso, jaké měl

její syn rád, a dala je svému synu Abramovi. Jeho otec Terach o tom nevěděl.
29 Abram vzal od své matky chutné jídlo a přinesl ho před bohy svého otce do komnaty. Přistoupil k nim, aby jedli, a předložil mu ho. Abram seděl před nimi celý den a myslel si, že by se snad mohli najíst.
30 Abram je spatřil a hle, neměli ani hlas, ani sluch, ani jeden z nich nevztáhl ruku k masu, aby se najedl.
31 A večer téhož dne byl Abram v tom domě oděn duchem Božím.
32 A zvolal a řekl: „Běda mému otci a tomuto ničemnému pokolení, jehož srdce jsou celá nakloněna k marnivosti, kteří slouží těmto modlám ze dřeva a kamene, které nemohou jíst, čichat, slyšet ani mluvit, které mají ústa bez řeči, oči bez zraku, uši bez sluchu, ruce bez hmatu a nohy bez pohybu; podobní jsou ti, kteří je udělali a kteří v ně doufají.“
33 Když Abram viděl všechny tyto věci, rozhněval se na svého otce. Rychle vzal do ruky sekeru a vešel do komnaty bohů. Rozbil všechny bohy svého otce.
34 A když rozbil modly, vložil sekeru do ruky velkého boha, který tam byl před nimi, a vyšel ven. Jeho otec Terach se vrátil domů, neboť slyšel u dveří zvuk úderu sekery. Terach tedy vešel do domu, aby zjistil, co se to děje.
35 Terach uslyšel v místnosti s modlami zvuk sekery a běžel do místnosti k modlám. Potkal Abrama, jak vychází ven.
36 Terach vešel do místnosti a spatřil všechny modly spadlé a rozbité, sekeru v ruce největšího z nich, která nebyla rozbitá, a chutné maso, které připravil jeho syn Abram, stále před nimi.
37 Když to Terach uviděl, velmi se rozhněval a spěchal z pokoje k Abramovi.
38 A nalezl svého syna Abrama, jak stále sedí v domě, a řekl mu: „Co jsi to za dílo vykonal pro mé bohy?“
39 Abram odpověděl svému otci Terachovi: „Ne tak, pane můj. Přinesl jsem jim chutné jídlo. Když jsem se k nim přiblížil s masem, aby ho jedli, všichni hned vztáhli ruce k jídlu, dříve než ten velikán vztáhl ruku k jídlu.“
40 A ten velký viděl skutky, které před ním konali, a jeho hněv se proti nim prudce roznítil. Šel, vzal sekeru, která byla v domě, a přišel k nim a všechny je rozbil. A hle, sekera je stále v jeho ruce, jak vidíš.
41 Když Terach toto promluvil, rozhněval se na svého syna Abrama a Terach se rozhněval a řekl svému synu Abramovi: „Co je to za příběh, který jsi mi vyprávěl? Lžeš mi.“
42 Je v těchto bozích duch, duše nebo síla vykonat všechno, co jsi mi řekl? Nejsou snad ze dřeva a kamene a nestvořil jsem je sám? Můžeš snad lhát a tvrdit, že je zabil ten velký bůh, který byl s nimi? Ty jsi mu vložil do rukou sekeru a pak říkáš, že je všechny zabil.
43 Abram odpověděl svému otci a řekl mu: „Jak tedy můžeš sloužit těmto modlám, v nichž nemáš žádnou moc? Mohou tě ty modly, v které spoléháš, vysvobodit? Mohou slyšet tvé modlitby, když k nim vzýváš? Mohou tě vysvobodit z rukou tvých nepřátel? Anebo budou za tebe bojovat proti tvým nepřátelům, abys sloužil dřevu a kameni, které nemohou ani mluvit, ani slyšet?“
44 A nyní jistě není dobré pro tebe ani pro syny lidské, kteří jsou s tebou spojeni, dělat tyto věci; jsi tak hloupý, tak pošetilý nebo tak nechápavý, že budeš sloužit dřevu a kameni a chovat se takto?
45 A zapomínat na Hospodina Boha, který stvořil nebe i zemi a který vás stvořil na zemi, a tím si v této věci způsobit velké zlo tím, že budete sloužit kameni a dřevu?
46 Nehřešili snad naši otcové v dávných dobách v této věci? Hospodin, Bůh vesmíru, na ně uvedl vody potopy a zničil celou zemi.
47 Jak můžete v tom pokračovat a sloužit bohům ze dřeva a kamene, kteří neslyší, nemluví ani vás nevysvobodí z útlaku, a tím na vás uvalovat hněv Boha vesmíru?
48 Protož nyní, otec můj, se toho zdrž a neuváděj zlé na svou duši a na duše své domácnosti.
49 Abram tedy pospíšil, uskočil od otce svého, vzal sekeru z největší modly svého otce, rozbil ji jí a utekl.
50 Když Terach viděl všechno, co Abram učinil, spěchal z domu svého a šel ke králi. Přišel před Nimroda, postavil se před něj a poklonil se králi. Král se ho zeptal: „Co si přeješ?“
51 A řekl: „Prosím tě, pane můj, abys mě vyslyšel. Před padesáti lety se mi narodil syn a takto jednal s mými bohy a takto mluvil. Nyní si ho provolej, pane můj a králi, aby předstoupil před tebe a soudil ho podle zákona, abychom byli vysvobozeni z jeho zla.“
52 Král poslal tři muže ze svých služebníků, kteří šli a přivedli Abrama před krále. Nimrod a všechna jeho knížata a služebníci toho dne seděli před ním, a Terach také seděl před nimi.
53 Král se Abrama zeptal: „Co jsi to udělal svému otci a jeho bohům?“ Abram králi odpověděl slovy, která mluvil se svým otcem: „Velký bůh, který byl s nimi v domě, jim udělal to, co jsi slyšel.“
54 Král se Abramovi zeptal: „Měli snad moc mluvit, jíst a činit, jak jsi řekl?“ Abram králi odpověděl: „Jestliže v nich není moc, proč jim sloužíš a svými bláznovstvími svádíš syny lidské k bloudění?“
55 Myslíš si snad, že tě mohou vysvobodit nebo udělat cokoli malého či velkého, abys jim sloužil? A proč nechceš vnímat Boha celého vesmíru, který tě stvořil a v jehož moci je zabíjet a udržovat naživu?
56 0 pošetilý, prostý a nevědomý králi, běda tobě navěky.
57 Myslel jsem, že své služebníky naučíš správné cestě, ale neudělal jsi to, nýbrž jsi naplnil celou zemi svými hříchy a hříchy svého lidu, kteří kráčeli po tvých cestách.
58 Nevíš, nebo jsi neslyšel, že tímto zlem, které páchás, hřešili naši předkové v dávných dobách a věčný Bůh na ně uvedl vody potopy a všechny je zničil, a také kvůli nim zničil celou zemi? A povstaneš ty a tvůj lid nyní a vykonáte podobné dílo, abyste uvedli hněv Pána Boha vesmíru a uvedli zlo na sebe a na celou zemi?
59 Nyní tedy odlož tento zlý skutek, který páchás, a služ Bohu vesmíru, neboť tvá duše je v jeho rukou, a pak se ti bude dobře dařit.
60 A pokud tvé ničemné srdce nebude naslouchat slovům mým, abys opustil své zlé cesty a sloužil věčnému Bohu, pak zemřeš v hanbě v posledních dnech, ty, tvůj lid a všichni, kdo jsou s tebou spojeni, slyšíc tvá slova nebo kráčejíc po tvých zlých cestách.
61 Když Abram přestal mluvit před králem a knížaty, Abram pozdvihl oči k nebi a řekl: „Hospodin vidí všechny svévolníky a bude je soudit.“

KAPITOLA 12

1 Když král uslyšel Abramova slova, rozkázal ho uvěznit. Abram byl ve vězení deset dní.
2 A na konci těch dnů král nařídil, aby před něj přišli všichni králové, knížata a místodržitelé různých provincií a mudrci, a posadili se před něj, zatímco Abram byl stále v domě vězení.
3 Král se pak zeptal knížat a mudrců: „Slyšeli jste, co Abram, syn Terachův, udělal svému otci? Takto mu udělal. Přikázal jsem, aby byl přiveden přede mě. Takto mluvil. Jeho srdce se mu nevzdala, ani se nepohnul v mé přítomnosti. A hle, nyní je zavřený ve vězení."
4 Rozhodněte tedy, jaký soud patří tomuto muži, který králi urážel, který mluvil a činil všechny věci, které jste slyšeli.
5 Všichni králi odpověděli: „Muž, který by králi urážel, by měl být pověšen na dřevo. Protože však učinil všechno, co král řekl, a pohrdl našimi bohy, musí být upálen k smrti, neboť takový je v této věci zákon."
6 Jestliže se králi líbí, ať rozkáže svým služebníkům, aby ve dne i v noci rozdělávali oheň v tvé cihlové peci, a pak do ní uvrhneme tohoto muže. Král tak učinil a přikázal svým služebníkům, aby v královské peci, která je v Kasdimu, rozdělávali oheň na tři dny a tři noci. Král jim přikázal, aby Abrama vzali z vězení a vyvedli ho ven, aby byl upálen.
7 Všichni královi služebníci, knížata, páni, místodržitelé a soudci i všichni obyvatelé země, asi devět set tisíc mužů, stáli naproti peci, aby viděli Abrama.
8 Všechny ženy i malé děti se shromáždily na střechách a věžích, aby viděly, co se s Abramem děje, a všechny stály pohromadě zpovzdálí; a nezůstal ani jeden muž, který by toho dne nepřišel a nepodíval se na tu scénu.
9 Když Abram přišel, spatřili ho královští zaklínači a mudrci a volali na krále: „Náš pane, toto je jistě ten muž, o kterém víme, že to byl ten chlapec, při jehož narození velká hvězda pohltila čtyři hvězdy, jak jsme králi oznámili před padesáti lety."
10 A hle, nyní i otec jeho přestoupil tvé příkazy a posmíval se ti tím, že ti přivedl další dítě, které jsi zabil.
11 Když král uslyšel jejich slova, velmi se rozhněval a rozkázal, aby před něj přivedli Teracha.
12 Král se zeptal: „Slyšel jsi, co mluvili kouzelníci? Nyní mi pověz pravdu, jak jsi to udělal? Budeš-li mluvit pravdu, budeš osvobozen."
13 Když Terach viděl, jak se král tak rozhněval, řekl králi: „Můj pane a králi, slyšel jsi pravdu a to, co mudrci mluvili, je správné." Král se ho zeptal: „Jak jsi mohl udělat tuto věc? Přestoupil jsi mé rozkazy a dal jsi mi dítě, které jsi nezplodil, a přivlastnil si ho?"
14 Terach králi odpověděl: „Protože jsem tehdy vzbudil k synovi svému city, vzal jsem si syna své služebnice a přivedl jsem ho ke králi."
15 Král se ho zeptal: „Kdo ti to poradil? Pověz mi, nic přede mnou netaj, a pak nezemřeš."
16 Terach se v králově přítomnosti velmi zděsil a řekl králi: „To mi poradil můj nejstarší syn Háran. V oněch dnech se narodil Abram, bylo mu třicet dva let."
17 Háran však svému otci nic neradil, neboť Terach to králi řekl, aby si před králem zachránil duši, neboť se velmi bál. Král Terachovi řekl: „Tvůj syn Háran, který ti to poradil, zemře s Abramem ohněm, neboť je odsouzen k smrti, protože se vzbouřil proti králově vůli a učinil takovou věc."
18 Háran tehdy cítil sklon následovat Abramovy cesty, ale ovládl to.
19 Háran si v srdci řekl: „Hle, král zajal Abrama kvůli těm věcem, které Abram učinil. Zvítězí-li Abram nad králem, půjdu za ním, ale zvítězí-li král, půjdu za králem."
20 Když Terach králi řekl o svém synu Cháranovi, král rozkázal, aby byl Cháran i Abram zajat.
21 A přivedli je oba, Abrama i jeho bratra Harana, aby je hodili do ohně. Byli tam všichni obyvatelé země, královští služebníci, knížata, všechny ženy i malé děti a stáli tam toho dne nad nimi.
22 Královi služebníci vzali Abrama a jeho bratra a svlékli je ze všech šatů, kromě spodního oděvu, který měli na sobě.
23 A svázali jim ruce a nohy lněnými provazy a služebníci královi je zvedli a obojí hodili do pece.
24 Hospodin si Abrama zamiloval a slitoval se nad ním. Hospodin sestoupil a vysvobodil Abrama z ohně, takže nespálil.
25 Všechny provazy, kterými ho svázali, však shořely, zatímco Abram zůstal a procházel se v ohni.
26 A Háran zemřel, když ho hodili do ohně, a byl spálen na popel, neboť jeho srdce nebylo celé s Hospodinem; a ty muže, kteří ho hodili do ohně, plamen ohně se na ně rozšířil a oni byli spáleni, a dvanáct mužů z nich zemřelo.
27 Abram se procházel uprostřed ohně tři dni a tři noci. Všichni královští služebníci ho viděli chodit uprostřed ohně. Přišli a oznámili králi: „Viděli jsme Abrama, jak chodí uprostřed ohně. I spodní oděv, který měl na sobě, neshořel, ale shořel provaz, kterým byl svázán."
28 Když král uslyšel jejich slova, srdce mu se sevřelo a nechtěl jim uvěřit. Poslal tedy jiné věrné knížata, aby se na tu věc podívali. Ti šli, viděli to a oznámili to králi. Král vstal, aby se šel na to podívat. Viděl Abrama, jak se prochází sem a tam uprostřed ohně, a viděl Haranovo tělo spálené. Král se velmi divil.
29 Král rozkázal, aby Abrama vyvedli z ohně. Jeho služebníci se přiblížili, aby ho vyvedli, ale nemohli, protože oheň byl všude kolem a plamen z pece stoupal k nim.
30 Královi služebníci odtud uprchli a král je pokáral: „Pospěšte si a vyveďte Abrama z ohně, abyste nezemřeli."
31 Královi služebníci se znovu přiblížili, aby Abrama vyvedli, ale plameny je zasáhly a spálily jim tváře, takže osm z nich zemřelo.
32 Když král viděl, že se jeho služebníci nemohou přiblížit k ohni, aby se nespálili, zavolal na Abrama: „Služebníku Boha nebeského, vyjdi z ohně a přijď sem přede mě." Abram uposlechl králova hlasu, vyšel z ohně, přišel a postavil se před krále.
33 Když Abram vyšel, král a všichni jeho služebníci viděli Abrama přicházet před krále. Měl na sobě spodní oděv, neboť oděv nebyl spálen, ale provaz, kterým byl svázán, byl spálen.
34 Král se Abramovi zeptal: „Jak to, že jsi neshořel v ohni?"

35 Abram králi řekl: „Bůh nebe i země, v kterého doufám a který má veškerou moc, on mě vysvobodil z ohně, do kterého jsi mě uvrhl.“
36 Abramův bratr Háran byl spálen na popel. Hledali jeho tělo a našli ho spálené.
37 Háranovi bylo osmdesát dva let, když zemřel v ohni Kasdimu. Když král, knížata a obyvatelé země viděli, že Abram byl vysvobozen z ohně, přišli a poklonili se Abramovi.
38 Abram jim řekl: „Neklanějte se mně, ale klanějte se Bohu světa, který vás stvořil, a služte mu a jděte po jeho cestách, neboť on mě vysvobodil z tohoto ohně, a on stvořil duše a duchy všech lidí, utvořil člověka v matčině lůně a přivedl ho na svět, a on vysvobodí ty, kdo v něj důvěřují, od veškeré bolesti.“
39 A tato věc se zdála velmi podivuhodná v očích krále a knížat, že Abram byl zachráněn z ohně a že Cháran byl spálen. Král dal Abramovi mnoho darů a dal mu své dva hlavní služebníky z královského domu; jeden se jmenoval Oni a druhý Eliezer.
40 Všichni králové, knížata a služebníci dali Abramovi mnoho darů, stříbra, zlata a perel. Král a jeho knížata ho propustili a on odešel v pokoji.
41 Abram pak od krále odešel v pokoji a mnoho královských služebníků ho následovalo a připojilo se k němu asi tři sta mužů.
42 I vrátil se Abram onoho dne a šel do domu svého otce, on i muži, kteří ho následovali, a Abram sloužil Hospodinu, svému Bohu, po všechny dny svého života, chodil po jeho cestách a řídil se jeho zákonem.
43 A od onoho dne Abram naklonil srdce synů lidských, aby sloužili Hospodinu.
44 V té době si Náchor a Abram vzali za ženy dcery svého bratra Hárana. Náchorova žena se jmenovala Milka a Abramova žena se jmenovala Saraj. Abramova žena Saraj byla v oněch dnech neplodná a neměla potomky.
45 A když uplynuly dva roky od doby, kdy Abram vyšel z ohně, to jest v padesátém druhém roce jeho života, hle, král Nimrod seděl v Babylonu na trůnu. Král usnul a zdálo se mu, že stojí se svými vojsky a zástupy v údolí naproti královské peci.
46 A pozvedl oči své a spatřil muže podobného Abramovi, jak vychází z pece. Přišel a postavil se před krále s taseným mečem. Pak se ke králi s mečem vrhl, když král před tím mužem uprchl, neboť se bál. Zatímco běžel, hodil muž králi na hlavu vejce a z vejce se stala velká řeka.
47 A králi se zdálo, že všechna jeho vojska se v té řece potopila a zemřela. Král se dal na útěk se třemi muži, kteří byli před ním, a on sám zachránil se.
48 A král pohlédl na tyto muže, a oni byli oděni v knížecích šatech jako oděvy králů, a měli vzhled a majestátnost králů.
49 A zatímco běželi, řeka se před králem opět proměnila ve vejce a z vejce vylezl mladý pták, který přiletěl před krále, letěl k jeho hlavě a vytrhl králi oko.
50 Krále to zarmoutilo, probudil se ze spánku a jeho duch byl znepokojen a pocítil velikou hrůzu.
51 Ráno král vstal ze svého lože a s hrůzou přikázal všem mudrcům a kouzelníkům, aby před něj přišli. Král jim vyprávěl svůj sen.
52 A moudrý služebník králův, jménem Anuki, králi odpověděl: „Toto není nic jiného než zlo Abrama a jeho potomstva, které se v posledních dnech vznesie proti mému Pánu a králi.“
53 A hle, přijde den, kdy Abram a jeho potomstvo a děti jeho domu budou bojovat s mým králem a pobijí všechna královská vojska a jeho vojska.
54 A co se týče toho, co jsi řekl o třech mužích, které jsi viděl jako ty sám a kteří unikli, to znamená, že z králů země, kteří s tebou budou v bitvě, unikneš pouze ty se třemi králi.
55 A to, co jsi viděl o řece, která se proměnila ve vejce jako na začátku, a o ptáčkovi, který ti vytrhl oko, neznamená nic jiného než Abramovo potomstvo, které v posledních dnech zabije krále.
56 Toto je sen mého krále a toto je jeho výklad. Sen je pravdivý a výklad, který ti dal tvůj služebník, je správný.
57 Nyní tedy, králi můj, jistě víš, že je to již padesát dva let, co tvoji mudrci toto spatřili při narození Abrama, a dovolí-li můj král Abramovi žít na zemi, bude to ke škodě mého pána a krále, neboť po všechny dny, kdy Abram žije, nebudeš ani ty, ani tvé království upevněno, neboť to bylo známo již dříve při jeho narození; a proč ho můj král nezabije, aby jeho zlo bylo od tebe v posledních dnech uchráneno?
58 A Nimrod uposlechl hlas Anukih a tajně poslal některé ze svých služebníků, aby šli a zajali Abrama a přivedli ho před krále, aby trpěl smrtí.
59 A Eliezer, Abramův služebník, kterého mu král dal, byl v té době v králově přítomnosti a slyšel, co Anuki králi radil a co král řekl, aby způsobil Abramovu smrt.
60 Eliezer řekl Abramovi: „Pospěš si, vstaň a zachraň svou duši, abys nezemřel rukou krále, neboť to viděl ve snu o tobě a tak to Anuki vyložil a tak také Anuki poradil králi ohledně tebe.“
61 Abram uposlechl hlasu Eliezerova a spěchal, aby se uchýlil do domu Noema a jeho syna Sema. Tam se ukryl a našel bezpečné místo. Královští služebníci přišli do Abramova domu, aby ho hledali, ale nemohli ho najít. Hledali po celé zemi, ale nikde ho nenašli. Hledali ho na všech stranách, ale nikde ho nenašli.
62 Když královi služebníci Abrama nenašli, vrátili se ke králi. Králův hněv na Abrama se však utišil, protože ho nenašli, a král na Abramovu věc zapomněl.
63 Abram se skrýval v Noemově domě jeden měsíc, dokud král na tu věc nezapomněl. Abram se však krále stále bál. Terach se tedy tajně přišel podívat na svého syna Abrama do Noemova domu. Terach byl v králových očích velmi významný.
64 Abram pak řekl svému otci: „Nevíš snad, že král chce mne zabít a vyhladit mé jméno ze země radou svých zlých rádců?“
65 Koho máš zde a co máš v této zemi? Vstaň, pojďme spolu do země Kanaán, abychom byli vysvobozeni z jeho ruky, abyste i ty nezahynul skrze něj v posledních dnech.
66 Nevíš snad, nebo jsi neslyšel, že ti Nimrod všechnu tuto poctu neprojevuje z lásky, ale že ti všechno toto dobro uděluje jen pro svůj prospěch?
67 A učiní-li ti větší dobro než toto, jistě jsou to jen marnosti světa, neboť bohatství a bohatství nemohou být platné v den hněvu a hněvu.

68 Nyní tedy poslechni můj hlas, povstaňme a pojďme do země Kanaán, mimo dosah Nimrodova zlého údělu. Služ Hospodinu, který tě stvořil na zemi, a bude ti dobře. Zavrhni všechny marné věci, o které se usiluješ.
69 Abram přestal mluvit, když Noe a jeho syn Sem odpověděli Terachovi: „Pravda je slovo, které ti Abram řekl.“
70 Terach uposlechl hlasu svého syna Abrama a učinil vše, co Abram řekl, neboť to bylo od Hospodina, aby král Abramovi zabránil usmrtit ho.

KAPITOLA 13

1 Terach vzal svého syna Abrama, svého vnuka Lota, syna Háranova, a svou snachu Sárai, ženu svého syna Abrama, i všechny duše své rodiny a šel s nimi z Ur Kasdim do země Kanaán. Když došli až do země Háranu, zůstali tam, neboť to byla velmi dobrá půda pro pastviny a dostatečně rozlehlá pro ty, kdo je doprovázeli.
2 Lid země Cháran viděl, že Abram je dobrý a spravedlivý k Bohu i k lidem a že Hospodin, jeho Bůh, je s ním. Proto přišli někteří z lidu země Cháran a připojili se k Abramovi. On je učil Hospodinovu zákonu a jeho cestám. Tito muži zůstali s Abramem v jeho domě a drželi se ho.
3 Abram pak zůstal v zemi tři roky. Po uplynutí tří let se Abramovi ukázal Hospodin a řekl mu: „Já jsem Hospodin, který tě vyvedl z Ur Kasdim a vysvobodil tě z rukou všech tvých nepřátel.“
4 Nyní tedy, budeš-li poslouchat můj hlas a dbát na má přikázání, má ustanovení a má práva, porazím tvé nepřátele před tebou a rozmnožím tvé potomstvo jako hvězdy na nebi. Sešlu své požehnání na všechna díla tvých rukou a nebudeš mít nedostatek ničeho.
5 Vstaň nyní, vezmi svou ženu i všechno, co máš, a jdi do země Kanaán. Zůstaň tam. Já tam budu tvým Bohem a požehnám ti.“ Abram tedy vstal, vzal svou ženu i všechno, co má, a odešel do země Kanaán, jak mu Hospodin řekl. Abramovi bylo padesát let, když odešel z Cháranu.
6 Abram přišel do země Kanaán a usadil se uprostřed města. Tam si postavil stan uprostřed Kanaánců, obyvatel té země.
7 I ukázal se Abramovi Hospodin, když přišel do země Kanaán, a řekl mu: Toto je země, kterou jsem dal tobě a tvému potomstvu po tobě navěky. Učiním tvé potomstvo jako hvězdy na nebi a dám tvému potomstvu do dědictví všechny země, které vidíš.
8 Abram postavil oltář na místě, kde k němu mluvil Bůh, a Abram tam vzýval Hospodinovo jméno.
9 V té době, po třech letech Abramova bydlení v zemi Kanaán, zemřel Noe toho roku, což byl padesátý osmý rok Abramova života; a všech dnů Noeho života bylo devět set padesát let, a pak zemřel.
10 Abram se usadil v zemi Kanaán, on, jeho žena a všichni, kdo k němu patřili, i všichni, kdo ho doprovázeli, i ti, kdo se k němu připojili z lidu té země. Abramův bratr Náchor, jeho otec Terach a Lot, syn Háranův, se všemi svými příslušníky bydleli v Cháranu.
11 V pátém roce Abramova pobytu v kanaánské zemi se obyvatelé Sodomy a Gomory a všechna města té roviny vzbouřili proti moci Kedorlaomera, krále elamského. Všichni králové měst té roviny totiž dvanáct let sloužili Kedorlaomerovi a odváděli mu roční daň. V oněch dnech, ve třináctém roce, se proti němu vzbouřili.
12 V desátém roce Abramova pobytu v zemi Kanaán došlo k válce mezi Nimrodem, králem Šineáru, a Kedorlaomerem, králem Élamu. Nimrod přitáhl, aby bojoval s Kedorlaomerem a pokořil ho.
13 Kedorlaomer byl totiž v té době jedním z knížat Nimrodova vojska. Když se veškerý lid z věže rozptýlil a ti, kdo zůstali, se také rozptýlili po zemi, Kedorlaomer odešel do země Elam, kraloval nad ní a vzbouřil se proti svému pánu.
14 V oněch dnech, když Nimrod viděl, že se města na rovině vzbouřila, vytáhl s pýchou a hněvem do války s Kedorlaomerem. Nimrod shromáždil všechna svá knížata a poddané, asi sedm set tisíc mužů, a táhl proti Kedorlaomerovi. Kedorlaomer vytáhl vstříc jemu s pěti tisíci muži a připravili se k bitvě v údolí Babylonském, které je mezi Elamem a Šineárem.
15 A všichni ti králové tam bojovali a Nimrod a jeho lid byli poraženi lidem Kedorlaomerovým. Z Nimrodových mužů padlo asi šest set tisíc, a mezi nimi padl i královský syn Mardon.
16 Nimrod uprchl a vrátil se v hanbě a nemilosti do své země a byl po dlouhou dobu podroben Kedorlaomerovi. Kedorlaomer se vrátil do své země a poslal knížata svého vojska ke králům, kteří sídlili kolem něj, k Ariochovi, králi Elasaru, a k Tidalovi, králi národů, a uzavřel s nimi smlouvu a všichni poslouchali jeho příkazy.
17 Patnáctého roku Abramova pobytu v zemi Kanaán, což je sedmdesátý rok Abramova života, se Abramovi v tom roce ukázal Hospodin a řekl mu: „Já jsem Hospodin, který tě vyvedl z Ur Kasdim, abych ti dal tuto zemi do dědictví.“
18 Nyní tedy kráčej přede mnou, buď bezúhonný a zachovávej má přikázání. Tobě a tvému potomstvu dám tuto zemi do dědictví od řeky Micrajim až k velké řece Eufrat.
19 A navrátíš se ke svým otcům v pokoji a v dobrém věku. Čtvrté pokolení se vrátí sem do této země a zdědí ji navěky. Abram postavil oltář a vzýval jméno Hospodina, který se mu ukázal, a obětoval na oltáři Hospodinu.
20 V tu dobu se Abram vrátil a šel do Cháranu, aby navštívil svého otce a matku a rodinu svého otce. Abram se svou ženou a vším, co k němu patřilo, se vrátil do Cháranu a Abram v Cháranu bydlel pět let.
21 Mnozí z obyvatel Haranu, asi dvaasedmdesát mužů, následovali Abrama a Abram je učil Hospodinovu zákonu a jeho cestám a učil je znát Hospodina.
22 V oněch dnech se Abramovi v Cháranu ukázal Hospodin a řekl mu: „Hle, mluvil jsem k tobě před dvaceti lety:
23 Vyjdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou jsem ti ukázal, abych ji dal tobě a tvým synům. V té zemi ti požehnám a učiním z tebe velký národ, oslavím tvé jméno a v tobě budou požehnány rodiny země.
24 Protož nyní vstaň, odejdi z tohoto místa, ty i tvá žena i vše, co ti patří, i každý, kdo se narodil v tvém domě, i všechny duše, které jsi stvořil v Cháranu, a vyveď je s sebou odtud a vrať se do země Kanaán.
25 Abram tedy vstal, vzal svou ženu Saraj a všechno, co mu patřilo, a všechny, kdo se mu narodili v jeho domě, i

duše, které si vytvořili v Cháranu, a vyšli, aby šli do země Kanaán.
26 Abram se pak vydal a vrátil se do země Kanaánské podle Hospodinova slova. Šel s ním i Lot, syn jeho bratra Hárana. Abramovi bylo sedmdesát pět let, když vyšel z Háranu, aby se vrátil do země Kanaánské.
27 A přišel do země Kanaánské podle slova Hospodinova k Abramovi. Vztyčil stan a usadil se na pláni Mamre. Byl s ním Lot, syn jeho bratra, a všechno, co mu patřilo.
28 Hospodin se Abramovi znovu ukázal a řekl: „Tvému potomstvu dám tuto zemi.“ Abram tam postavil Hospodinu, který se mu ukázal, oltář, který je až dodnes na pláních Mamre.

KAPITOLA 14

1 V oněch dnech žil v zemi Šineár moudrý muž, který měl porozumění ve vší moudrosti a byl krásného vzhledu, ale byl chudý a nuzný; jmenoval se Rikayon a měl potíže s obživou.
2 A rozhodl se jít do Egypta k Oswirisovi, synu Anomovu, králi egyptskému, aby králi ukázal svou moudrost; snad by tak nalezl v jeho očích přízeň, aby ho povýšil a zajistil mu živobytí; a Rikayon tak učinil.
3 A když Rikayon přišel do Egypta, ptal se egyptských obyvatel na krále a obyvatelé Egypta mu vyprávěli o zvyku egyptského krále, neboť tehdy bylo zvykem egyptského krále, že opouštěl svůj královský palác a byl viděn venku pouze jeden den v roce, a poté se král vracel do svého paláce, aby tam zůstal.
4 V den, kdy král vyšel, vynesl v zemi soud. Každý, kdo měl spor, přišel toho dne před krále, aby získal jeho žádost.
5 Když Rikayon uslyšel o egyptském zvyku a o tom, že se nemůže dostavit před krále, velmi se zarmoutil a byl velmi zarmoucen.
6 A večer Rikayon vyšel ven a našel dům v troskách, dříve pekárnu v Egyptě, a strávil tam celou noc v hořkosti duše a stísněný hladem a spánek mu zmizel z očí.
7 A Rikayon v duchu uvažoval, co by měl ve městě dělat, dokud se neobjeví král, a jak by se tam udržel.
8 Ráno vstal, procházel se a cestou potkal prodavače zeleniny a rozličného semena, kterým zásobovali obyvatele.
9 A Rikayon si přál udělat totéž, aby si ve městě zajistil živobytí, ale nebyl obeznámen se zvyky lidu a byl mezi nimi jako slepý.
10 Šel si nakoupit zeleninu, aby ji prodal a uživil se. Dav se kolem něj shromáždil, posmíval se mu, bral mu zeleninu a nenechal mu nic.
11 Vstal odtud s hořkostí v duši a šel vzdychat do pekárny, kde strávil celou předchozí noc, a tam spal druhou noc.
12 A té noci znovu v sobě uvažoval, jak by se mohl zachránit před hladem, a vymyslel plán, jak jednat.
13 Ráno vstal, jednal chytře. Šel a najal si třicet silných mužů z davu, kteří v rukou nesli válečné zbraně, a dovedl je na vrchol egyptské hrobky, kde je položil.
14 A přikázal jim: „Toto praví král: Buďte silní a buďte stateční muži. Nikdo ať není pohřben zde, dokud nebude dáno dvě stě stříbrných, a pak bude pohřben.“ A tito muži jednali podle nařízení Rikayona pro egyptský lid po celý ten rok.
15 A za osm měsíců nashromáždil Rikayon a jeho muži velké bohatství stříbra a zlata a Rikayon si vzal velké množství koní a jiných zvířat a najal si další muže, dal jim koně a oni u něj zůstali.
16 A když se uskutečnil rok, v době, kdy král vycházel do města, shromáždili se všichni obyvatelé Egypta, aby s ním promluvili o díle Rikayona a jeho mužů.
17 Král vyšel v určený den a všichni Egypťané předstoupili před něj a volali k němu:
18 Kéž král žije navěky! Co to děláš ve městě svým služebníkům, že nedovolíš pohřbít mrtvého, dokud nebude dáno tolik stříbra a zlata? Dělo se někdy něco podobného na celé zemi od dnů dřívějších králů, ba od dnů Adamových až do dnešního dne, že mrtví nejsou pohřbíváni jen za stanovenou cenu?
19 Víme, že králové mají ve zvyku vybírat každoroční daň od živých, ale ty to neděláš jen tak, ale i od mrtvých vybíráš daň den co den.
20 Nyní, králi, to už nemůžeme snášet, neboť celé město je kvůli tomu zničeno, a ty to nevíš?
21 Když král uslyšel všechno, co mluvili, velmi se rozhněval a v jeho nitru se rozhořel hněv kvůli této záležitosti, neboť o ní nic nevěděl.
22 Král se zeptal: „Kdo a kde je ten, kdo se odvažuje páchat v mé zemi tuto zlou věc bez mého rozkazu? Jistě mi to povíš.“
23 A vyprávěli mu o všech dílech Rikayona a jeho mužů, a král se rozhněval a nařídil, aby Rikayona a jeho muže přivedli před něj.
24 A Rikayon vzal asi tisíc dětí, synů a dcer, a oblékl je do hedvábí a vyšívání, a posadil je na koně a poslal je králi prostřednictvím svých mužů. Také vzal velké množství stříbra a zlata a drahokamů a silného a krásného koně jako dar pro krále, s nímž přišel před krále a poklonil se před ním až k zemi; a král, jeho služebníci a všichni obyvatelé Egypta žasli nad Rikayonovým dílem a viděli jeho bohatství a dar, který králi přinesl.
25 A králi se to velmi líbilo a žasl nad tím; a když Rikayon seděl před ním, král se ho zeptal na všechna jeho díla a Rikayon moudře pronesl všechna svá slova před králem, jeho služebníky a všemi obyvateli Egypta.
26 A když král uslyšel Rikayonova slova a jeho moudrost, Rikayon nalezl v jeho očích přízeň a setkal se s přízní a laskavostí u všech královských služebníků a u všech obyvatel Egypta pro svou moudrost a vynikající řeči a od té doby ho nesmírně milovali.
27 Král odpověděl a řekl Rikajonovi: „Tvé jméno se již nebude nazývat Rikajon, ale tvé jméno bude Faraon, protože jsi vybral daň z mrtvých.“ A dal mu jméno Faraon.
28 Král a jeho poddaní milovali Rikayona pro jeho moudrost a radili se se všemi obyvateli Egypta, aby ho ustanovili prefektem pod králem.
29 A všichni obyvatelé Egypta a jeho mudrci tak učinili, a to se v Egyptě stalo zákonem.
30 A ustanovili faraona Rikajona prefektem pod vedením egyptského krále Oswirise a faraon Rikajon vládl Egyptu a denně vykonával spravedlnost v celém městě, ale král Oswiris soudil lid země jeden den v roce, když se vydával na svět.
31 Faraon Rikayon lstivě uzurpoval vládu nad Egyptem a vybíral daně od všech egyptských obyvatel.

32 Všichni obyvatelé Egypta si faraona velmi oblíbili a vydali nařízení, aby se každému králi, který by nad nimi a jejich potomstvem v Egyptě vládl, říkalo farao.
33 Proto se všichni králové, kteří od té doby kralovali v Egyptě, až do dnešního dne nazývají faraony.

KAPITOLA 15

1 A v tom roce nastal v zemi Kanaán těžký hladomor a obyvatelé země nemohli kvůli hladomoru zůstat, neboť byl velmi těžký.
2 Abram a všichni jeho příslušníci vstali a kvůli hladu sestoupili do Egypta. Když dorazili k potoku Micrajim, zůstali tam nějaký čas, aby si odpočinuli od únavy z cesty.
3 Abram a Saraj se procházeli podél břehu potoka Micrajim. Abram spatřil svou ženu Saraj, že je velmi krásná.
4 Abram řekl své ženě Sárai: „Protože tě Bůh stvořil s tak krásnou tváří, bojím se Egypťanů, aby mě nezabili a neodvedli tě, neboť v těchto místech není bázeň před Bohem.“
5 Učiň tedy jistě toto: Říkej, že jsi má sestra, každému, kdo se tě zeptá, aby se mi dobře vedlo a abychom žily a nebyly zabity.
6 Totéž přikázal Abram všem, kteří s ním přišli do Egypta kvůli hladu; také svému synovci Lotovi přikázal: „Kdyby se tě Egypťané zeptali na Sárai, řekni, že je Abramova sestra.“
7 Abram jim však přes všechna tato nařízení nedůvěřoval, ale vzal Sarai, uložil ji do truhly a ukryl ji mezi jejich nádobami, protože Abram si Sarai velmi dělal starosti kvůli zlomyslnosti Egypťanů.
8 Abram a všichni jeho příslušníci vyšli z potoka Micrajim a přišli do Egypta. Sotva vešli do městských bran, postavili se proti nim strážní a řekli: „Dejte králi desátek z toho, co máte, a pak můžete vejít do města.“ Abram a ti, kdo byli s ním, tak učinili.
9 Abram pak s lidem, který byl s ním, přišel do Egypta. Když přišli, přinesli truhlici, v níž byla ukryta Sáraj, a Egypťané truhlici spatřili.
10 Královi služebníci přistoupili k Abramovi a ptali se: „Co máš v této truhle, co jsme neviděli? Nyní otevři truhlu a dej králi desátek ze všeho, co je v ní.“
11 Abram řekl: „Tuto truhlu neotevřu, ale dám ti vše, co na ní požaduješ.“ Faraonovi dvorní a Abramovi odpověděli: „Je to truhla s drahými kameny, dej nám z ní desetinu.“
12 Abram řekl: „Dám ti všechno, co si přeješ, ale truhlu neotevírej.“
13 Královští dvorní na Abrama naléhali. Dostali se k truhle, násilím ji otevřeli a spatřili v ní krásnou ženu.
14 Když královští úředníci spatřili Sárai, byli ohromeni její krásou a všichni faraonovi velmožové a služebníci se shromáždili, aby se na Sárai podívali, neboť byla velmi krásná. Královští úředníci běželi a faraonovi oznámili všechno, co viděli, a chválili Sárai králi. Faraon rozkázal, aby ji přivedli, a žena přišla před krále.
15 Farao pak spatřil Sárai a ta se mu nesmírně líbila. Byl ohromen její krásou. Král se z ní velmi radoval a dával dary těm, kdo mu o ní přinesli zprávu.
16 Žena byla tehdy uvedena do faraonova domu. Abram se kvůli své ženě trápil a modlil se k Hospodinu, aby ji vysvobodil z faraonovy ruky.
17 A Sarai se v onu dobu také modlila a řekla: „Pane Bože, ty jsi řekl mému pánu Abramovi, aby odešel ze své země a z domu svého otce do země Kanaán, a slíbil jsi mu, že s ním budeš dobře jednat, bude-li plnit tvé příkazy. Nyní jsme učinili, co jsi nám přikázal, a opustili jsme svou zemi a své rodiny a šli jsme do cizí země a k lidu, který jsme předtím neznali.“
18 A přišli jsme do této země, abychom se vyhnuli hladu, a postihla mě tato zlá nehoda; protož nyní, Hospodine Bože, vysvoboď nás a zachraň nás z ruky tohoto utlačovatele a prokazuj mi dobro pro své milosrdenství.
19 Hospodin vyslyšel hlas Sárai a poslal anděla, aby ji vysvobodil z faraonovy ruky.
20 Král přišel a posadil se před Sarai. A hle, anděl Hospodinův stál nad nimi. Ukázal se Sarai a řekl jí: „Neboj se, Hospodin slyšel tvou modlitbu.“
21 Král se k Saraji přiblížil a zeptal se jí: „Co je ti po tom muži, který tě sem přivedl?“ Ona odpověděla: „Je to můj bratr.“
22 Král řekl: „Je na nás, abychom ho učinili velkým, povýšili ho a prokázali mu všechno dobré, co nám přikážeš.“ V tu dobu poslal král Abramovi hojnost stříbra, zlata a drahokamů, dobytek, otroky i děvečky. Král rozkázal přivést Abrama a on se posadil na nádvoří královského domu. Král Abrama té noci velmi povýšil.
23 Král se přiblížil, aby k Saraji promluvil, a vztáhl ruku, aby se jí dotkl. Anděl ho však silně udeřil. Král se zděsil a zdráhal se k ní natáhnout ruku.
24 Když se král přiblížil k Sáraji, anděl ho udeřil k zemi a takto s ním zacházel celou noc. Král se zděsil.
25 Anděl té noci těžce udeřil všechny královské služebníky a celý jeho dům kvůli Sáraji. V noci nastal mezi lidem faraonova domu velký nářek.
26 Farao viděl, jaké ho trápení postihlo, a řekl: „Jistě kvůli této ženě se mi tohle stalo.“ Vzdálil se od ní a mluvil s ní příjemně.
27 Král se Sáraje zeptal: „Pověz mi prosím o muži, s nímž jsi sem přišla.“ Sáraje odpověděla: „Tento muž je můj manžel. Řekla jsem ti, že je to můj bratr, protože jsem se bála, abys ho neusmrtila kvůli své viny.“
28 Král se od Sáraje vzdálil a rány Hospodinova anděla přestaly od něj i od jeho domu. Farao se dozvěděl, že byl kvůli Sáraji poražen, a král se nad tím velmi divil.
29 Ráno si král zavolal Abrama a řekl mu: „Co jsi mi to udělal? Proč jsi řekl: ‚Je to má sestra?‘ Proč jsem si ji vzal za ženu? Proto mě i mou domácnost postihla tato těžká rána.“
30 Protož nyní zde máš svou ženu, vezmi si ji a odejdi z naší země, abychom kvůli ní všichni nezemřeli. Farao pak vzal Abramovi další dobytek, otroky i otrokyně, stříbro i zlato, aby je dal, a vrátil mu svou ženu Sáraj.
31 Král si vzal dívku, kterou zplodil se svými konkubínami, a dal ji Saraji za služebnici.
32 Král řekl své dceři: „Lepší je pro tebe, dcero má, být otrokyní v domě tohoto muže, než paní v mém domě, když jsme viděli, jaké zlé nás postihlo kvůli této ženě.“

33 Abram vstal a on i všichni, kdo patřili k němu, odešli z Egypta. Farao pak přikázal některým ze svých mužů, aby ho i všechny, kdo s ním šli, doprovodili.
34 Abram se pak vrátil do země Kanaán, na místo, kde si postavil oltář a kde si původně postavil stan.
35 Lot, syn Háranova, Abramův bratr, měl mnoho dobytka, bravů, skotu a stanů, neboť Hospodin k nim byl kvůli Abramovi štědrý.
36 Když Abram bydlel v té zemi, hádali se Lotovi pastevci s Abramovými pastevci, protože jejich majetek byl příliš velký na to, aby v zemi zůstali pohromadě, a země je kvůli jejich dobytku nemohla unést.
37 Když Abramovi pastevci šli pást svá stáda, nechtěli chodit na pole lidu té země. Dobytek Lotových pastýřů však dělal jinak, protože mu bylo dovoleno pást se na polích lidu té země.
38 Lid země to viděl denně, přicházeli k Abramovi a hádali se s ním kvůli Lotovým pastýřům.
39 Abram se Lota zeptal: „Co mi to děláš? Že mě obyvatelé této země znevažují. Rozkazuješ svému pastýři, aby pásl tvůj dobytek na polích jiných národů? Což nevíš, že jsem v této zemi cizincem mezi kanaánskými syny? Proč mi to děláš?“
40 Abram se kvůli tomu s Lotem denně hádal, ale Lot Abrama neposlouchal a dělal to dál. Obyvatelé země přišli a Abramovi to oznámili.
41 Abram se Lota zeptal: „Jak dlouho mi budeš ještě kamenem úrazu pro obyvatele této země? Nyní prosím, ať už mezi námi není svárů, neboť jsme příbuzní.“
42 Prosím tě, odděl se ode mne, jdi a vyber si místo, kde bys mohl bydlet se svým dobytkem a vším, co ti patří, ale ty i tvá rodina se ode mne drž dál.
43 Nebojte se odejít ode mne. Jestliže by ti někdo ublížil, dejte mi vědět a já se na něm pomstím za tvůj případ, jen odejděte ode mě.
44 Když Abram Lotovi promluvil všechna tato slova, Lot vstal a vzhlédl k jordánské rovině.
45 A viděl, že celé toto místo je dobře zavlažované a dobré pro člověka a zároveň poskytuje pastvu pro dobytek.
46 Lot odešel od Abrama na to místo, postavil si tam stan a usadil se v Sodomě. Byli od sebe odděleni.
47 Abram se usadil na pláni Mamre v Hebronu a postavil tam stan. Abram na tom místě zůstal mnoho let.

KAPITOLA 16

1 V té době poslal Kedorlaomer, král Elamský, dopisy ke všem sousedním králům, k Nimrodovi, králi Šineáru, který byl tehdy v jeho moci, k Tidalovi, králi národů, a k Ariochovi, králi Elasaru, s nimiž uzavřel smlouvu: „Přijďte ke mně a pomozte mi, ať porazíme všechna sodomská města i její obyvatele, protože se mi bouří už třináct let.“
2 Tito čtyři králové vytáhli se všemi svými tábory, asi osm set tisíc mužů, a šli, jak byli, a pobili každého muže, kterého nalezli na své cestě.
3 A pět králů Sodomy a Gomory, Šineab král Admy, Šemeber král Cebojimu, Bera král Sodomy, Berša král Gomory a Bela král Coaru, vyšli jim vstříc a všichni se sešli v údolí Siddim.
4 A těchto devět králů válčilo v údolí Siddim; a králové Sodomy a Gomory byli poraženi králi Elamskými.
5 Údolí Siddim bylo plné vápenných jam a elamští králové pronásledovali sodomské krále. Sodomští králové se svými tábory uprchli a padli do vápenných jam. Všichni, kdo zůstali, se uchýlili k hoře, aby se zachránili. Pět elamských králů se za nimi rozběhlo a pronásledovalo je až k branám Sodomy a vzali si všechno, co v Sodomě bylo.
6 Vyplenili všechna města Sodomu a Gomoru a vzali Lota, syna Abramova bratra, i jeho majetek. Zmocnili se veškerého majetku sodomských měst a odešli. Abramův služebník Unik, který byl v bitvě, to viděl a Abramovi oznámil všechno, co králové udělali sodomským městům a že Lota zajali.
7 Abram to uslyšel a vstal s asi třemi sty osmnácti muži, kteří s ním byli, a té noci pronásledoval ty krále a porazil je. Všichni padli před Abramem a jeho muži. Nezůstal nikdo kromě čtyř králů, kteří uprchli a každý odešel svou vlastní cestou.
8 Abram získal zpět všechen majetek Sodomy a také Lota i jeho majetek, jeho ženy a děti i vše, co mu patřilo, takže Lotovi nic nechybělo.
9 Když se vrátil po porážce těchto králů, prošel se svými muži údolím Siddim, kde králové spolu válčili.
10 Bera, král Sodomy, a ostatní muži, kteří byli s ním, vyšli z vápenných jam, do kterých spadli, aby Abramovi a jeho mužům vstříc.
11 Jeruzalémský král Adonizedek, to jest Sem, vyšel se svými muži Abramovi a jeho lidu vstříc s chlebem a vínem. Pobývali spolu v údolí Melech.
12 Adonizedek požehnal Abramovi a Abram mu dal desátek ze všeho, co získal z kořisti svých nepřátel, neboť Adonizedek byl kněz před Bohem.
13 Všichni králové Sodomy a Gomory, kteří tam byli, se svými služebníky přistoupili k Abramovi a prosili ho, aby jim vrátil jejich služebníky, které zajal, a aby si vzal všechen majetek.
14 Abram odpověděl sodomským králům: „Jakože žije Hospodin, stvořitel nebe i zemi, vykoupil mou duši ze všeho soužení a dnes mě vysvobodil z rukou mých nepřátel a dal mi je do rukou, nevezmu si nic, co patří vám, abyste se zítra nechlubili a neříkali: ‚Abram zbohatl z našeho majetku, který ušetřil.‘“
15 Hospodin, můj Bůh, v nějž doufám, mi řekl: „Nebudeš mít nedostatek ničeho, neboť ti požehnám ve všech dílech tvých rukou.“
16 A nyní, hle, zde je vše, co patří tobě, vezmi si to a jdi. Jakože žije Hospodin, nevezmu od tebe ani živého člověka, ani tkaničku od boty, ani nit, kromě výdajů na jídlo těch, kteří se mnou vyšli do boje, a také podílů mužů, kteří šli se mnou, Anar, Aškol a Mamre, oni i jejich muži, a také ti, kteří zůstali hlídat zavazadla, ti si vezmou svůj podíl z kořisti.
17 Sodomští králové Abramovi dali všechno podle jeho slov a naléhali na něj, aby si vzal, cokoli by si přál, ale on nechtěl.
18 Sodomské krále a zbytek jejich mužů poslal pryč a dal jim rozkazy ohledně Lota, aby se rozešli na svá místa.
19 Lota, syna svého bratra, propustil i s jeho majetkem a šel s nimi. Lot se vrátil domů do Sodomy a Abram se svým lidem se vrátil domů na pláně Mamre v Hebronu.
20 V oné době se Abramovi v Hebronu znovu ukázal Hospodin a řekl mu: „Neboj se, tvá odměna je přede mnou

velmi hojná. Neopustím tě, dokud tě nerozmnožím a nepožehnám ti a neučiním tvé potomstvo jako hvězdy na nebi, které nelze změřit ani spočítat.“
21 A dám tvému potomstvu všechny tyto země, které vidíš na vlastní oči, jim je dám do dědictví navěky, jen buď silný a neboj se, kráčej přede mnou a buď bezúhonný.
22 V sedmdesátém osmém roce Abramova života zemřel Reu, syn Pelegův. Všech Reuových dnů bylo dvě stě třicet devět let a zemřel.
23 A Saraj, dcera Háranova, žena Abramova, byla v oněch dnech ještě neplodná; neporodila Abramovi ani syna, ani dceru.
24 Když viděla, že nerodí děti, vzala svou otrokyni Hagar, kterou jí dal faraon, a dala ji Abramovi, svému muži, za ženu.
25 Hagar se totiž naučila všem Sárajiným cestám, jak ji Sáraj učila, a v jejím dobrém chování se nijak nezanedbala.
26 Saraj řekla Abramovi: „Hle, zde je má služebnice Hagar. Jdi k ní, ať mi porodí na kolenou a já z ní budu mít děti.“
27 A po deseti letech Abramova bydlení v zemi Kanaán, což je osmdesátý pátý rok Abramova života, mu Sarai dala Hagar.
28 Abram poslechl hlas své ženy Sárai a vzal si svou otrokyni Hagar. Abram k ní přišel a ona otěhotněla.
29 Když Hagar viděla, že počala, velmi se radovala a opovrhovala svou paní. Řekla si v duchu: „To snad jen proto, že jsem před Bohem lepší než moje paní Sarai. Po všechny dny, co je moje paní s mým pánem, neotěhotněla. Mně však Hospodin v tak krátké době způsobil, že jsem skrze něj počala.“
30 Když Sarai viděla, že Hagar s Abramem počala, začala na svou služebnici žárlit a řekla si: „To jistě není nic jiného, než že je lepší než já.“
31 Saraj Abramovi řekla: „Má vina je na tobě! Proč jsi se tehdy, když ses modlil k Hospodinu za děti, nemodlil za mě, aby mi Hospodin dal z tebe potomstvo?“
32 A když budu mluvit s Hagar v tvé přítomnosti, ona pohrdne mými slovy, protože počala, a ty jí nic neřekneš. Kéž Hospodin rozsoudí mezi mnou a tebou, co jsi mi učinila.
33 Abram pak řekl Sáraji: „Hle, tvá služebnice je v tvých rukou, nalož s ní, jak se ti líbí.“ Sáraji ji však trápila a Hagar před ní utekla na poušť.
34 Anděl Hospodinův ji nalezl na místě, kam utekla, u studny, a řekl jí: „Neboj se, rozmnožím tvé potomstvo. Porodíš syna a dáš mu jméno Izmael. Proto se nyní vrať k Sáraji, své paní, a podřiď se jejím rukou.“
35 A Hagar nazvala místo té studny Beer-lachaj-roi, neboť je mezi Kádešem a pouští Bered.
36 A Hagar se v oné době vrátila do domu svého pána. Na konci dnů porodila Hagar Abramovi syna a Abram mu dal jméno Izmael. Abramovi bylo osmdesát šest let, když ho zplodil.

KAPITOLA 17

1 V oněch dnech, v devadesátém prvním roce Abramova života, vedli děti Chitimů válku s těmi, kteří byli Túbalovi. Když Hospodin rozptýlil lidi po zemi, děti Chitimů se usadily v pláni Kanópie, postavily si tam města a usadily se u řeky Tibreu.
2 Synové Tubalovi bydleli v Tuskánsku a jejich hranice sahaly k řece Tibreu. Synové Tubalovi vystavěli v Tuskánsku město a nazvali ho Sabina podle jména Sabiny, syna Tubalova, svého otce, a bydlí tam až do dnešního dne.
3 V té době vedli děti Chitimské válku s těmi, kdož byli ...
4 V tu dobu přísahali synové Tubal synům Chitim: „Nebudete se s námi sbližovat a žádný muž nedá svou dceru žádnému ze synů Chitim.“
5 Všechny dcery Tubalovy byly v oněch dnech krásné, neboť na celé zemi nebyly nalezeny ženy tak krásné jako dcery Tubalovy.
6 Všichni, kdož se těšili z krásy žen, chodili k dcerám Tubalovým a brali si z nich manželky. Synové lidští, králové a knížata, kteří se velmi těšili z krásy žen, si v oněch dnech brali manželky z dcer Tubalových.
7 A po třech letech poté, co synové Tubalovi přísahali synům Chitimovým, že jim nedají své dcery za ženy, šlo asi dvacet mužů z synů Chitimových, aby si vzali některé z dcer Tubalových, ale žádnou nenašli.
8 Děti Tubalu totiž dodržovaly své přísahy, že se s nimi nebudou sbližovat, a nechtěly je porušit.
9 V době žně odcházeli synové Túbalovi na svá pole, aby sklidili úrodu. Mladí muži z Chitimu se shromáždili a šli do města Sabiny. Každý z nich si vzal dívku z dcer Túbalových a přišli do jejich měst.
10 Synové Tubalovi o tom uslyšeli a šli s nimi bojovat, ale nemohli je přemoci, protože hora byla od nich velmi vysoká. Když viděli, že je nemohou přemoci, vrátili se do své země.
11 A když se toho roku obrátil, najali si synové Tubalovi z měst, která byla blízko nich, asi deset tisíc mužů a šli do války s syny Chitim.
12 Synové Tubalovi šli do války s syny Chitimovými, aby zničili jejich zemi a utlačili je. V tomto střetu synové Tubalovi zvítězili nad syny Chitimovými. Synové Chitimové, vidouc, že jsou velmi utlačováni, vyzdvihli děti, které měli s dcerami Tubalovými, na hradbu, která byla postavena, aby byly před očima synů Tubalových.
13 Chitimští jim řekli: „Přišli jste bojovat proti svým synům a dcerám? Nepovažujeme se snad za vaše tělo a kosti od té doby až dodnes?“
14 Když to uslyšeli synové Túbalovi, přestali válčit s syny Chitimovými a odešli.
15 A vrátili se do svých měst. Synové Chitimů se tehdy shromáždili a vybudovali dvě města u moře a jedno nazvali Purtu a druhé Ariza.
16 Abramovi, synu Terachovu, bylo tehdy devadesát devět let.
17 V tu dobu se mu ukázal Hospodin a řekl mu: „Uzavřu smlouvu mezi sebou a tebou a velmi rozmnožím tvé potomstvo. Toto je smlouva, kterou uzavírám mezi sebou a tebou: Každý chlapec bude obřezán, ty i tvé potomstvo po tobě.“
18 V osmém dni bude obřezáno a tato smlouva bude na vašem těle smlouvou věčnou.
19 Proto se tvé jméno již nebude jmenovat Abram, ale Abraham, a tvá žena se již nebude jmenovat Sarai, ale Sára.
20 Neboť požehnám vám oběma a rozmnožím po vás potomstvo, takže se stanete velkým národem a z vás vzejdou králové.

KAPITOLA 18

1 Abraham vstal a učinil vše, co mu Bůh přikázal. Vzal muže ze své rodiny i ty, které si koupil za peníze, a obřezal je, jak mu Hospodin přikázal.
2 A nezůstal nikdo, koho by neobřezal. Abraham i jeho syn Izmael byli obřezáni na maso své předkožky. Izmael byl ve třinácti letech, když byl obřezán na maso své předkožky.
3 Třetího dne vyšel Abraham ze svého stanu a posadil se u dveří, aby si užíval slunečního tepla, zatímco ho trápily bolesti jeho těla.
4 I ukázal se mu Hospodin na pláni Mamre a poslal k němu tři ze svých služebných andělů. Seděl u dveří stanu. Pozvedl oči a uviděl, a hle, z dálky přicházeli tři muži. Vstal, běžel jim vstříc, poklonil se jim a uvedl je do svého domu.
5 Řekl jim: „Jestliže jsem nalezl vaši přízeň, zajděte si a sněžte kousek chleba.“ Naléhal na ně, takže se vrátili. Dal jim vodu, umyli si nohy a postavil je pod strom u vchodu do stanu.
6 Abraham běžel, vzal mladé a krásné tele, pospíšil si ho zabít a dal ho svému služebníku Eliezerovi, aby ho připravil.
7 Abraham pak přišel k Sáře do stanu a řekl jí: „Rychle připrav tři míry jemné mouky, zadělej ji a upeč placky, aby se jimi pokryl hrnec s masem.“ Ona tak učinila.
8 Abraham pospíšil a přinesl jim máslo a mléko, hovězí a skopové maso a dal jim to jíst, dříve než bylo maso telete dostatečně uvařené, a oni jedli.
9 Když dojedli, jeden z nich mu řekl: „Vrátím se k tobě v pravý čas a tvá žena Sára bude mít syna.“
10 A muži potom odešli a odešli na místa, kam byli posláni.
11 V oněch dnech byli všichni obyvatelé Sodomy a Gomory a všech pěti měst nesmírně zlí a hřešili proti Hospodinu. Svými ohavnostmi popudzovali Hospodina a stále více stárli, ohavně a pohrdavě před Hospodinem. Jejich zlé činy a zločiny byly v oněch dnech před Hospodinem velké.
12 A měli ve své zemi velmi rozlehlé údolí, asi půl dne chůze, a v něm byly prameny vody a kolem vody rostlo mnoho bylin.
13 A všichni obyvatelé Sodomy a Gomory tam chodili čtyřikrát do roka se svými ženami a dětmi a se vším, co k nim patřilo, a veselili se tam s tamburíny a tancem.
14 A v čase radosti všichni vstávali a chopili se žen svých sousedů, někteří i panenských dcer svých sousedů, a užívali si je. Každý muž viděl svou ženu a dceru v rukou svého souseda a neřekl ani slovo.
15 A tak činili od rána do večera a potom se každý muž vrátil domů a každá žena do svého stanu; tak to dělali vždy čtyřikrát do roka.
16 Také když do jejich měst přišel cizinec a přinesl zboží, které koupil, aby se s ním tam prodal, shromáždili se obyvatelé těchto měst, muži, ženy i děti, mladí i staří, a šli k muži a násilím si vzali jeho zboží, dávali každému trochu, dokud nedošel veškerý majetek majitele, který do země přinesl.
17 A když se s nimi majitel zboží hádal a říkal: „Co jste mi to prokázali?“ Přistupovali k němu jeden po druhém a každý mu ukazoval to málo, co vzal, a posmívali se mu: „Vzal jsem jen to málo, co jsi mi dal.“ Když to od všech uslyšel, vstal a odcházel od nich v zármutku a hořkosti duše. Všichni pak povstali, šli za ním a s velkým hlukem a rozruchem ho vyhnali z města.
18 A byl tam muž z krajiny Elam, který se pomalu šel cestou, sedě na oslu, který nesl krásný barevný plášť, a plášť byl na oslu přivázaný šňůrou.
19 A ten muž byl na cestě, procházel ulicí Sodomy, když slunce večer zapadlo, a zůstal tam, aby přespal, ale nikdo ho nechtěl pustit do domu. V té době byl v Sodomě muž zlý a ničemný, dovedný páchat zlo, a jmenoval se Chedad.
20 A pozdvihl oči své a uviděl poutníka na ulici města. Přistoupil k němu a zeptal se: „Odkud přicházíš a kam jdeš?“
21 Muž mu odpověděl: „Cestuji z Hebronu do Elamu, kam patřím. Slunce zapadlo, když jsem procházel kolem, a nikdo mi nedovolil vstoupit do domu. Měl jsem chléb, vodu, slámu a krmivo pro osla a nic mi nechybí.“
22 Chedad mu odpověděl: „Všechno, čeho budeš potřebovat, ti dám, ale na ulici nezůstaneš přes noc.“
23 Chedad ho uvedl do svého domu, svlékl oslu plášť i s provazem a přivedl je do svého domu. Dal oslu slámu a krmivo, zatímco pocestný jedl a pil v Chedadově domě a tam přenocoval.
24 Ráno vstal poutník časně, aby pokračoval v cestě. Chedad mu řekl: „Počkej, pospěš si kouskem chleba a pak jdi.“ Muž tak učinil. Zůstal u něj a oba spolu jedli a pili přes den. Pak muž vstal, aby šel.
25 Hedad mu řekl: „Hle, den se chýlí k ústupu, raději tam zůstaň přes noc, abys utěšil své srdce.“ Naléhal na něj, takže tam zůstal přes noc. Druhý den vstal brzy ráno, aby odešel. Hedad na něj naléhal: „Utěš své srdce kouskem chleba a pak jdi.“ Zůstal a jedl s ním i druhý den. Potom muž vstal, aby pokračoval ve své cestě.
26 Hedad mu řekl: „Hle, den se chýlí k ústupu. Zůstaň se mnou, abych tě potěšil. Zítra ráno vstaň a jdi.“
27 Muž se tam ale nezdržel, vstal a osedlal si osla. Zatímco si osla sedlal, řekla Chedadova žena svému muži: „Hle, tento muž s námi zůstal dva dny, jedl a pil a nic nám nedal, a teď od nás odejde, aniž by nám cokoli dal?“ Chedad jí řekl: „Mlč.“
28 Muž osedlal osla, aby šel, a požádal Chedada, aby mu dal provaz a plášť, aby ho mohl přivázat k oslu.
29 Chedad se ho zeptal: „Co říkáš?“ On mu odpověděl: „Dej mi, můj pane, šňůru a barevný plášť, které jsi u sebe ukryl ve svém domě, abych je opatroval.“
30 Chedad muži odpověděl: „Toto je výklad tvého snu: Šňůra, kterou jsi viděl, znamená, že tvůj život bude prodloužen jako šňůra. A vidět plášť zbarvený všemi možnými barvami znamená, že budeš mít vinici, v níž vysadíš stromy všeho druhu.
31 Pocestný odpověděl: „Ne tak, pane můj. Byl jsem vzhůru, když jsem ti dal šňůru a také barevný plášť, který jsi sňal z osla, abys mi je uložil.“ Chedad odpověděl: „Jistě jsem ti sdělil výklad tvého snu. Je to dobrý sen a toto je jeho výklad.“
32 Synové lidští mi dávají čtyři stříbrné, což je můj úplatek za vykládání snů, a od tebe samotného žádám tři stříbrné.
33 Muž se rozzlobil na Chedadova slova, hořce se rozplakal a přivedl Chedada k Serakovi, soudci v Sodomě.
34 Muž předložil svou věc soudci Serakovi. Chedad odpověděl: „Není to tak, ale takhle to je.“ Soudce

pocestnému řekl: „Tento muž, Chedad, ti říká pravdu, neboť je ve městech známý pro přesný výklad snů.“
35 Muž pak zvolal na slovo soudce a řekl: „Ne tak, pane, neboť to bylo v den, kdy jsem mu dal provaz a plášť, který byl na oslu, aby je ukryl ve svém domě.“ Oba se před soudcem hádali, jeden řekl: „Tak se to stalo“, a druhý prohlásil opak.
36 Hedad řekl muži: „Dej mi čtyři stříbrné, které si účtuji za výklad snů. Nebudu ti dávat žádné dávky. A nahraď mi náklady na čtyři jídla, která jsi jedl v mém domě.“
37 Muž řekl Hedadovi: „Zaplatím ti za to, co jsem snědl v tvém domě, jen mi dej šňůru a plášť, které jsi ukryl ve svém domě.“
38 Chedad odpověděl před soudcem a řekl muži: „Neřekl jsem ti snad výklad tvého snu? Provaz znamená, že tvé dny budou dlouhé jako provaz, a plášť, že budeš mít vinici, v níž vysadíš všelijaké ovocné stromy.“
39 Toto je správný výklad tvého snu: Dej mi nyní ty čtyři stříbrné, které požaduji jako odměnu, neboť ti nebudu dávat shovívavost.
40 Muž se rozplakal nad Chedadovými slovy a oba se před soudcem pohádali. Soudce dal svým služebníkům rozkaz, aby je z domu ukvapeně vyhnali.
41 A odešli od soudce s hádkou, když je uslyšeli obyvatelé Sodomy. Shromáždili se kolem nich a začali se bučit proti cizinci a ukvapeně ho vyhnali z města.
42 Muž pak pokračoval v cestě na oslu s hořkostí v duši, naříkal a plakal.
43 Cestou plakal nad tím, co se mu stalo v zkaženém městě Sodomě.

KAPITOLA 19

1 Města Sodoma měla čtyři soudce ve čtyřech městech, a toto byla jejich jména: Serak v městě Sodoma, Šarkad v Gomoře, Zabnak v Admě a Menon v Cebojimu.
2 Abrahamův služebník Eliezer jim dal různá jména a proměnil Seraka v Šakra, Šarkada v Šakru, Zebnaka v Kezobim a Menona v Matzlodin.
3 A na přání svých čtyř soudců nechali obyvatelé Sodomy a Gomory postavit lůžka v ulicích měst, a když někdo přišel na tato místa, chytili ho a přivedli ho k jednomu ze svých lůžek a násilím ho donutili, aby do nich ležel.
4 A když si lehl, tři muži se postavili k jeho hlavě a tři k jeho nohám a změřili ho podle délky postele. Pokud byl muž menší než postel, těchto šest mužů ho natahovalo na obou koncích. Když na ně volal, neodpovídali mu.
5 A pokud byl delší než postel, přitáhli k sobě obě strany postele na obou koncích, dokud muž nedosáhl bran smrti.
6 A když na ně dál volal, odpovídali mu: „Tak se stane člověku, který vstoupí do naší země.“
7 Když muži uslyšeli o všech těchto věcech, které dělali obyvatelé sodomských měst, zdrželi se tam přicházet.
8 A když do jejich země přišel chudý muž, dali mu stříbro a zlato a v celém městě vyhlásili, aby mu nedali ani kousek chleba k jídlu. A pokud by tam cizinec zůstal několik dní a zemřel hlady, protože by si nemohl sehnat ani kousek chleba, pak by po jeho smrti všichni lidé z města přišli a vzali si stříbro a zlato, které mu dali.
9 A ti, kdo poznali stříbro nebo zlato, které mu dali, si je vzali zpět a po jeho smrti ho svlékli i z jeho oděvu a prali se o ně, a ten, kdo zvítězil nad svým bližním, si je vzal.
10 Potom ho odnesli a pohřbili pod křovím na pouštích; tak činili po všechny dny každému, kdo k nim přišel a zemřel v jejich zemi.
11 Po nějaké době poslala Sára Eliezera do Sodomy, aby se s Lotem setkal a zeptal se ho, jak se mu daří.
12 Eliezer pak šel do Sodomy a potkal sodomského muže, který se pral s cizincem. Sodomský muž svlékl chudáka ze všech šatů a odešel.
13 A tento chudák volal k Eliezerovi a prosil ho o laskavost kvůli tomu, co mu udělal sodomský muž.
14 Řekl mu: „Proč se tak chováš k tomu chudákovi, který přišel do tvé země?“
15 Sodomský muž odpověděl Eliezerovi: „Je to tvůj bratr? Nebo tě dnes Sodomští ustanovili soudcem, že o tomto muži mluvíš?“
16 Eliezer se kvůli chudákovi hádal se sodomským mužem. Když se Eliezer přiblížil, aby vzal od sodomského muže jeho šaty, pospíšil si a udeřil Eliezera kamenem do čela.
17 A krev tekla Eliezerovi z čela hojně. Když muž uviděl krev, chytil Eliezera a řekl: „Dej mi odměnu za to, že jsem tě zbavil té zlé krve, která byla na tvém čele, neboť takový je zvyk a zákon v naší zemi.“
18 Eliezer mu řekl: „Zranil jsi mě a požaduješ, abych ti zaplatil tvou mzdu.“ Eliezer však slova sodomského muže neposlouchal.
19 Muž pak chytil Eliezera a přivedl ho k Šakrovi, soudci Sodomy, aby ho soudil.
20 Muž ten promluvil k soudci: „Prosím tě, pane můj, toto udělal tento muž! Udeřil jsem ho kamenem, takže mu krev tekla z čela, a on mi nechce dát mzdu.“
21 Soudce řekl Eliezerovi: „Tento muž ti říká pravdu, dej mu jeho mzdu, neboť to je v naší zemi zvyk.“ Eliezer uslyšel soudcova slova, zvedl kámen a udeřil soudce. Kámen udeřil soudce do čela a z čela soudce tekla hojná krev. Eliezer řekl: „Je-li to tedy ve vaší zemi zvyk, dej tomuto muži, co jsem mu měl dát, neboť to bylo tvé rozhodnutí, ty jsi to rozhodl.“
22 Eliezer pak nechal sodomského muže u soudce a odešel.
23 Když králové Elamští zahájili válku s králi Sodomskými, králové Elamští zajali veškerý majetek Sodomský a zajali Lota i s jeho majetkem. Když se to dozvěděl Abraham, šel a zahájil válku s králi Elamskými a získal zpět z jejich rukou veškerý majetek Lotův i majetek Sodomský.
24 V té době mu Lotova žena porodila dceru a on jí dal jméno Paltit, neboť řekl: „Bůh ho i celý jeho dům vysvobodil z rukou elamských králů.“ Lotova dcera Paltit vyrostla a jeden ze sodomských mužů si ji vzal za ženu.
25 A jeden chudý muž přišel do města, aby hledal živobytí, a zůstal ve městě několik dní. Všichni obyvatelé Sodomy vydali zvyk nedávat tomuto muži ani kousek chleba k jídlu, dokud nepadl mrtev na zem. A oni tak učinili.
26 A Paltit, dcera Lotova, viděla toho muže ležet na ulici hladovějícího a nikdo mu nechtěl dát nic, aby ho to udrželo naživu, a byl těsně před smrtí.
27 Její duše se naplnila soucitem nad tím mužem a tajně ho po mnoho dní živila chlebem. Duše tohoto muže se uzdravila.

28 Když totiž šla pro vodu, dala chléb do džbánu, a když přišla k místu, kde byl chudák, vzala chléb z džbánu a dala mu ho jíst. Tak to dělala mnoho dní.
29 Všichni obyvatelé Sodomy a Gomory se divili, jak mohl tento člověk snášet tolik dní hladu.
30 Řekli si: „To je možné jen proto, že jí a pije, neboť nikdo nemůže snést tolik dní hladu ani žít jako tento, aniž by se mu změnila tvář.“ Tři muži se ukryli na místě, kde chudák stál, aby zjistili, kdo mu přinesl chléb k jídlu.
31 Lotova dcera Paltit vyšla toho dne pro vodu. Vložila chléb do svého džbánu s vodou a šla načerpat vodu k místu chudáka. Vyňala chléb z džbánu a dala ho chudákovi, který ho snědl.
32 A ti tři muži viděli, co Paltith udělala chudákovi, a řekli jí: „Ty jsi ho tedy živila, a proto nehladověl, nezměnil se na vzhledu ani nezemřel jako ostatní.“
33 A ti tři muži vyšli z místa, kde se ukrývali, a popadli Paltitha a chléb, který měl chudák v ruce.
34 A vzali Paltith a přivedli ji před své soudce a ti jim řekli: „Takto to udělala a ona zásobovala chudáka chlebem, proto po celou tu dobu nezemřel; nyní nám tedy oznamte trest, který si tato žena zaslouží za to, že přestoupila náš zákon.“
35 Obyvatelé Sodomy a Gomory se shromáždili, rozdělali oheň na městské ulici a ženu vzali, hodili do ohně a spálili ji na popel.
36 A v městě Adma byla žena, které se chovali podobně.
37 Jeden poutník totiž přišel do města Admy, aby tam přenocoval s úmyslem vrátit se ráno domů. Posadil se naproti dveřím domu otce dívky a zůstal tam, protože slunce zapadlo, když tam dorazil. Dívka ho uviděla sedět u dveří domu.
38 Požádal ji o napití a ona se ho zeptala: „Kdo jsi?“ On jí odpověděl: „Dnes jsem šel cestou a dorazil jsem sem, když slunce zapadalo. Zůstanu zde celou noc a ráno brzy vstanu a půjdu dál.“
39 Mladá žena vešla do domu a přinesla muži chléb a vodu, aby se najedl a napil.
40 A o této záležitosti se dozvěděli obyvatelé Admy a shromáždili se a přivedli mladou ženu před soudce, aby ji za tento čin odsoudili.
41 A soudce řekl: „Na tuto ženu musí padnout rozsudek smrti, protože přestoupila náš zákon, a proto je toto rozhodnutí ohledně ní.“
42 Obyvatelé oněch měst se shromáždili, vyvedli mladou ženu a pomazali ji medem od hlavy až k patě, jak soudce rozhodl, a postavili ji před roj včel, které byly tehdy v jejich úlech. Včely na ni slétly a bodly ji, takže jí celé tělo oteklo.
43 Mladá žena křičela kvůli včelám, ale nikdo si jí nevšímal ani se jí nelitoval, a její křik stoupal až k nebi.
44 Hospodin se rozhněval nad tím i nad veškerým činem měst Sodomy, neboť měli hojnost jídla a klid, a přesto nechtěli živit chudé a potřebné. V oněch dnech se jejich zlé skutky a hříchy staly před Hospodinem velkými.
45 Hospodin poslal pro dva anděly, kteří přišli do Abrahamova domu, aby zničili Sodomu a její města.
46 Andělé pak vyšli ode dveří Abrahamova stanu, když se najedli a napili, a večer dorazili do Sodomy. Lot právě seděl v sodomské bráně. Když je uviděl, vstal, aby jim vyšel vstříc, a poklonil se až k zemi.
47 Velmi na ně naléhal a uvedl je do svého domu. Dal jim jídlo, které snědli, a tak zůstali v jeho domě celou noc.
48 Andělé Lotovi řekli: „Vstaň a odejdi z tohoto místa ty i všichni, kdo jsou s tebou, abys nebyl zahuben pro nepravost tohoto města, neboť Hospodin toto místo zničí.“
49 Andělé pak uchopili Lota a jeho ženu, jeho děti i všechno, co k němu patřilo, a vyvedli ho ven z měst.
50 Řekli Lotovi: „Unikni, abys ožil.“ Utekl i se vším, co mu patřilo.
51 Hospodin pak seslal na Sodomu a Gomoru a na všechna tato města síru a oheň od Hospodina z nebe.
52 A vyvrátil tato města, celou rovinu i všechny obyvatele měst i vše, co rostlo na zemi. Ado, žena Lotova, se ohlédla, aby viděla zkázu měst, neboť se slitovala nad svými dcerami, které zůstaly v Sodomě, protože s ní nešly.
53 A když se ohlédla zpět, proměnila se v solný sloup a je na tom místě až do dnešního dne.
54 A volové, kteří na tom místě stáli, denně olizovali sůl až po končetiny svých nohou, a ráno znovu vyrašila, a oni ji opět olizovali až do dnešního dne.
55 Lot a dvě jeho dcery, které s ním zůstaly, uprchli a unikli do jeskyně Adullam a tam nějakou dobu zůstali.
56 Abraham vstal časně ráno, aby se podíval, co se stalo s městy Sodomou. Pohlédl a spatřil, jak z měst stoupá dým jako z pece.
57 Lot a jeho dvě dcery zůstali v jeskyni a dali svému otci pít víno a spali s ním, protože říkali, že na zemi není žádný člověk, který by z nich mohl vzkřísit semeno, neboť si mysleli, že celá země je zničena.
58 Oba leželi se svým otcem a otěhotněli a porodili syny. Prvorozená dala svému synovi jméno Moáb, řka: „Z otce svého jsem ho počala; on je otcem Moábců až do dnešního dne.“
59 Mladší také dala svému synovi jméno Benami; on je otcem Ammonců až do dnešního dne.
60 Potom Lot a jeho dvě dcery odešli odtud a usadil se na druhé straně Jordánu se svými dvěma dcerami a jejich syny. Synové Lotovi vyrostli a šli si vzít ženy z kanaánské země, plodili děti a plodili se a množili.

KAPITOLA 20

1 V té době se Abraham vydal z pláně Mamre a odešel do země Filištínské. Usadil se v Geraru. Bylo to v dvacátém pátém roce Abrahamova pobytu v zemi Kanaán, ve stém roce Abrahamova života, když přišel do Geraru v zemi Filištínské.
2 Když vešli do země, řekl své ženě Sáře: „Kdokoli se tě zeptá, řekni, že jsi má sestra, abychom unikli zlému, které na ně dolehají obyvatelé té země.“
3 A když Abraham bydlel v zemi Filištínské, viděli služebníci Abimelecha, krále Filištínské, že Sára je nesmírně krásná. Ptali se na ni Abrahama. On řekl: „Je to má sestra.“
4 Abimelekovi služebníci přišli k Abimelekovi a řekli: „Muž z kanaánské země přišel do té země, aby se usadil. Má sestru velmi krásného vzhledu.“
5 Abímelek uslyšel slova svých služebníků, kteří mu chválili Sáru, a poslal své dvořany, kteří Sáru přivedli ke králi.

6 Sára pak přišla do domu Abímeleka a král viděl, že Sára je krásná, a velmi se mu líbila.
7 Přistoupil k ní a řekl jí: „Co je ti po tom muži, s nímž jsi přišla do naší země?“ Sára odpověděla: „Je to můj bratr a my jsme přišli z kanaánské země, abychom se usadili, kdekoli najdeme místo.“
8 Abímelek pak řekl Sáře: „Hle, má země je před tebou. Usaď svého bratra na kterémkoli místě této země, kde se ti líbí, a bude naší povinností ho povýšit a vyvýšit nade všecky lidi země, neboť je tvým bratrem.“
9 Abímelek pak poslal pro Abrahama a Abraham přišel k Abímelekovi.
10 Abímelek Abrahamovi řekl: „Hle, vydal jsem rozkaz, abys byl poctěn, jak si přeješ, kvůli své sestře Sáře.“
11 Abraham od krále odešel a královský dar ho následoval.
12 Večer, dříve než se lidé uloží k odpočinku, král sedí na svém trůnu a padl na něj hluboký spánek. Lehl si na trůn a spal až do rána.
13 Zdálo se mu, že k němu přišel anděl Hospodinův s taseným mečem v ruce. Anděl stál nad Abímelekem a chtěl ho mečem zabít. Král se ve snu zděsil a řekl andělu: „Čím jsem se proti tobě provinil, že přicházíš, abys mě zabil svým mečem?“
14 Anděl Abimelechovi odpověděl: „Hle, umíráš kvůli ženě, kterou sis včera v noci přivedl do domu svého. Je to vdaná žena, žena Abrahama, který přišel do tvého domu. Nyní tedy vrať tomu muži jeho ženu. Je to jeho žena. Nevracíš-li ji, věz, že jistě zemřeš ty i všechno, co ti patří.“
15 A té noci nastal v zemi Filištínské veliký křik a obyvatelé země spatřili postavu muže stojícího s taseným mečem v ruce. Ten mečem bil obyvatele země a bil je dál.
16 A anděl Hospodinův udeřil v tu noc na celou zemi Filištínské, a nastal tu noc i následujícího rána veliký zmatek.
17 A každé lůno se zavřelo i všechny jejich plody. Ruka Hospodinova na nich spočinula kvůli Sáře, Abrahamově ženě, kterou si Abimelek vzal.
18 Ráno Abímelek vstal, zděšen, zděšen a velmi se bál. Dal si zavolat své služebníky a vyprávěl jim svůj sen. Lid se velmi bál.
19 Jeden muž stojící mezi královými služebníky králi odpověděl: „Panovníku králi, vrať tuto ženu jejímu manželovi, neboť je to její manžel. Něco podobného se stalo egyptskému králi, když tento muž přišel do Egypta.“
20 Řekl o své ženě: „Je to má sestra,“ neboť takový je jeho zvyk, když přichází bydlet do země, v níž je hostem.
21 Farao poslal a vzal si tuto ženu za ženu. Hospodin na něj dopustil těžkých ran, dokud ji nevrátil k jejímu manželovi.
22 Nyní tedy, králi, zvěď, co se včera v noci stalo v celé zemi. Zavládlo totiž velké zděšení, velká bolest a nářek. Víme, že to bylo kvůli ženě, kterou jsi vzal.
23 Nyní tedy vraťte tuto ženu jejímu manželovi, aby se nám nestalo to, co se stalo faraonovi, králi egyptskému, a jeho poddaným, a abychom nezemřeli. Abimelek tedy pospíšil, zavolal a dal zavolat Sáru, která přišla před něj. Dal zavolat i Abrahama, který přišel před něj.
24 Abímelek jim řekl: „Co to děláte, když říkáte, že jste bratr a sestra, a já si tuto ženu vzal za ženu?“
25 Abraham odpověděl: „Protože jsem si myslel, že kvůli své ženě zemřu.“ Abímelek tedy vzal brav a skot, otroky a otrokyně a tisíc stříbrných a dal je Abrahamovi. Poté mu vrátil Sáru.
26 Abímelek Abrahamovi řekl: „Hle, celá země je před tebou, usaď se v ní, kdekoli si vybereš.“
27 Abraham a jeho žena Sára odešli od krále s úctou a vážností a usadili se v zemi, v Geraru.
28 Všichni obyvatelé filištínské země i královi služebníci stále trpěli ranou, kterou na ně anděl celou noc kvůli Sáře seslal.
29 Abímelek poslal pro Abrahama se vzkazem: „Modli se nyní za své služebníky k Hospodinu, svému Bohu, aby z našeho středu odstranil tuto smrtelnost.“
30 Abraham se modlil za Abimelecha a jeho poddané a Hospodin vyslyšel Abrahamovu modlitbu a uzdravil Abimelecha i všechny jeho poddané.

KAPITOLA 21

1 V té době, po roce a čtyřech měsících Abrahamova pobytu v zemi Filištínské v Geraru, navštívil Bůh Sáru. Hospodin na ni vzpomněl. Ona počala a porodila Abrahamovi syna.
2 Syna, kterého mu porodila Sára, Abraham pojmenoval Izák.
3 Abraham obřezal svého syna Izáka v osmi dnech, jak Bůh Abrahamovi přikázal, aby učinil svému potomstvu po něm. Abrahamovi bylo sto a Sáře devadesát let, když se jim Izák narodil.
4 Dítě vyrostlo a bylo odstaveno. V den, kdy byl Izák odstaven, Abraham uspořádal velkou hostinu.
5 Sem a Eber a všechen velcí lid země, filištínský král Abimelek i jeho služebníci a velitel jeho vojska Píkol přišli jíst, pít a radovat se z hostiny, kterou Abraham připravil v den, kdy byl jeho syn Izák odstaven.
6 Také Terach, otec Abrahamův, a jeho bratr Náchor přišli z Cháranu, oni i všichni, kdo k nim patřili, neboť se velmi radovali, když slyšeli, že se Sáře narodil syn.
7 A přišli k Abrahamovi a jedli a pili na hostině, kterou Abraham uspořádal v den Izákova odstavení.
8 Terach a Náchor se radovali s Abrahamem a zůstali s ním mnoho dní v zemi Filištínské.
9 V té době zemřel Serug, syn Reúův, v prvním roce po narození Izáka, syna Abrahamova.
10 Všech Serugových dnů bylo dvě stě třicet devět let, a pak zemřel.
11 A Izmael, syn Abrahamův, v oněch dnech dospěl; bylo mu čtrnáct let, když Sára Abrahamovi porodila Izáka.
12 Bůh byl s Izmaelem, synem Abrahamovým. Vyrostl, naučil se střílet z luku a stal se lučištníkem.
13 Když bylo Izákovi pět let, seděl s Izmaelem u vchodu do stanu.
14 Izmael pak přistoupil k Izákovi, posadil se naproti němu, vzal luk, napjal ho, vložil do něj šíp a chtěl Izáka zabít.
15 Sára viděla, co Izmael chtěl udělat svému synu Izákovi, a velmi ji to kvůli synovi zarmoutilo. Proto poslala zavolat Abrahama a řekla mu: „Vyžeň tuto otrokyni i jejího syna, neboť její syn nebude dědicem s mým synem, neboť tohle mu dnes chtěl udělat.“
16 Abraham poslechl Sáru, vstal časně ráno, vzal dvanáct chlebů a měch vody a dal je Hagar. Poslal ji i s jejím synem. Hagar se svým synem odešla na poušť a bydleli na

pouští Paran s obyvateli pouště. Izmael byl lučištník a bydlel na poušti dlouhou dobu.
17 Potom odešel on i jeho matka do egyptské země a usadili se tam. Hagar vzala pro svého syna ženu z Egypta, jejíž jméno bylo Meriba.
18 Izmaelova žena počala a porodila čtyři syny a dvě dcery. Izmael, jeho matka, jeho žena a děti se potom vrátili na poušť.
19 A postavili si stany na poušti, v nichž bydleli, a dále putovali a odpočívali každý měsíc i každý rok.
20 Bůh dal Izmaelovi kvůli jeho otci Abrahamovi brav a skot a stany. A muž měl rozmnožený dobytek.
21 Izmael bydlel na pouštích a ve stanech, cestoval a odpočíval po dlouhou dobu a neviděl tvář svého otce.
22 Po nějaké době řekl Abraham své ženě Sáře: „Půjdu se podívat na svého syna Izmaela, neboť ho toužím vidět, protože jsem ho už dlouho neviděl.“
23 Abraham jel na jednom ze svých velbloudů na poušť, aby hledal svého syna Izmaela, neboť slyšel, že bydlí ve stanu na poušti se vším, co mu patří.
24 Abraham pak šel na poušť a dorazil k Izmaelovu stanu kolem poledne. Ptal se po Izmaelovi a nalezl Izmaelovu ženu, jak sedí ve stanu se svými dětmi. Izmael, její muž a jeho matka, s nimi nebyli.
25 Abraham se zeptal Izmaelovy ženy: „Kam odešel Izmael?“ Odpověděla: „Odešel na pole lovit.“ Abraham stále seděl na velbloudovi, protože nechtěl slézt na zem, neboť přísahal své ženě Sáře, že z velblouda nesleze.
26 Abraham pak řekl Izmaelově ženě: „Dcero má, dej mi trochu vody, abych se napil, neboť jsem z cesty unavený.“
27 Izmaelova žena Abrahamovi odpověděla: „Nemáme ani vodu, ani chléb.“ Seděla dál ve stanu a Abrahama si nevšímala, ani se ho nezeptala, kdo je.
28 Ona však ve stanu bila své děti a proklínala je. Proklínala i svého manžela Izmaela a hanila ho. Abraham uslyšel slova Izmaelovy ženy k jejím dětem a velmi se rozhněval a rozlítil.
29 Abraham zavolal ženu, aby k němu vyšla ze stanu. Žena přišla a postavila se naproti Abrahamovi, neboť Abraham ještě seděl na velbloudovi.
30 Abraham řekl Izmaelově ženě: „Až se tvůj muž Izmael vrátí domů, řekni mu tato slova:
31 Přišel sem jeden velmi starý muž z filištínské země, aby tě hledal. Takový byl jeho vzhled a postava. Nezeptal jsem se ho, kdo je, a když viděl, že tu nejsi, promluvil ke mně a řekl: „Až se vrátí tvůj manžel Izmael, pověz mu, co řekl tento muž: Až přijdeš domů, odstraň tento hřebík ze stanu, který jsi zde postavil, a místo něj vlož hřebík jiný.“
32 Abraham dokončil svá slova ženě, otočil se a jel na velbloudovi domů.
33 Potom se Izmael vrátil z lovu se svou matkou a vrátil se do stanu. Jeho žena mu promluvila:
34 Přišel tě hledat jeden velmi starý muž z filištínské země. Takový byl jeho vzhled a postava. Nezeptala jsem se ho, kdo je, a když viděl, že nejsi doma, řekl mi: „Až se tvůj manžel vrátí domů, řekni mu: Toto praví starý muž: Odstraň hřebík ze stanu, který jsi sem postavila, a vsaď na jeho místo hřebík jiný.“
35 Izmael uslyšel slova své ženy a poznal, že je to jeho otec a že si ho jeho žena neváží.
36 Izmael pochopil slova, která otec pronesl ke své ženě, a Izmael poslechl hlas svého otce. Izmael onu ženu zavrhl a ona odešla.
37 Izmael pak odešel do země Kanaán, vzal si jinou ženu a přivedl ji do svého stanu na místo, kde tehdy bydlel.
38 Po třech letech si Abraham řekl: „Půjdu se znovu podívat na svého syna Izmaela, neboť jsem ho už dlouho neviděl.“
39 Jedli na velblouda a jel na poušť. Kolem poledne dorazil k Izmaelovu stanu.
40 I ptal se po Izmaelovi. Jeho žena vyšla ze stanu a řekla: „Není tu, pane můj, neboť odešel lovit na pole a pást velbloudy.“ Žena Abrahamovi řekla: „Zajdi, pane můj, do stanu a sněz sousto chleba, neboť tvá duše je jistě unavená cestou.“
41 Abraham jí řekl: „Nezastavím se, neboť spěchám, abych pokračoval v cestě, dej mi však trochu vody k pití, neboť mám žízeň.“ Žena si pospíšila a vběhla do stanu, přinesla Abrahamovi vodu a chléb, položila mu je a naléhala na něj, aby jedl. Jedl a pil, utěšilo se mu srdce a požehnal svému synu Izmaelovi.
42 Když dojedl, dobrořečil Hospodinu a řekl Izmaelově ženě: „Až se Izmael vrátí domů, řekni mu tato slova:
43 Přišel sem jeden velmi starý muž z filištínské země a ptal se na tebe, ale ty jsi tu nebyl. Přinesl jsem mu chléb a vodu, jedl a pil a jeho srdce se utěšilo.
44 A řekl mi tato slova: „Až přijde domů tvůj manžel Izmael, řekni mu: Hřebík stanu, který máš, je velmi dobrý, neodstraňuj ho od stanu.“
45 Abraham dokončil rozkazy té ženě a odjel domů do země Filištínské. Když Izmael přišel k jeho stanu, jeho žena mu vyšla vstříc s radostí a veselým srdcem.
46 Řekla mu: „Přišel sem jeden starý muž z filištínské země. Takový byl jeho vzhled. Ptal se na tebe, ale ty jsi tu nebyl. Přinesla jsem mu tedy chléb a vodu. Jedl a pil a jeho srdce se utěšilo.“
47 Řekl mi tato slova: „Až se tvůj manžel Izmael vrátí domů, řekni mu: ‚Hřebík stanu, který máš, je velmi dobrý, neodstraňuj ho od stanu.‘“
48 Izmael poznal, že je to jeho otec a že ho jeho žena poctila. Hospodin Izmaelovi požehnal.

KAPITOLA 22

1 Izmael tedy vstal, vzal svou ženu, děti, dobytek i všechno, co mu patřilo, a odtud se vydal ke svému otci do filištínské země.
2 Abraham pak vyprávěl Izmaelovi, synu svému, o tom, co si Izmael vzal s první ženou, a o tom, co udělala.
3 Izmael a jeho děti bydleli s Abrahamem v té zemi mnoho dní a Abraham bydlel v zemi Filištínské po dlouhou dobu.
4 Dny se prodlužovaly a dosáhly šestadvaceti let. Potom Abraham se svými služebníky a celým svým majetkem odešel z filištínské země a vzdálil se do velké dálky. Přiblížili se k Hebronu a tam se usadili. Abrahamovi služebníci kopali vodní studny. Abraham se celým svým majetkem bydlel u vody. Služebníci filištínského krále Abimeleka uslyšeli, že Abrahamovi služebníci vykopali vodní studny na hranicích země.
5 A přišli a pohádali se s Abrahamovými služebníky a okradli je o velkou studnu, kterou vykopali.

6 O té věci uslyšel Abimelek, král Filištínský. Přišel k Abrahamovi s velitelem svého vojska Pikolem a dvaceti muži. Abimelek Abrahamovi promluvil o svých služebnících. Abraham Abimeleka pokáral kvůli studni, o kterou ho jeho služebníci okradli.
7 Abímelek Abrahamovi řekl: „Jakože žije Hospodin, stvořitel celé země, že jsem až do dnešního dne neslyšel o tom, co moji služebníci provedl tvým služebníkům.“
8 Abraham vzal sedm oveček a dal je Abímelekovi se slovy: „Vezmi mi je prosím z rukou, aby mi to bylo svědectvím, že jsem tuto studnu vykopal já.“
9 Abímelek vzal sedm oveček, které mu dal Abraham, neboť mu dal hojnost dobytka a skotu. Abímelek Abrahamovi přísahal ohledně té studny. Proto nazval tu studnu Beer-šeba, neboť tam na ni oba přísahali.
10 Oba uzavřeli smlouvu v Beer-šebě. Abimelek povstal s Pikolem, velitelem svého vojska, a se všemi svými muži a vrátili se do země Filištínské. Abraham se všemi svými příslušníky bydlel v Beer-šebě a byl v té zemi dlouho.
11 Abraham pak v Beer-šebě vysadil veliký háj a udělal k němu čtyři brány obrácené ke čtyřem stranám země a vysadil v něm vinici, takže když k Abrahamovi přišel pocestný, vešel do kterékoli brány, která byla na jeho cestě, a zůstal tam, jedl a pil a nasytil se, a pak odešel.
12 Neboť dům Abrahamův byl vždycky otevřen synům lidským, kteří procházeli a vraceli se, a kteří denně přicházeli jíst a pít v domě Abrahamově.
13 A každému, kdo měl hlad a přišel do Abrahamova domu, dával Abraham chléb, aby jedl a pil a nasytil se. A každému, kdo přišel do jeho domu nahý, oblékal oděvy, jaké si vybral, dával mu stříbro a zlato a oznamoval mu Hospodina, který ho stvořil na zemi. To Abraham dělal po celý svůj život.
14 Abraham se svými dětmi a všemi, co k němu patřili, bydlel v Beer-šebě a rozbil si stan až k Hebronu.
15 Abrahamův bratr Náchor, jeho otec a všichni, kdo k nim patřili, bydleli v Cháranu, neboť s Abrahamem nepřišli do země Kanaán.
16 Náchorovi se narodily děti, které mu porodila Milka, dcera Háranova, sestra Sáry, Abrahamovy ženy.
17 A toto jsou jména těch, kteří se mu narodili: Úc, Búz, Kemuel, Kesed, Chazo, Pildaš, Tidlaf a Betuel, osm synů. To jsou synové Milky, které porodila Náchorovi, Abrahamovu bratru.
18 Náchor měl konkubínu jménem Reuma. Ta porodila Náchorovi Zebacha, Gachaše, Tachaše a Maachu, čtyři syny.
19 Náchorovi se narodilo dvanáct synů kromě jeho dcer. I jim se narodili synové v Cháranu.
20 Synové pak Úsa, prvorozeného Náchorova, byli Abi, Keref, Gadin, Melus a jejich sestra Debora.
21 Synové Buzovi byli Berachel, Naamat, Ševa a Madonu.
22 Synové Kemuela byli Aram a Rechob.
23 Synové Kesedovi byli Anamlek, Mešaj, Benon a Jifi; synové Chazoovi pak Pildaš, Mechi a Ofer.
24 Synové Pildaše byli Arud, Chamum, Mered a Moloch.
25 Synové Tidlafa byli Mušan, Kušan a Muci.
26 Synové Betuela byli Sechar, Lában a jejich sestra Rebeka.
27 Toto jsou čeledi Náchorových synů, které se jim narodily v Cháranu. Aram, syn Kemuelův, a jeho bratr Rechob odešli z Cháranu a našli v zemi údolí při řece Eufrat.
28 A vystavěli tam město a pojmenovali to město podle jména Petora, syna Aramova, což je Aram Naherajim až do dnešního dne.
29 A také synové Kesedovi se usadili, kdekoli našli místo, a šli a našli údolí naproti zemi Šineár a usadili se tam.
30 A tam si postavili město a pojmenovali to město Kesed po jménu svého otce. To je země Kasdim až do dnešního dne. Kasdimové v té zemi bydleli a plodili se a velmi se rozmnožili.
31 Terach, otec Náchora a Abrahama, si ve stáří vzal jinou ženu, jejíž jméno bylo Pelila. Otěhotněla a porodila mu syna, kterému dal jméno Soba.
32 Po zplození Soby žil Terach dvacet pět let.
33 A Terach zemřel v tom roce, v třicátém pátém roce po narození Izáka, syna Abrahamova.
34 Terach žil dvě stě pět let a byl pohřben v Cháranu.
35 Terachův syn Soba žil třicet let a zplodil Arama, Aklise a Merika.
36 Aram, syn Soby, syna Terachova, měl tři ženy a zplodil dvanáct synů a tři dcery. Hospodin dal Aramovi, synu Soby, bohatství a majetek a množství dobytka, bravů a skotu, a ten muž se velmi rozmnožil.
37 Aram, syn Soby, a jeho bratr a celá jeho rodina odešli z Cháranu a usadili se, kde našli místo, neboť jejich majetek byl příliš velký na to, aby zůstali v Cháranu; nemohli se v Cháranu usadit se svými bratry, syny Náchorovými.
38 Aram, syn Soby, šel se svými bratry a našli údolí v dálce směrem k východní zemi a usadili se tam.
39 A také tam postavili město a pojmenovali ho Aram podle jména svého nejstaršího bratra; to je Aram Soba až do dnešního dne.
40 V oněch dnech vyrůstal Izák, syn Abrahamův. Jeho otec Abraham ho učil cestě Hospodinově, aby poznal Hospodina, a Hospodin byl s ním.
41 Když bylo Izákovi třicet sedm let, jeho bratr Izmael s ním chodil ve stanu.
42 Izmael se chlubil Izákovi: „Bylo mi třináct let, když Hospodin promluvil k mému otci, aby nás obřezal. Učinil jsem podle Hospodinova slova, které promluvil k mému otci. Oddal jsem svou duši Hospodinu a nepřestoupil jsem jeho slovo, které přikázal mému otci.“
43 Izák Izmaelovi odpověděl: „Proč se přede mnou chlubíš tím malým kouskem svého těla, který jsi vzal ze svého těla, jak ti Hospodin přikázal?“
44 Jakože žije Hospodin, Bůh mého otce Abrahama, kdyby Hospodin řekl mému otci: Vezmi nyní svého syna Izáka a přiveď mu obětní dar přede mnou, nebudu se zdržovat, ale s radostí s tím souhlasím.
45 Hospodin uslyšel slovo, které Izák promluvil k Izmaelovi, a Hospodinu se to líbilo. Proto si řekl, že v této věci Abrahama vyzkouší.
46 Nastal den, kdy synové Boží přišli a postavili se před Hospodina. Také satan přišel s Božími syny před Hospodina.
47 Hospodin se zeptal satana: „Odkud přicházíš?“ Satan odpověděl Hospodinu: „Chodil jsem po zemi a procházel se po ní.“
48 Hospodin se zeptal satana: „Jaké je tvé slovo ke mně ohledně všech synů země?“ Satan odpověděl Hospodinu:

„Viděl jsem všechny syny země, kteří ti slouží, a pamatují na tebe, když od tebe něco žádají.“
49 A když jim dáš, co od tebe žádají, usednou si v klidu, opustí tě a už na tebe nevzpomenou.
50 Viděl jsi Abrahama, syna Terachova? Zpočátku neměl děti, ale sloužil ti, vztyčoval ti oltáře, kamkoli přišel, a obětoval na nich oběti, a neustále hlásal tvé jméno všem synům země?
51 A nyní, když se mu narodil syn Izák, opustil tě, uspořádal velkou hostinu pro všechny obyvatele země a zapomněl na Hospodina.
52 Neboť při všem tom, co učinil, ti nepřinesl žádnou oběť, ani zápalnou oběť, ani pokojnou oběť, ani býka, ani beránka, ani kozu ze všeho, co zabil v den, kdy byl jeho syn odstaven.
53 Od narození syna až dodnes, v sedmatřiceti letech, ti nepostavil oltář ani ti nepřinesl obětní dar. Viděl totiž, že jsi mu dal, o co žádal, a proto tě opustil.
54 Hospodin pak řekl satanovi: „Všiml jsi si Abrahama, mého služebníka? Na zemi není nikoho jako on, muže bezúhonného a spravedlivého přede mnou, bohabojného a vyhýbajícího se zlému. Jakože jsem živ, kdybych mu řekl: ‚Přiveď přede mne svého syna Izáka,‘ neodepřel by mi ho, tím spíše, kdybych mu řekl, aby přede mnou přinesl zápalnou oběť ze svého bravu nebo skotu.“
55 Satan odpověděl Hospodinu a řekl: „Mluv tedy nyní s Abrahamem, jak jsi řekl, a uvidíš, zda dnes nepřestoupí a nezavrhne tvá slova.“

KAPITOLA 23

1 V té době se k Abrahamovi stalo slovo Hospodinovo. Řekl mu: „Abrahame.“ On odpověděl: „Tady jsem.“
2 Řekl mu: „Vezmi nyní svého syna, svého jediného syna, kterého miluješ, Izáka, a jdi do země Moria. Tam ho obětuj jako zápalnou oběť na jedné z hor, která ti bude ukázána. Tam uzříš oblak a slávu Hospodinovu.“
3 Abraham si řekl: „Jak mám oddělit svého syna Izáka od jeho matky Sáry, abych ho mohl přivést jako zápalnou oběť před Hospodinem?“
4 Abraham vešel do stanu, posadil se před svou ženou Sárou a promluvil k ní tato slova:
5 Můj syn Izák dospěl a už nějakou dobu se nevěnuje službě svému Bohu. Zítra ho přivedu k jeho synovi Semovi a Eberovi a tam se naučí cestám Hospodinovým. Naučí ho totiž znát Hospodina a také to, že když se bude neustále modlit před Hospodinem, Hospodin mu odpoví. Tam tedy pochopí, jak sloužit Hospodinu, svému Bohu.
6 Sára řekla: „Dobře jsi to řekl. Jdi, pane můj, a udělej mu, jak jsi řekl, ale nevzdaluj ho ode mě příliš daleko a ať tam nezůstává příliš dlouho, neboť má duše je spoutána v jeho duši.“
7 Abraham pak řekl Sáře: „Dcero má, modleme se k Hospodinu, našemu Bohu, aby nám prokázal dobro.“
8 Sára vzala svého syna Izáka a on u ní zůstal celou tu noc. Ona ho políbila, objala a dala mu pokyny až do rána.
9 Řekla mu: „Synu můj, jak by se od tebe mohla má duše odloučit?“ Políbila ho, objala a Abrahamovi sdělila, co se o něm týče.
10 Sára Abrahamovi řekla: „Pane můj, prosím, dej pozor na svého syna a dohlédni na něj, neboť nemám jiného syna ani dceru kromě něj.“
11 Neopouštěj ho! Má-li hlad, dej mu chléb, žízní-li, dej mu napít vody. Nenechávej ho chodit pěšky ani sedět na slunci.
12 Nenechávej ho jít samotného po cestě a nenuť ho k ničemu, co by si přál, ale udělej mu, co ti řekne.
13 Sára celou noc hořce plakala kvůli Izákovi a dávala mu rozkazy až do rána.
14 Ráno si Sára vybrala z oděvů, které měla doma a které jí dal Abímelek, velmi krásný a krásný oděv.
15 A oblékla tím Izáka, svého syna, a na hlavu mu dala turban, a do vrchu turbanu vložila drahokam. Dala jim zásoby na cestu. I vyšli. Izák šel se svým otcem Abrahamem a někteří z jejich služebníků je doprovodili, aby je z cesty vyprovodili.
16 Sára s nimi vyšla a doprovázela je na cestu, aby je vyprovodila. Řekli jí: „Vrať se do stanu.“
17 Když Sára uslyšela slova svého syna Izáka, hořce se rozplakala. Abraham, její muž, plakal s ní a jejich syn plakal s nimi velkým pláčem. Také ti, kdo s nimi šli, plakali velmi.
18 Sára uchopila svého syna Izáka, objala ho a plakala s ním. Řekla: „Kdo ví, jestli tě po tomto dni ještě někdy uvidím?“
19 A stále plakali spolu, Abraham, Sára a Izák, a všichni, kdo je doprovázeli na cestě, plakali s nimi. Sára se potom odvrátila od svého syna a hořce plakala. Všichni její služebníci a služebnice se s ní vrátili do stanu.
20 Abraham šel se svým synem Izákem, aby ho přivedl jako oběť před Hospodina, jak mu přikázal.
21 Abraham s sebou vzal dva ze svých mládenců, Izmaela, syna Hagar, a svého služebníka Eliezera, a šli s nimi. Když šli cestou, mládenci si pro sebe řekli tato slova:
22 Izmael pak řekl Eliezerovi: „Můj otec Abraham jde s Izákem, aby ho přivedl jako zápalnou oběť Hospodinu, jak mu přikázal.“
23 Až se navrátí, dá mi všechno, co má, abych po něm zdědil, neboť jsem jeho prvorozený.
24 Eliezer Izmaelovi odpověděl: „Abraham tě jistě zavrhl i s tvou matkou a přísahal, že nezdědíš nic ze všeho, co má. Komu dá všechno, co má, i všechny své poklady, než mně, svému služebníku, který byl věrný v jeho domě, sloužil mu dnem i nocí a činil vše, co si ode mě přál? Mně odkáže po své smrti všechno, co má.“
25 A když Abraham šel se svým synem Izákem po cestě, přišel satan a ukázal se Abrahamovi v podobě velmi starého muže, pokorného a zkroušeného duchem. Přistoupil k Abrahamovi a řekl mu: „Jsi snad hloupý, nebo tupý, že dnes svému jedinému synovi děláš něco takového?“
26 Bůh ti dal syna v tvých posledních dnech, v tvém stáří, a ty ho dnes snad zabiješ, protože se nedopustil žádného násilí? Zdaliž necháš duši svého jediného syna vyhladit z povrchu zemského?
27 Cožpak nevíš a nechápeš, že to nemůže být od Hospodina? Hospodin nemůže člověku na zemi udělat takové zlo, aby mu řekl: ‚Jdi a zabij své dítě.‘
28 Abraham to uslyšel a poznal, že to slovo satanovo se ho snaží odvést od cesty Hospodinovy. Abraham však nechtěl

poslouchat hlas satanův, a tak ho Abraham pokáral, takže odešel.
29 Satan se pak vrátil a přišel k Izákovi; a ukázal se mu v podobě mladého muže, krásného a krásné postavy.
30 Přistoupil k Izákovi a řekl mu: „Nevíš a nechápeš, že tě tvůj starý, hloupý otec dnes vede na porážku pro nic za nic?“
31 Nyní tedy, synu můj, neposlouchej ho ani na něj nehledej pozornost, neboť je to hloupý starý muž, a ať se tvá drahocenná duše a krásná postava neztratí ze země.
32 Izák to uslyšel a řekl Abrahamovi: „Slyšel jsi, otče můj, co tento muž mluvil? Takto mluvil.“
33 Abraham odpověděl svému synu Izákovi a řekl mu: „Dávej na něj pozor a neposlouchej jeho slova ani se na něj nedívej, neboť je to satan, který se nás dnes snaží odvést od Božích přikázání.“
34 A Abraham stále káral Satana a Satan od nich odešel. Vida, že je nemůže přemoci, skryl se před nimi a šel před nimi po cestě. Proměnil se v velký potok vody na cestě. Abraham, Izák a jeho dva mládenci dorazili k tomu místu a spatřili potok, velký a silný jako ty mohutné vody.
35 Vstoupili do potoka a prošli jím. Voda jim zpočátku sahala až k nohám.
36 A ponořili se hlouběji do potoka a voda jim sahala až po krk. Všichni se vody zděsili. Když přecházeli potok, Abraham poznal to místo a věděl, že tam předtím žádná voda nebyla.
37 Abraham pak řekl svému synu Izákovi: „Znám toto místo, kde nebyl potok ani voda. Je to tedy satan, kdo nám to všechno dělá, aby nás dnes odvedl od Božích přikázání.“
38 Abraham ho pokáral a řekl mu: „Hospodin tě ztrestá, satane, odejdi od nás, neboť se řídíme Božími přikázáními.“
39 Satan se zděsil Abrahamova hlasu a odešel od nich. To místo se opět stalo suchem, jakým bylo dříve.
40 Abraham pak šel s Izákem na místo, o kterém mu Bůh řekl.
41 Třetího dne Abraham pozvedl oči a spatřil v dálce místo, o kterém mu Bůh řekl.
42 A ukázal se mu ohnivý sloup, který sahal od země až k nebi, a oblak slávy na hoře, a v oblaku byla vidět sláva Hospodinova.
43 Abraham pak řekl Izákovi: Synu můj, vidíš na té hoře, kterou vidíme z dálky, to, co já vidím na ní?
44 Izák odpověděl svému otci: „Vidím ohnivý sloup a oblak a na oblaku je vidět sláva Hospodinova.“
45 Abraham poznal, že jeho syn Izák byl Hospodinu přijat k zápalné oběti.
46 Abraham se zeptal Eliezera a Izmaela, syna svého: „Vidíte i vy to, co my vidíme na hoře v dálce?“
47 Oni odpověděli: „Nevidíme nic víc než jen ostatní hory země.“ Abraham věděl, že Hospodin nepřijal jejich přízeň, aby s nimi šel, a proto jim řekl: „Zůstaňte zde s oslem, já a můj syn Izák půjdeme na tamní horu a budeme se tam klanět Hospodinu a pak se k vám vrátíme.“
48 Eliezer a Izmael zůstali na tom místě, jak jim Abraham přikázal.
49 Abraham vzal dříví k zápalné oběti a naložil je na svého syna Izáka. Vzal oheň a nůž a oba šli na to místo.
50 Když šli cestou, řekl Izák svému otci: „Hle, vidím oheň a dříví. Kde je tedy beránek, který má být zápalnou obětí před Hospodinem?“
51 Abraham odpověděl svému synu Izákovi: „Hospodin tě vyvolil, synu mého, abys byl dokonalou zápalnou obětí místo beránka.“
52 Izák pak řekl svému otci: „Všechno, co ti Hospodin mluvil, udělám s radostí a s dobrou náladou.“
53 Abraham se znovu zeptal svého syna Izáka: „Je v tvém srdci nějaká myšlenka nebo rada ohledně této věci, která není správná? Pověz mi to, synu můj, prosím, synu můj, netaj to přede mnou.“
54 Izák odpověděl svému otci Abrahamovi a řekl mu: „Otče můj, jakože žije Hospodin a jakože žije tvá duše, není v mém srdci nic, co by mě odvedlo napravo nebo nalevo od slova, které ti mluvil.“
55 Ani končetina, ani sval se při tom nepohnuly ani nepohnuly, a v mém srdci není žádná myšlenka ani zlý úmysl ohledně toho.
56 Jsem však v této věci radostného a veselého srdce a říkám: Požehnán buď Hospodin, který si mě dnes vyvolil, abych byl jeho zápalnou obětí.
57 Abraham se velmi zaradoval ze slov Izákových. Vydali se a společně sešli na místo, o kterém mluvil Hospodin.
58 Abraham se přiblížil, aby na tom místě postavil oltář. Abraham plakal. Izák vzal kameny a maltu, dokud nedokončili stavbu oltáře.
59 Abraham vzal dřevo a srovnal je na oltáři, který postavil.
60 Vzal svého syna Izáka, svázal ho a položil ho na dřevo, které bylo na oltáři, aby ho zabil jako zápalnou oběť před Hospodinem.
61 Izák řekl svému otci: „Svaž mě pevně a polož mě na oltář, abych se neobrátil a nepohnul, a neuvolnil se pod silou nože na svém těle, a tím neznesvětil zápalnou oběť.“ A Abraham tak učinil.
62 Izák pak řekl svému otci: „Otče můj, až mě zabiješ a spálíš jako oběť, vezmi s sebou, co z mého popela zbyde, a přines to mé matce Sáře. Řekni jí: ‚Toto je Izákova sladká vůně.‘ Neříkej jí to, když bude sedět u studny nebo na nějakém vyvýšeném místě, aby se nevrhla za mnou a nezemřela.“
63 Abraham uslyšel Izákova slova a když Izák tato slova promluvil, hlasitě plakal. Abrahamovy slzy se valily na Izáka, jeho syna, a Izák plakal hořce a řekl svému otci: „Pospěš si, otče můj, a čiň se mnou vůli Hospodina, našeho Boha, jak ti přikázal.“
64 Abrahamovo a Izákovo srdce se radovalo z této věci, kterou jim Hospodin přikázal; ale oko hořce plakalo, zatímco srdce se radovalo.
65 Abraham svázal svého syna Izáka a položil ho na oltář na dřevo. Izák natáhl krk na oltáři před svým otcem a Abraham vztáhl ruku, aby vzal nůž a zabil svého syna jako zápalnou oběť před Hospodinem.
66 V tu chvíli přišli před Hospodina andělé milosrdenství a promluvili k němu ohledně Izáka:
67 0 Hospodine, ty jsi milosrdný a soucitný Král nade vším, co jsi stvořil na nebi i na zemi, a ty je všechny podpíráš. Dej tedy výkupné a vykoupení místo svého služebníka Izáka a slituj se a měj soucit s Abrahamem a Izákem, jeho synem, kteří dnes plní tvá přikázání.

68 Viděl jsi, Hospodine, jak je Izák, syn Abrahama, tvůj služebník, svázán na porážku jako zvíře? Nyní tedy, Hospodine, kéž se nad nimi vzbudí tvé slitování.
69 V tu dobu se Abrahamovi ukázal Hospodin, zavolal na něj s nebe a řekl mu: „Nevztahuj na chlapce ruku svou a nic mu nečiň. Nyní vím, že se bojíš Boha, když to děláš, a že mi neodepíráš svého syna, svého jediného syna.“
70 Abraham pozvedl oči a spatřil berana, zachyceného rohy v houští. To byl ten beran, kterého Hospodin Bůh stvořil na zemi v den, kdy učinil zemi i nebe.
71 Hospodin totiž od onoho dne připravil tohoto berana jako zápalnou oběť místo Izáka.
72 A tento beran se blížil k Abrahamovi, když ho Satan chytil a zapletl mu rohy do houští, aby k Abrahamovi nepřistoupil a Abraham tak mohl zabít jeho syna.
73 Abraham viděl, že k němu jde beran a že ho satan zadržuje. Proto ho vzal a přivedl před oltář. Svému synovi Izákovi rozvázal pouta a místo něj postavil berana. Abraham berana zabil na oltáři a obětoval ho místo svého syna Izáka.
74 Abraham pokropil oltář krví berana a zvolal: „Toto je místo mého syna a kéž se to dnes před Hospodinem počítá jako krev mého syna.“
75 A vše, co Abraham při této příležitosti dělal u oltáře, volal a říkal: Toto je místo mého syna a kéž by to dnes bylo před Pánem považováno za místo mého syna. A Abraham dokončil celou službu u oltáře a služba byla přijata před Pánem a byla počítána, jako by to byl Izák. A Pán požehnal Abrahamovi a jeho potomstvu onoho dne.
76 Satan pak šel k Sáře a zjevil se jí v podobě starého muže, velmi pokorného a tichého, zatímco Abraham ještě obětoval zápalnou oběť před Hospodinem.
77 I řekl jí: Nevíš snad všechno dílo, které Abraham dnes vykonal pro svého jediného syna? Vzal Izáka, postavil mu oltář, zabil ho a obětoval na oltáři. Izák plakal a plakal před svým otcem, ale on se na něj nepodíval a neslitoval se nad ním.
78 A Satan opakoval tato slova a odešel od ní. Sára slyšela všechna Satanova slova a představovala si ho jako starého muže ze synů lidských, kteří byli s jejím synem a přišli a řekli jí tyto věci.
79 Sára pak pozdvihla hlas a plakala, hořce křičela kvůli svému synovi. Vrhla se na zem, sypala si prach na hlavu a řekla: „Synu můj, Izáku, synu můj, kéž bych dnes zemřela místo tebe!“ A plakala dál a říkala: „Je mi tě líto, synu můj, synu můj Izáku, kéž bych dnes zemřela místo tebe.“
80 A ona stále plakala a říkala: „Je mi tě líto, že jsem tě vychovala a vychovala. Nyní se má radost proměnila v zármutek nad tebou. Toužila jsem po tobě, volala a modlila se k Bohu, dokud jsem tě v devadesáti letech neporodila. Dnes jsi obětoval nůž a oheň.“
81 Ale utěšuji se s tebou, synu můj, že je to slovo Hospodinovo, neboť jsi vykonal příkaz svého Boha; neboť kdo může přestoupit slovo našeho Boha, v jehož rukou je duše každého živého tvora?
82 Spravedlivý jsi, Hospodine, Bože náš, neboť všechna tvá díla jsou dobrá a spravedlivá; neboť i já se raduji z tvého slova, které jsi přikázal, a zatímco mé oko hořce pláče, mé srdce jásá.
83 Sára pak položila hlavu na ňadra jedné ze svých služebnic a ztuhla jako kámen.
84 Potom vstala a chodila a vyptávala se, až došla do Hebronu. Vyptávala se všech, které potkala na cestě, ale nikdo jí nemohl říct, co se stalo s jejím synem.
85 A přišla se svými služebnicemi a služebníky do Kireat-arb, což je Hebron, a ptala se na svého syna. Zůstala tam, zatímco poslala některé ze svých služebníků, aby hledali, kam odešel Abraham s Izákem. Šli ho hledat v domě Sema a Hebera, ale nemohli ho najít. Hledali po celé zemi, a on tam nebyl.
86 A hle, Satan přišel k Sáře v podobě starce, přišel a postavil se před ni a řekl jí: „Lhavě jsem ti mluvil, neboť Abraham nezabil svého syna a on není mrtvý.“ Když uslyšela to slovo, její radost byla kvůli synovi nesmírně velká, takže její duše vyprchala radostí; zemřela a byla připojena ke svému lidu.
87 Když Abraham dokončil svou službu, vrátil se se svým synem Izákem ke svým služebníkům. Vstali a společně šli do Beer-šeby a vrátili se domů.
88 Abraham hledal Sáru, ale nemohl ji najít. Vyptával se na ni a oni mu řekli: „Šla až do Hebronu, aby vás oba hledala, kam jste šli, neboť to se jí dozvědělo.“
89 Abraham a Izák k ní šli do Hebronu. Když ji shledali mrtvou, pozdvihli hlas a hořce nad ní plakali. Izák padl na tvář své matky a plakal nad ní. Řekl: „Matko má, matko má, jak jsi mě opustila? Kam jsi odešla? Jak, jak jsi mě opustila?“
90 Abraham a Izák plakali velice a všichni jejich služebníci plakali s nimi kvůli Sáře a truchlili nad ní velkým a těžkým zármutkem.

KAPITOLA 24

1 Sára se dožila sto dvaceti sedmi let. A když Sára zemřela, Abraham vstal od své mrtvé, aby hledal pohřebiště k pohřbení své ženy Sáry. Šel tedy a promluvil k Chetejcům, obyvatelům té země:
2 Jsem u vás cizincem a hostem ve vaší zemi; dejte mi ve své zemi vlastnictví k pohřbu, abych mohl pohřbít své mrtvé před sebou.
3 I řekli synové Hetové Abrahamovi: Hle, země je před tebou. V jednom z našich vyvolených hrobů pohřbi svou mrtvou, neboť ti nikdo nezabrání pohřbít svou mrtvou.
4 Abraham jim řekl: „Jestliže s tím souhlasíte, jděte a požádejte za mě Efrona, syna Zocharova, aby mi dal jeskyni Makpelu, která je na konci jeho pole, a já ji od něj koupím za to, kolik si bude přát.“
5 Efron bydlel uprostřed synů Chetových. Ti šli a volali ho. Když přišel před Abrahama, řekl Efron Abrahamovi: „Hle, tvůj služebník udělá vše, co žádáš.“ Abraham však řekl: „Ne, ale koupím ti jeskyni a pole, které máš, za cenu, aby ti to zůstalo jako vlastnictví a pohřebiště navěky.“
6 Efron odpověděl: „Hle, pole i jeskyně jsou před tebou, dej, cokoli chceš.“ Abraham řekl: „Koupím to z tvých rukou a z rukou těch, kdo vcházejí branou tvého města, a z rukou tvého potomstva navěky.“
7 Efron a všichni jeho bratři to uslyšeli. Abraham odvážil Efronovi čtyři sta šekelů stříbra do rukou Efrona a všech jeho bratří. Abraham sepsal tuto smlouvu a dosvědčil ji před čtyřmi svědky.
8 A toto jsou jména svědků: Amigal, syn Abišny Chetejského, Adichorom, syn Ašunacha Chivejského,

Abdon, syn Achirama Gomerského, Bakdil, syn Abudiše Sidonského.
9 Abraham vzal knihu o koupi a uložil ji do svých pokladnic. A toto jsou slova, která Abraham do knihy zapsal:
10 Že jeskyně a pole, které Abraham koupil od Efrona Chetitského a od jeho potomstva, a od těch, kteří vycházejí z jeho města, a od jejich potomstva navěky, budou koupí pro Abrahama a jeho potomstvo a pro ty, kteří vycházejí z jeho beder, do vlastnictví hrobu navěky; a vtiskl na to pečeť a osvědčil to před svědky.
11 A pole i jeskyně, která byla na něm, i celé to místo byly připsány Abrahamovi a jeho potomstvu po něm, od synů Chetových; aj, je to naproti Mamre v Hebronu, který je v zemi Kanaán.
12 A potom tam Abraham pohřbil svou ženu Sáru. To místo i celé jeho pomezí připadlo Abrahamovi a jeho potomstvu do vlastnictví k pohřbu.
13 Abraham pohřbil Sáru s pompou, jak se bývá při pohřbu králů, a byla pohřbena ve velmi krásném a krásném oděvu.
14 U jejích már šel Šém, jeho synové Eber a Abímelek, Anar, Aškol a Mamre a všichni velmožové země šli za jejími márami.
15 Sára žila sto dvacet sedm let a zemřela. Abraham pak učinil velký a těžký truchlení a sedm dní konal truchlící obřady.
16 Všichni obyvatelé země utěšovali Abrahama a jeho syna Izáka kvůli Sáře.
17 Když pominuly dny jejich truchlení, poslal Abraham svého syna Izáka. Ten se vrátil do domu Sema a Hebera, aby se učil Hospodinovým cestám a jeho přikázáním. Abraham tam zůstal tři roky.
18 V tu dobu vstal Abraham se všemi svými služebníky, šli a vrátili se domů do Beer-šeby. Abraham i všichni jeho služebníci zůstali v Beer-šebě.
19 A v roce, kdy se změnil rok, zemřel filištínský král Abimelek. V době své smrti mu bylo sto devadesát tři let. Abraham se svým lidem odešel do filištínské země. Utěšili celou jeho domácnost i všechny jeho služebníky. Abraham se pak obrátil a odešel domů.
20 Po Abimelechově smrti vzali Gerarané jeho syna Benmalicha, kterému bylo pouhých dvanáct let, a položili ho na místo jeho otce.
21 A dali mu jméno Abímelek podle jména jeho otce, neboť tak se v Geraru dělalo. Abímelek se stal králem místo svého otce Abímeleka a usedl na jeho trůn.
22 V těch dnech zemřel také Lot, syn Háranův, v třicátém devátém roce Izákova života. Lot žil sto čtyřicet let a zemřel.
23 Toto jsou potomci Lotovi, kteří se mu narodili z jeho dcer. Prvorozený se jmenoval Moáb a druhý Benami.
24 Dva Lotovi synové odešli, vzali si ženy z kanaánské země a porodili jim děti. Moábci byli Ed, Mayon, Tarsus a Kanvil, čtyři synové. Ti jsou otci Moábců až do dnešního dne.
25 Všechny čeledi Lotových synů se usadily, kamkoli narazily, neboť se plodily a hojně se rozmnožovaly.
26 A šli a vystavěli si města v zemi, kde bydleli, a městům, která vystavěli, dali jména svými vlastními jmény.
27 V oněch dnech zemřel Náchor, syn Terachův, bratr Abrahamův, ve čtyřicátém roce Izákova života. Všech Náchorových dnů bylo sto sedmdesát dva let. Poté zemřel a byl pohřben v Cháranu.
28 Když Abraham uslyšel, že jeho bratr zemřel, velmi se zhroutil a mnoho dní nad svým bratrem truchlil.
29 Abraham si zavolal svého vrchního služebníka Eliezera, aby mu dal rozkazy ohledně svého domu. Eliezer přišel a postavil se před něj.
30 Abraham mu řekl: „Hle, jsem starý, nevím, kdy zemřu, neboť jsem pokročilý ve věku. Proto vstaň, vyjdi a neber mému synovi ženu z tohoto místa a z této země, z dcer Kananejců, mezi nimiž bydlíme.“
31 Ale jdi do mé země, do mého rodiště, a vezmi odtud ženu pro mého syna. Hospodin, Bůh nebes i země, který mě vzal z domu mého otce a přivedl mě na toto místo a řekl mi: ‚Tvému potomstvu dám tuto zemi do dědictví navěky‘, pošle svého anděla před tebou a dá tvé cestě zdar, abys pro mého syna vybral ženu z mé rodiny a z domu mého otce.
32 Služebník odpověděl svému pánu Abrahamovi a řekl: „Hle, jdu do tvého rodiště, do domu tvého otce, a vezmu odtud manželku pro tvého syna. Jestliže se však žena nebude chtít jít se mnou do této země, mám snad tvého syna vzít zpět do země tvého rodiště?“
33 Abraham mu řekl: „Hleď, abys sem mého syna nepřivedl zpět. Hospodin, před jehož tváří jsem chodil, pošle svého anděla před tebou a tvou cestu zdar dá.“
34 Eliezer učinil, jak mu Abraham přikázal, a Eliezer Abrahamovi, svému pánu, přísahal na tuto věc. Eliezer vstal a vzal s sebou deset velbloudů z velbloudů svého pána a deset mužů z jeho služebníků. Vstali a šli do Cháranu, města Abrahama a Náchora, aby přivedli ženu pro Izáka, syna Abrahamova. Zatímco byli pryč, poslal Abraham do domu Sema a Ebera, a ti odtud přivedli jeho syna Izáka.
35 Izák se vrátil domů do domu svého otce do Beer-šeby, zatímco Eliezer a jeho muži přišli do Cháranu. Zastavili se ve městě u napajedla. On nechal své velbloudy klečet u vody a oni tam zůstali.
36 Abrahamův služebník Eliezer se modlil a řekl: „Bože Abrahama, mého pána, dej mi dnes štěstí a prokaž mému pánu milosrdenství. Vyber dnes pro syna mého pána ženu z jeho čeledi.“
37 Hospodin vyslyšel Eliezerův hlas kvůli svému služebníku Abrahamovi. Potkal dceru Betuela, syna Milky, manželky Náchora, bratra Abrahamova, a Eliezer vešel do jejího domu.
38 Eliezer jim vyprávěl o všech svých starostech a o tom, že je Abrahamovým služebníkem, a oni se z něj velmi radovali.
39 Všichni dobrořečili Hospodinu, který to učinil, a dali mu Rebeku, dceru Betuelovu, za ženu pro Izáka.
40 A ta mladá žena byla velmi půvabné postavy, byla panna, a Rebece bylo v oněch dnech deset let.
41 Betuel, Lában a jeho děti uspořádali tu noc hostinu. Eliezer a jeho muži přišli, jedli, pili a veselili se tam tu noc.
42 Eliezer vstal ráno, on i muži, kteří byli s ním, a zavolal na celý dům Betuelův, řka: Propusťte mě, ať jdu ke svému pánu. Vstali tedy a propustili Rebeku i její chůvu Deboru, dceru Úsovu, a dali jí stříbro a zlato, otrokyně i děvečky, a požehnali jí.

43 Eliezera pak s jeho muži poslali pryč. Služebníci vzali Rebeku a on se vrátil ke svému pánovi do země Kanaán.
44 Izák si vzal Rebeku a stala se jeho ženou. Uvedl ji do stanu.
45 Izákovi bylo čtyřicet let, když si vzal za ženu Rebeku, dceru svého strýce Betuela.

KAPITOLA 25

1 V té době si Abraham ve svém stáří znovu vzal ženu, jejímž jménem bylo Ketura, z kanaánské země.
2 Porodila mu Zimrána, Jokšana, Medána, Midiana, Jišbaka a Šuacha, šest synů. Zimránovi synové byli Abihén, Molik a Narim.
3 Synové Jokšanovi byli Šeba a Dedan, synové Medanovi Amida, Joab, Gochi, Eliša a Notach; synové Midianovi byli Efa, Efer, Chanoch, Abida a Eldaa.
4 Synové Išbakovi byli Makiro, Beyodua a Tator.
5 Synové Šuachovi byli Bildad, Mamdad, Munan a Meban; to jsou všichni čeledi synů Ketury, Kananejské ženy, kterou porodila Abrahamovi Hebrejci.
6 Abraham je všechny propustil a dal jim dary. Oni odešli od jeho syna Izáka a usadili se, kdekoli si najdou místo.
7 Všichni tito lidé šli k východní hoře a vystavěli si šest měst, v nichž bydlí až do dnešního dne.
8 Ale synové Šeby a Dedanovi, synové Jokšanovi, se svými dětmi nebydleli se svými bratřími v jejich městech, ale putovali a tábořili v krajích a pouštích až do dnešního dne.
9 Synové Midiana, syna Abrahamova, šli na východ od země Kúš a našli tam velké údolí ve východní zemi. Usadili se tam, vystavěli město a usadili se v něm. To je země Midiana až do dnešního dne.
10 Midián se usadil ve městě, které vystavěl, on i jeho pět synů a všichni, kdo mu patřili.
11 Toto jsou jména Midjánců podle jejich jmen v jejich městech: Efa, Efer, Chanoch, Abida a Eldaa.
12 Synové Efy byli Metach, Mešar, Avi a Tzanúa, synové Eferovi Efron, Sur, Alirun a Medin, synové Chanochovi Reuel, Rekem, Azi, Aljošub a Alad.
13 Synové Abidovi byli Chur, Melud, Kerury a Molchi; synové Eldaovi byli Miker, Reba, Malkiáš a Gabol. To jsou jména Midjánců podle jejich čeledí. Potom se midjánské čeledi rozšířily po celé zemi Midjánské.
14 Toto je rodokmen Izmaela, syna Abrahama, kterého Abrahamovi porodila Hagar, Sářina služebnice.
15 Izmael si vzal ženu z egyptské země, jejíž jméno bylo Riba, to jest Meriba.
16 Riba porodila Izmaelovi Nebajota, Kedara, Adbeela, Mibsam a jejich sestru Bosmat.
17 Izmael pak opustil svou ženu Ribu. Ta odešla od něj a vrátila se do Egypta do domu svého otce. Tam bydlela, protože byla velmi zlá v očích Izmaela i jeho otce Abrahama.
18 Izmael si potom vzal ženu z kanaánské země, jejíž jméno bylo Malchut, a ta mu porodila Nišmu, Dúmu, Masu, Chadada, Temu, Jetura, Nafiše a Kedmu.
19 Toto jsou synové Izmaelovi a toto jsou jejich jména: dvanáct knížat podle jejich národů. Izmaelovy rodiny se potom rozptýlily. Izmael vzal své děti a všechen majetek, který získal, spolu s dušemi své rodiny a všemi, co mu patřili, a šli se usadit, kde našli místo.
20 A šli a usadili se blízko pouště Paran, a jejich bydliště se rozkládalo od Chavily až po Šúr, který je naproti Egyptu, jak se jde k Asýrii.
21 Izmael a jeho synové bydleli v zemi a narodily se jim děti. Byli plodní a hojně se rozmnožovali.
22 A toto jsou jména synů Nebajota, prvorozeného Izmaelova: Mend, Send a Mayon; a synové Kedarovi byli Aljon, Kecem, Chamad a Eli.
23 Synové Adbeelovi byli Chamad a Jabin; synové Mibsamovi byli Obadiáš, Ebedmelek a Jeuš; to jsou čeledi synů Riby, ženy Izmaelovy.
24 Synové Mišmy, syna Izmaelova, byli Šamua, Zekarjón a Obed; synové Dúmy pak Kesed, Eli, Makmad a Amed.
25 Synové Masovi byli Melon, Mula a Ebidadon; synové Chadadovi byli Azur, Minzar a Ebedmelek; synové Temy byli Seir, Sadon a Jakol.
26 Synové Jetúrovi byli Merit, Jaiš, Aljo a Pachot; synové Nafišovi byli Ebed-Tamed, Abiásaf a Mir; synové Kedmy byli Kalip, Tachti a Omir; to byli synové Malchut, ženy Izmaelovy, podle jejich rodin.
27 Všechny tyto čeledi jsou Izmaelovy podle svých rodů a bydleli v těch zemích, kde si vystavěli města, až do dnešního dne.
28 Rebeka, dcera Betuelova, žena Abrahamova syna Izáka, byla v oněch dnech neplodná a neměla potomstvo. Izák bydlel se svým otcem v zemi Kanaán. Hospodin byl s Izákem. Arpakšad, syn Šema, syna Noemova, zemřel v oněch dnech, v čtyřicátém osmém roce Izákova života. Všech Arpakšadův život byl čtyři sta třicet osm let a zemřel.

KAPITOLA 26

1 V padesátém devátém roce života Izáka, syna Abrahamova, byla jeho žena Rebeka v oněch dnech stále neplodná.
2 Rebeka pak řekla Izákovi: „Slyšela jsem, pane můj, že tvá matka Sára byla za svých dnů neplodná, dokud se za ni můj pán Abraham, tvůj otec, neprosil a ona s ním neotěhotněla.“
3 Nyní tedy povstaň a modli se k Bohu i ty, a on vyslyší tvou modlitbu a pamatuje na nás ve svém milosrdenství.
4 Izák odpověděl své ženě Rebece: „Abraham se za mě již modlil k Bohu, aby rozmnožil své potomstvo, a proto na nás nyní od tebe přijde tato neplodnost.“
5 Rebeka mu řekla: „Vstaň však i ty a modli se, aby Hospodin vyslyšel tvou modlitbu a dal mi děti.“ Izák poslechl slova své ženy. Izák a jeho žena vstali a šli do země Moria, aby se tam modlili a hledali Hospodina. Když tam dorazili, Izák vstal a modlil se k Hospodinu kvůli své ženě, protože byla neplodná.
6 Izák řekl: „Hospodine, Bože nebe i země, tvá dobrota a slitování naplňují zemi, ty jsi vzal mého otce z domu jeho otce a z jeho rodiště a přivedl jsi ho do této země. Řekl jsi mu: ‚Tvému potomstvu dám tuto zemi.‘ Slíbil jsi mu a oznámil jsi mu: ‚Rozmnožím tvé potomstvo jako hvězdy nebeské a jako písek mořský.‘ Nyní ať se naplní tvá slova, která jsi mluvil k mému otci.“

7 Neboť ty jsi Hospodin, náš Bůh, naše oči upírají se k tobě, abys nám dal potomstvo mužů, jak jsi nám slíbil, neboť ty jsi Hospodin, náš Bůh, a naše oči upírají se jen k tobě.
8 Hospodin vyslyšel modlitbu Izáka, syna Abrahamova, a Hospodin ho vyslyšel, a jeho žena Rebeka počala.
9 Asi za sedm měsíců se v jejím nitru děti praly a velmi ji to trápilo, protože se kvůli nim unavovala. Proto se zeptala všech žen, které tehdy byly v zemi: „Přihodilo se vám něco podobného jako mně?“ Řekly jí: „Ne.“
10 Řekla jim: „Proč jsem v tomhle sama mezi všemi ženami, které byly na zemi?“ Šla proto do země Moria, aby hledala Hospodina; a šla k Semovi a Eberovi, synu jeho, aby se jich na tuto věc vyptávala a aby se v této věci ohledně ní dotázali Hospodina.
11 A také požádala Abrahama, aby hledal a ptal se Hospodina na všechno, co se jí přihodilo.
12 Všichni se na tuto věc tázali Hospodina a přinesli jí slovo od Hospodina: „Dvě děti jsou v tvém lůně a dva národy z nich povstanou. Jeden národ bude silnější než druhý a větší bude sloužit mladšímu.“
13 Když se naplnily dny jejího porodu, poklekla a hle, v jejím lůně byla dvojčata, jak jí Hospodin řekl.
14 První vyšel celý rudý jako chlupatý oděv a všechen lid země mu dal jméno Ezau, říkajíc: „Tento je již od matčina života plněný.“
15 Potom přišel jeho bratr a rukou se držel Ezauovy paty. Proto mu dali jméno Jákob.
16 Izák, syn Abrahamův, byl v šedesáti letech, když je zplodil.
17 Chlapci vyrostli do patnáctého roku a přišli do lidských kruhů. Ezau byl muž lstivý a lstivý, zkušený lovec na poli a Jákob byl muž dokonalý a moudrý, bydlel ve stanech, pásl stáda a učil se Hospodinovým pokynům a přikázáním svého otce a matky.
18 Izák a synové jeho domu bydleli s jeho otcem Abrahamem v zemi Kanaán, jak jim Bůh přikázal.
19 Izmael, syn Abrahamův, odešel se svými dětmi a se vším, co k nim patřilo, a vrátili se odtamtud do země Chavíla a usadili se tam.
20 Všechny děti Abrahamových konkubín se usadily v zemi Východu, neboť je Abraham poslal pryč od svého syna a dal jim dary, a tak odešli.
21 Abraham dal svému synu Izákovi všechno, co měl, a také všechny své poklady.
22 A přikázal mu: „Nevíš a nechápeš, že Hospodin je Bůh na nebi i na zemi a kromě něj není nikoho jiného?“
23 On mě vyvedl z domu mého otce, z mého rodiště a dal mi všechny rozkoše země; vysvobodil mě z rady svévolníků, neboť jsem v něj doufala.
24 A přivedl mě na toto místo a vysvobodil mě z Ur Kasdim. Řekl mi: „Tvému potomstvu dám všechny tyto země a oni je zdědí, když budou dbát na má přikázání, má ustanovení a má práva, která jsem ti přikázal a která jim přikážu.“
25 Nyní tedy, synu můj, poslouchej můj hlas a dbej na přikázání Hospodina, svého Boha, která jsem ti přikázal. Neodbočuj z cesty správné ani napravo, ani nalevo, aby se tobě i tvým synům po tobě navěky dobře vedlo.
26 A pamatuj na podivuhodné skutky Hospodinovy a na jeho laskavost, kterou nám prokázal, když nás vysvobodil z rukou našich nepřátel, a Hospodin, náš Bůh, je dal do našich rukou. Proto nyní dbej na vše, co jsem ti přikázal, a neodvracej se od přikázání svého Boha a nesloužíš nikomu kromě něj, aby se tobě i tvému potomstvu po tobě dobře vedlo.
27 Uč své syny a své potomstvo Hospodinovým pokynům a jeho přikázáním a uč je přímé cestě, po které by měli jít, aby se jim navěky dobře vedlo.
28 Izák odpověděl svému otci a řekl mu: „Co mi Pán můj přikázal, to budu dělat a od příkazů Hospodina, svého Boha, neodchýlím se. Budu zachovávat vše, co mi přikázal.“ Abraham požehnal svému synu Izákovi i svým dětem. Abraham učil Jákoba Hospodinovu naučení a jeho cestám.
29 V tu dobu zemřel Abraham, v patnáctém roce života Izákových synů Jákoba a Ezaua. Celých Abrahamových dnů bylo sto sedmdesát pět let. Zemřel a byl připojen ke svému lidu v ušlechtilém stáří, starý a sytý života. Pohřbili ho Izák a Izmael, jeho synové.
30 Když obyvatelé Kanaánu uslyšeli, že Abraham zemřel, přišli všichni se svými králi, knížaty a všemi svými muži, aby Abrahama pohřbili.
31 Všichni obyvatelé země Cháran, všechny čeledi domu Abrahamova, všechna knížata, velmožové i Abrahamovi synové z konkubín, všichni přišli, když uslyšeli o Abrahamově smrti, a odplatili Abrahamovi laskavost, utěšili jeho syna Izáka a pohřbili Abrahama v jeskyni, kterou koupil od Chetity Efrona a jeho dětí, aby jim patřilo k hrobovému místu.
32 A všichni obyvatelé Kanaánu a všichni, kdo znali Abrahama, plakali nad Abrahamem celý rok a muži i ženy ho naříkali.
33 A všechny malé děti a všichni obyvatelé země plakali nad Abrahamem, neboť Abraham byl k nim všem dobrý a protože byl čestný před Bohem i lidmi.
34 A nepovstal muž, který by se bál Boha jako Abraham, neboť se bál svého Boha od svého mládí a sloužil Hospodinu a chodil po všech jeho cestách po celý svůj život, od dětství až do dne své smrti.
35 Hospodin byl s ním a vysvobodil ho z Nimrodovy rady a jeho lidu. Když vedl válku se čtyřmi elamskými králi, porazil je.
36 A přivedl všechny děti země k službě Bohu a učil je cestám Hospodinovým a způsobil, aby poznali Hospodina.
37 Založil háj a vysadil v něm vinici a vždycky připravoval ve svém stanu jídlo a pití těm, kdo procházeli tou zemí, aby se v jeho domě nasytili.
38 A Hospodin Bůh vysvobodil celou zemi kvůli Abrahamovi.
39 Po Abrahamově smrti požehnal Bůh jeho synu Izákovi a jeho dětem. Hospodin byl s Izákem, jako byl s jeho otcem Abrahamem. Izák totiž dodržoval všechna Hospodinova přikázání, jak mu přikázal jeho otec Abraham. Neodbočil napravo ani nalevo od správné cesty, kterou mu přikázal jeho otec.

KAPITOLA 27

1 Ezau pak v té době, po Abrahamově smrti, často chodil na lov.

2 A Nimrod, král Babylonský, to jest Amrafel, také často chodil se svými hrdiny lovit na poli a procházet se se svými muži za denního chladu.
3 Nimrod Ezaua po všechny dny pozoroval, neboť v Nimrodově srdci se po všechny dny rojila žárlivost proti Ezauovi.
4 Jednoho dne se Ezau vydal na lov a našel Nimroda, jak se prochází po poušti se svými dvěma muži.
5 Všichni jeho bohatýři a jeho lid byli s ním na poušti, ale vzdálili se od něho a odcházeli od něho různými směry lovit. Ezau se před Nimrodem skryl a číhal na něj na poušti.
6 A Nimrod a jeho muži, kteří byli s ním, ho neznali a Nimrod a jeho muži se často procházeli po poli za denního chladu, aby věděli, kde jeho muži loví na poli.
7 Nimrod a dva z jeho mužů, kteří byli s ním, přišli na místo, kde byli. Ezau se náhle vzpamatoval ze svého úkrytu, tasil meč, spěchal k Nimrodovi a usekl mu hlavu.
8 Ezau se zoufale utkal s oběma muži, kteří byli s Nimrodem. Když na něj zavolali, Ezau se k nim obrátil a ubil je mečem.
9 A všichni mocní muži Nimrodovi, kteří ho opustili, aby odešli na poušť, slyšeli ten křik z dálky a poznali hlasy oněch dvou mužů. Rozběhli se, aby zjistili příčinu toho, když našli svého krále a dva muže, kteří s ním byli, ležet mrtvé na poušti.
10 Když Ezau spatřil Nimrodovy mocné muže, jak se z dálky blíží, uprchl a zachránil se. Ezau vzal Nimrodovy drahocenné oděvy, které mu odkázal otec Nimrodův a kterými Nimrod ovládl celou zemi, a utekl a ukryl je ve svém domě.
11 Ezau si vzal ty šaty a utekl do města kvůli Nimrodovým mužům. Do domu svého otce přišel unavený a vyčerpaný bojem a byl na pokraji smrti zármutkem, když přistoupil ke svému bratru Jákobovi a posadil se před něj.
12 Řekl svému bratru Jákobovi: „Hle, dnes umírám, proč bych tedy chtěl prvorozenství?“ Jákob v této věci jednal s Ezauem moudře a Ezau prodal své prvorozenství Jákobovi, neboť to tak učinil Hospodin.
13 Ezauův podíl v jeskyni na poli Makpela, který Abraham koupil od Chetejců jako vlastnictví k pohřebišti, prodal Ezau Jákobovi a Jákob to všechno koupil od svého bratra Ezaua za předplacenou cenu.
14 Jákob sepsal celé toto tvrzení do knihy a osvědčil to před svědky, zapečetil ji a kniha zůstala v Jákobových rukou.
15 Když zemřel Nimrod, syn Kúšův, jeho muži ho zvedli, přinesli ho v hrůze a pohřbili ho v jeho městě. Celých dnů Nimrodova života bylo dvě stě patnáct let, a pak zemřel.
16 A dny, kdy Nimrod kraloval nad lidem země, byly sto osmdesát pět let; a Nimrod zemřel mečem Ezauovým v hanbě a opovržení, a semeno Abrahamovo způsobilo jeho smrt, jak viděl ve svém snu.
17 A po Nimrodově smrti se jeho království rozdělilo na mnoho částí a všechny ty části, nad nimiž Nimrod vládl, byly navráceny příslušným králům země, kteří je po Nimrodově smrti znovu získali, a všichni lidé z Nimrodova domu byli po dlouhou dobu zotročeni všemi ostatními králi země.

KAPITOLA 28

1 V oněch dnech, po Abrahamově smrti, toho roku uvedl Hospodin v zemi těžký hlad. Zatímco v zemi Kanaán zuřil hlad, Izák se vydal do Egypta kvůli hladu, jako to učinil jeho otec Abraham.
2 V noci se Izákovi ukázal Hospodin a řekl mu: „Neodcházej do Egypta, ale vstaň a jdi do Geraru k Abimelechovi, králi Filištínskému, a zůstaň tam, dokud hlad nepřestane.“
3 Izák vstal a šel do Geraru, jak mu Hospodin přikázal, a zůstal tam celý rok.
4 Když Izák přišel do Geraru, viděl lid země, že jeho žena Rebeka je krásné postavy. Gerarští obyvatelé se Izáka na jeho ženu vyptávali. On řekl: „Je to má sestra.“ Bál se totiž říct, že je to jeho žena, aby ho lid země kvůli ní nezabil.
5 Abimelechova knížata šla a chválila ženu králi, ale on jim neodpověděl a nedbal na jejich slova.
6 Slyšel je však říkat, že Izák ji prohlásil za svou sestru, a tak si to král nechal pro sebe.
7 Když Izák zůstal v zemi tři měsíce, Abímelek se podíval z okna a uviděl, jak Izák baví se svou ženou Rebekou. Izák totiž bydlel v královském vnějším domě, takže Izákův dům stál naproti královu domu.
8 Král pak řekl Izákovi: „Co jsi nám to udělal, když jsi o své ženě řekl: ‚Je to má sestra?‘ Jak snadno by s ní mohl ležet jeden z velmožů lidu, a ty bys na nás uvedl vinu.“
9 Izák pak řekl Abimelechovi: „Bál jsem se, abych nezemřel kvůli své ženě, a proto jsem řekl: Je to má sestra.“
10 V tu dobu Abímelek rozkázal všem svým knížatům a velmožům, aby vzali Izáka a jeho ženu Rebeku a přivedli je před krále.
11 Král jim rozkázal obléknout je do knížecích rouch, nechat je jezdit po ulicích města a volat před nimi po celé zemi: „Toto je ten muž a toto je jeho žena. Kdokoli se dotkne tohoto muže nebo jeho ženy, jistě zemře.“ Izák se pak vrátil se svou ženou do královského domu a Hospodin byl s Izákem. Izák se stále zvelebil a nic mu nechybělo.
12 Hospodin dal Izákovi přízeň Abímeleka i všech jeho poddaných. Abímelek s Izákem jednal dobře, neboť Abímelek pamatoval na přísahu a smlouvu, která byla mezi jeho otcem a Abrahamem.
13 Abimelek pak řekl Izákovi: „Hle, celá země je před tebou; bydl, kdekoli se ti to líbí, dokud se nenavrátíš do své země.“ Abimelek dal Izákovi pole a vinice a nejlepší část gerarské země, aby sídlil, sklízel a jedl plody země, dokud nepominou dny hladomoru.
14 Izák v té zemi rozsíval a v tom roce obdržel stonásobnou úrodu. Hospodin mu požehnal.
15 A muž se vzmohl a vlastnil stáda a stáda a mnoho služebnictva.
16 Když pak pominuly dny hladomoru, ukázal se Izákovi Hospodin a řekl mu: „Vstaň, odejdi z tohoto místa a vrať se do své země, do země Kanaán.“ Izák vstal a vrátil se do Hebronu v zemi Kanaán, on i vše, co k němu patřilo, jak mu Hospodin přikázal.
17 Potom zemřel Salach, syn Arpachšadů, toho roku, což je osmnáctý rok života Jákoba a Ezaua. Celých Salachových dnů bylo čtyři sta třicet tři let, a pak zemřel.
18 V té době poslal Izák svého mladšího syna Jákoba do domu Šema a Ebera. Ten se učil Hospodinovým pokynům. Jákob zůstal v domě Šema a Ebera třicet dva let. Jeho bratr

Ezau tam nešel, protože nechtěl jít, a zůstal v domě svého otce v zemi Kanaán.
19 Ezau neustále lovil na polích, aby si domů přinesl, co mohl ulovit, a tak to dělal Ezau po všechny dny.
20 Ezau byl muž lstivý a lstivý, lovil lidská srdce a sváděl je. Ezau byl statečný muž na poli a časem se vydal jako obvykle na lov a došel až k poli Seíru, což je Edom.
21 A zůstal v zemi Seir, lovil na poli rok a čtyři měsíce.
22 Ezau tam v zemi Seir spatřil dceru jednoho kanaánského muže, jménem Jehudit, dceru Beériho, syna Eferova, z čeledí Cheta, syna Kanaánského.
23 Ezau si ji vzal za ženu a přišel k ní. Ezauovi bylo čtyřicet let, když si ji vzal. Přivedl ji do Hebronu, do země, kde sídlil jeho otec, a tam bydlel.
24 I stalo se v oněch dnech, ve stém a desátém roce Izákova života, to jest v padesátém roce Jákobova života, že v tom roce zemřel Sem, syn Noemův; Semovi bylo šest set let, když zemřel.
25 Když Sem zemřel, vrátil se Jákob ke svému otci do Hebronu v zemi Kanaán.
26 V padesátém šestém roce Jákobova života přišli lidé z Cháranu a Rebece bylo oznámeno o jejím bratru Lábanovi, synu Betúelovi.
27 Neboť Lábanova žena byla v oněch dnech neplodná a nerodila děti, a také všechny jeho služebnice mu nerodily.
28 Hospodin si potom vzpomněl na Adinu, ženu Lábanovu. Ta počala a porodila dcery-dvojčata. Lában dal svým dcerám jména: starší Lea a mladší Ráchel.
29 A ti lidé přišli a oznámili to Rebece. Rebeka se velmi radovala, že Hospodin navštívil jejího bratra a že má děti.

KAPITOLA 29

1 Izák, syn Abrahamův, zestárl a dosáhl pokročilého věku. Jeho oči stářím ztěžkly, zeslábly a neviděly.
2 V tu dobu zavolal Izák na svého syna Ezaua a řekl: „Vezmi prosím své zbraně, svůj toulec a svůj luk. Vstaň, vyjdi na pole a přines mi zvěřinu. Uvař mi chutné jídlo a přines mi ho, abych se najedl a požehnal ti, než zemřu. Už jsem zestárl a zešedivěl.“
3 Ezau tak učinil, vzal si zbraň a vyšel na pole, aby jako obvykle ulovil zvěřinu, aby ji přinesl svému otci, jak mu přikázal, aby mu požehnal.
4 Rebeka uslyšela všechna slova, která Izák mluvil k Ezauovi, a pospíšila si, zavolala svého syna Jákoba a řekla: „Tak mluvil tvůj otec k tvému bratru Ezauovi a tak jsem slyšela. Nyní si pospěš a udělej, co ti povím.“
5 Vstaň, jdi prosím k stádu a přines mi dvě krásná kůzlata. Já přinesu otci tvému chutné jídlo. Ty mu ho přineseš, aby ho snědl, dříve než se tvůj bratr vrátí z lovu, aby ti otec tvůj požehnal.
6 Jákob si pospíšil a udělal, jak mu matka přikázala. Udělal chutné jídlo a přinesl ho otci, dříve než se Ezau vrátil z lovu.
7 Izák se Jákoba zeptal: „Kdo jsi, synu můj?“ On odpověděl: „Já jsem tvůj prvorozený Ezau. Udělal jsem, jak jsi mi přikázal. Nyní tedy vstaň, prosím, a pojez z mého úlovku, aby mi tvá duše požehnala, jak jsi mi řekl.“
8 Izák vstal, jedl a pil a jeho srdce se utěšilo. Požehnal Jákobovi. Jákob odešel od svého otce. Jakmile Izák požehnal Jákobovi a odešel od něho, hle, Ezau se vrátil z lovu z pole. Také on připravil chutné jídlo a přinesl ho otci, aby z něj jedl a požehnal mu.
9 Izák se Ezaua zeptal: „Kdo to ulovil zvěřinu a přinesl mi ji, než jsi přišel? Jemuž jsem požehnal?“ Ezau poznal, že to udělal jeho bratr Jákob. Ezau se na svého bratra Jákoba rozhněval, protože mu tak jednal.
10 Ezau se zeptal: „Není snad právem nazván Jákob? Už mě dvakrát přemohl, vzal mi prvorozenství a teď mi vzal i požehnání?“ Ezau se rozplakal velice. Když Izák uslyšel pláč svého syna Ezaua, řekl mu: „Co mám dělat, synu můj? Tvůj bratr přišel lstivě a vzal ti požehnání. Ezau pak nenáviděl svého bratra Jákoba kvůli požehnání, které mu dal jeho otec, a velmi se proti němu rozhněval.
11 Jákob se velmi bál svého bratra Ezaua. Vstal a uprchl do domu Hebera, syna Šemova, a skryl se tam kvůli svému bratrovi. Jákobovi bylo šedesát tři let, když vyšel z Chebronu z kanaánské země. Jákob se kvůli svému bratru Ezauovi skrýval v Heberově domě čtrnáct let a učil se tam cestám Hospodinovým a jeho přikázáním.
12 Když Ezau viděl, že Jákob uprchl a unikl před ním a že Jákob lstivě získal požehnání, Ezau se velmi zarmoutil a rozzlobil se i na svého otce a matku. Vstal tedy, vzal si svou ženu a odešel od otce a matky do země Seir a usadil se tam. Uviděl tam Ezau ženu z dcer Chetových, která se jmenovala Bosma, dcera Chetitského Elona, a vzal si ji za ženu kromě své první ženy. Ezau jí dal jméno Áda, říkajíc, že požehnání od něj mezitím pominulo.
13 Ezau bydlel v zemi Seir šest měsíců, aniž by viděl svého otce a matku. Potom si vzal své ženy, vstal a vrátil se do země Kanaán. Ubytoval se svými dvěma ženami v domě svého otce v Hebronu.
14 Ezauovy ženy svými skutky dráždily a popudzovaly Izáka a Rebeku, protože nechodili po cestách Hospodinových, ale sloužili dřevěným a kamenným bohům svého otce, jak je naučil jejich otec, a byli ještě zlejší než jejich otec.
15 A šli podle zlých tužeb svého srdce a obětovali a pálili kadidlo baalům. Izák a Rebeka se jich omrzeli.
16 Rebeka řekla: „Život mi vadí kvůli dcerám Chetovým. Vezme-li si Jákob ženu z dcer Chetových, jako jsou tyto, které jsou z dcer té země, k čemu mi pak život bude?“
17 V oněch dnech počala Ezauova žena Ada a porodila mu syna. Ezau dal synovi, který se mu narodil, jméno Elifaz. Ezauovi bylo šedesát pět let, když ho porodila.
18 A Izmael, syn Abrahamův, zemřel v oněch dnech, v šedesátém čtvrtém roce Jákobova života. Celých Izmaelových dnů bylo sto třicet sedm let a zemřel.
19 Když Izák uslyšel, že Izmael zemřel, truchlil nad ním a Izák nad ním naříkal mnoho dní.
20 Po čtrnácti letech, co Jákob bydlel v domě Heberově, si Jákob přál vidět svého otce a matku. Jákob se vrátil do domu svého otce a matky do Hebronu. Ezau v oněch dnech zapomněl, co mu Jákob udělal, když mu v oněch dnech vzal požehnání.
21 Když Ezau uviděl Jákoba, jak přichází k otci a matce, vzpomněl si, co mu Jákob udělal, a velmi se na něj rozzlobil a chtěl ho zabít.
22 Izák, syn Abrahamův, byl starý a pokročilý. Ezau řekl: „Blíží se čas mého otce zemřít. Až zemře, zabiju svého bratra Jákoba.“

23 Rebece to oznámili. Pospíšila si a poslala pro svého syna Jákoba. Řekla mu: „Vstaň, jdi a uteč do Cháranu k mému bratru Lábanovi a zůstaň tam nějaký čas, dokud se od tebe neodvrátí hněv tvého bratra, a pak se navrátíš.“
24 Izák zavolal Jákoba a řekl mu: „Neber si ženu z kanaánských dcer. Tak nám přikázal náš otec Abraham podle slova Hospodinova, které mu přikázal: ‚Tvému potomstvu dám tuto zemi. Budou-li tvoji synové dodržovat mou smlouvu, kterou jsem s tebou uzavřel, i já tvým synům splním, co jsem ti mluvil, a neopustím je.‘“
25 Nyní tedy, synu můj, poslechni mě ve všem, co ti přikážu, a zdrž se toho, abys si vzal ženu z kanaánských dcer. Vstaň, jdi do Cháranu do domu Betuela, otce své matky, a vezmi si odtud ženu z dcer Lábana, bratra své matky.
26 Proto se varuj, abys nezapomněl na Hospodina, svého Boha, a na všechny jeho cesty v zemi, do které chodíš, a abys se nespojil s lidem té země, neusiloval o marnost a neopustil Hospodina, svého Boha.
27 Až přijdeš do země, kde budeš sloužit Hospodinu, neodbočuj napravo ani nalevo od cesty, kterou jsem ti přikázal a které ses naučil.
28 A kéž ti Všemohoucí Bůh dá přízeň v očích lidu země, abys si tam mohl vzít manželku podle své volby, dobrou a bezúhonnou na cestách Páně.
29 A kéž Bůh dá tobě i tvému potomstvu požehnání tvého otce Abrahama a učiní tě plodným a rozmnoží tě, a kéž se z tebe stane množství lidí v zemi, do které jdeš, a kéž Bůh způsobí, že se navrátíš do této země, země, kde přebývá tvůj otec, s dětmi a s velkým bohatstvím, s radostí a potěšením.
30 Izák pak dokončil přikázání Jákobovi a požehnání mu, dal mu mnoho darů, stříbra a zlata, a propustil ho. Jákob poslechl svého otce a matku, políbil je, vstal a šel do Padan-aramu. Jákobovi bylo sedmdesát sedm let, když vyšel z kanaánské země z Beer-šeby.
31 Když Jákob odešel do Cháranu, zavolal Ezau svého syna Elifaza a tajně mu řekl: „Pospěš si, vezmi do ruky svůj meč a pronásleduj Jákoba. Jdi před ním na cestě, číhaj na něj a zabij ho mečem na některé z hor. Vezmi si všechno, co mu patří, a vrať se.“
32 Elifaz, syn Ezauův, byl muž čilý a zkušený s lukem, jak ho naučil jeho otec. Byl to známý lovec na poli a statečný muž.
33 Elifaz učinil, jak mu přikázal jeho otec. Elifazovi bylo tehdy třináct let. Elifaz vstal, šel, vzal s sebou deset bratrů své matky a pronásledoval Jákoba.
34 Sledoval Jákoba v těsném závěsu a číhal na něj na hranici kanaánské země naproti městu Šekem.
35 Jákob pak viděl Elifaza a jeho muže, jak ho pronásledují. Jákob se zastavil na místě, kudy šel, aby věděl, co to je, neboť nevěděl, co to je. Elifaz tedy vytasil meč a šel dál se svými muži k Jákobovi. Jákob se jich zeptal: „Co vám je, že jste sem přišli, a co to znamená, že je pronásledujete s meči?“
36 Elifaz se přiblížil k Jákobovi a ten mu odpověděl: „Tak mi přikázal můj otec, a proto se nyní neodchýlím od příkazů, které mi dal můj otec.“ Když Jákob viděl, že Ezau mluvil s Elifazem, aby použil násilí, přistoupil k němu a prosil Elifaza a jeho muže:
37 Pohleď na vše, co mám a co mi dal otec můj a matka, vezmi si to k sobě a odejdi ode mne, a nezabij mě, a kéž ti to bude počítáno za spravedlnost.
38 Hospodin způsobil, že Jákob našel přízeň v očích Elifaza, syna Ezauova, a jeho mužů. Uposlechli Jákobova hlasu a nezabili ho. Elifaz a jeho muži vzali vše, co Jákob měl, i stříbro a zlato, které s sebou přinesl z Beer-šeby, a nenechali mu nic.
39 Elifaz a jeho muži od něho odešli a vrátili se k Ezauovi do Beer-šeby. Vyprávěli mu všechno, co se jim s Jákobem stalo, a dali mu všechno, co Jákobovi vzali.
40 Ezau se rozzlobil na svého syna Elifaza a na jeho muže, kteří byli s ním, že Jákoba nezabili.
41 Odpověděli Ezauovi: „Protože nás Jákob v této věci prosil, abychom ho nezabili, slitovali jsme se nad ním. Vzali jsme vše, co mu patřilo, a přinesli jsme to tobě. Ezau pak vzal všechno stříbro a zlato, které Elifaz vzal Jákobovi, a uložil je ve svém domě.“
42 V tu dobu, když Ezau viděl, že Izák požehnal Jákobovi a přikázal mu: „Nevezmeš si ženu z kanaánských dcer, a že kanaánské dcery jsou Izákovi a Rebece zlé.“
43 Pak se vrátil do domu svého strýce Izmaela a kromě svých starších žen si vzal za ženu Maklat, dceru Izmaelovu, sestru Nebajotovu.

KAPITOLA 30

1 Jákob pak pokračoval svou cestou do Cháranu a přišel až k hoře Moria, kde přenocoval poblíž města Luz. V tu noc se tam Jákobovi ukázal Hospodin a řekl mu: „Já jsem Hospodin, Bůh Abrahama a Bůh Izáka, tvého otce. Zemi, na které ležíš, dám tobě a tvému potomstvu.“
2 A hle, já jsem s tebou a budu tě střežit, kamkoli půjdeš, a rozmnožím tvé potomstvo jako hvězdy na nebi a způsobím, že všichni tví nepřátelé padnou před tebou; a když s tebou budou bojovat, nezískají nad tebou převahu, a přivedu tě zpět do této země s radostí, s dětmi a s velkým bohatstvím.
3 Jákob se probudil ze spánku a velmi se zaradoval z vidění, které měl, a nazval to místo Bét-el.
4 Jákob pak vstal z onoho místa s velkou radostí a nohy mu lehké byly radostí, když kráčel. Odtud se vydal do země synů Východu, vrátil se do Cháranu a usadil se u pastýřské studny.
5 Tam nalezl muže, kteří šli z Cháranu pást svá stáda. Jákob se jich vyptával a oni řekli: „Jsme z Cháranu.“
6 Řekl jim: „Znáte Lábana, syna Náchorova?“ Odpověděli: „Známe ho. Jeho dcera Ráchel právě přichází pást stádo svého otce.“
7 Ještě s nimi mluvil, když přišla Ráchel, dcera Lábanova, pást ovce svého otce; byla totiž pastýřkou.
8 Když Jákob spatřil Ráchel, dceru Lábana, bratra své matky, běžel, políbil ji a hlasitě se rozplakal.
9 Jákob pak řekl Ráchel, že je synem Rebeky, sestry jejího otce. Ráchel běžela a oznámila to svému otci. Jákob však dál plakal, protože neměl s sebou nic, co by mohl přinést do Lábanova domu.
10 Když Lában uslyšel, že přišel Jákob, syn jeho sestry, běžel k němu, políbil ho a objal ho, uvedl ho do domu a dal mu chléb, aby jedl.
11 Jákob pak vyprávěl Lábanovi, co mu udělal jeho bratr Ezau a co mu udělal jeho syn Elifaz na cestě.

12 Jákob pak bydlel v domě Lábanově jeden měsíc a jedl a pil v domě Lábanově. Potom se Lában Jákoba zeptal: „Pověz mi, jaká bude tvá mzda? Jak mi můžeš sloužit zadarmo?“
13 Lában neměl syny, jen dcery, a jeho ostatní ženy a služebnice byly v oněch dnech ještě neplodné. A toto jsou jména Lábanových dcer, které mu porodila jeho žena Adina: Jméno starší bylo Lea a jméno mladší bylo Ráchel. Lea měla bledé oči, ale Ráchel byla krásná a pěkná na pohled, a Jákob ji miloval.
14 Jákob pak řekl Lábanovi: „Budu ti sloužit sedm let za Ráchel, dceru tvou mladší.“ Lában s tím souhlasil a Jákob sloužil Lábanovi sedm let za Ráchel, dceru svou.
15 Druhého roku Jákobova pobytu v Cháranu, to jest sedmdesátého devátého roku Jákobova života, zemřel v tom roce Eber, syn Šemův. Bylo mu čtyři sta šedesát čtyři let, když zemřel.
16 Když Jákob uslyšel, že Eber zemřel, velmi se zarmoutil a mnoho dní ho naříkal a truchlil.
17 Třetího roku Jákobova pobytu v Cháranu porodila mu Ezauova žena Bosma, dcera Izmaelova, syna, a Ezau mu dal jméno Reuel.
18 Čtvrtého roku Jákobova pobytu v domě Lábanově navštívil Hospodin Lábana a pamatoval na něj kvůli Jákobovi. Zrodili se mu synové. Prvorozený byl Beor, druhý Alib a třetí Choraš.
19 Hospodin dal Lábanovi bohatství a slávu, syny a dcery, a ten muž se kvůli Jákobovi velmi rozmnožil.
20 Jákob v oněch dnech sloužil Lábanovi ve všemožné práci v domě i na poli. Hospodinovo požehnání bylo nade vším, co Lában měl v domě i na poli.
21 V pátém roce zemřela v zemi Kanaán Jehudit, dcera Beériho, žena Ezauova. Neměla syny, jen dcery.
22 A toto jsou jména jejích dcer, které porodila Ezauovi: Jméno starší bylo Marzit a jméno mladší bylo Puit.
23 Když Jehudit zemřel, Ezau vstal a šel jako obvykle do Seíru lovit na poli. Ezau se v zemi Seír usadil po dlouhou dobu.
24 V šestém roce si Ezau vzal za ženu kromě svých ostatních žen i Achlibamu, dceru Chivejce Zebeona, a Ezau ji uvedl do země Kanaán.
25 Achlíbama počala a porodila Ezauovi tři syny: Jeuše, Jalana a Koracha.
26 V oněch dnech došlo v kanaánské zemi k sváru mezi Ezauovými pastýři a pastýři obyvatel kanaánské země. Ezau měl totiž příliš mnoho dobytka a zboží, než aby mohl zůstat v kanaánské zemi, v domě svého otce, a kanaánská země ho kvůli jeho dobytku nemohla uživit.
27 Když Ezau viděl, že se jeho sváry s obyvateli země Kanaán stupňují, povstal, vzal své ženy, syny, dcery i vše, co mu patřilo, dobytek, který vlastnil, i veškerý majetek, který nabyl v zemi Kanaán, a odešel od obyvatel země do země Seir. Ezau se všemi svými příslušníky se usadil v zemi Seir.
28 Ezau se však čas od času vracel do kenaanské země, aby navštívil svého otce a matku. Ezau se přiženil k Chorijcům a dal své dcery synům Chorijce Seíra.
29 Svou starší dceru Marzit dal Anovi, synu Zebeóna, bratra své ženy, a Puit dal Azarovi, synu Bilhana Chorejského. Ezau se usadil v hoře on i jeho děti a plodili se a množili.

KAPITOLA 31

1 Sedmého roku skončila Jákobova služba, kterou sloužil Lábanovi. I řekl Jákob Lábanovi: Dej mi mou ženu, neboť dny mé služby se naplnily. Lában tak učinil. Lában a Jákob shromáždili všechny lidi toho místa a uspořádali hostinu.
2 Večer přišel do domu Lában a potom tam přišel Jákob s hostinou. Lában zhasl všechna světla v domě.
3 Jákob se Lábana zeptal: „Proč nám to děláš?“ Lában odpověděl: „Tak je to náš zvyk v této zemi.“
4 Potom vzal Lában svou dceru Leu a přivedl ji k Jákobovi. Přišel k ní, ale Jákob nevěděl, že je to Lea.
5 Lában dal své dceři Lee, svou otrokyni Zilpu, za otrokyni.
6 Všichni na hostině věděli, co Lában Jákobovi udělal, ale Jákobovi to neřekli.
7 A všichni sousedé se té noci sešli do Jákobova domu, jedli a pili a radovali se a hráli před Leou na tamburíny a tančili a odpovídali před Jákobem: Helea, Helea.
8 Jákob slyšel jejich slova, ale nechápal jejich význam. Domníval se, že by to v této zemi mohlo být jejich zvykem.
9 Sousedé v noci promluvili před Jákobem a Lában v noci zhasl všechna světla v domě.
10 Ráno, když se rozednilo, obrátil se Jákob ke své ženě a uviděl, že to byla Lea, která ležela v jeho lůně. Jákob řekl: „Hle, vím, co sousedé říkali včera v noci. Řekli Helea, a já jsem to nevěděl.“
11 Jákob zavolal Lábana a řekl mu: „Co jsi mi to udělal? Jistě jsem ti sloužil za Ráchel. Proč jsi mě oklamal a dal mi Leu?“
12 Lában Jákobovi odpověděl: „U nás se tak nedělá, aby mladší byla dána před starší. Chceš-li tedy vzít i její sestru, vezmi si ji k sobě, aby mi sloužila dalších sedm let.“
13 Jákob tak učinil a vzal si také Ráchel za ženu a sloužil Lábanovi dalších sedm let. Také Jákob přišel k Ráchel a miloval Ráchel více než Leu. Lában jí dal za služebnici svou služku Bilhu.
14 Když Hospodin viděl, že Lea je nenáviděna, otevřel jí lůno a ona počala a porodila Jákobovi v oněch dnech čtyři syny.
15 A toto jsou jejich jména: Ruben, Simeon, Levi a Juda. A ona potom přestala rodit.
16 V té době byla Ráchel neplodná a neměla potomky. Záviděla své sestře Lee. Když Ráchel viděla, že Jákobovi nerodí děti, vzala si svou otrokyni Bilhu a porodila Jákobovi dva syny, Dana a Neftalího.
17 Když Lea viděla, že přestala rodit, vzala si svou otrokyni Zilpu a dala ji Jákobovi za ženu. Jákob se také přidal k Zilpě a porodila Jákobovi dva syny, Gáda a Ašera.
18 Lea pak v oněch dnech znovu počala a porodila Jákobovi dva syny a jednu dceru. Jejich jména jsou: Izachar, Zebulon a jejich sestra Dína.
19 Ráchel byla v oněch dnech ještě neplodná. V oné době se Ráchel modlila k Hospodinu: „Pane Bože, pamatuj na mě a navštiv mě, prosím, neboť mě teď můj muž opustí, protože jsem mu neporodila děti.“
20 Nyní, Hospodine Bože, slyš mou prosbu k sobě, pohleď na mé trápení a dej mi děti jako jedné ze služebnic, abych už nenesla svou potupu.
21 Bůh ji vyslyšel a otevřel její lůno. Ráchel počala a porodila syna. Řekla: „Hospodin odňal mou potupu.“ Dala

mu jméno Josef se slovy: „Kéž mi Hospodin přidá dalšího syna.“ Jákobovi bylo devadesát jedna let, když ho porodila.
22 V té době poslala Jákobova matka Rebeka svou chůvu Deboru, dceru Úcovu, a dva Izákovy služebníky k Jákobovi.
23 Přišli k Jákobovi do Cháranu a řekli mu: „Rebeka nás k tobě poslala, abys se vrátil do domu svého otce do země Kanaán.“ Jákob je poslechl v tom, co mu jeho matka řekla.
24 V té době se naplnilo ostatních sedm let, které Jákob sloužil Lábanovi za Ráchel, a když uplynulo čtrnáct let, co Jákob bydlel v Cháranu, řekl Jákob Lábanovi: „Dej mi mé ženy a pošli mě pryč, abych mohl jít do své země. Hle, matka má mi poslala ze země Kanaán, abych se vrátil do domu svého otce.“
25 Lában mu řekl: „Prosím, ne tak. Nalezl jsem-li tvou přízeň, neopouštěj mě. Stanov mi svou mzdu, a já ji dám, a zůstaň u mě.“
26 Jákob mu řekl: „Toto je to, co mi dáš za mzdu: Dnes projdu celým tvým stádem a oddělím od nich každé ovce skvrnité, strakaté a hnědé z ovcí i koz. Uděláš-li mi to, vrátím se a budu pást tvé stádo a chovat ho jako dříve.“
27 Lában tak učinil a odebral ze svého stáda všechno, co Jákob řekl, a dal mu to.
28 Jákob pak dal do rukou svých synů všechno, co ulovil z Lábanova stáda, a pásl Jákob zbytek Lábanova stáda.
29 Když Izákovi služebníci, které poslal k Jákobovi, viděli, že se s nimi Jákob nechce vrátit do země Kanaán k otci svému, odešli od něj a vrátili se domů do země Kanaán.
30 Debora zůstala s Jákobem v Cháranu a nevrátila se s Izákovými služebníky do země Kanaán. Debora bydlela s Jákobovými ženami a dětmi v Cháranu.
31 Jákob pak sloužil Lábanovi dalších šest let. Když se ovce začaly rodit, Jákob od nich odděloval skvrnité a strakaté, jak se s Lábanem dohodl. Jákob tak činil u Lábana šest let. Muž se velmi rozmnožil a měl dobytek, otrokyně a otrokyně, velbloudy a osly.
32 Jákob měl dvě stě stád dobytka a jeho dobytek byl velký a krásného vzhledu a byl velmi produktivní. Všechny rodiny synů lidských si přály získat něco z Jákobova dobytka, neboť se jim velmi dařilo.
33 Mnozí z lidských synů přišli, aby si koupili něco z Jákobova stáda. Jákob jim dal ovci za otroka nebo za služebnici, za osla nebo za velblouda, anebo cokoli si Jákob od nich přál, to mu dali.
34 A Jákob získal bohatství, slávu a majetek prostřednictvím těchto obchodů se syny lidskými a synové Lábanovi mu tuto poctu záviděli.
35 A časem uslyšel slova Lábanových synů: „Jákob vzal všechno, co patřilo našemu otci, a z toho, co patřilo našemu otci, si nabyl všechnu tuto slávu.“
36 A Jákob spatřil tvář Lábanovu a jeho dětí a hle, nebyla k němu v oněch dnech taková, jako bývala předtím.
37 Když uplynulo šest let, ukázal se Jákobovi Hospodin a řekl mu: „Vstaň, vyjdi z této země a navrať se do země svého narození, a já budu s tebou.“
38 V tu dobu Jákob vstal, nasadil své děti, ženy i všechno, co k němu patřilo, na velbloudy a vydal se do země Kanaán ke svému otci Izákovi.
39 Lában nevěděl, že od něho Jákob odešel, neboť Lában toho dne stříhal ovce.
40 Ráchel ukradla modly svého otce, vzala je a schovala je na velbloudovi, na kterém seděla, a šla dál.
41 A toto je způsob soch: vezmou prvorozeného muže a zabijí ho, ostříhají mu vlasy z hlavy, vezmou sůl, osolí hlavu a pomažou ji olejem, pak vezmou malou měděnou nebo zlatou tabulku a napíší na ni jméno a vloží mu tabulku pod jazyk, vezmou hlavu s tabulkou pod jazyk a vloží ji do domu, rozsvítí před ní světla a pokloní se jí.
42 A v době, kdy se mu klanějí, k nim promlouvá ve všech věcech, na které se ho ptají, skrze moc jména, které je v něm napsáno.
43 A někteří je vyrábějí v podobě lidí ze zlata a stříbra a chodí k nim v časech jim známých, a ty postavy přijímají vliv hvězd a říkají jim budoucí věci, a tak byly vyobrazeny obrazy, které Ráchel ukradla svému otci.
44 Ráchel ukradla modly, které patřily jejímu otci, aby se Lában skrze ně nedozvěděl, kam Jákob odešel.
45 Lában se vrátil domů a ptal se na Jákoba a jeho domácnost, ale nikde ho nenašel. Lában hledal své sochy, aby zjistil, kam Jákob odešel, ale nemohl je najít. Šel k jiným sochám a ptal se jich. Ony mu řekly, že Jákob od něho uprchl k otci svému, do země Kanaán.
46 Lában tedy vstal, vzal své bratry a všechny své služebníky a vyšel, pronásledoval Jákoba a dostihl ho na hoře Gileád.
47 Lában se Jákoba zeptal: „Co jsi mi to udělal? Utíkáš a oklamáváš mě, mé dcery i děti vedeš jako zajatce mečem.“
48 A nedovolil jsi mi je políbit a s radostí je propustit, ukradl jsi mé bohy a odešel jsi.
49 Jákob Lábanovi odpověděl: „Bál jsem se, abys mi násilím nevzal své dcery. U kohokoli najdeš své bohy, ten zemře.“
50 Lában hledal modly a prozkoumal všechny Jákobovy stany a nábytek, ale nenašel je.
51 Lában pak řekl Jákobovi: Uzavřeme mezi sebou smlouvu, která bude svědectvím mezi mnou a tebou. Budeš-li trápit mé dcery, nebo si vezmeš jiné ženy než mé dcery, Bůh bude v této věci svědkem mezi mnou a tebou.
52 Vzali kamení a udělali hromadu. Lában řekl: „Tato hromada je svědkem mezi mnou a tebou.“ Proto ji pojmenoval Gileád.
53 Jákob a Lában obětovali na hoře a jedli tam na hromadě a zůstali na hoře celou noc. Lában vstal časně ráno, plakal se svými dcerami, políbil je a vrátil se na své místo.
54 Pospíšil si a poslal svého syna Beora, kterému bylo sedmnáct let, s Abichorem, synem Úsa, syna Náchorova, a s nimi deset mužů.
55 Pospíšili si a šli, a šli po cestě před Jákobem, a přišli jinou cestou do země Seir.
56 Přišli k Ezauovi a řekli mu: „Toto praví tvůj bratr a příbuzný, bratr tvé matky Lában, syn Betuelov:
57 Slyšels-li jsi, co mi udělal tvůj bratr Jákob? Ten, který ke mně poprvé přišel nahý a holý, a já jsem mu šel vstříc, uvedl jsem ho do svého domu s úctou a učinil jsem ho velkým a dal jsem mu své dvě dcery za ženy a také dvě ze svých služebnic.
58 A Bůh mu kvůli mně požehnal, a tak se hojně rozmnožil a měl syny, dcery a děvečky.
59 Má také ohromné množství bravů a skotu, velbloudů a oslů a také hojnost stříbra a zlata. Když viděl, že se jeho

bohatství rozmnožilo, opustil mě, zatímco jsem šel ostříhat ovce, a on vstal a tajně uprchl.
60 A posadil své ženy a děti na velbloudy a odvedl všechen svůj dobytek a majetek, který nabyl v mé zemi, a pozdvihl tvář svou, aby šel ke svému otci Izákovi do země Kanaán.
61 A nedovolil mi políbit mé dcery a jejich děti, a mé dcery odvedl jako zajatkyně, zajaté mečem, a také ukradl mé bohy a uprchl.
62 A nyní jsem ho nechal na hoře potoka Jabuk, jeho i vše, co mu patří, nic mu nechybí.
63 Chceš-li k němu jít, jdi tehdy a tam ho najdeš a můžeš s ním naložit, jak si tvá duše přeje. Lábanovi poslové přišli a oznámili Ezauovi všechny tyto věci.
64 Ezau uslyšel všechna slova Lábanových poslů a velmi se rozhněval proti Jákobovi. Vzpomněl si na svou nenávist a rozhořel se v něm hněv.
65 Ezau si pospíšil a vzal své děti, služebníky i všechny duše své domácnosti, šedesát mužů. Shromáždil všechny syny Seíra Horejského a jejich lid, tři sta čtyřicet mužů. Vzal všech čtyři sta mužů s tasenými meči a šel k Jákobovi, aby ho zabil.
66 Ezau rozdělil toto číslo na několik částí a vzal šedesát mužů ze svých dětí, služebníků a duší své rodiny jako jednu hlavu a svěřil je do péče svého nejstaršího syna Elifaza.
67 Zbývající hlavy pak dal do rukou šesti synům Seíra Chorejského a každého z nich ustanovil nad jeho pokoleními a syny.
68 Celý tábor se vydal tak, jak byl, a Ezau šel mezi nimi proti Jákobovi a vedl je spěšně.
69 Lábanovi poslové od Ezaua odešli do země Kanaán a přišli do domu Rebeky, matky Jákoba a Ezaua.
70 Oznámili jí: „Hle, tvůj syn Ezau vytáhl proti svému bratru Jákobovi se čtyřmi sty muži. Slyšel, že přichází, a jde s ním bojovat, pobít ho a vzít mu všechno, co má.“
71 Rebeka si pospíšila a poslala sedmdesát dva mužů ze služebníků Izákových, aby Jákobovi vyšli na cestu vstříc. Řekla si totiž: „Snad s ním Ezau na cestě začne bojovat, až ho potká.“
72 Tito poslové šli cestou vstříc Jákobovi a setkali se s ním na cestě k potoku na druhé straně potoka Jabuk. Když je Jákob uviděl, řekl: „Tento tábor mi je určen od Boha.“ Proto Jákob nazval to místo Machnajim.
73 Jákob pak poznal celý rod svého otce, políbil je, objal a šel s nimi. Jákob se jich vyptával na svého otce a matku. Oni řekli: „Dobře se jim daří.“
74 I řekli tito poslové Jákobovi: Rebeka, tvá matka nás poslala k tobě se vzkazem: Slyšeli jsme, synu můj, že tvůj bratr Ezau vytáhl proti tobě na cestu s muži ze synů Seíru Horejského.
75 A proto, synu můj, poslechni hlas můj a viz svou radu, co uděláš, a když k tobě přistoupí, požádej ho, a nemluv s ním ukvapeně, a dej mu dar z toho, co vlastníš, a z toho, čím tě Bůh obdařil.
76 A když se tě zeptá na tvé záležitosti, nic před ním netaj, snad se odvrátí od svého hněvu proti tobě a ty tím zachráníš svou duši, sebe i všechny, kdo ti patří, neboť je tvou povinností ho ctít, neboť je tvým starším bratrem.
77 Když Jákob uslyšel slova své matky, která mu poslové mluvili, pozvedl hlas a hořce se rozplakal. Udělal, jak mu matka přikázala.

KAPITOLA 32

1 V oné době poslal Jákob posly ke svému bratru Ezauovi do země Seír a pronesl k němu slova prosby.
2 A přikázal jim: „Toto řekněte mému pánu Ezauovi: Toto praví tvůj služebník Jákob: Ať si můj pán nedomnívá, že požehnání mého otce, kterým mi požehnal, mi prospěje.“
3 Neboť jsem s Lábanem už dvacet let a on mě oklamal a desetkrát změnil mou mzdu, jak už bylo mému pánu oznámeno.
4 Sloužil jsem mu v jeho domě velmi usilovně. Bůh pak viděl mé trápení, mou námahu a dílo mých rukou a dal mi nalézt milost a přízeň v jeho očích.
5 A potom jsem skrze Boží velké milosrdenství a laskavost získal voly, osly a dobytek, sluhy i služky.
6 A nyní se vracím do své země, do svého domova, k otci a matce, kteří jsou v zemi Kanaán. Poslal jsem, abych to všechno oznámil svému pánu, abych si u něj našel přízeň a nemyslel si, že jsem sám od sebe nabyl bohatství, nebo že mi požehnání, kterým mi požehnal můj otec, prospělo.
7 Ti poslové šli k Ezauovi a nalezli ho na hranicích edomské země, jak jde k Jákobovi. Čtyři sta mužů ze synů Seíru Chorejského tam stálo s tasenými meči.
8 Jákobovi poslové pak Ezauovi oznámili všechna slova, která jim Jákob o Ezauovi mluvil.
9 Ezau jim odpověděl s pýchou a opovržením a řekl jim: „Jistě jsem slyšel a bylo mi řečeno, co Jákob učinil Lábanovi. Vyzdvihl ho ve svém domě a dal mu své dcery za ženy. Zplodil syny a dcery a díky němu v Lábanově domě hojně rozmnožil majetek a bohatství.“
10 Když viděl, že jeho bohatství je hojné a jeho bohatství veliké, uprchl se vším, co mu patřilo, z Lábanova domu a odvedl Lábanovy dcery pryč od tváři jejich otce, jako zajatce zajaté mečem, aniž by mu to oznámil.
11 A nejen Lábanovi učinil Jákob tak, ale i mně učinil tak a dvakrát mě předjel. Mám tedy mlčet?
12 Protož nyní jsem se svými tábory vytáhl vstříc jemu a učiním s ním podle přání svého srdce.
13 Poslové se vrátili a přišli k Jákobovi a řekli mu: „Přišli jsme k tvému bratru Ezauovi a pověděli jsme mu všechna tvá slova. Takto nám odpověděl: Hle, jde ti vstříc se čtyřmi sty muži.“
14 Nyní si tedy uvědom a viz, co máš dělat, a modli se k Bohu, aby tě z jeho působnosti vysvobodil.
15 Když uslyšel slova svého bratra, která pronesl k Jákobovým poslům, velmi se Jákob vyděsil a znervózněl.
16 Jákob se modlil k Hospodinu, svému Bohu, a řekl: „Hospodine, Bože mých otců, Abrahama a Izáka, ty jsi mi řekl, když jsem odcházel z domu svého otce:
17 Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama, a Bůh Izákův. Tobě dávám tuto zemi i tvé potomstvo po tobě. Učiním, aby tvé potomstvo bylo jako hvězdy na nebi. Rozšíříš se na čtyři strany nebes. V tobě a v tvém potomstvu budou požehnány všechny čeledi země.
18 A potvrdil jsi svá slova a dal jsi mi bohatství, děti i dobytek, jak jsi dal svému služebníku nejhlubší přání mého srdce; dal jsi mi vše, o co jsem tě žádal, takže jsem neměl nedostatek ničeho.
19 A potom jsi mi řekl: „Navrať se k rodičům svým a do svého rodiště, a já ti budu i nadále dobře prokazovat.“

20 A nyní, když jsem přišel a ty jsi mě vysvobodil od Lábana, padnem do rukou Ezaua, který mě zabije, ano, spolu s matkami mých dětí.
21 Nyní tedy, Hospodine Bože, prosím, vysvoboď i mě z rukou mého bratra Ezaua, neboť se ho velmi bojím.
22 A není-li ve mně spravedlnosti, čiň ji pro Abrahama a mého otce Izáka.
23 Vím, že jsem toto bohatství získal laskavostí a milosrdenstvím, proto tě prosím, abys mě dnes svou laskavostí vysvobodil a odpověděl mi.
24 Jákob se přestal modlit k Hospodinu a rozdělil lid, který byl s ním se ovcemi a dobytkem, na dva tábory. Polovinu dal Abrahamovu služebníkovi Damesekovi, synu Eliezerovu, k utáboření s jeho dětmi, a druhou polovinu dal svému bratru Elianovi, synu Eliezerovu, k utáboření s jeho dětmi.
25 A přikázal jim: „Držte si tábory v dostatečné vzdálenosti a nepřibližujte se k sobě příliš. Pokud Ezau přijde k jednomu táboru a pobije ho, tábor, který je od něj vzdálený, mu unikne.“
26 Jákob tam zůstal onu noc a po celou noc dával svým služebníkům rozkazy ohledně vojska a svých dětí.
27 Hospodin vyslyšel Jákobovu modlitbu onoho dne a vysvobodil Jákoba z rukou jeho bratra Ezaua.
28 Hospodin poslal tři anděly z nebeských andělů, kteří šli před Ezauem a přišli k němu.
29 A tito andělé se ukázali Ezauovi a jeho lidu jako dva tisíce mužů, jedoucích na koních vybavených všemožnými válečnými zbraněmi, a jevili se v očích Ezaua a všech jeho mužů rozděleni do čtyř táborů se čtyřmi vůdci.
30 Jeden tábor se vydal dál a narazil na Ezaua, jak se čtyřmi sty muži blíží k jeho bratru Jákobovi. Tento tábor se rozběhl proti Ezauovi a jeho lidu a vyděsil je. Ezau se v poplachu zbavil koně a všichni jeho muži se od něj na tom místě odtrhli, protože se velmi báli.
31 Celý tábor za nimi křičel, když utíkali před Ezauem. Všichni bojovníci odpověděli:
32 Jsme přece služebníci Jákoba, služebníka Božího. Kdo by se nám mohl postavit? Ezau jim řekl: „Můj pán a bratr Jákob je váš pán. Neviděl jsem ho už dvacet let. A dnes jsem ho přišel navštívit. Chováte se mnou takto?“
33 Andělé mu odpověděli: „Jakože žije Hospodin, kdyby nebyl tvůj bratr Jákob, o kterém říkáš, nenechali bychom z tebe a z tvého lidu nikoho, ale jen kvůli Jákobovi jim nic neuděláme.“
34 A tento tábor odešel od Ezaua a jeho mužů a odešel. Ezau a jeho muži se od nich vzdálili asi míli, když proti němu přitáhl druhý tábor se všemi druhy zbraní a také oni naložili Ezauovi a jeho mužům, jako jim naložil první tábor.
35 Když se odtamtud vydali, aby šli dál, hle, třetí tábor se k němu blížil a všichni se zděsili. Ezau spadl s koně a celý tábor vykřikl: „Jsme přece služebníci Jákoba, služebníka Božího! Kdo se nám postaví?“
36 Ezau jim opět odpověděl: „Můj pán Jákob a váš pán je můj bratr. Dvacet let jsem ho neviděl. Dnes jsem slyšel, že přichází. Vyšel jsem mu dnes vstříc. A vy se mnou takto zacházíte?“
37 Odpověděli mu: „Jakože žije Hospodin, kdyby nebyl Jákob tvůj bratr, jak jsi řekl, nezůstal by nám z tebe a z tvých mužů ani jeden ostatek. Ale kvůli Jákobovi, o kterém říkáš, že je tvým bratrem, nebudeme se s tebou ani s tvými muži zabývat.“
38 A třetí tábor také od nich odešel a on stále pokračoval v cestě se svými muži k Jákobovi, když k němu přišel čtvrtý tábor a také oni s ním a jeho muži naložili, jako učinili ostatní.
39 Když Ezau spatřil zlo, které mu a jeho mužům způsobili čtyři andělé, velmi se bál svého bratra Jákoba a v pokoji mu vyšel vstříc.
40 Ezau skrýval svou nenávist k Jákobovi, protože se bál o život kvůli svému bratru Jákobovi a domníval se, že ty čtyři tábory, na které narazil, jsou Jákobovi otroci.
41 Jákob pak zůstal onu noc se svými služebníky v jejich táborech a usoudil se svými služebníky, že dá Ezauovi dar ze všeho, co měl u sebe, a ze všeho svého majetku. Ráno tedy Jákob vstal, on i jeho muži, a vybrali z dobytka dar pro Ezaua.
42 Toto je množství daru, které si Jákob vybral ze svého stáda, aby dal svému bratru Ezauovi: Vybral ze stáda dvě stě čtyřicet kusů, z velbloudů a oslů vybral třicet kusů a ze stád vybral padesát krav.
43 A rozdělil je všechny do deseti stád, každý druh zvlášť a dal je do rukou deseti svým služebníkům, každé stádo zvlášť.
44 A přikázal jim a řekl jim: Držte se od sebe v dostatečné vzdálenosti a mezi stády zachovejte prostor. Až se s vámi setká Ezau a ti, kdo jsou s ním, a zeptají se vás: Čí jste a kam jdete a komu patří toto všechno před vámi? Odpovězte jim: Jsme služebníci Jákobovi a jdeme vstříc Ezauovi v pokoji. A hle, Jákob jde za námi.
45 A to, co je před námi, je dar, který poslal Jákob svému bratru Ezauovi.
46 Jestliže se vás zeptají: „Proč se zdržuje, aby přišel vstříc svému bratrovi a spatřil ho?“ odpovíte jim: „Jistě jde radostně za námi, aby vstříc svému bratru. Řekl si: „Uklidním ho darem, který je pro něj, a potom uvidím jeho tvář, snad mě přijme.“
47 Celý dar tedy putoval v rukou jeho služebníků a šel před ním toho dne. On přenocoval ve svých táborech na břehu potoka Jabuk. Uprostřed noci vstal, vzal své ženy a otrokyně i všechno, co mu patřilo, a té noci je překročil přes brod Jabuk.
48 Když pak přešel přes potok všechno, co mu patřilo, zůstal Jákob sám. Potkal ho jeden muž a zápasil s ním oné noci až do úsvitu. Jákobův stehenní kloub se od zápasu s ním vymkl.
49 A za svítání nechal muž Jákoba tam, požehnal mu a odešel. Jákob za svítání překročil potok a seděl na stehně.
50 A když překročil potok, vyšlo nad ním slunce a přišel k místu, kde měl svůj dobytek a děti.
51 A pokračovali až do poledne, a zatímco šli, dar jim procházel dál.
52 Jákob pak pozvedl oči a viděl, že Ezau jde z dálky a s ním mnoho mužů, asi čtyři sta. Jákob se svého bratra velmi bál.
53 Jákob si pospíšil a rozdělil své děti mezi své ženy a služebnice. Svou dceru Dínu vložil do truhly a vydal ji do rukou svých služebníků.
54 A šel před svými dětmi a ženami, aby se setkal se svým bratrem, a poklonil se až k zemi, ano, poklonil se sedmkrát, dokud se k němu nepřiblížil. A Bůh způsobil, že Jákob

nalezl milost a přízeň v očích Ezaua a jeho mužů, neboť Bůh vyslyšel Jákobovu modlitbu.
55 Jeho bratra Ezaua zmocnila hrůza a strach z Jákoba. Ezau se totiž Jákoba velmi bál kvůli tomu, co mu andělé Boží udělali. Jeho hněv na Jákoba se obrátil v laskavost.
56 Když Ezau viděl, jak k němu Jákob běží, rozběhl se k němu také, objal ho a padl mu kolem krku. Líbali se a plakali.
57 Bůh vložil do srdcí mužů, kteří přišli s Ezauem, bázeň a laskavost k Jákobovi. I oni Jákoba políbili a objali.
58 Také Elifaz, syn Ezauův, se svými čtyřmi bratry, syny Ezauovými, plakal s Jákobem, líbal ho a objímal, neboť na všechny padl strach z Jákoba.
59 Ezau pozvedl oči a uviděl ženy s jejich potomky, Jákobovy děti, jak jdou za Jákobem a klaní se Ezauovi na cestě.
60 Ezau se Jákoba zeptal: „Kdo jsou tito lidé s tebou, bratře můj? Jsou to tvé děti, nebo tvoji služebníci?“ Jákob Ezauovi odpověděl: „Jsou to mé děti, které Bůh milostivě dal tvému služebníku.“
61 Zatímco Jákob mluvil s Ezauem a jeho muži, Ezau si prohlédl celý tábor a zeptal se Jákoba: „Odkud máš celý ten tábor, který jsem včera v noci potkal?“ Jákob odpověděl: „Abych našel přízeň v očích svého pána, to je to, co Bůh milostivě dal tvému služebníku.“
62 Dar přišel před Ezaua a Jákob na Ezaua naléhal: „Vezmi prosím dar, který jsem přinesl svému pánu.“ Ezau řekl: „Proč tohle udělám? Nech si to, co máš, pro sebe.“
63 Jákob řekl: „Je mou povinností dát ti toto všechno, protože jsem tě spatřil, abys stále žil v pokoji.“
64 Ezau však odmítl dar přijmout. Jákob mu řekl: „Prosím, pane můj, jestliže jsem nalezl tvou přízeň, přijmi z mé ruky můj dar. Viděl jsem tvou tvář, jako bych viděl tvář božskou, protože jsi ve mně našel zalíbení.“
65 Ezau vzal dar a Jákob dal Ezauovi stříbro, zlato a bdelium, neboť na něj velmi naléhal, až si je vzal.
66 Ezau rozdělil dobytek, který byl v táboře, a polovinu dal mužům, kteří s ním přišli, neboť přišli za nájem, a druhou polovinu dal do rukou svých synů.
67 Stříbro, zlato a bdelium dal do rukou svého nejstaršího syna Elifaza. Ezau řekl Jákobovi: „Zůstaňme s tebou a půjdeme s tebou pomalu, dokud nepřijdeš se mnou na místo, abychom tam spolu bydleli.“
68 Jákob odpověděl svému bratru: „Udělám, jak mi můj pán říká, ale můj pán ví, že děti jsou mladé a že ovce a skot s mláďaty, která jsou se mnou, jdou jen pomalu. Kdyby totiž šli rychle, všichni by zemřeli. Ty znáš jejich břemena a jejich únavu.“
69 Ať tedy můj pán jde před svým služebníkem, já však půjdu pomalu kvůli dětem a ovcím, dokud nedojdu k domu svého pána do Seíru.
70 Ezau pak řekl Jákobovi: „Postavím s tebou některé z lidí, kteří jsou se mnou, aby se o tebe starali na cestě a nesli tvé břemeno a práci.“ Řekl: „K čemu je to, pane můj, abych našel milost v tvých očích?“
71 Hle, přijdu k tobě do Seíru, abych tam s tebou bydlel, jak jsi řekl. Jdi tedy se svým lidem, neboť já půjdu za tebou.
72 Jákob to řekl Ezauovi, aby od sebe odvedl Ezaua a jeho muže a aby se Jákob potom mohl vrátit do domu svého otce do země Kanaán.
73 Ezau uposlechl Jákobův hlas a vrátil se se čtyřmi sty muži, kteří byli s ním na cestě do Seíru. Jákob a všichni, kdo k němu patřili, šli onoho dne až na samý konec země Kanaán a pobývali tam nějaký čas.

KAPITOLA 33

1 Po nějaké době Jákob odešel z hranic země a přišel do země Šalem, to je město Šekem v zemi Kanaán, a odpočinul si před městem.
2 A koupil od synů Chamorových, lidu té země, kus pole, které tam bylo, za pět šekelů.
3 Jákob si tam postavil dům, postavil tam stan a udělal chlévy pro svůj dobytek. Proto to místo pojmenoval Sukot.
4 Jákob pak zůstal v Sukótu rok a šest měsíců.
5 V té době některé ženy obyvatel té země odešly do města Šekemu, aby tančily a veselily se s dcerami obyvatel města. Když vyšly ven, šly se svými rodinami podívat se na radost dcer města i Ráchel a Lea, ženy Jákobovy.
6 A Dína, dcera Jákobova, šla s nimi a viděla dcery města. Zůstaly tam před těmito dcerami, zatímco všichni obyvatelé města stáli vedle nich, aby se dívali na jejich radost, a byli tam všichni velcí lidé města.
7 Stál tam i Šekem, syn Chamorův, kníže té země, aby je viděl.
8 Šekem pak spatřil Dínu, dceru Jákobovu, jak sedí se svou matkou před dcerami města. Dívka se mu velmi líbila. Proto se Šekem zeptal svých přátel a svého lidu: „Čí dcera to sedí mezi ženami, které v tomto městě neznám?“
9 Řekli mu: „Toto je jistě dcera Jákoba, syna Izáka Hebrejského, který v tomto městě bydlí již delší dobu. Když se ozvalo, že dcery té země vycházejí radovat se, šla se svou matkou a služebnicemi a posadila se mezi ně, jak vidíš.“
10 Šekem pak spatřil Dínu, dceru Jákobovu, a když na ni pohlédl, upřela se k ní duše jeho.
11 Poslal pro ni a dal ji násilím odvést. Dína přišla do Šekemova domu. On ji násilím uchopil, spal s ní a ponížil ji. Velmi si ji zamiloval a ubytoval ji ve svém domě.
12 A přišli a oznámili to Jákobovi. Když Jákob uslyšel, že Šekem znesvětil jeho dceru Dínu, poslal Jákob dvanáct svých služebníků, aby Dínu z Šekemova domu přivedli. Ti šli a přišli do Šekemova domu, aby ji odtamtud odvedli.
13 Když přišli, vyšel k nim Šekem se svými muži a vyhnal je ze svého domu. Nedovolil jim přijít k Dině. Šekem seděl s Dinou, líbal ji a objímal ji před jejich očima.
14 Jákobovi služebníci se vrátili a oznámili mu: „Když jsme přišli, on a jeho muži nás zahnali. Takto Šekem naložil s Dinou před našima očima.“
15 Jákob věděl, že Šekem znesvětil jeho dceru, ale neřekl nic. Jeho synové pásli jeho dobytek na poli a Jákob mlčel, dokud se nevrátili.
16 Než se jeho synové vrátili domů, poslal Jákob dvě dívky z dcer svých služebníků, aby se staraly o Dinu v domě Šekemově a aby u ní zůstaly. Šekem pak poslal tři své přátele ke svému otci Chamorovi, synu Kiddekema, syna Peredova, se vzkazem: „Vezmi mi tuto dívku za ženu.“
17 I přišel Chamor, syn Chidekema Hevejského, do domu svého syna Šekema a posadil se před ním. Chamor se svého syna zeptal: Šekeme, není snad mezi dcerami tvého

lidu žádná žena, že bys si vzal hebrejskou ženu, která není z tvého lidu?
18 Šekem mu řekl: „Jen ji mi vezmi, neboť je mi laskavá.“ Chamor učinil podle slova svého syna, neboť si ho velmi oblíbil.
19 Chamor pak vyšel k Jákobovi, aby s ním o této věci promluvil. Když odešel z domu svého syna Šekema, dříve než přišel k Jákobovi, aby s ním promluvil, hle, synové Jákobovi se už vrátili z pole, jakmile uslyšeli, co učinil Šekem, syn Chamorův.
20 A muži byli velmi zarmouceni kvůli své sestře a všichni se vrátili domů rozpáleni hněvem, dříve než se měl shánět dobytek.
21 A přišli a posadili se před svého otce a promluvili k němu rozpáleni hněvem: „Jistě si zaslouží smrt tento muž i jeho dům, neboť Hospodin, Bůh celé země, přikázal Noemovi a jeho synům, aby člověk neloupil ani se nedopouštěl cizoložství. Hle, Šekem s naší sestrou zpustošil a smilnil, a nikdo ze všech obyvatel města s ním nepromluvil ani slovo.“
22 Jistě víš a chápeš, že Šekem, jeho otec i celé město zaslouží trest smrti za to, co spáchal.
23 Zatímco se o tom před svým otcem bavili, přišel Chamor, otec Šekemův, aby Jákobovi předal slova svého syna o Dině. Posadil se před Jákoba a před jeho syny.
24 Chamor jim řekl: „Můj syn Šekem touží po vaší dceři. Dejte mu ji za ženu a přiveďte se k nám. Dejte nám své dcery a my dáme vám své dcery. Budete s námi bydlet v naší zemi a budeme v zemi jeden lid.“
25 Naše země je rozlehlá, proto v ní bydlete, obchodujte v ní, získejte v ní majetek a čiňte v ní, co chcete, a nikdo vám v tom nezabrání, aby vám promluvil ani slovo.
26 Chamor přestal mluvit s Jákobem a jeho syny, a hle, jeho syn Šekem přišel za ním a posadil se před nimi.
27 Šekem pak promluvil před Jákobem a jeho syny: „Kéž bych našel vaši přízeň, abyste mi dal svou dceru, a udělám pro ni vše, co mi řeknete.“
28 Požádej mě o hojnost věna a daru a já ti to dám. Udělám cokoli mi řekneš. Kdokoli se vzbouří proti tvému rozkazu, zemře; dej mi jen dívku za ženu.
29 Simeon a Levi odpověděli Chamorovi a jeho synovi Šekemovi lstivě: „Všechno, co jste nám řekli, pro vás uděláme.“
30 Naše sestra je v tvém domě, ale drž se od ní dál, dokud nepošleme zprávu k našemu otci Izákovi ohledně této záležitosti, neboť bez jeho souhlasu nemůžeme nic učinit.
31 Neboť zná cesty našeho otce Abrahama, a cokoli nám řekne, oznámíme vám, nic před vámi nezatajíme.
32 Simeon a Levi to řekli Šekemovi a jeho otci, aby našli záminku a poradili se, co se má v této věci se Šekemem a jeho městem udělat.
33 Když Šekem a jeho otec uslyšeli slova Simeona a Leviho, zalíbilo se jim to, a tak vyšli, aby se vrátili domů.
34 A když odešli, synové Jákobovi řekli svému otci: „Víme, že smrt patří těmto zlým a jejich městu, protože přestoupili to, co Bůh přikázal Noemovi a jeho dětem a jeho potomstvu po nich.“
35 A také proto, že Šekem provedl tuto věc s naší sestrou Dinou, když ji poskvrnil, neboť taková ohavnost se mezi námi nikdy nesmí stát.
36 Nyní si tedy ujasněte a vizte, co uděláte, a vyhledejte radu a záminku, co s nimi učinit, abyste vyhubili všechny obyvatele tohoto města.
37 Simeon jim řekl: „Toto je pro vás dobrá rada: Řekněte jim, ať obřezají každého mužského pohlaví, jako jsme obřezáni i my. Pokud to nechtějí udělat, vezmeme jim svou dceru a odejdeme.“
38 A pokud s tím souhlasí a udělají to, pak až budou zdrceni bolestí, zaútočíme na ně svými meči, jako na někoho tichého a mírumilovného, a povražíme mezi nimi každého mužského pohlaví.
39 A Simeonova rada se jim líbila, a tak se Simeon a Levi rozhodli, že s nimi udělají, jak bylo navrženo.
40 Druhého dne ráno se Šekem a jeho otec Chamor vrátili k Jákobovi a jeho synům, aby promluvili o Dině a slyšeli, co Jákobovi synové na jejich slova odpoví.
41 Jákobovi synové k nim mluvili lstivě: „Vyprávěli jsme našemu otci Izákovi všechna vaše slova a vaše slova se mu líbila.“
42 Mluvil k nám: „Toto mu přikázal otec jeho Abraham od Boha, Pána celé země: Každý muž, který není z jeho potomstva a bude si chtít vzít jednu z jeho dcer, dá obřezat každého mužského pohlaví, kterého má, tak jako my bývám obřezáni, a pak mu dáme svou dceru za ženu.“
43 Nyní jsme ti oznámili všechny naše cesty, které nám mluvil náš otec. Neboť nemůžeme učinit to, o čem jsi nám mluvil, dát svou dceru neobřezanému muži, neboť je to pro nás ostuda.
44 Ale v tomto ti dáme svou dceru, a také tvé dcery si vezmeme k sobě, budeme bydlet uprostřed tebe a budeme jedním lidem, jak jsi mluvil, jestliže nás poslechneš a budeš souhlasit, že budeš jako my obřezávat každého mužského pohlaví, které patří tobě, jako my bývám obřezáni.
45 Jestliže nás neuposlechnete a nenecháte obřezat každého mužského pohlaví, jako jsme obřezáni my, jak jsme přikázali, přijdeme k vám, vezmeme vám svou dceru a odejdeme.
46 Šekem a jeho otec Chamor uslyšeli slova Jákobových synů a ta věc se jim velmi líbila. Šekem a jeho otec Chamor spěchali, aby splnili přání Jákobových synů, neboť Šekem měl Dinu velmi rád a byl k ní připoután svou duší.
47 Šekem a jeho otec Chamor spěchali k městské bráně, shromáždili všechny muže svého města a pronesli k nim slova Jákobových synů:
48 Přišli jsme k těmto mužům, synům Jákobovým, a mluvili jsme s nimi o jejich dceři a tito muži souhlasili s tím, že budou jednat podle našeho přání. Naše země je pro ně rozlehlá a oni v ní budou bydlet a obchodovat v ní. Budeme jeden lid. Budeme brát jejich dcery a své dcery jim dáme za ženy.
49 Ale tito muži souhlasí s tím, že tuto věc udělají pouze za této podmínky: aby každý mužský rod mezi námi byl obřezán, jako jsou obřezáni oni, jak jim přikázal jejich Bůh. Až se podrobíme jejich pokynům a budeme obřezáni, budou bydlet mezi námi se svým dobytkem a majetkem a my budeme s nimi jeden lid.
50 Když všichni muži města uslyšeli slova Šekema a jeho otce Chamora, všichni muži jejich města s tímto návrhem souhlasili a poslechli, aby se dali obřezat, neboť Šekem a

jeho otec Chamor byli u nich velmi váženi, protože byli knížaty země.
51 Druhého dne pak Šekem a jeho otec Chamor vstali časně ráno, shromáždili všechny muže svého města doprostřed města a zavolali Jákobovy syny, kteří obřezali každého mužského pohlaví, které u nich patřilo, toho dne i následujícího.
52 Obřezali Šekemu a jeho otce Chamora a pět Šekemových bratrů. Každý z nich povstal a šel domů, neboť to bylo od Hospodina proti městu Šekem a od Hospodina to byla rada Simeona v této věci, aby Hospodin vydal město Šekem do rukou dvou Jákobových synů.

KAPITOLA 34

1 A počet všech obřezaných mužů byl šest set čtyřicet pět mužů a dvě stě čtyřicet šest dětí.
2 Ale Kiddekem, syn Peredův, otec Chamorův, a jeho šest bratří nechtěli poslouchat Šekema a jeho otce Chamora a nechtěli se nechat obřezat, protože návrh synů Jákobových se jim ohavně líbil a velmi se rozzlobili, že je obyvatelé města neposlechli.
3 Večer druhého dne našli osm malých dětí, které nebyly obřezány, protože je jejich matky ukryly před Šekemem a jeho otcem Chamorem a před muži města.
4 Šekem a jeho otec Chamor poslali, aby je přivedli k obřezání. Vtom se na ně s meči vrhl Kiddekem a jeho šest bratrů a chtěli je zabít.
5 A snažili se zabít také Šekem a jeho otce Chamora a kvůli této věci se snažili s nimi zabít i Dínu.
6 Řekli jim: „Co jste to udělali? Cožpak mezi dcerami vašich bratří Kananejců nejsou žádné ženy? Chceš si vzít dcery Hebrejců, které jsi předtím neznala, a pácháš takový čin, který ti vaši otcové nepřikázali?“
7 Myslíš si snad, že se ti podaří uspět tímto činem, který jsi vykonal? A co v této věci odpovíš svým bratrům Kananejcům, kteří zítra přijdou a zeptají se tě na tuto věc?
8 A pokud se váš čin nebude jevit v jejich očích spravedlivý a dobrý, co uděláte pro své životy a já pro naše životy, když jste neuposlechli naše hlasy?
9 A uslyší-li obyvatelé země a všichni vaši bratři, synové Chámovi, o vašem činu a řeknou-li:
10 Kvůli hebrejské ženě se Šekem a jeho otec Chamor a všichni obyvatelé jejich města dopustili toho, co neznali a co jim jejich předkové nikdy nepřikázali. Kam tedy utečete a kde skryjete svou hanbu po všechny své dny před svými bratry, obyvateli země Kanaán?
11 Nyní tedy nemůžeme snést tuto věc, kterou jsi spáchal, ani nemůžeme být břemenem tohoto jha, které nám naši otcové nepřikázali.
12 Hle, zítra půjdeme a shromáždíme všechny své bratry, kanaánské bratry, kteří bydlí v té zemi, a všichni přijdeme a pobijeme tebe i všechny, kdo v tebe doufají, takže z tebe ani z nich nezůstane ani jeden pozůstatek.
13 Když Chamor, jeho syn Šekem a všichni obyvatelé města uslyšeli slova Kiddekema a jeho bratrů, velmi se zděsili o život kvůli jejich slovům a litovali toho, co učinili.
14 Šekem a jeho otec Chamor odpověděli svému otci Kiddekemu a jeho bratřím: „Všechna slova, která jste nám mluvili, jsou pravda.“
15 Neříkejte a nemyslete si, že jsme z lásky k Hebrejům učinili tuto věc, kterou nám naši otcové nepřikázali.
16 Protože jsme však viděli, že jejich úmyslem a přáním nebylo vyhovět našemu přání ohledně jejich dcery, abychom si ji vzali, leda za této podmínky, uposlechli jsme jejich hlasy a učinili jsme tento čin, který jsi viděl, abychom od nich získali to, co si přejeme.
17 Až od nich obdržíme naši žádost, vrátíme se k nim a uděláme s nimi to, co nám řeknete.
18 Prosíme vás tedy, abyste počkali a zůstali, dokud se naše tělo neuzdraví a my opět nestaneme silnými, a pak společně půjdeme proti nim a uděláme s nimi to, co je ve vašich i našich srdcích.
19 Dína, dcera Jákobova, slyšela všechna tato slova, která pronesl Kiddekem a jeho bratři, a co jim odpověděl Chamor, jeho syn Šekem a obyvatelé jejich města.
20 A pospíšila si a poslala jednu ze svých děveček, kterou byl poslal její otec, aby se o ni starala v domě Šekemově, k jejímu otci Jákobovi a k jejím bratrům se vzkazem:
21 Takto o tobě radil Kiddekem a jeho bratři a tak jim odpověděl Chamor, Šekem a obyvatelé města.
22 Když Jákob uslyšel tato slova, naplnil se hněvem, rozzlobil se na ně a jeho hněv proti nim vzplanul.
23 Simeon a Levi přísahali: „Jakože žije Hospodin, Bůh celé země, že zítra v tuto dobu nezůstane v celém městě ani jeden ostatek.“
24 Dvacet mladíků, kteří nebyli obřezáni, se ukrylo a tito mladíci bojovali proti Simeonovi a Levimu. Simeon a Levi jich osmnáct zabili. Dva před nimi utekli a utekli do vápenných dolů ve městě. Simeon a Levi je hledali, ale nenašli je.
25 Simeon a Levi pak dál chodili po městě a pobili všechny obyvatele města ostřím meče, aniž by kdo přežil.
26 Uprostřed města nastal veliký zděšení a křik obyvatel města stoupal k nebi a všechny ženy i děti hlasitě křičely.
27 Simeon a Levi povraždili celé město; v celém městě nenechali ani jednoho muže.
28 Chamora a jeho syna Šekema zabili ostřím meče, Dínu pak odvedli z Šekemova domu a odešli odtud.
29 Jákobovi synové se pak vrátili, narazili na ty, co byli zabiti, a vyplenili všechen jejich majetek, který byl ve městě i na poli.
30 Zatímco brali kořist, povstalo tři sta mužů, házeli po nich prach a bili je kameny. Simeon se k nim obrátil a všechny je pobil ostřím meče. Simeon se obrátil před Levim a vešel do města.
31 A vzali jim ovce a voly a dobytek, a také zbytek žen a malých dětí, a odvedli je všechny pryč, a otevřeli bránu a vyšli ven a s vervou přišli k otci svému Jákobovi.
32 Když Jákob viděl všechno, co s městem udělali, a viděl kořist, kterou jim vzali, velmi se na ně rozhněval a řekl jim: „Co jste mi to udělali? Hle, dosáhl jsem odpočinku mezi kananejskými obyvateli země a nikdo z nich se mi nepletl.“
33 A nyní jsi mě učinil nepříjemným obyvatelům země, Kananejcům a Perizejcům, a jsem jen malý počet. Všichni se proti mně shromáždí a zabijí mě, až uslyší o tvém díle se svými bratry, a já i moje rodina budeme vyhlazeni.
34 Simeon, Levi a všichni jejich bratři s nimi odpověděli svému otci Jákobovi a řekli mu: „Hle, my žijeme v zemi, a má Šekem udělat tohle naší sestře? Proč mlčíš o všem, co

Šekem udělal? Má snad naložit s naší sestrou jako s nevěstkou na ulici?“
35 A počet žen, které Simeon a Levi odvedli z města Šekemu a které nezabili, byl osmdesát pět, které nepoznaly muže.
36 A mezi nimi byla mladá dívka krásného vzhledu a postavy, jejíž jméno bylo Bunah, a Simeon si ji vzal za ženu. Počet mužů, které zajali a nezabili, byl čtyřicet sedm mužů, a zbytek povraždili.
37 Všichni mladíci a dívky, které Simeon a Levi odvedli do zajetí z města Šekemu, byli otroky Jákobových synů a jejich synů po nich až do dne, kdy Jákobovi synové vyšli z egyptské země.
38 Když pak Simeon a Levi odešli z města, povstali dva mladíci, kteří zbyli a ukryli se ve městě a nezemřeli mezi lidmi města. Ti mladíci vešli do města a procházeli se po něm. Nalezli město pusté, bez mužů, jen ženy plačící. Ti mladíci křičeli a říkali: „Hle, toto je zlo, které synové hebrejského Jákoba spáchali tomuto městu, když dnes zničili jedno z kanaánských měst a nebáli se o život v celé kanaánské zemi.“
39 Tito muži pak odešli z města a šli do města Tapnach. Přišli tam a vyprávěli obyvatelům Tapnachu všechno, co se jim přihodilo, a co synové Jákobovi udělali městu Šekem.
40 Zpráva se dostala k Jašubovi, králi Tapnachu, a ten poslal muže do města Šekemu, aby se s těmi mladíky setkali. Král jim totiž v této zprávě nevěřil a řekl: „Jak mohli dva muži zničit tak velké město, jako je Šekem?“
41 Poslové Jašubovi se vrátili a oznámili mu: „Přišli jsme do města a je zničené, není tam ani jeden muž, jen plačící ženy, není tam ani ovce, ani dobytek, neboť všechno, co bylo ve městě, pobrali synové Jákobovi.“
42 Jašub se nad tím divil a říkal: „Jak mohli dva muži udělat něco takového, zničit tak velké město, a ani jeden se jim neobstojí?“
43 Něco takového se nestalo od dnů Nimrodových a ani od nejstarších dob se nic takového nestalo. Proto řekl Jašub, král Tapnachu, svému lidu: „Buďte stateční, půjdeme bojovat proti těmto Hebrejům a naložíme s nimi, jako oni naložili s městem, a pomstíme se za lid města.“
44 Jašub, král Tapnachu, se o této záležitosti radil se svými rádci a ti mu řekli: „Sám Hebrejce nepřemůžeš, neboť ti musí být silní, aby vykonali toto dílo v celém městě.“
45 Jestliže dva z nich zpustoší celé město a nikdo se jim nepostaví, jistě jestliže proti nim půjdeš, všichni povstanou proti nám a zničí nás také.
46 Jestliže však pošleš svědky ke všem králům, kteří jsou kolem nás, a dovolíš jim, aby se shromáždili, půjdeme s nimi a budeme bojovat proti synům Jákobovým; tehdy je zvítězíš.
47 Jašub uslyšel slova svých rádců a jejich slova se líbila jemu i jeho lidu. Udělal tak. Jašub, král Tapnachu, poslal vzkaz všem emorejským králům, kteří obklopovali Šekem a Tapnach:
48 Jdi se mnou a pomoz mi, abychom zbili Hebrejce Jákoba i všechny jeho syny a vyhladili je ze země. Takto naložil s městem Šekem, a ty o tom nevíš?
49 Všichni amorejští králové uslyšeli o zlém, které Jákobovi synové způsobili městu Šekem, a velmi se nad tím zdráhali.
50 Sedm emorejských králů se shromáždilo se všemi svými vojsky, asi deset tisíc mužů s tasenými meči, a přišli bojovat proti synům Jákobovým. Jákob uslyšel, že se emorejští králové shromáždili, aby bojovali proti jeho synům. Jákob se velmi bál a znervózněl.
51 Jákob se na Simeona a Leviho rozzlobil: „Co jste to spáchali? Proč jste mi ublížili? Chcete proti mně přivést všechny kanaánské syny, aby mě i mou rodinu vyhubili? Já i moje rodina jsem měl klid, a vy jste mi to udělali a svým jednáním jste proti mně popudili obyvatele země.“
52 Juda odpověděl svému otci: „Zdali snad moji bratři Simeon a Levi nadarmo povraždili všechny obyvatele Šekemu? Šekem totiž ponížil naši sestru a přestoupil příkaz našeho Boha, který dal Noemovi a jeho dětem? Šekem totiž násilím vzal naši sestru a zcizoložil s ní.“
53 Šekem se dopustil všech těchto zlých věcí a nikdo z obyvatel jeho města se ho neozval a neřekl: „Proč to děláš? Proto moji bratři šli a zničili to město. Hospodin jim je vydal do rukou, protože jeho obyvatelé přestoupili příkazy našeho Boha. Cožpak to všechno dělali nadarmo?“
54 A nyní, proč se bojíš a trápíš, a proč se hněváš na mé bratry, a proč se proti nim rozhořčuješ?
55 Jistě, náš Bůh, který jim vydal do rukou město Šekem i jeho obyvatele, nám vydá do rukou i všechny kanaánské krále, kteří proti nám přitáhnou, a my s nimi naložíme, jako moji bratři naložili Šekemu.
56 Nyní buď ohledně nich klidný a zahoď své obavy, ale důvěřuj v Pána, našeho Boha, a modli se k němu, aby nám pomohl a vysvobodil nás a vydal naše nepřátele do našich rukou.
57 Juda zavolal na jednoho ze služebníků svého otce: „Jdi se podívat, kde se nacházejí ti králové se svými vojsky, kteří proti nám táhnou.“
58 Služebník pak šel a rozhlédl se daleko, vystoupil naproti hoře Sichón a uviděl všechny tábory králů, jak stojí na poli. Vrátil se k Judovi a řekl: „Hle, králové stojí na poli se všemi svými tábory, lid velmi početný, jako písku na mořském břehu.“
59 Juda pak řekl Šimeonovi, Levimu a všem jeho bratrům: „Posilněte se a buďte stateční synové, neboť Hospodin, náš Bůh, je s námi, nebojte se jich.“
60 Každý se postavte, opášejte se svou válečnou zbraní, lukem a mečem, a my půjdeme bojovat proti těmto neobřezancům. Hospodin je náš Bůh, on nás zachrání.
61 A povstali, každý opásaný svou válečnou zbrojí, velký i malý, jedenáct synů Jákobových, a všichni služebníci Jákobovi s nimi.
62 Všichni Izákovi služebníci, kteří byli s Izákem v Hebronu, k nim přišli vyzbrojeni všelijakými válečnými zbraněmi. Jákobovi synové a jejich služebníci, sto dvanáct mužů, se vydali proti těmto králům a Jákob šel s nimi.
63 Synové Jákobovi poslali k otci svému Izákovi, synu Abrahamovu, do Hebronu, což je Kireat-arba, se vzkazem:
64 Prosíme tě za nás k Hospodinu, našemu Bohu, aby nás ochránil před rukama Kananejců, kteří proti nám přicházejí, a aby nám je vydal do rukou.
65 Izák, syn Abrahamův, se modlil k Hospodinu za své syny a řekl: „Panovníku Hospodine, ty jsi slíbil mému otci: ‚Rozmnožím tvé potomstvo jako hvězdy na nebi.‘ Slíbil jsi to i mně a splnil jsi své slovo, když se kenaanští králové

shromažďují, aby vedli válku s mými syny, protože se nedopustili žádného násilí.“
66 Nyní tedy, Hospodine Hospodine, Bože celé země, zmař prosím radu těchto králů, aby nebojovali proti mým synům.
67 A vtiskni do srdcí těchto králů a jejich lidu hrůzu z mých synů a sraz jejich pýchu, aby se od mých synů odvrátili.
68 A svou silnou rukou a vztaženou paží vysvoboď mé syny a jejich služebníky z jejich rukou, neboť v tvých rukou je moc a síla, abys toto všechno učinil.
69 Synové Jákobovi a jejich služebníci šli k těmto králům a důvěřovali v Hospodina, svého Boha. Zatímco šli, i jejich otec Jákob se modlil k Hospodinu a řekl: „Pane Bože, mocný a vznešený Bože, který kraluješ od dávných dnů, od té doby až dodnes a navěky!“
70 Ty jsi ten, kdo rozpoutává války a způsobuje, aby byly zastaveny, v tvé ruce je moc a síla k povznesení i zničení; ó, kéž je má modlitba před tebou přijata, abys se ke mně obrátil se svým milosrdenstvím, abys vtiskl do srdcí těchto králů a jejich lidu hrůzu z mých synů a vyděsil je i jejich tábory a se svou velkou laskavostí vysvobodil všechny ty, kdo v tebe důvěřují, neboť jsi to ty, kdo může podmanit nám lidi a podrobit národy naší moci.

KAPITOLA 35

1 Všichni emorejští králové přišli a postavili se na poli, aby se radili se svými rádci, co se má stát se syny Jákobovými. Stále se jich totiž báli a říkali: „Hle, dva z nich povraždili celé město Šekem.“
2 Hospodin vyslyšel modlitby Izáka a Jákoba a naplnil srdce všech rádců těchto králů velikou hrůzou a strachem, takže jednomyslně zvolali:
3 Jsi dnes snad hloupý, nebo v tobě není pochopení, že budeš bojovat s Hebrejci? Proč se dnes raduješ z vlastní zkázy?
4 Hle, dva z nich přišli k městu Šekem beze strachu a hrůzy a pobili všechny obyvatele města, takže se jim nikdo nepostavil. Jak se s nimi všemi budeš moci utkat?
5 Jistě víš, že jejich Bůh je nesmírně miluje a že pro ně učinil mocné činy, jaké se nestaly od pradávna, a mezi všemi bohy národů není nikdo, kdo by mohl učinit takové mocné činy, jako je on.
6 Jistě vysvobodil jejich otce Abrahama Hebrejce z ruky Nimroda a z ruky všeho jeho lidu, který se ho mnohokrát snažil zabít.
7 Vysvobodil ho také z ohně, do kterého ho uvrhl král Nimrod, a jeho Bůh ho z něho vysvobodil.
8 A kdo jiný by mohl udělat něco podobného? Vždyť to byl Abraham, kdo zabil pět elamských králů, když se dotkli syna jeho bratra, který v oněch dnech bydlel v Sodomě.
9 Vzali svého věrného služebníka a několik jeho mužů a pronásledovali elamské krále jediné noci, zabili je a vrátili synovi jeho bratra všechen jeho majetek, který mu vzali.
10 A jistě víš, že Bůh těchto Hebrejců má z nich velkou radost a oni mají také radost z něj, neboť vědí, že je vysvobodil od všech jejich nepřátel.
11 A hle, z lásky ke svému Bohu vzal Abraham svého jediného a drahocenného syna a zamýšlel ho přivést jako zápalnou oběť svému Bohu. A kdyby mu v tom Bůh nezabránil, učinil by to z lásky ke svému Bohu.
12 A Bůh viděl všechna jeho díla a přísahal mu a slíbil mu, že vysvobodí jeho syny a všechno jeho potomstvo z každého soužení, které je postihne, protože učinil tuto věc a skrze svou lásku k Bohu potlačil svůj soucit se svým dítětem.
13 Neslyšel jsi snad, co jejich Bůh udělal faraonovi, králi egyptskému, a Abimelechovi, králi gerarskému? Vzal si Abrahamovu ženu. Abraham o ní řekl: „Je to má sestra.“ Aby ho kvůli ní nezabili a nepomysleli si ji vzít za ženu? Bůh jim i jejich lidu udělal všechno, o čem jsi slyšel.
14 A hle, sami jsme na vlastní oči viděli, jak k němu přišel Ezau, bratr Jákobův, se čtyřmi sty muži, aby ho zabil, neboť si vzpomněl, že mu vzal otcovo požehnání.
15 Vydal se mu vstříc, když se vracel ze Sýrie, aby zabil matku s dětmi. Kdo ho však vysvobodil z jeho rukou, ne-li jeho Bůh, v kterého doufal? Vysvobodil ho z rukou jeho bratra i z rukou jeho nepřátel a jistě je znovu ochrání.
16 Kdo by nevěděl, že to byl jejich Bůh, kdo jim dal sílu, aby způsobili městu Šekemu zlo, o kterém jste slyšeli?
17 Mohli by tedy dva muži vlastní silou zničit tak velké město, jako je Šekem, nebýt jejich Boha, v kterého doufali? Řekl a učinil jim to všechno, aby povraždil obyvatele města v jejich městě.
18 A dokážeš tedy zvítězit nad těmi, kteří se společně vytáhli z tvého města, aby bojovali se všemi nimi, i kdyby ti na pomoc přišlo tisíckrát tolik?
19 Jistě víš a chápeš, že jsi nepřišel bojovat s nimi, ale přišel jsi bojovat s jejich Bohem, který si je vyvolil, a proto jste dnes všichni přišli, abyste byli zničeni.
20 Nyní se tedy zdržte tohoto zla, které se snažíte na sebe uvalit, a bude pro vás lépe, když s nimi nebudete bojovat, i když jich je málo, protože jejich Bůh je s nimi.
21 Když emorejští králové slyšeli všechna slova svých rádců, naplnila se jim srdce hrůzou, báli se Jákobových synů a nechtěli proti nim bojovat.
22 Naklonili uši k slovům svých rádců a naslouchali všem jejich slovům. Slova rádců se králům velmi líbila a oni tak činili.
23 Králové se odvrátili a zdrželi se synů Jákobových, neboť se neodvážili přiblížit se k nim, aby s nimi válčili, neboť se jich velmi báli a jejich srdce se v nich roztálo strachem z nich.
24 Neboť to se jim stalo od Hospodina, neboť vyslyšel modlitby svých služebníků Izáka a Jákoba, neboť v něj důvěřovali. Všichni tito králové se toho dne vrátili se svými tábory, každý do svého města, a v té době nebojovali s Jákobovými syny.
25 Jákobovi synové se toho dne postavili až do večera naproti hoře Sichon. Když Jákobovi synové viděli, že tito králové nepřišli bojovat proti nim, vrátili se domů.

KAPITOLA 36

1 V oné době se Hospodin ukázal Jákobovi a řekl: „Vstaň, jdi do Bét-elu, zůstaň tam a postav tam oltář Hospodinu, který se ti ukázal a vysvobodil tebe i tvé syny z soužení.“
2 Jákob tedy vstal se svými syny a se vším, co k němu patřilo, a šli a přišli do Bét-elu podle Hospodinova slova.

3 Jákobovi bylo devadesát devět let, když se vydal do Bét-elu. Jákob, jeho synové a všechen lid, který s ním byl, zůstali v Bét-elu v Luzu. Tam postavil oltář Hospodinu, který se mu ukázal. Jákob a jeho synové zůstali v Bét-elu šest měsíců.
4 V té době zemřela Debora, dcera Úsova, chůva Rebeky, která byla s Jákobem. Jákob ji pohřbil pod Bét-elem pod dubem, který tam byl.
5 V té době zemřela v Hebronu, což je Kireat-arba, i Rebeka, dcera Betuelova, matka Jákobova. Pohřbili ji v jeskyni Makpela, kterou Abraham koupil od Chetejců.
6 Rebekin život byl sto třicet tři let. Když zemřela, Jákob uslyšel, že jeho matka Rebeka zemřela, hořce nad matkou plakal a složil pro ni i pro její chůvu Deboru velký truchlení pod dubem. To místo pojmenoval Alon-bachut.
7 V oněch dnech zemřel Syřan Lában, neboť ho Bůh potrestal, protože přestoupil smlouvu, která byla mezi ním a Jákobem.
8 Jákobovi bylo sto let, když se mu ukázal Hospodin, požehnal mu a dal mu jméno Izrael. V oněch dnech počala Jákobova žena Ráchel.
9 V tu dobu se Jákob a všichni jeho příslušníci vydali z Bét-elu do Hebronu, domu svého otce.
10 A když byli na cestě a zbývala jim ještě jen kousek cesty do Efraty, porodila Ráchel syna, ale těžce rodila a zemřela.
11 Jákob ji pohřbil na cestě do Efraty, což je Betlém, a nad jejím hrobem vztyčil památník, který je tam až dodnes. Ráchel žila čtyřicet pět let a zemřela.
12 A Jákob dal jméno svému synovi, kterého mu porodila Ráchel, Benjamín, neboť se mu narodil v zemi po pravici.
13 Po smrti Ráchel postavil Jákob stan ve stanu její otrokyně Bilhy.
14 Ruben kvůli tomu žárlil na svou matku Leu a rozzlobil se. Rozzlobil se, šel a vešel do stanu Bilhy a odtud přenesl lůžko svého otce.
15 V té době byl synům Rubenovým odebrán podíl prvorozenství spolu s královským a kněžským úřadem, protože znesvětil lože svého otce. Prvorozenství bylo dáno Josefovi, královský úřad Judovi a kněžství Lévimu, protože Ruben znesvětil lože svého otce.
16 Toto je Jákobův rodokmen, který se mu narodil v Padan-aramu. Synů Jákobových bylo dvanáct.
17 Synové Lei byli prvorozený Ruben, pak Simeon, Levi, Juda, Isachar, Zabulon a jejich sestra Dina; a synové Ráchel byli Josef a Benjamín.
18 Synové Zilpy, Leiny služebnice, byli Gád a Ašer, a synové Bilhy, Rácheliny služebnice, byli Dan a Neftalí. To jsou synové Jákobovi, kteří se mu narodili v Padan-aramu.
19 Jákob se svými syny a vším, co k němu patřilo, se vydal na cestu a přišel do Mamre, což je Kireat-arba, která je v Hebronu. Tam Abraham a Izák pobývali jako hosté. Jákob se svými syny a vším, co k němu patřilo, bydlel u svého otce v Hebronu.
20 Jeho bratr Ezau a jeho synové i všichni jeho příslušníci odešli do země Seir a usadili se tam. Měli v zemi Seir majetek. Ezauovi synové se v zemi Seir velmi rozmnožili a plodili.
21 Toto je Ezaův rodokmen, který se mu narodil v zemi Kanaán. Synů Ezauových bylo pět.
22 Ada porodila Ezauovi jeho prvorozeného Elifaza, a porodila mu také Reúela, a Achlíbama mu porodila Jeúše, Jaalama a Koracha.
23 Toto jsou Ezauovi synové, kteří se mu narodili v zemi Kanaán. Synové Ezauova syna Elifaza byli Téman, Omar, Sefo, Gatam, Kenaz a Amalek. Synové Reuela byli Nachat, Zerach, Šama a Miza.
24 Synové Jeušovi byli Timna, Alva a Jetet; synové Jalamovi byli Ala, Pinor a Kenaz.
25 Synové Korachovi byli Teman, Mibzar, Magdiel a Eram; to jsou čeledi synů Ezauových podle jejich knížectví v zemi Seir.
26 Toto jsou jména synů Seira Chorejského, obyvatel země Seir: Lotan, Šobal, Cibeon, Ana, Dišan, Eser a Dišon, sedm synů.
27 Lotanovi pak byli Hori, Héman a jejich sestra Timna, to jest Timna, která přišla k Jákobovi a jeho synům, ale oni ji nechtěli poslouchat. Šla a stala se konkubínou Elifaza, syna Ezauova, a porodila mu Amáleka.
28 Synové Šobalovi byli Alvan, Manachat, Ebal, Šefo a Onam. Synové Cibeonovi byli Aja a Ana. To byl ten Ana, který nalezl Jemíje na poušti, když pásl osly svého otce Cibeona.
29 A zatímco pásl osly svého otce, vodil je v různou dobu na pouš', aby je nakrmil.
30 Jednoho dne je přivedl na jednu z pouští na mořském břehu, naproti poušti lidu. Zatímco je pásl, hle, přihnala se z druhé strany moře velmi silná bouře a udeřila na osly, kteří se tam pásli, a všichni se zastavili.
31 A potom vyšlo z pouště na druhé straně moře asi sto dvacet velkých a hrozných zvířat a všechna přišla k místu, kde byli osli, a usadila se tam.
32 A tato zvířata, od středu dolů, měla tvar dětí lidských a od středu nahoru měla některá podobu medvědů a některá podobu hradů, s ocasy za sebou z ramen sahajícími až k zemi, jako ocasy ducheephatů, a tato zvířata přišla a nasedla a jela na tyto osly a odvedla je pryč, a oni odešli až do dnešního dne.
33 Jedno z těch zvířat se k Anovi přiblížilo, udeřilo ho ocasem a uprchlo z toho místa.
34 Když uviděl toto dílo, velmi se bál o svůj život, uprchl a unikl do města.
35 Vyprávěl svým synům a bratrům všechno, co se mu stalo. Mnoho mužů se vydalo hledat oslice, ale nenašlo je. Ana a jeho bratři už od toho dne na to místo nešli, protože se velmi báli o život.
36 Synové Any, syna Seirova, byli Dišon a jeho sestra Achlíbama. Synové Dišonovi byli Chemdan, Ešban, Jitran a Keran. Synové Eserovi byli Bilhan, Zaavan a Akan. Synové Dišonovi byli Úc a Aran.
37 To jsou čeledi synů Seíra Chorejského podle jejich knížectví v zemi Seír.
38 Ezau a jeho děti bydleli v zemi Seíru Horejského, obyvatele té země, a měli v ní majetek, plodili se a velmi se rozmnožili. Jákob a jeho děti a všichni, kdo k nim patřili, bydleli se svým otcem Izákem v zemi Kanaán, jak Hospodin přikázal Abrahamovi, jejich otci.

KAPITOLA 37

1 Ve stém pátém roce Jákobova života, to jest v devátém roce, kdy Jákob bydlel se svými dětmi v zemi Kanaán, přišel z Padan-aramu.
2 V oněch dnech Jákob se svými syny odcestoval z Hebronu. Odešli a vrátili se do města Šekemu se všemi svými příslušníky a usadili se tam. Jákobovi synové totiž získali v Šekemu dobré a úrodné pastviny pro svůj dobytek. Město Šekem bylo tehdy znovu vybudováno a bylo v něm asi tři sta mužů a žen.
3 Jákob se svými dětmi a všemi, co k němu patřili, bydlel na té části pole, kterou Jákob koupil od Chamora, otce Šekemova, když se vrátil z Padan-aramu, dříve než město dobyli Simeon a Levi.
4 Všichni kananejští a emorejští králové, kteří obklopovali město Šekem, uslyšeli, že se Jákobovi synové vrátili do Šekemu a usadili se tam.
5 Řekli si: „Mají se synové hebrejského Jákoba znovu vrátit do města a usadit se v něm, když už jeho obyvatele pobili a vyhnali? Máme se nyní vrátit a vyhnat i ty, kdo bydlí ve městě, nebo je pobít?“
6 Všichni kanaánští králové se opět shromáždili a sešli se, aby bojovali s Jákobem a jeho syny.
7 Také Jašub, král Tapnachu, poslal vzkaz všem svým sousedním králům, Elanovi, králi Gaašu, Jichurimu, králi Šíla, Paratonovi, králi Chazaru, Susimu, králi Sartonu, Labanovi, králi Betchoranu, a Šabirovi, králi Otnai, řka:
8 Přijďte ke mně a pomozte mi. Pobijme hebrejského Jákoba a jeho syny i všechny, kdo mu patří. Zase přišli do Šekemu, aby ho ovládli a povraždili jeho obyvatele jako předtím.
9 Všichni tito králové se shromáždili a přišli se všemi svými tábory, lid velmi početný jako písek na mořském břehu, a všichni stáli naproti Tapnachu.
10 Vytáhl proti nim Jašub, král Tapnaku, s celým svým vojskem a utábořil se s nimi naproti Tapnaku za městem. Všechny tyto krále rozdělili na sedm oddílů, sedm táborů proti synům Jákobovým.
11 Poslali tedy Jákobovi a jeho synovi vzkaz: „Vyjděte k nám všichni, abychom se spolu setkali na rovině a pomstili se za šekemské muže, které jste v jejich městě povraždili. Vrátíte se do města Šekemu a budete v něm bydlet a jeho obyvatele budete povraždit jako předtím.“
12 Synové Jákobovi to uslyšeli a jejich hněv se nesmírně roznítil na slova kanaánských králů. Deset synů Jákobových se pospíšilo a vstalo, každý z nich se opásal svou válečnou zbraní; bylo s nimi i sto dva jejich služebníků, vyzbrojených do bojového šiku.
13 Všichni tito muži, synové Jákobovi, se svými služebníky šli proti těmto králům a jejich otec Jákob byl s nimi. Všichni stáli na hromadě šekemských valů.
14 Jákob se modlil k Hospodinu za své syny, vztáhl ruce k Hospodinu a řekl: „Bože, ty jsi všemohoucí Bůh, ty jsi náš otec, ty jsi nás stvořil a my jsme dílem tvých rukou. Prosím, vysvoboď mé syny skrze své milosrdenství z rukou jejich nepřátel, kteří dnes přicházejí, aby s nimi bojovali, a vysvoboď je z jejich rukou. V tvé ruce je moc a síla, abys zachránil málo z mnoha.“
15 A dej mým synům, svým služebníkům, sílu srdce a moc, aby bojovali s jejich nepřáteli, aby je pokořili a nechali jejich nepřátele padnout před nimi, a nedovol, aby moji synové a jejich služebníci zemřeli rukou kanaánských synů.
16 Jestliže se ti však líbí, abys vzal život mým synům a jejich služebníkům, ujmi je ve svém velkém milosrdenství skrze ruce svých služebníků, aby dnes nezahynuli rukou amorejských králů.
17 Když Jákob přestal modlit se k Hospodinu, země se zatřásla a slunce se zatmělo. Všichni tito králové se zděsili a zmocnil se jich veliký strach.
18 A Hospodin vyslyšel Jákobovu modlitbu a Hospodin naplnil srdce všech králů a jejich vojsk hrůzou a úžasem Jákobových synů.
19 Hospodin jim totiž způsobil, že slyšeli zvuk vozů a zvuk silných koní od synů Jákobových a hlas velkého vojska, které je doprovázelo.
20 A tito králové byli zděšeni velkým strachem ze synů Jákobových, a zatímco stáli ve svých táborech, aj, synové Jákobovi k nim přistoupili se sto dvanácti muži s velikým a ohromným křikem.
21 Když králové viděli, jak se k nim Jákobovi synové blíží, zmocnila se je ještě větší panika a chtěli se před Jákobovými syny jako zpočátku stáhnout a nebojovat s nimi.
22 Ale neustoupili, říkajíc: „Byla by to pro nás ostuda, kdybychom před Hebrejci dvakrát takto ustoupili.“
23 Synové Jákobovi se přiblížili a vytáhli proti všem těmto králům a jejich vojskům. Viděli, a hle, byl to velmi mocný lid, početný jako mořský písek.
24 Jákobovi synové volali k Hospodinu: „Pomoz nám, Hospodine, pomoz nám a vyslyš nás, neboť v tebe doufáme, a nedovol, abychom zemřeli rukou těchto neobřezanců, kteří dnes proti nám přitáhli.“
25 Jákobovi synové se opásali válečnými zbraněmi, vzali do rukou každý svůj štít a oštěp a přiblížili se k boji.
26 Juda, syn Jákobův, běžel napřed před svými bratry a s ním deset služebníků a šel proti těm králům.
27 Také Jašub, král Tapnachu, vytáhl se svým vojskem napřed před Judou. Juda spatřil Jašubovo a jeho vojsko, jak se k němu blíží. Juda se rozhněval, vzplanul v něm hněv a přiblížil se k bitvě, v níž Juda nasadil život.
28 Jašub a celé jeho vojsko postupovali proti Judovi. Jezdil na velmi silném a mocném koni. Jašub byl velmi statečný muž, od hlavy až k patě pokrytý železem a mědí.
29 A zatímco byl na koni, střílel šípy oběma rukama zepředu i zezadu, jak to bylo jeho zvykem ve všech bitvách, a nikdy neminul místo, kam své šípy mířil.
30 Když Jašub přitáhl bojovat s Judou a vystřelil na něj mnoho šípů, Hospodin spoutal Jašubovu ruku a všechny šípy, které vystřelil, se odrazily do jeho vlastních mužů.
31 A přesto Jašub stále postupoval k Judovi, aby ho vyzval šípy, ale vzdálenost mezi nimi byla asi třicet loktů. Když Juda viděl Jašub, jak proti němu střelí šípy, rozběhl se k němu s rozhořčenou silou.
32 Juda tedy zvedl ze země veliký kámen, vážící šedesát šekelů. Rozběhl se k Jašubovi a udeřil ho tím kamenem do štítu. Jašub byl ránou omráčen a spadl s koně na zem.
33 Štít se Jašubovi z ruky vylomil a silou úderu se rozletěl asi na patnáct loktů a padl před druhým táborem.
34 Králové, kteří přišli s Jašubem, z dálky spatřili sílu Judy, syna Jákobova, a co Jašubovi udělal, a velmi se Judy báli.
35 Když viděli jeho zmatek, shromáždili se blízko Jašubova tábora. Juda vytasil meč a pobil z Jašubova tábora čtyřicet dva mužů. Celý Jašubův tábor utekl před

Judou a nikdo se mu nepostavil. Opustili Jašub a utekli před ním. Jašub však stále ležel na zemi.
36 Když Jašub viděl, že všichni muži z jeho tábora před ním uprchli, s hrůzou se proti Judovi postavil na nohy.
37 Jašub se utkal s Judou, štít proti štítu, a všichni Jašubovi muži uprchli, protože se Judy velmi báli.
38 Jašub vzal do ruky kopí, aby udeřil Judu do hlavy, ale Juda rychle přiložil štít k hlavě proti Jašubovu kopí, takže Judův štít zasáhl úder Jašubova kopí a štít se také roztříštil.
39 Když Juda viděl, že se mu roztříštil štít, rychle tasil meč a udeřil Jašúba do kotníků. Usekl mu nohy. Jašúb padl na zem a kopí mu vypadlo z ruky.
40 Juda spěšně popadl Jašubovo kopí, usekl mu jím hlavu a hodil mu ji k nohám.
41 Když Jákobovi synové viděli, co Juda udělal Jašubovi, všichni se vrhli do řad ostatních králů a Jákobovi synové bojovali s Jašubovým vojskem a s vojsky všech králů, kteří tam byli.
42 Jákobovi synové způsobili, že padlo patnáct tisíc mužů z nich, a bili je, jako by bili tykve, a ostatní utekli, aby si zachránili život.
43 Juda však stále stál u Jašubova těla a svlékl Jašubova krunýře.
44 Juda také odložil železo a měď, které bylo na Jašubovi, a hle, devět mužů z velitelů Jašubových přitáhlo, aby bojovali proti Judovi.
45 Juda tedy rychle zvedl ze země kámen a udeřil jím jednoho z nich do hlavy. Roztříštila se mu lebka a tělo spadlo z koně na zem.
46 Osm zbývajících velitelů, když viděli sílu Judy, se velmi báli a utekli. Juda je s deseti muži pronásledoval, dostihli je a pobili.
47 A synové Jákobovi stále bili vojska králů a mnoho z nich pobili, ale tito králové směle drželi svůj postoj se svými veliteli a neustupovali ze svých míst a křičeli proti těm ze svých vojsk, která uprchla před syny Jákobovými, ale nikdo je neposlouchal, neboť se báli o své životy, aby nezemřeli.
48 Všichni Jákobovi synové se poté, co porazili královská vojska, vrátili a přišli před Judu. Juda stále vraždil osm Jašubových velitelů a svlékal jim roucha.
49 Levi viděl Elona, krále Gaaše, jak k němu přichází se svými čtrnácti veliteli, aby ho zabil, ale Levi to nevěděl jistě.
50 Elón se svými veliteli se přiblížil. Levi se ohlédl a viděl, že se mu vzadu dává boj. Levi běžel s dvanácti svými služebníky a ti šli a zabili Elóna i jeho velitele ostřím meče.

KAPITOLA 38

1 I přitáhl Ichuri, král Šíla, aby Elonovi pomohl. Přiblížil se k Jákobovi. Jákob natáhl luk, který měl v ruce, a šípem zasáhl Ichuriho, který zemřel.
2 Když zemřel Jichuri, král Šilo, uprchli čtyři zbývající králové ze svého místa s ostatními veliteli a snažili se ustoupit se slovy: „Nemáme s Hebrejci žádnou sílu poté, co zabili tři krále a jejich velitele, kteří byli mocnější než my.“
3 Když synové Jákobovi viděli, že zbývající králové odešli ze svého místa, pronásledovali je. Také Jákob se vrátil z hromady Šekemu, z místa, kde stál, a šli za králi a přiblížili se k nim se svými služebníky.
4 Když králové a velitelé s ostatními svými vojsky viděli, že se k nim blíží Jákobovi synové, zděsili se o život a utíkali, dokud nedorazili k městu Chazar.
5 Jákobovi synové je pronásledovali až k bráně města Chazar a způsobili králům a jejich vojskům velkou porážku, asi čtyři tisíce mužů. Zatímco oni bili královské vojsko, Jákob se svým lukem soustředil na bití králů a všechny je pobil.
6 Parathona, krále Chazaru, zabil v bráně města Chazaru. Potom zabil Susího, krále Sartonu, Labana, krále Betchorinu, a Šabíra, krále Machnaymy. Všechny je pobil šípy, každému jeden šíp, a zemřeli.
7 Když synové Jákobovi viděli, že všichni králové jsou mrtví a že jsou rozdrceni a ustupují, pokračovali v bitvě s královskými vojsky naproti Chazarově bráně a pobili asi čtyři sta jejich mužů.
8 V té bitvě padli tři muži z Jákobových služebníků. Když Juda viděl, že tři z jeho služebníků zemřeli, velmi ho to zarmoutilo a rozhořel se v něm proti Amorejcům.
9 Všichni muži, kteří zbyli z královských vojsk, se velmi báli o život, utíkali a prorazili bránu hradeb města Chazar a všichni vstoupili do města, aby se zachránili.
10 Ukryli se uprostřed města Chazar, neboť město Chazar bylo velmi velké a rozlehlé. Když všechna tato vojska vtrhla do města, synové Jákobovi je za ním rozběhli až do města.
11 Z města vyšli čtyři silní muži, zkušení v boji, a postavili se proti vchodu do města s tasenými meči a oštěpy v rukou. Postavili se naproti synům Jákobovým a nedovolili jim vejít do města.
12 Neftalí pak běžel, vběhl mezi ně a mečem zabil dva z nich a jednou ranou jim usekl hlavy.
13 Otočil se k těm dvěma a hle, uprchli. Pronásledoval je, dostihl je, zbil je a zabil.
14 Synové Jákobovi přišli do města a viděli, že k městu vede další zeď. Hledali bránu té hradby, ale nenašli ji. Juda vyskočil na vrchol hradby a Simeon a Levi ho následovali a všichni tři sestoupili z hradby do města.
15 Simeon a Levi povraždili všechny muže, kteří utíkali do města, aby se zachránili, a také obyvatele města s jejich ženami a malými dětmi, povraždili ostřím meče, a křik města stoupal k nebi.
16 Dan a Neftalí vyskočili na hradby, aby se podívali, proč se ten nářek stává. Jákobovi synové totiž měli obavy o své bratry a slyšeli obyvatele města, jak s pláčem a prosbami mluví: „Vezměte si všechno, co máme ve městě, a odejděte, jen nás nezabíjejte.“
17 Když Juda, Simeon a Levi přestali bičovat obyvatele města, vystoupili na hradby a zavolali na Dana a Neftalího, kteří byli na hradbách, a na ostatní své bratry. Simeon a Levi jim oznámili vstup do města. Všichni Jákobovi synové přišli, aby si vzali kořist.
18 Jákobovi synové pobrali kořist z města Chazaru, brav a skot i majetek, vzali vše, co se dalo ukořistit, a toho dne odešli z města.
19 A následujícího dne šli synové Jákobovi do Sartonu, neboť slyšeli, že se muži ze Sartonu, kteří zůstali ve městě, shromažďují, aby s nimi bojovali za to, že zabili jejich krále, a Sarton byl velmi vysoké a opevněné město a měl kolem sebe hluboký val.

20 Sloup hradeb byl asi padesát loket dlouhý a čtyřicet loket široký. Kvůli hradbám nebylo kudy do města vstoupit. Jákobovi synové viděli městské hradby a hledali v nich vchod, ale nenašli ho.
21 Vchod do města byl totiž vzadu a každý, kdo chtěl vejít do města, přicházel tou cestou, obešel celé město a potom do města vstoupil.
22 Když synové Jákobovi viděli, že nemohou najít cestu do města, velmi se rozhněvali. Obyvatelé města, když viděli, že k nim synové Jákobovi přicházejí, se jich velmi báli, neboť slyšeli o jejich síle a o tom, co udělali Chazarovi.
23 A obyvatelé města Sartonu nemohli vyjít proti synům Jákobovým poté, co se shromáždili ve městě, aby proti nim bojovali, aby se tak nedostali do města. Když však viděli, že se k nim blíží, velmi se jich báli, neboť slyšeli o jejich síle a o tom, co udělali Chazarovi.
24 Obyvatelé Sartonu tedy rychle odstranili most na městské cestě z jeho místa, ještě než přišli synové Jákobovi, a přinesli ho do města.
25 Jákobovi synové přišli a hledali cestu do města, ale nemohli ji najít. Obyvatelé města vystoupili na vrchol hradeb a viděli, jak Jákobovi synové hledají vchod do města.
26 Obyvatelé města z vrcholu hradeb potupovali syny Jákobovy a proklínali je. Synové Jákobovi slyšeli to potupování a velmi se rozzlobili a vzplanul v nich hněv.
27 Jákobovi synové se na ně rozzlobili, všichni vstali a s veškerou silou přeskočili val a svou silou překonali čtyřicet loktů šířky valu.
28 Když přešli val, zastavili se pod městskými hradbami a shledali, že všechny městské brány jsou uzavřeny železnými vraty.
29 Jákobovi synové se přiblížili, aby vyrazili dveře městských bran, ale obyvatelé jim to nedovolili, neboť z vrcholu hradeb na ně házeli kameny a šípy.
30 Lidu, který byl na hradbách, bylo asi čtyři sta mužů. Když synové Jákobovi viděli, že jim muži města nedovolí otevřít brány města, vyskočili a vystoupili na vrchol hradeb. Juda pak vystoupil nejprve na východní stranu města.
31 Gád a Ašer šli za ním k západnímu rohu města, Simeon a Levi k severnímu a Dan a Ruben k jižnímu rohu.
32 Muži, kteří byli na vrcholu hradeb, obyvatelé města, když viděli, že k nim vystupují synové Jákobovi, utekli všichni z hradeb, sestoupili do města a ukryli se uprostřed města.
33 Isachar a Neftalí, kteří zůstali pod hradbou, přistoupili, prorazili městské brány a zapálili v městských branách oheň, takže se železo roztavilo. Všichni Jákobovi synové vešli do města se všemi svými muži a bojovali s obyvateli města Sartonu. Bili je ostřím meče a nikdo se před nimi neobstál.
34 Z města uprchlo asi dvě stě mužů a všichni se ukryli v jisté městské věži. Juda je pronásledoval až k věži a zbořil ji. Věž se zřítila na muže a všichni zemřeli.
35 Synové Jákobovi vyšli cestou na střechu té věže a uzřeli, že v dálce ve městě stojí jiná pevná a vysoká věž, jejíž vrchol sahá až k nebi. Synové Jákobovi pospíšili, sestoupili a šli se všemi svými muži k té věži a našli ji plnou asi tří set mužů, žen a dětí.
36 Jákobovi synové zasadili těm mužům ve věži velkou ránu a ti před nimi utekli a utekli.
37 Simeon a Levi je pronásledovali. Z místa, kde se ukryli, k nim vyšlo dvanáct silných a statečných mužů.
38 A těch dvanáct mužů svedlo tuhý boj proti Simeonovi a Levimu, ale Simeon a Levi je nemohli přemoci. Tito stateční muži rozbili štíty Simeonovi a Levimu a jeden z nich udeřil Leviho do hlavy mečem, když si Levi rychle přiložil ruku k hlavě, neboť se meče bál. Meč zasáhl Leviho ruku a Leviho ruka byla useknuta jen málo.
39 Levi popadl meč toho statečného muže do ruky, násilím mu ho vytrhl a udeřil jím toho silného muže do hlavy, až mu usekl hlavu.
40 Jedenáct mužů se přiblížilo, aby bojovali s Levim, neboť viděli, že jeden z nich byl zabit. Jákobovi synové bojovali, ale Jákobovi synové je nemohli přemoci, protože ti muži byli velmi silní.
41 Když synové Jákobovi viděli, že je nemohou přemoci, vydali Simeon hlasitý a hrozný křik. Jedenáct silných mužů ohromilo hlasem Simeonova křiku.
42 Juda z dálky poznal hlas Simeonova křiku. Neftalí a Juda se svými štíty běželi k Simeonovi a Levimu a nalezli je, jak bojují s těmi silnými muži a nedokážou je přemoci, protože jejich štíty byly rozbité.
43 Neftalí viděl, že štíty Šimeonovy a Leviho byly rozbity, a tak vzal od svých služebníků dva štíty a přinesl je Šimeonovi a Levimu.
44 Simeon, Levi a Juda toho dne bojovali všichni tři proti jedenácti bohatýrům až do západu slunce, ale nemohli je přemoci.
45 A bylo to oznámeno Jákobovi a on se velmi zarmoutil a modlil se k Hospodinu. A on i jeho syn Neftalí šli proti těmto silným mužům.
46 Jákob se přiblížil, napjal luk a přiblížil se k těm silným mužům. Zabil tři z nich lukem. Zbývajících osm se obrátilo zpět. A hle, válka se proti nim strhla zepředu i zezadu. Velmi se báli o život a nemohli obstát před Jákobovými syny a utekli před nimi.
47 A když utíkali, potkali Dana a Ašera, kteří se k nim blížili. Náhle se na ně vrhli, bojovali s nimi a dva z nich zabili. Juda a jeho bratři je pronásledovali, zbytek z nich pobili a povraždili.
48 Všichni Jákobovi synové se vrátili a procházeli se po městě, hledajíce nějaké muže. V jedné městské jeskyni našli asi dvacet mladých mužů. Gád a Ašer je všechny pobili. Dan a Neftalí pak narazili na zbytek mužů, kteří utekli a unikli z druhé věže, a všechny je pobili.
49 Jákobovi synové pobili všechny obyvatele města Sartonu, ženy a malé děti však nechali ve městě a nepobili je.
50 A všichni obyvatelé města Sartonu byli mocní muži, jeden z nich pronásledoval tisíc a dva z nich neutekli před deseti tisíci ostatních mužů.
51 Jákobovi synové pobili všechny obyvatele města Sartonu ostřím meče, takže se jim nikdo nepostavil, a ženy nechali ve městě.
52 Synové Jákobovi vzali všechnu kořist města a uchvátili, co chtěli, a vzali z města brav, skot a majetek. Synové Jákobovi naložili Sartonu a jeho obyvatelům, jako naložili Chazaru a jeho obyvatelům, a obrátili se a odešli.

KAPITOLA 39

1 Když Jákobovi synové odešli z města Sartonu, ušli asi dvě stě loktů, když potkali obyvatele Tapnachu, kteří šli proti nim. Vyšli totiž bojovat s nimi, protože porazili krále Tapnachu a všechny jeho muže.
2 Všichni, kdo zbyli v městě Tapnach, tedy vytáhli bojovat proti Jákobovým synům a mysleli si, že jim vzít zpět kořist a lup, které ukořistili Chasarovi a Sartonovi.
3 Zbytek mužů z Tapnachu bojoval na tom místě s Jákobovými syny a Jákobovi synové je porazili. Utekli před nimi a pronásledovali je až do města Arbelánu. Všichni padli před Jákobovými syny.
4 Jákobovi synové se vrátili a přišli do Tapnachu, aby vzali kořist z Tapnachu. Když přišli do Tapnachu, uslyšeli, že obyvatelé Arbelanu vyšli proti nim, aby zachránili kořist svých bratří. Jákobovi synové proto nechali v Tapnachu deset mužů, aby město vyplenili, a sami vyšli proti obyvatelům Arbelanu.
5 Muži z Arbelanu vyšli se svými ženami, aby bojovali s Jákobovými syny, neboť jejich ženy byly zkušené v boji, a vytáhli, asi čtyři sta mužů a žen.
6 Všichni Jákobovi synové se dali do křiku a všichni se s mohutným a hrůzostrašným řevem rozběhli k obyvatelům Arbelanu.
7 Obyvatelé Arbelánu slyšeli křik synů Jákobových a jejich řev jako řev lvů a burácení moře a jeho vln.
8 Strach a hrůza se jich zmocnila srdce kvůli Jákobovým synům a strašlivě se jich báli. Ustoupili a utekli před nimi do města. Jákobovi synové je pronásledovali až k městské bráně a ve městě je přepadli.
9 Synové Jákobovi s nimi bojovali ve městě a všechny jejich ženy střílely z praku na syny Jákobovy. Boj mezi nimi byl po celý ten den až do večera velmi krutý.
10 Jákobovi synové je nemohli přemoci a v té bitvě téměř zahynuli. Jákobovi synové volali k Hospodinu a k večeru velmi nabrali sílu. Jákobovi synové pobili všechny obyvatele Arbelanu ostřím meče, muže, ženy i děti.
11 A také zbytek lidu, který uprchl ze Sartonu, synové Jákobovi pobili v Arbelanu, a synové Jákobovi učinili Arbelanu a Tapnachu, jako učinili Chazarovi a Sartonu, a když ženy viděly, že všichni muži jsou mrtví, vyšplhaly na střechy města a bile syny Jákobovy sprškou kamení jako deštěm.
12 Jákobovi synové pospíšili a vešli do města, popadli všechny ženy a pobili je ostřím meče. Jákobovi synové také pobrali všechnu kořist a lup, bravy, skot i dobytek.
13 Jákobovi synové naložili s Machnaimou, jako naložili s Tapnachem, Chasarem a Šílem, a obrátili se odtud a odešli.
14 Pátého dne uslyšeli Jákobovi synové, že se proti nim shromáždili Gaašové k bitvě, protože zabili jejich krále a velitele. V městě Gaaš bylo totiž čtrnáct velitelů a Jákobovi synové je všechny v první bitvě pobili.
15 Synové Jákobovi se toho dne opásali válečnými zbraněmi a vytáhli do boje proti obyvatelům Gaaše. V Gaaši byl silný a mocný lid z kmene Amorejců. Gaaš byl nejsilnějším a nejlépe opevněným městem ze všech měst Amorejců a měl tři hradby.
16 Synové Jákobovi přišli do Gaaše a našli brány města zavřené, na vrcholu vnější hradby stálo asi pět set mužů a lid početný jako písek na mořském břehu číhal na syny Jákobovy zvenčí města, za ním.
17 Jákobovi synové se přiblížili, aby otevřeli brány města. Když se přiblížili, hle, ti, kteří byli v záloze za městem, vyšli ze svých míst a obklíčili Jákobovy syny.
18 Synové Jákobovi byli sevřeni mezi Gaašovci a bitva se odehrávala jak zepředu, tak zezadu. Všichni muži, kteří byli na hradbách, na ně házeli šípy a kameny.
19 Juda viděl, že muži z Gaaše jsou pro ně příliš těžcí, a tak se spustil pronikavý a hrozný křik. Všichni muži z Gaaše se zděsili Judova křiku. Muži padali z hradeb při jeho mocném křiku. Všichni, kdo byli zvenčí i uvnitř města, se velmi báli o život.
20 Jákobovi synové se stále blížili, aby vyrazili brány města, když na ně muži z Gaaše házeli kameny a šípy z vrcholu hradeb a zahnali je na útěk z brány.
21 Jákobovi synové se pak vrátili zvenčí města proti mužům z Gaaše, kteří s nimi byli, a strašlivě je zbili, jako by se bily tykve. Nemohli se Jákobovým synům postavit, neboť se jich zmocnil strach a hrůza před Judovým křikem.
22 Jákobovi synové pobili všechny muže, kteří byli venku za městem. Jákobovi synové se však stále blížili, aby vnikli do města a bojovali pod městskými hradbami, ale nemohli, protože všichni obyvatelé Gaaše, kteří zůstali ve městě, obklíčili hradby Gaaše ze všech stran, takže Jákobovi synové se nemohli přiblížit k městu, aby s nimi bojovali.
23 Synové Jákobovi se přiblížili k jednomu rohu, aby bojovali pod zdí. Obyvatelé Gaaše na ně vrhali šípy a kameny jako liják a oni utekli zpod hradeb.
24 Gaašští muži, kteří byli na hradbách, viděli, že je Jákobovi synové nemohou zpod hradeb přemoci, a proto Jákobovým synům vyčítali:
25 Co se s tebou děje v bitvě, že nemůžeš zvítězit? Cožpak můžeš s mocným městem Gaaš a jeho obyvateli naložit s tím, co jsi naložil s městy Amorejců, která nebyla tak mocná? Jistě jsi to udělal těm slabým mezi námi a pobil jsi je u vchodu do města, protože neměli žádnou sílu, když se zděsili tvého křiku.
26 A budete nyní schopni bojovat na tomto místě? Jistě zde všichni zemřete a my pomstíme příčinu těch měst, která jste zpustošili.
27 Obyvatelé Gaaše pak velmi potupovali Jákobovy syny, haněli je jejich bohy a házeli na ně z hradeb šípy a kameny.
28 Juda a jeho bratři uslyšeli slova obyvatel Gaaše a velmi se rozhněvali. Juda v této věci žárlil na svého Boha a volal: „Pane, pomoz, sešli pomoc nám i našim bratrům.“
29 A běžel vší silou s taseným mečem v ruce, vyskočil ze země a silou své vylezl na zeď, ale meč mu vypadl z ruky.
30 Juda křičel na hradbách a všichni muži, kteří byli na hradbách, se zděsili. Někteří z nich spadli z hradeb do města a zemřeli. Ti, kteří však byli ještě na hradbách, když viděli Judovu sílu, se velmi báli a uprchli do města, aby si zachránili život.
31 Někteří se osmělili bojovat s Judou na hradbách a přiblížili se, aby ho zabili, když viděli, že Juda nemá v ruce meč. Pomýšleli na to, že ho shodí z hradeb k jeho bratrům. Dvacet mužů z města jim však přišlo na pomoc. Obklíčili Judu a všichni na něj křičeli a přiblížili se k němu s tasenými meči. Vyděsili Judu a Juda volal z hradeb na své bratry.
32 Jákob a jeho synové natáhli luk zpod zdi a zasáhli tři muže, kteří byli na vrcholu hradby. Juda však stále volal a

volal: „Pane, pomoz nám, Pane, vysvoboď nás!“ Volal mocným hlasem na hradbě a křik byl slyšet daleko.
33 Po tomto výkřiku znovu křičel. Všichni muži, kteří obklopovali Judu na vrcholu hradeb, se zděsili. Každý z nich při Judově křiku a jeho chvění odhodil meč z ruky a utekl.
34 Juda vzal meče, které jim vypadly z rukou, a bojoval s nimi, a pobil dvacet z nich na hradbách.
35 A z města vystoupilo na hradby asi osmdesát mužů a žen a všichni obklíčili Judu. Hospodin jim vštípil strach z Judy do srdce, takže se k němu nemohli přiblížit.
36 Jákob a všichni, kdo s ním byli, napjali luk zpod zdi a zabili na zdi deset mužů. Ti padli pod zdí před Jákobem a jeho syny.
37 Když lid na hradbách viděl, že dvacet z jejich mužů padlo, běžel k Judovi s tasenými meči, ale nemohl se k němu přiblížit, protože se velmi zděsil Judovy síly.
38 Jeden z jejich bohatýrů, jménem Arud, se přiblížil, aby Judu udeřil mečem na hlavu. Juda si ale rychle přiložil štít k hlavě. Meč zasáhl štít a ten se rozštěpil vedví.
39 A tento silný muž, poté co porazil Judu, utekl, aby si zachránil život, ze strachu z Judy. Jeho nohy uklouzly na zdi a on spadl mezi syny Jákobovy, kteří byli pod zdí. Synové Jákobovi ho udeřili a zabili.
40 Judu bolela hlava od rány toho silného muže, takže Juda málem zemřel.
41 Juda pak křičel na hradbách kvůli bolesti způsobené ranou, když ho Dan uslyšel. Vzplanul v něm hněv. Vstal i on, odešel z dálky, běžel, vyskočil ze země a s rozhořčenou silou vylezl na hradby.
42 Když Dan přišel k hradbám blízko Judy, všichni muži na hradbách, kteří stáli proti Judovi, utekli. Vystoupili na druhou hradbu a házeli na Dana a Judu šípy a kameny z druhé hradby a snažili se je od hradby vyhnat.
43 Šípy a kameny zasáhly Dana a Judu, takže je na hradbách málem zabily. Kamkoli Dan a Juda utekli z hradeb, byli napadáni šípy a kameny z druhé hradby.
44 Jákob a jeho synové byli stále u vchodu do města pod první hradbou a nemohli na obyvatele města napnout luk, protože je nemohli vidět, protože byli na druhé hradbě.
45 Dan a Juda, když už nemohli snášet kameny a šípy, které na ně dopadaly z druhé hradby, oba skočili na druhou hradbu blízko obyvatel města. Když obyvatelé města, kteří byli na druhé hradbě, viděli, že k nim Dan a Juda přišli na druhou hradbu, všichni vykřikli a sestoupili dolů mezi hradby.
46 Jákob a jeho synové uslyšeli křik městských obyvatel, kteří stále stáli u vchodu do města. Dělali si starosti o Dana a Judu, které neviděli, protože byli na druhé hradbě.
47 Neftalí pak vytáhl s rozhořčením a silou a vrhl se na první hradbu, aby zjistil, co je příčinou toho křiku, který slyšeli ve městě. Isachar a Zabulon se přiblížili, aby vyrazili městské brány. Otevřeli městské brány a vešli do města.
48 Neftalí pak skočil z první hradby na druhou a přišel na pomoc svým bratrům. Obyvatelé Gaaše, kteří byli na hradbách, viděli, že Neftalí byl třetí, kdo přišel na pomoc svým bratrům. Všichni utekli a sestoupili do města. Jákob, všichni jeho synové a všichni jejich mladíci k nim přišli do města.
49 Juda, Dan a Neftalí sestoupili z hradeb do města a pronásledovali obyvatele města. Simeon a Levi byli zvenčí města a nevěděli, že je brána otevřena. Vyšli odtud na hradby a sestoupili ke svým bratrům do města.
50 A obyvatelé města sestoupili všichni do města a synové Jákobovi k nim přicházeli z různých stran a bitva proti nim byla vedena zepředu i zezadu. Synové Jákobovi je strašlivě pobili a pobili asi dvacet tisíc mužů a žen, ani jeden z nich nemohl obstát proti synům Jákobovým.
51 Krev se ve městě rozlévala hojně jako potok a tekla jako potok až za město a dosáhla pouště Bet-chorín.
52 Obyvatelé Bet-chorínu z dálky spatřili krev tekoucí z města Gaaš. Asi sedmdesát mužů z nich se rozběhlo, aby se na krev podívali, a přišli k místu, kde ta krev byla.
53 Šli po stopě krve a přišli k hradbám města Gaaš. Viděli krev tryskající z města a slyšeli křik obyvatel Gaaš, neboť stoupal k nebi a krev proudila jako potok.
54 Všichni Jákobovi synové však stále bili obyvatele Gaaše a povražďovali je až do večera, asi dvacet tisíc mužů a žen. Obyvatelé Chorina řekli: „Tohle je jistě dílo Hebrejců, vždyť stále bojují ve všech městech Amorejců.“
55 A ten lid spěchal a běžel do Betchorinu, a každý si vzal svou válečnou zbraň, a volali ke všem obyvatelům Betchorinu, kteří se také opásali válečnými zbraněmi, aby šli bojovat s Jákobovými syny.
56 Když Jákobovi synové dokončili pobití obyvatel Gaaše, procházeli se městem, aby oloupili všechny zabité. Když vešli do nejvnitřnější části města a dále, potkali tři velmi silné muže, kteří neměli v ruce meč.
57 Jákobovi synové přišli na místo, kde byli. Ti silní muži utekli. Jeden z nich chytil Zabulona, který byl mladý a malé postavy, a svou silou ho srazil k zemi.
58 Jákob k němu přiběhl s mečem a Jákob ho udeřil mečem pod bedra, rozsekl ho vedví a tělo padlo na Zabulona.
59 Druhý se k němu přiblížil, chytil Jákoba a srazil ho k zemi. Jákob se k němu otočil a křičel na něj. Simeon a Levi přiběhli, udeřili ho mečem do boků a srazili ho k zemi.
60 Silný muž se zvedl ze země s rozhořčenou silou a hněvem. Juda k němu přistoupil, dříve než se udržel na nohou, a udeřil ho mečem do hlavy. Jeho hlava byla rozseknuta a zemřel.
61 Když třetí silný muž viděl, že jeho druhové byli zabiti, utekl před Jákobovými syny a Jákobovi synové ho pronásledovali ve městě. Zatímco silný muž utíkal, našel jeden z mečů obyvatel města, zvedl ho, obrátil se k Jákobovým synům a bojoval s nimi tímto mečem.
62 Silný muž běžel k Judovi, aby ho udeřil mečem do hlavy, ale Juda neměl v ruce štít. Zatímco se ho snažil udeřit, Neftalí rychle vzal svůj štít a přiložil ho k Judově hlavě. Meč silného muže zasáhl Neftalíův štít a Juda meči unikl.
63 Simeon a Levi se vrhli na toho mocného muže s meči a prudce ho svými meči udeřili. Oba meče vnikly do těla mocného muže a rozdělily ho podélně na dvě části.
64 Jákobovi synové v tu dobu pobili ty tři bohatýry i všechny obyvatele Gaaše a den se chýlil k sklonku.
65 Jákobovi synové obcházeli Gaaš a pobrali všechnu kořist města, ba i malé děti a ženy nenechali naživu. Jákobovi synové s Gaašem naložili, jako naložili se Sartonem a Šílem.

KAPITOLA 40

1 Jákobovi synové pak vzali všechnu kořist z Gaaše a v noci vyšli z města.
2 Vyšli na pochod k hradu Bet-chorin a obyvatelé Bet-chorinu šli k hradu, aby se s nimi setkali. Té noci se synové Jákoba utkali s obyvateli Bet-chorinu na hradě Bet-chorin.
3 Všichni obyvatelé Betchorinu byli stateční muži, ani jeden z nich neutekl před tisícem mužů. Té noci bojovali o hrad a jejich křik byl té noci slyšet z dálky a země se třásla jejich křikem.
4 Všichni Jákobovi synové se těch mužů báli, protože nebyli zvyklí bojovat ve tmě. Byli velmi zmateni a Jákobovi synové volali k Hospodinu: „Pane, pomoz nám, vysvoboď nás, ať nezemřeme rukou těchto neobřezanců."
5 Hospodin vyslyšel hlas synů Jákobových a způsobil, že obyvatele Bet-chorínu pohltil veliký strach a zmatek. V temnotě noci bojovali mezi sebou a bili se ve velkém počtu.
6 Synové Jákobovi věděli, že Hospodin dopustil ducha zvrácenosti mezi těmi muži a že bojují jeden se druhým. Vyšli tedy z řad obyvatel Bet-chorinu a šli až k úbočí hradu Bet-chorin a dále a tam se svými mládenci bezpečně přenocovali.
7 A obyvatelé Betchorinu bojovali celou noc, jeden muž se svým bratrem a druhý se svým sousedem, a křičeli na hrad všemi směry. Jejich křik byl slyšet na dálku a celá země se třásla jejich hlasem, neboť byli mocnější než všichni lidé na zemi.
8 A všichni obyvatelé měst Kananejců, Chetitů, Amorejců, Chivejců a všech kenaanských králů, a také ti, kteří byli na druhé straně Jordánu, slyšeli v tu noc ten křik.
9 Řekli: „To jsou jistě bitvy Hebrejců, kteří bojují proti těm sedmi městům, která se k nim přiblížila. Kdo se může postavit proti těm Hebrejcům?"
10 Všichni obyvatelé měst Kananejských a všichni, kdo byli na druhé straně Jordánu, se velmi báli Jákobových synů a říkali: „Hle, stejně jako se stane s těmi městy, kdo se postaví proti jejich obrovské síle?"
11 A křik Chorinců byl té noci velmi veliký a stále sílil; bili se navzájem až do rána a mnoho z nich bylo pobito.
12 A nastalo jitro. Všichni Jákobovi synové vstali za úsvitu a vystoupili na hrad. Zbylé Chorinity pak strašlivě pobili a všichni byli v hradě pobiti.
13 Nastal šestý den a všichni obyvatelé Kanaánu z dálky viděli všechny obyvatele Bet-chorínu, jak leží mrtví v hradě Bet-chorínu a rozházeni všude kolem jako zdechliny jehňat a koz.
14 Jákobovi synové pak vedli všechnu kořist, kterou ukořistili z Gaaše, a šli do Bet-chorinu. A našli město plné lidí jako mořského písku. Bojovali s nimi a Jákobovi synové je tam bili až do večera.
15 Jákobovi synové naložili s Bet-chorínem, jako naložili s Gaašem a Tapnachem, s Chasarem, Sartonem a Šílem.
16 Jákobovi synové vzali s sebou kořist z Bet-chorínu a všechnu kořist z měst a onoho dne se vrátili domů do Šekemu.
17 Jákobovi synové se vrátili domů do města Šekemu a zůstali venku za městem. Tam si odpočinuli po boji a přenocovali.
18 A všechny své služebníky i veškerou kořist, kterou vzali z měst, odešli z města ven a do města nevstoupili, protože si říkali: „Snad proti nám budou bojovat další a přijdou nás obléhat v Šekemu."
19 Jákob, jeho synové a jejich služebníci zůstali onu noc i druhý den na té části pole, kterou Jákob koupil od Chamora za pět šekelů, a všechno, co ukořistili, bylo s nimi.
20 Všechna kořist, kterou synové Jákobovi ukořistili, byla v dílu pole, nesmírná jako písek na mořském břehu.
21 Obyvatelé země je pozorovali z dálky a všichni obyvatelé země se báli Jákobových synů, kteří to učinili, neboť žádný král od dávných dnů nic takového neudělal.
22 Sedm kananejských králů se rozhodlo uzavřít mír s Jákobovými syny, neboť se kvůli Jákobovým synům velmi báli o život.
23 A onoho dne, sedmého dne, poslal Jafia, král Hebronu, tajně králi Ai, králi Gibeonu, králi Šalemu, králi Adulamu, králi Lachiše, králi Chazaru a všem kananejským králům, kteří byli pod jejich velením, vzkaz:
24 Jdi se mnou a přijď ke mně, abychom šli k synům Jákobovým. Uzavřu s nimi mír a uzavřu s nimi smlouvu, aby všechny tvé země nebyly zničeny meči synů Jákobových, jako to udělali se Šekemem a okolními městy, jak jsi slyšel a viděl.
25 Až ke mně půjdeš, nepřijď s mnoha muži, ale každý král ať s sebou přivede své tři velitele a každý velitel ať s sebou přivede tři své důstojníky.
26 A pojďte všichni do Hebronu a půjdeme společně k synům Jákobovým a budeme je prosit, aby s námi uzavřeli smlouvu míru.
27 Všichni ti králové učinili, jak k nim poslal hebronský král, neboť všichni byli pod jeho radou a velením. Všichni kanaánští králové se shromáždili, aby šli k Jákobovým synům a uzavřeli s nimi mír. Jákobovi synové se vrátili a odešli do dílu pole, který byl v Šekemu, protože nedůvěřovali králům země.
28 Jákobovi synové se vrátili a zůstali v poli deset dní a nikdo nepřišel, aby s nimi bojoval.
29 Když Jákobovi synové viděli, že se nic neděje, shromáždili se všichni a šli do města Šekemu. Jákobovi synové však v Šekemu zůstali.
30 Po uplynutí čtyřiceti dnů se shromáždili všichni emorejští králové ze všech svých míst a přišli do Hebronu k Jafiovi, králi Hebronu.
31 Počet králů, kteří přišli do Hebronu, aby uzavřeli mír se syny Jákobovými, byl dvacet jedna králů, počet hejtmanů, kteří s nimi přišli, byl šedesát devět a jejich mužů bylo sto osmdesát devět. Všichni tito králové a jejich muži odpočívali u hory Hebron.
32 Hebronský král vytáhl se svými třemi veliteli a devíti muži a tito králové se rozhodli jít k Jákobovým synům, aby s nimi uzavřeli mír.
33 Řekli tedy hebronskému králi: „Jdi před námi se svými muži a mluv za nás s Jákobovými syny, a my půjdeme za tebou a potvrdíme tvá slova." Hebronský král tak učinil.
34 Jákobovi synové uslyšeli, že se všichni kanaánští králové shromáždili a usadili se v Hebronu. Jákobovi synové poslali čtyři ze svých služebníků jako zvědy se vzkazem: „Jděte a prozkoumejte ty krále, prozkoumejte jejich muže, zda je jich málo, nebo mnoho. Je-li jich málo, sečtěte je všechny a vraťte se."

35 Jákobovi služebníci se tajně vydali k těmto králům a učinili, jak jim Jákobovi synové přikázali. Toho dne se vrátili k Jákobovým synům a řekli jim: „Přišli jsme k těm králům, a je jich jen málo. Všechny jsme je spočítali a hle, bylo jich dvě stě osmdesát osm, králů i mužů.“
36 Synové Jákobovi řekli: „Je jich málo, proto k nim všichni nevyjdeme.“ Ráno tedy synové Jákobovi vstali a vybrali si ze sebe šedesát dva mužů. Deset synů Jákobových šlo s nimi. Opásali se válečnými zbraněmi, neboť řekli: „Přicházejí, aby s námi bojovali.“ Nevěděli totiž, že přicházejí, aby s nimi uzavírali mír.
37 Jákobovi synové šli se svými služebníky k bráně Šekemské proti těm králům a jejich otec Jákob byl s nimi.
38 Když vyšli, hle, hebronský král, jeho tři velitelé a devět mužů s ním táhli po cestě proti synům Jákobovým. Synové Jákobovi pozvedli oči a spatřili z dálky hebronského krále Jafii s jeho veliteli, jak se k nim blíží. Synové Jákobovi se postavili u brány Šekemské a nepokračovali dál.
39 Hebronský král pak pokračoval v postupu, on i jeho velitelé, až se přiblížil k Jákobovým synům. Poklonili se jim až k zemi, on i jeho velitelé. Hebronský král se svými veliteli se posadil před Jákobem a jeho syny.
40 Synové Jákobovi se ho zeptali: „Co se ti stalo, králi Hebronu? Proč jsi k nám dnes přišel? Co od nás žádáš?“ Král Hebronu Jákobovi odpověděl: „Prosím tě, pane můj, dnes přišli všichni kananejští králové, aby s tebou uzavřeli mír.“
41 Jákobovi synové uslyšeli slova hebronského krále a nesouhlasili s jeho návrhy, protože mu Jákobovi synové nevěřili, protože si mysleli, že hebronský král s nimi mluvil lstivě.
42 Král Hebronský poznal ze slov synů Jákobových, že jeho slovům nevěří. Proto se král Hebronský přiblížil k Jákobovi a řekl mu: „Prosím tě, pane můj, buď si jistý, že k tobě všichni tito králové přišli v míru. Nepřišli totiž se všemi svými muži ani s sebou nepřinesli válečné zbraně. Přišli, aby hledali mír u mého pána a jeho synů.“
43 Synové Jákobovi odpověděli hebronskému králi: „Pošli ke všem těmto králům. Budeš-li nám mluvit pravdu, ať každý z nich přijde před nás sám. Pokud k nám přijdou neozbrojení, budeme vědět, že s námi hledají mír.“
44 Hebronský král Jafia poslal jednoho ze svých mužů ke králům. Všichni přišli před Jákobovy syny a poklonili se jim až k zemi. Tito králové se posadili před Jákoba a jeho syny a promluvili k nim:
45 Slyšeli jsme všechno, co jsi učinil emorejským králům svým mečem a nesmírně silnou paží, takže se před tebou nikdo nemohl postavit. Báli jsme se tě o život, aby se nám nestalo to, co se stalo jim.
46 Přišli jsme k tobě, abychom mezi sebou uzavřeli smlouvu míru, a proto nyní s námi uzavři smlouvu míru a pravdy, že se nám nebudeš vměšovat, stejně jako jsme se my nevměšovali k tobě.
47 Jákobovi synové věděli, že přišli, aby od nich žádali pokoj, a Jákobovi synové je poslechli a uzavřeli s nimi smlouvu.
48 Synové Jákobovi jim přísahali, že se do nich nebudou vměšovat. Přísahali jim také všichni kananejští králové a synové Jákobovi je od toho dne učinili povinnými.
49 Potom všichni velitelé těchto králů se svými muži přišli před Jákoba s dary v rukou pro Jákoba a jeho syny a poklonili se mu až k zemi.
50 Tito králové pak naléhali na Jákobovy syny a prosili je, aby vrátili všechnu kořist, kterou ukořistili v sedmi emorejských městech. Jákobovi synové tak učinili a vrátili vše, co ukořistili, ženy, děti, dobytek i všechnu kořist, kterou ukořistili, a propustili je, a oni se každý vrátili do svého města.
51 A všichni tito králové se opět klaněli synům Jákobovým a v oněch dnech jim poslali nebo přinesli mnoho darů. Synové Jákobovi propustili tyto krále i jejich muže a ti od nich pokojně odešli do svých měst. Také synové Jákobovi se vrátili do svého domova, do Šekemu.
52 A od onoho dne panoval mír mezi syny Jákobovými a králi Kananejskými, dokud synové Izraele nepřišli dědit zemi Kanaánskou.

KAPITOLA 41

1 Když se rok změnil, synové Jákobovi se vydali ze Šekemu a přišli do Hebronu k svému otci Izákovi. Tam se usadili. Svá brav a skot pásli každý den v Šekemu, protože tam v oněch dnech byly dobré a tučné pastviny. Jákob, jeho synové a celá jejich rodina bydleli v údolí Hebronu.
2 V oněch dnech, v stém šestém roce Jákobova života, v desátém roce svého návratu z Padan-aramu, zemřela Jákobova žena Lea. Bylo jí padesát jedna let, když zemřela v Hebronu.
3 Jákob a jeho synové ji pohřbili v jeskyni na poli Makpela v Hebronu, kterou Abraham koupil od Cheticů, aby jí připadlo pohřební místo.
4 Jákobovi synové bydleli se svým otcem v údolí Hebronu a všichni obyvatelé země poznali jejich sílu a jejich pověst se šířila po celé zemi.
5 Josef, syn Jákobův, a jeho bratr Benjamín, synové Ráchel, ženy Jákobovy, byli v oněch dnech ještě mladí a nevycházeli se svými bratry během jejich bojů ve všech městech Amorejských.
6 A když Josef viděl sílu svých bratří a jejich velikost, chválil je a vyvyšoval je, ale sám se považoval za většího než je a vyvyšoval se nad ně; a také Jákob, jeho otec, ho miloval více než kteréhokoli ze svých synů, neboť byl synem jeho stáří a z lásky k němu mu udělal mnohobarevný šat.
7 A když Josef viděl, že ho otec miluje více než jeho bratry, stále se povyšoval nad své bratry a přinášel otci o nich zlé zprávy.
8 Když synové Jákobovi viděli všechno, co Josef k nim dělal, a že ho jejich otec miloval více než kohokoli jiného, začali ho nenávidět a nemohli s ním po všechny dny pokojně mluvit.
9 Josefovi bylo sedmnáct let a stále se vyvyšoval nad své bratry a pomýšlel na to, jak se nad ně povýší.
10 V tu chvíli se mu zdál sen. Přišel ke svým bratrům a vyprávěl jim svůj sen. Řekl jim: „Zdálo se mi, že všichni vážeme snopy na poli. Můj snop se zvedl a padl na zem. Vaše snopy ho obklopily a klaněly se mu.“
11 Jeho bratři mu odpověděli: „Co znamená ten sen, který se ti zdál? Myslíš si snad v srdci, že budeš nad námi kralovat nebo vládnout?“

12 A přišel a oznámil tu věc svému otci Jákobovi. Jákob políbil Josefa, když uslyšel tato slova z jeho úst, a Jákob Josefovi požehnal.
13 Když Jákobovi synové viděli, že jejich otec Josefovi požehnal, políbil ho a že ho nesmírně miluje, začali na něj žárlit a nenáviděli ho ještě více.
14 Potom se Josefovi zdál další sen a vyprávěl ho svému otci v přítomnosti svých bratří. Josef pak řekl svému otci a bratřím: „Hle, zdál jsem se mi opět sen a hle, slunce, měsíc a jedenáct hvězd se mi klaněly.“
15 Jeho otec uslyšel slova Josefova a jeho sen. Jákob viděl, že jeho bratři kvůli tomu Josefa nenávidí. Proto ho před jeho bratry kvůli tomu pokáral: „Co to znamená ten sen, který se ti zdál, a to, že se před svými bratry, kteří jsou starší než ty, vyvyšuješ?“
16 Myslíš si snad v srdci, že já, tvá matka a tvoji jedenáct bratří přijdeme a pokloníme se ti, když to říkáš?
17 Jeho bratři na něj žárlili kvůli jeho slovům a snům a stále ho nenáviděli. Jákob si ty sny uchovával v srdci.
18 Jednoho dne šli Jákobovi synové pást ovce svého otce v Šekemu, neboť v oněch dnech ještě pasli. Jákobovi synové se toho dne v Šekemu pásli a otáleli. Čas sběru dobytka už pominul a oni ještě nedorazili.
19 Jákob viděl, že jeho synové se v Šekemu zdržují, a řekl si: „Snad se Šekemčané chopili boje proti nim, proto dnes zdržují s příchodem.“
20 Jákob zavolal svého syna Josefa a přikázal mu: „Tvoji bratři se dnes pasou v Šekemu a ještě se nevrátili. Jdi tedy a podívej se, kde jsou, a oznam mi, jak se daří tvým bratřím a jak se daří stádu.“
21 Jákob pak poslal svého syna Josefa do údolí Hebronu. Josef si pro své bratry přišel do Šekemu, ale nenašel je. Josef se vydal na cestu poblíž Šekemu, aby se podíval, kam se jeho bratři obrátili. V poušti se ztratil a nevěděl, kudy má jít.
22 A nalezl ho anděl Hospodinův, jak bloudí cestou k poli. Josef řekl andělu Hospodinovu: „Hledám své bratry. Neslyšel jsi, kde se pasou?“ Anděl Hospodinův Josefovi řekl: „Viděl jsem tvé bratry, jak se zde pasou, a slyšel jsem je říkat, že se jdou pást do Dotanu.“
23 Josef uposlechl hlasu anděla Hospodinova a šel ke svým bratrům do Dotanu. Nalezl je v Dotanu, jak pásli stádo.
24 Josef tedy šel k bratrům svým, a než se k nim přiblížil, rozhodli se ho zabít.
25 Simeon pak řekl svým bratrům: „Hle, dnes k nám přichází muž snů. Pojďte tedy, zabijme ho a hoďme ho do jedné z jam, které jsou na poušti. Až ho bude jeho otec u nás hledat, řekneme, že ho sežrala zlá zvěř.“
26 Ruben uslyšel slova svých bratří o Josefovi a řekl jim: „Nedělejte to! Jak bychom mohli vzhlížet k našemu otci Jákobovi? Hoďte ho do této jámy, aby tam zemřel, ale nevztahujte na něj ruku, abyste prolili jeho krev.“ Ruben to řekl, aby ho vysvobodil z jejich rukou a přivedl ho zpět k jeho otci.
27 Když Josef přišel ke svým bratřím, posadil se před ně. Oni na něj povstali, chytili ho, srazili ho k zemi a svlékli mu barevný kabát, který měl na sobě.
28 Chytili ho a hodili ho do jámy. V té jámě nebyla žádná voda, jen hadi a štíři. Josef se hadů a štírů, kteří byli v jámě, bál. Josef hlasitě vykřikl a Hospodin hady a štíry skryl do stěn jámy a Josefovi neublížili.
29 Josef tedy z jámy zavolal na své bratry a řekl jim: „Co jsem vám udělal a čím jsem zhřešil? Proč se nebojíte Hospodina kvůli mně? Což nejsem z vašich kostí a těla? Což není Jákob váš otec, můj otec? Proč mi dnes děláte tuto věc? Jak se pak můžete vzhlížet k našemu otci Jákobovi?“
30 A stále volal a volal na své bratry z jámy a říkal: „Judo, Simeone a Levi, bratři moji, vyzdvihněte mě z místa temnoty, do kterého jste mě uvrhli, a přijďte dnes a slitujte se nade mnou, synové Hospodina a synové mého otce Jákoba. A jestliže jsem proti vám zhřešil, nejste snad vy synové Abrahama, Izáka a Jákoba? Když viděli sirotka, slitovali se nad ním, nebo hladového, dali mu chléb k jídlu, nebo žíznivého, dali mu vodu k pití, nebo nahého, přikryli ho oděvem!“
31 Jak tedy odepřeš soucit svému bratrovi? Vždyť jsem z tvého masa a kostí. Jestliže jsem proti tobě zhřešil, jistě to uděláš kvůli mému otci.
32 Josef promluvil tato slova z jámy a jeho bratři ho nemohli poslouchat ani naklonit uši k Josefovým slovům. Josef v jámě plakal a plakal.
33 I řekl Josef: Kéž by otec můj dnes věděl, co mi bratři moji učinili, a slova, která mi dnes mluvili.
34 Všichni jeho bratři slyšeli jeho křik a pláč v jámě. Jeho bratři odešli a odešli z jámy, aby neslyšeli Josefův křik a jeho pláč v jámě.

KAPITOLA 42

1 A šli a posadili se na protější stranu, asi na vzdálenost dostřelu z luku, a sedli si tam, aby jedli chléb. A zatímco jedli, radili se, co s ním mají udělat, zda ho zabít, nebo ho přivést zpět k jeho otci.
2 Právě se radili, když pozvedli oči a spatřili, a hle, zpovzdálí se blíží oddíl Izmaelitů cestou do Gileádu, kteří sestupují do Egypta.
3 Juda jim řekl: „Jaký z toho budeme mít zisk, když zabijeme svého bratra? Snad ho Bůh od nás bude vyžadovat. Toto je tedy rada, kterou jste ohledně něj navrhli, abyste s ním učinili: Hle, tato skupina Izmaelců sestupuje do Egypta,“
4 Nyní tedy pojďme, zbavme se ho v jejich rukou. Nedovolme, aby na něj doléhaly naše ruce, ať ho povedou s sebou a on se ztratí mezi lidem země. My ho nezabijeme vlastníma rukama. Jeho bratři se mu ten návrh líbil a učinili podle Judova slova.
5 Zatímco o tom hovořili a dříve než k nim přišla skupina Izmaelitů, prošlo kolem nich sedm midjánských kupců. Když šli kolem, dostali žízeň. Pozvedli oči a spatřili jámu, v níž byl Josef zazděn. Podívali se a hle, na něm se snášeli všelijací ptačí druhy.
6 A tito Midianité běželi k jámě, aby se napili vody, neboť si mysleli, že je v ní voda. Když přišli k jámě, uslyšeli hlas Josefa, jak v jámě pláče a plače. Pohlédli do jámy a spatřili tam mladíka pohledného vzhledu a postavy.
7 Zavolali na něj a řekli: „Kdo jsi ty a kdo tě sem přivedl a kdo tě vložil do této jámy na poušti?“ Všichni pomohli Josefa zvednout, vytáhli ho ven a vytáhli z jámy, vzali ho a odešli na svou cestu a minuli jeho bratry.
8 A ti jim řekli: „Proč to děláte? Berete nám našeho služebníka a odcházíte? Tohoto mládence jsme jistě hodili

do jámy, protože se nám vzbouřil. A vy přicházíte, vytahujete ho a odvádíte ho. Nyní nám tedy vraťte našeho služebníka.“
9 Midianské synům Jákobovým odpověděli: „Je to váš služebník, nebo vám tento muž slouží? Možná jste všichni jeho služebníci? Je krásnější a vznešenější než kdokoli z vás. Proč k nám všichni lžete?“
10 Nyní tedy nebudeme poslouchat tvá slova ani tě nebudeme vnímat, neboť jsme našli toho mládence v jámě na poušti a vzali jsme ho; proto půjdeme dál.
11 Všichni Jákobovi synové k nim přistoupili, povstali a řekli jim: „Vraťte nám našeho služebníka! Proč chcete všichni zemřít ostřím meče?“ Midjáni proti nim křičeli, tasili meče a přiblížili se, aby bojovali s Jákobovými syny.
12 A hle, Simeon povstal ze svého místa proti nim, skočil na zem, tasil meč a přiblížil se k Midjáncům. Spustil před nimi hrozný křik, takže jeho křik byl slyšet na dálku a země se třásla Simeonovým křikem.
13 Midianité se zděsili Simeona a jeho křiku, padli na tvář a velmi se polekali.
14 Simeon jim řekl: „Já jsem Simeon, syn Hebrejského Jákoba. Já jsem se svým bratrem zničil město Šekem a města Amorejců. Tak mi Bůh naloží, že kdyby s vámi přišli všichni vaši bratři, obyvatelé Midjánu, a kenaanští králové, nemohli by proti mně bojovat.“
15 Nyní nám tedy vrať toho mládence, kterého jsi vzal, abych tvé tělo nevydal nebeským ptákům a zemské zvěři.
16 Midianité se Simeona ještě více báli a s hrůzou a strachem přistupovali k Jákobovým synům a říkali:
17 Jistě jsi řekl, že ten mladík je tvůj otrok a že se ti vzbouřil, a proto jsi ho dal do jámy. Co tedy uděláš se otrokem, který se vzbouří proti svému pánu? Nyní ho tedy prodej nám a my ti dáme vše, co za něj požaduješ. A Hospodinu se zalíbilo to udělat, aby synové Jákobovi nezabili svého bratra.
18 Midianité viděli Josefa, že je pohledného vzhledu a krásné postavy, zatoužili po něm a naléhavě ho chtěli od jeho bratří koupit.
19 Jákobovi synové poslechli Midjánce a prodali jim svého bratra Josefa za dvacet stříbrných. Jejich bratr Ruben s nimi nebyl. Midjánci Josefa vzali a pokračovali v cestě do Gileádu.
20 Jeli cestou a Midianité litovali toho, co udělali, když koupili mladíka. Jeden se druhého ptal: „Co jsme to udělali, že jsme vzali Hebrejcům tohoto mladíka, který je pohledného vzhledu a pěkné postavy?“
21 Možná byl tento mladík ukraden z hebrejské země, a proč jsme to tedy udělali? Pokud by ho někdo hledal a našel by se v našich rukou, zemřeme skrze něj.
22 Jistě nám ho prodali stateční a mocní muži, sílu jednoho z nich, kterého jsi dnes viděl; možná ho ukradli z jeho země svou silou a mocnou paží a proto nám ho prodali za malou cenu, kterou jsme jim dali.
23 A když tak rozmlouvali mezi sebou, spatřili, jak se skupina Izmaelitů, která přicházela napřed a kterou viděli synové Jákobovi, blíží k Midjáncům. Midjánci si řekli: „Pojďte, prodáme tohoto mládence skupině Izmaelitů, kteří jdou proti nám. Vezmeme za něj to málo, co jsme za něj dali, a budeme vysvobozeni z jeho zla.“
24 A tak učinili a dorazili k Izmaelcům. Midianité prodali Josefa Izmaelcům za dvacet stříbrných, které za něj dali jeho bratřím.
25 Midianité se vydali cestou do Gileádu a Izmaelité vzali Josefa, nechali ho jet na jednom z velbloudů a vedli ho do Egypta.
26 A Josef uslyšel, že Izmaelitové jdou do Egypta, a Josef naříkal a plakal nad tím, že má být tak daleko od země Kanaán, od svého otce, a hořce plakal, když jel na velbloudovi. Jeden z jejich mužů ho spatřil a přiměl ho sstoupit z velblouda a jít pěšky. A přesto Josef dál plakal a plakal a řekl: „Otče můj, otče můj.“
27 Jeden z Izmaelitů vstal a udeřil Josefa do tváře, ale on stále plakal. Josef byl na cestě unavený a nemohl jít dál pro hořkost své duše. Všichni ho bili a trápili na cestě a děsili ho, aby přestal plakat.
28 Hospodin viděl Josefovu ctižádost a jeho soužení a Hospodin na ty muže uvedl temnotu a zmatek, takže ruka každého, kdo ho bil, uschla.
29 Řekli si tedy: „Co nám to Bůh na cestě udělal?“ Nevěděli však, že se jim to stalo kvůli Josefovi. Muži tedy pokračovali v cestě a prošli cestou Efraty, kde byla pohřbena Ráchel.
30 Josef dorazil k hrobu své matky. Josef pospíšil a běžel k hrobu své matky, padl na hrob a plakal.
31 Josef hlasitě volal nad hrobem své matky a říkal: „Matko má, matko má, ty, která jsi mě porodila! Probuď se, vstaň a podívej se na svého syna! Byl prodán do otroctví a nikdo se nad ním nelituje.“
32 Vstaň a pohleď na svého syna, plač se mnou nad mými souženími a pohleď na srdce mých bratří.
33 Probuď mou matku, probuď se ze spánku pro mě a veď své boje proti mým bratrům! Ó, jak mě svlékli z mého šatu, už dvakrát mě prodali jako otroka, oddělili mě od mého otce a nikdo se nade mnou nelituje.
34 Povstaň a předlož Bohu svou žalobu proti nim a uvidíš, koho Bůh ospravedlní na soudu a koho odsoudí.
35 Vstaň, matko má, vstaň, probuď se ze spánku a podívej se na mého otce, jak se dnes má se mnou, a utěš ho a uklidni jeho srdce.
36 A Josef pokračoval v těchto slovech a Josef hlasitě plakal a hořce plakal nad hrobem své matky; a přestal mluvit, a hořkostí srdce ztuhl jako kámen na hrobě.
37 A Josef uslyšel hlas, který k němu mluvil zpod země a který mu odpověděl s hořkostí srdce a hlasem pláče a modlitby těmito slovy:
38 Synu můj, synu můj Josefe, slyšel jsem tvůj pláč a tvůj nářek, viděl jsem tvé slzy. Znám tvé soužení, synu můj, a je mi to kvůli tobě smutno, a k mému zármutku se přidává ještě hojný zármutek.
39 Nyní tedy synu můj, Josefe, synu můj, doufej v Hospodina, čekej na něj a neboj se, neboť Hospodin je s tebou, on tě vysvobodí ze všeho soužení.
40 Vstaň, synu můj, jdi do Egypta se svými pány a neboj se, Hospodin je s tebou, synu můj.“ A mluvila Josefovi tato slova dál a mlčela.
41 Josef to uslyšel a velmi se nad tím podivil a dále plakal. Potom ho jeden z Izmaelitů spatřil, jak pláče a pláče na hrobě. Rozzlobil se proti němu a vyhnal ho odtamtud, zbil ho a proklel ho.

42 Josef pak řekl mužům těm: Kéž bych našel u vás milost a vzal mě zpět do domu mého otce, aby vám dal hojné bohatství.
43 Odpověděli mu: „Nejsi snad otrok? Kde je tvůj otec? Kdybys měl otce, nebyl bys už dvakrát prodán jako otrok za tak nízkou cenu.“ Jejich hněv proti němu stále vzplanul a dál ho bili a trestali. Josef hořce plakal.
44 A Hospodin viděl Josefovo trápení a Hospodin znovu udeřil na tyto muže a potrestal je. Hospodin způsobil, že je zahalila tma na zemi, a blesky se blýskaly a hromy duněly, a země se třásla hlasem hromu a mocného větru, a muži se zděsili a nevěděli, kam mají jít.
45 Zvířata a velbloudi se zastavili a vedli je, ale oni nechtěli jít, bili je a oni se schoulili na zemi. Muži se pak ptali jeden druhého: „Co nám to Bůh udělal? Jaké jsou naše přestoupení a jaké jsou naše hříchy, že nás tohle postihlo?“
46 Jeden z nich jim odpověděl: „Možná se nám to dnes stalo kvůli hříchu, že jsme tohoto otroka ublížili. Nyní ho proto velmi prosme, aby nám odpustil. Tehdy poznáme, kvůli komu nás toto zlo postihuje. Až se nad námi Bůh slituje, budeme vědět, že se to všechno stalo kvůli hříchu, že jsme tohoto otroka ublížili.“
47 Muži tak učinili a prosili Josefa, aby jim odpustil. Řekli: „Zhřešili jsme proti Hospodinu i proti tobě. Nyní se tedy ráčí požádat svého Boha, aby odstranil tuto smrt z našeho středu, neboť jsme proti němu zhřešili.“
48 A Josef učinil podle jejich slov a Hospodin Josefa vyslyšel a Hospodin odvrátil ránu, kterou na ony muže kvůli Josefovi uvalil. Zvířata povstala ze země a vedli je, a oni šli dál. Zuřící bouře ustala a země se uklidnila. Muži pokračovali ve své cestě, aby sestoupili do Egypta. Muži věděli, že je toto zlo postihlo kvůli Josefovi.
49 Řekli si tedy: „Víme, že nás toto zlo postihlo kvůli jeho soužení. Proč si tedy máme způsobit tuto smrt? Poraďme se, co s tímto otrokem udělat.“
50 Jeden z nich odpověděl: „Jistě nám řekl, abychom ho přivedli zpět k jeho otci. Pojďme tedy, vezměme ho zpět a půjdeme na místo, které nám poví, a vezmeme od jeho rodiny odměnu, kterou jsme za něj dali, a pak odejdeme.“
51 A jeden z nich odpověděl: „Hle, tato rada je velmi dobrá, ale nemůžeme ji učinit, neboť cesta je od nás velmi vzdálená a nemůžeme sejít z naší stezky.“
52 A další odpověděl a řekl jim: Toto je rada, kterou je třeba přijmout, od ní neodchýlíme. Hle, dnes jdeme do Egypta, a až do Egypta přijdeme, prodáme ho tam za draho a budeme vysvobozeni z jeho zla.
53 A tato věc se mužům líbila, a tak učinili, a pokračovali ve své cestě do Egypta s Josefem.

KAPITOLA 43

1 Když synové Jákobovi prodali svého bratra Josefa Midjáncům, zarmoutil je kvůli němu srdce a činili pokání ze svých činů. Hledali ho, aby ho přivedl zpět, ale nemohli ho najít.
2 Ruben se vrátil k jámě, do které byl Josef vhozen, aby ho vytáhl a vrátil jeho otci. Ruben stál u jámy a neslyšel ani slovo. Zavolal: „Josefe, Josefe!“ Nikdo neodpověděl ani nepronesl ani slovo.
3 Ruben řekl: „Josef zemřel strachem, anebo ho zabil nějaký had.“ Ruben sestoupil do jámy a hledal Josefa, ale v jámě ho nenašel. Vyšel ven.
4 Ruben si roztrhl roucho a řekl: „Dítě tam není. Jak bych se s otcem usmířil, kdyby zemřel?“ Šel tedy ke svým bratrům a našel je, jak se kvůli Josefovi truchlí a radí se, jak by se s otcem usmířili. Ruben jim řekl: „Přišel jsem k jámě a hle, Josef tam není. Co tedy řekneme otci? Otec bude hledat jen chlapce ode mě.“
5 Jeho bratři mu odpověděli: „Tak a tak jsme učinili a naše srdce se kvůli tomuto činu zmocnilo. Nyní sedíme a hledáme záminku, jak s tím otce usmířit.“
6 Ruben jim řekl: „Co jste to udělali, že jste šediny našeho otce svedli do hrobu v zármutku? Není to dobrá věc, kterou jste udělali.“
7 Ruben se s nimi posadil a všichni vstali a přísahali si, že to Jákobovi neřeknou. Všichni řekli: „Kdo to řekne našemu otci nebo jeho rodině, nebo kdo to oznámí kterémukoli ze synů země, proti tomu všichni povstaneme a zabijeme ho mečem.“
8 Jákobovi synové se v této věci báli jeden druhého, od nejmladšího až po nejstaršího, a nikdo nepromluvil ani slovo, a tak si tu věc tajili v srdci.
9 Potom se posadili, aby se dohodli a vymysleli, co by o všech těchto věcech řekli svému otci Jákobovi.
10 Isachar jim řekl: „Toto je pro vás rada, uznáte-li to za dobré: Vezměte Josefův suknici, roztrhněte ji a zabijte kozla a namočte ho do jeho krve.“
11 A pošlete to našemu otci, a až to uvidí, řekne, že ho sežrala zlá bestie, proto mu roztrhněte kabát a vizte, jeho krev bude na jeho kabátě, a tím, že to uděláte, budeme osvobozeni od reptání našeho otce.
12 Isacharova rada se jim líbila, uposlechli ho a učinili podle slova, které jim Isachar radil.
13 Rychle vzali Josefův suknici, roztrhali ji a zabili kůzle, suknici namočili v krvi kůzlete a pošlapali ji v prachu. Suknici pak poslali svému otci Jákobovi po Neftalímovi a přikázali mu, aby řekl tato slova:
14 Shromáždili jsme dobytek a došli jsme až k cestě do Šekemu a dále, když jsme na cestě v poušti našli tento kabát, zmáčený krví a prachem. Nyní tedy věz, zda je to kabát tvého syna, či nikoli.
15 Neftalí pak šel a přišel k otci svému. Ten mu dal suknici a řekl mu všechna slova, která mu přikázali jeho bratři.
16 Jákob pak spatřil Josefův kabát a poznal ho. Padl tváří k zemi a ztuhl jako kámen. Potom vstal a zvolal hlasitým, plačtivým hlasem: „To je kabát mého syna Josefa!“
17 Jákob si pospíšil a poslal jednoho ze svých služebníků k synům. Ti k nim šli a nalezli je, jak jdou cestou se stádem.
18 Synové Jákobovi přišli k otci večer a hle, jejich roucha byla roztrhaná a na hlavách měli prach. Nalezli otce svého, jak křičí a plačí hlasitě.
19 Jákob se svých synů zeptal: „Pověz mi, co zlého jste mi dnes tak náhle způsobili?“ Odpověděli svému otci Jákobovi: „Dnes jsme šli po shromáždění stáda a přišli jsme až k městu Šekemu cestou na pouští. Nalezli jsme na zemi tento oděv plný krve. Věděli jsme o tom a poslali jsme k tobě, jestli bys to mohl vědět.“
20 Jákob uslyšel slova svých synů a hlasitě vykřikl: „To je kožich mého syna, sežrala ho zlá zvěř. Josef je roztrhán na kusy. Dnes jsem ho poslal, aby se podíval, zda se ti daří

dobře a zda se daří stádům, a aby mi od tebe přinesl zprávu. Šel, jak jsem mu přikázal. A stalo se mu dnes toto, zatímco jsem si myslel, že můj syn je s tebou.“
21 Synové Jákobovi odpověděli: „Nepřišel k nám a neviděli jsme ho od té doby, co jsme od tebe odešli, až dodnes.“
22 Když Jákob uslyšel jejich slova, znovu hlasitě vykřikl. Vstal, roztrhl si roucho, přehodil si žíněné roucho přes bedra a hořce plakal, naříkal a pozdvihl svůj hlas v pláči a pronesl tato slova:
23 Josefe, synu můj Josefe, poslal jsem tě dnes, abych se postaral o blaho tvých bratří, a hle, jsi roztrhán na kusy; skrze mou ruku se mému synovi stalo toto.
24 Je mi to líto, Josefe, synu můj, je mi to líto, jak sladký jsi mi byl za života, a nyní, jak nesmírně hořká je mi tvá smrt.
25 Kéž bych já zemřel místo tebe, Josefe, synu můj, neboť mě to mrzí, synu můj, synu můj. Josefe, synu můj, kde jsi a kam jsi byl odtažen? Vstaň, povstaň ze svého místa a pojď se podívat na můj zármutek nad tebou, synu můj Josefe.
26 Pojď tedy, spočítej slzy, které mi stékají z očí po tvářích, a přines je před Hospodina, aby se odvrátil jeho hněv ode mě.
27 0 Josefe, synu můj, jak jsi padl rukou toho, skrze něhož nikdo nepadl od počátku světa až do dnešního dne? Vždyť jsi byl usmrcen úderem nepřítele, krutě zasaženým, ale jistě vím, že se ti to stalo pro množství mých hříchů.
28 Probuď se nyní a viz, jak hořké je mé soužení pro tebe, synu můj! Já jsem tě nevychoval, neutvořil, nedal ti dech a duši, ale Bůh tě utvořil, vybudoval tvé kosti, pokryl je masem, vdechl ti do chřípí dech života a dal mi tě.
29 Bůh, který mi tě dal, mi tě vzal, a toto se ti tedy stalo.
30 Jákob pak mluvil o Josefovi podobná slova a hořce plakal, padl na zem a ztichl.
31 Všichni Jákobovi synové, když viděli otcovo trápení, litovali toho, co učinili, a hořce plakali.
32 Juda vstal, zvedl otcovu hlavu ze země a položil si ji na klín. Otřel mu slzy z tváří. Juda plakal velmi velkým pláčem, zatímco otcova hlava spočívala na jeho klíně, nehybná jako kámen.
33 Synové Jákobovi viděli soužení svého otce, a tak hlasitě plakali. Jákob však stále ležel na zemi jako kámen.
34 Všichni jeho synové, jeho služebníci a děti jeho služebníků povstali a obklopili ho, aby ho utěšili, ale on se utěšit nechtěl.
35 Celá Jákobova rodina vstala a truchlila velkým truchlením nad Josefem a soužením svého otce. Zpráva se dostala k Izákovi, synu Abrahama, Jákobova otce. Hořce plakal nad Josefem, on i celá jeho rodina. Odešel z Hebronu, kde bydlel, a jeho muži s ním. Utěšoval svého syna Jákoba, ale ten se utěšit nechtěl.
36 Potom Jákob vstal ze země, slzy mu stékaly po tvářích a řekl svým synům: „Vstaňte, vezměte si meče a luky, jděte na pole a hledejte, zda můžete najít tělo mého syna a přinést mi ho, abych ho pohřbil.“
37 Prosím vás, hledejte mezi zvěří a lovte ji. A cokoli přijde první, než mi to chytíte, snad se Hospodin dnes slituje nad mým soužením a připraví vám to, co roztrhalo mého syna na kusy, a přivede mi to, abych pomstil vinu svého syna.
38 Jeho synové učinili, jak jim otec přikázal, a vstali časně ráno, vzali každý do ruky svůj meč a luk a vyšli na pole lovit zvěř.
39 Jákob pak stále hlasitě volal a plakal, chodil po domě sem a tam, tloukl rukama a říkal: „Josefe, synu můj, Josefe, synu můj!“
40 Synové Jákobovi šli na poušť, aby chytili zvěř, a hle, vlk k nim přišel. Chytili ho a přivedli ho k otci svému a řekli mu: „Toto je první, kterého jsme našli. Přivedli jsme ho k tobě, jak jsi nám přikázal, ale tělo tvého syna jsme nenašli.“
41 Jákob vzal zvíře z rukou svých synů, zvolal hlasitě a s pláčem, držíc zvíře v ruce, a s hořkým srdcem k němu promluvil: „Proč jsi sežrala mého syna Josefa? Jak ses nebála Boha země a mého soužení o mého syna Josefa?“
42 A darmo jsi sežral mého syna, protože se nedopustil žádného násilí, a tím jsi mě kvůli němu učinil vinným, proto Bůh bude požadovat po tom, kdo je pronásledován.
43 Hospodin otevřel ústa šelmy, aby potěšil Jákoba svými slovy. Šelma mu odpověděla a pronesla k němu tato slova:
44 Jakože žije Bůh, který nás stvořil na zemi, a jakože žije tvá duše, můj pane, tvého syna jsem neviděl ani jsem ho neroztrhal na kusy, ale přišel jsem z daleké země hledat svého syna, který dnes odešel ode mě, a nevím, zda je živý, či mrtvý.
45 Dnes jsem přišel na pole hledat svého syna. Nalezli mě vaši synové, chopili se mě a rozmnožili můj zármutek. Dnes mě přivedli před vás. Pověděl jsem vám všechna svá slova.
46 Protož nyní, synu člověčí, jsem v tvých rukou, a nalož se mnou dnes, jak se ti líbí. Ale jakože je živ Bůh, který mě stvořil, že jsem tvého syna neviděl, ani jsem ho neroztrhal na kusy, ani mi po všechny dny života lidské maso nevstoupilo do úst.
47 Když Jákob uslyšel slova šelmy, velmi se zděsil a vypustil šelmu ze své ruky. Ta odešla.
48 Jákob však stále hlasitě plakal a plakal pro Josefa den co den a mnoho dní truchlil nad svým synem.

KAPITOLA 44

1 Synové Izmaelovi, kteří koupili Josefa od Midjánců, koupili ho od jeho bratří, šli s Josefem do Egypta a přišli k egyptským hranicím. Když se přiblížili k Egyptu, potkali čtyři muže ze synů Medana, syna Abrahamova, kteří vyšli z egyptské země na cestu.
2 Izmaelitští se jich zeptali: „Chcete od nás koupit tohoto otroka?“ Oni řekli: „Vydejte nám ho.“ Vydali jim Josefa. Viděli ho, že je to velmi pohledný mladík, a koupili ho za dvacet šekelů.
3 Izmaelitové pokračovali ve své cestě do Egypta a Médánci se toho dne vrátili do Egypta. Médánci si řekli: „Slyšeli jsme, že Potifar, faraonov dvorní velitel, velitel stráže, hledá dobrého služebníka, který by mu sloužil a ustanovil ho správcem jeho domu a všeho, co mu patří.“
4 Nyní tedy pojďme, prodejme mu ho za to, co si přejeme, bude-li-li schopen nám dát to, co pro něj budeme potřebovat.
5 Médánští pak šli a přišli do domu Potifarova a řekli mu: „Slyšeli jsme, že hledáš dobrého služebníka, který by ti

sloužil. Hle, máme služebníka, který se ti zavděčí, dáš-li nám, co si přejeme, prodáme ti ho.“
6 Potifar řekl: „Přiveď ho ke mně, ať se na něj podívám. Bude-li mi po chuti, dám ti, co pro něj budeš potřebovat.“
7 Médánci šli, přivedli Josefa a postavili ho před Potifara. Ten ho uviděl a velmi se mu zalíbil. Potifar se jich zeptal: „Povězte mi, co pro tohoto mládence žádáte?“
8 Řekli: „Chceme pro něj čtyři sta stříbrných.“ Potifar řekl: „Dám ti je, když mi přineseš jeho prodejní zápis a povíš mi o jeho minulosti, aby nebyl ukraden. Tento mladík není otrok ani syn otroka, ale vidím na něm vzhled hezkého a pohledného muže.“
9 Médánci šli a přivedli k němu Izmaelitské, kteří jim ho prodali. Ti mu řekli: „Je to otrok a my jsme jim ho prodali.“
10 Potifar uslyšel slova Izmaelitů, když dával stříbro Médanům. Médanové vzali stříbro a vydali se na cestu. Izmaelitové se také vrátili domů.
11 Potifar vzal Josefa a uvedl ho do svého domu, aby mu sloužil. Josef nalezl v Potifarových očích přízeň. Důvěřoval mu a ustanovil ho správcem svého domu. Dal mu do rukou všechno, co mu patřilo.
12 Hospodin byl s Josefem a on se stal mužem, který se mu dařilo, a Hospodin požehnal domu Potifarovu kvůli Josefovi.
13 Potifar zanechal vše, co měl, v rukou Josefových. Josef působil, aby věci přicházely a odcházely, a všechno v domě Potifarově se řídilo jeho vůlí.
14 Josefovi bylo osmnáct let, byl to mladík s krásnýma očima a půvabného vzhledu, a v celé egyptské zemi nebylo jemu podobného.
15 V tu dobu, když byl Josef v domě svého pána, vcházel a vycházel z domu a sloužil svému pánovi, Zelika, žena jeho pána, pohlédla na Josefa a spatřila ho. Byl to mladík pohledné postavy.
16 V srdci zatoužila po jeho kráse a duše její se upnula k Josefovi. Sváděla ho den co den. Zelika Josefa denně přemlouvala, ale Josef nepozvedl očí, aby spatřil ženu svého pána.
17 Zelika mu řekla: „Jak krásný jsi na pohled a na postavu! Vskutku, prohlédla jsem si všechny otrokyně, ale neviděla jsem otrokyni tak krásnou, jako jsi ty.“ Josef jí řekl: „Ten, kdo mě stvořil v lůně mé matky, stvořil celé lidstvo.“
18 Řekla mu: „Jak krásné jsou tvé oči, kterými jsi oslnil všechny obyvatele Egypta, muže i ženy.“ On jí řekl: „Jak krásné jsou, dokud jsme naživu, ale kdybys je spatřila v hrobě, jistě bys od nich odešla.“
19 Řekla mu: „Jak krásná a příjemná jsou všechna tvá slova! Vezmi prosím harfu, která je v domě, a zahraj na ni, abychom slyšeli tvá slova.“
20 Řekl jí: „Jak krásná a příjemná jsou má slova, když chválím svého Boha a jeho slávu!“ Řekla mu: „Jak krásné jsou vlasy tvé hlavy! Pohleď na zlatý hřeben, který je v domě. Vezmi si ho prosím a natoč si vlasy na hlavě.“
21 I řekl jí: Jak dlouho budeš ještě mluvit tato slova? Přestaň mi to říkat, vstaň a věnuj se svým domácím záležitostem.
22 A ona mu řekla: „V mém domě nikdo není a není třeba se starat o nic jiného než o tvá slova a tvé přání. Přesto k sobě nemohla přivést Josefa a on na ni nehleděl, ale upíral zrak k zemi.“
23 Zelika si v srdci přála Josefa, aby s ní ležel. V době, kdy Josef seděl doma a pracoval, přišla Zelika a posadila se před něj. Denně ho svými řečmi lákala, aby s ní ležel nebo se na ni někdy podíval, ale Josef ji neposlouchal.
24 Řekla mu: „Jestliže neučiníš podle mých slov, potrestám tě smrtí a vložím na tebe železné jho.“
25 A Josef jí řekl: Jistě, Bůh, který stvořil člověka, rozvázává okovy vězňů a on je ten, kdo mě vysvobodí z tvého vězení a z tvého soudu.
26 A když ho nemohla přesvědčit a stále k němu lpěla, její touha ji uvrhla do těžké nemoci.
27 Všechny egyptské ženy ji přišly navštívit a ptaly se jí: „Proč jsi v takovém úpadku? Nic ti nechybí. Tvůj manžel je jistě velký a vážený kníže v očích krále. Copak by ti chybělo něco, po čem tvé srdce touží?“
28 Zelika jim odpověděla: „Dnes vám bude oznámeno, odkud pramení tento nepořádek, v němž mě vidíte.“ Přikázala svým služebnicím, aby připravily jídlo pro všechny ženy, a uspořádala pro ně hostinu, a všechny ženy jedly v Zelikině domě.
29 A dala jim nože, aby loupali citrony a snědli je, a přikázala, aby Josefa oblékli do drahých šatů a aby se před ně objevil. Josef se jim objevil před očima a všechny ženy se na Josefa dívaly a nemohly z něj spustit oči. Všechny si noži, které měly v rukou, řízly ruce a všechny citrony, které měly v rukou, byly plné krve.
30 A nevěděli, co udělali, ale stále hleděli na Josefovu krásu a neodvraceli od něj víčka.
31 Zelika viděla, co udělali, a řekla jim: „Co jste to udělali? Hle, dala jsem vám k jídlu citrony a vy jste si všichni pořezali ruce.“
32 Všechny ženy viděly jejich ruce, a hle, byly plné krve a jejich krev stékala na jejich oděvy. Řekly jí: „Tento otrok v tvém domě nás přemohl a my jsme od něj nemohly odvrátit víčka pro jeho krásu.“
33 A ona jim řekla: „To se vám jistě stalo v okamžiku, kdy jste se na něj podívali a nemohli jste se před ním zdržet. Jak bych se tedy mohla zdržet, když je stále v mém domě a vidím ho den co den vcházet do mého domu a vycházet z něj? Jak bych se pak mohla vyhnout úpadku nebo dokonce zániku kvůli tomu?“
34 A oni jí řekli: „Ta slova jsou pravdivá, neboť kdo může vidět tuto krásnou podobu v domě a zdržet se ho? Není snad tvým otrokem a sluhou v tvém domě? Proč mu neřekneš, co je tvé srdce, a kvůli tomu dopustíš, aby tvá duše zahynula?“
35 A ona jim řekla: „Denně se ho snažím přesvědčit, ale on mému přání nesouhlasí. Slíbila jsem mu všechno dobré, a přesto jsem od něj nemohla dostat žádnou odměnu. Proto, jak vidíte, jsem na úpadku.“
36 Zelika pak velmi onemocněla kvůli své touze po Josefovi a zoufale kvůli němu trpěla láskou. Všichni lidé z domu Zeliky a jejího manžela o tom nic nevěděli, že Zelika onemocněla kvůli své lásce k Josefovi.
37 Všichni lidé v jejím domě se jí ptali: „Proč jsi nemocná, schátralá a nic ti nechybí?“ Ona jim odpověděla: „Nevím o tom, co mě den ode dne trápí.“
38 A všechny ženy a její přítelkyně k ní chodily denně a mluvily s ní. Ona jim řekla: „To se může stát jen z Josefovy lásky.“ Řekly jí: „Přemluv ho a tajně ho chyť, snad tě poslechne a odvrátí od tebe tuto smrt.“

39 Zelika se však stále více ztrácela od lásky k Josefovi a stále upadala, až sotva zmohla na nohy.
40 Jednoho dne Josef konal v domě práci svého pána. Přišla k němu Zelika tajně a náhle na něj zaútočila. Josef se proti ní postavil, ale byl silnější než ona a srazil ji k zemi.
41 A Zelika plakala pro touhu svého srdce po něm a s pláčem ho prosila, a slzy jí stékaly po tvářích, a promluvila k němu hlasem prosby a s hořkostí duše, řka:
42 Slyšel jsi, viděl nebo znal někdy ženu tak krásnou, jako jsem já, nebo lepší než já, která k tobě denně mluví, upadá do úpadku z lásky k tobě, prokazuje ti všechny tyto pocty, a ty přesto neuposlechneš můj hlas?
43 Jestliže se to stane ze strachu před tvým pánem, aby tě nepotrestal, jakože živ je král, tvůj pán se ti kvůli této věci nic zlého nestane. Nyní mě prosím poslechni a souhlasi pro čest, kterou jsem ti prokázal, a odvrať ode mě tuto smrt! Proč bych měla kvůli tobě umírat? A přestala mluvit.
44 Josef jí odpověděl: „Nedělej mi nic z toho a nech to na mém pánu. Můj pán neví, co je u mě v domě. Všechno, co mu patří, mi dal do rukou. Jak bych to měl v domě svého pána udělat?“
45 Neboť mne ve svém domě velmi poctil a ustanovil mě správcem svého domu a povýšil mě. V tomto domě není nikdo větší než já. Můj pán mi nic neodpustil, kromě tebe, která jsi jeho žena. Jak tedy můžeš ke mně mluvit tato slova? Jak bych se mohla dopustit takového velkého zla a hřešit Bohu i tvému manželovi?
46 Proto se mě nyní zdrž a neříkej už taková slova, neboť nebudu poslouchat tvá slova.“ Zelika však Josefa neposlouchala, když jí tato slova mluvil, ale ona ho denně lákala, aby ji poslouchal.
47 A tehdy se egyptský potok naplnil ze všech stran a všichni obyvatelé Egypta vyšli ven, a také král a knížata vyšli s tamburíny a tanci, neboť to byla v Egyptě velká radost a svátek v době rozvodnění moře Sihor, a chodili tam, aby se radovali po celý den.
48 Když Egypťané vyšli k řece, aby se radovali, jak bylo jejich zvykem, šli s nimi všichni lidé z domu Potifarova, ale Zelika s nimi jít nechtěla, protože řekla: „Jsem nemocná.“ Zůstala sama v domě a nikdo jiný s ní v domě nebyl.
49 A vstala a vystoupila do svého chrámu v domě, oblékla se do knížecího roucha a na hlavu si položila drahé kameny onyxu, vykládané stříbrem a zlatem, a zkrášlila si tvář a pleť všelijakým ženským očistným olejem a vonila chrám i dům kasií a kadidlem, rozetřela myrhu a aloe a potom se posadila u vchodu do chrámu, v chodbě domu, kudy procházel Josef, aby konal svou práci. A hle, Josef přišel z pole a vešel do domu, aby konal práci svého pána.
50 A když přišel na místo, kterým měl projít, uviděl všechno dílo Zeliky a obrátil se zpět.
51 Zelika viděla, jak se Josef od ní odvrací, a zavolala na něj: „Co se ti děje, Josefe? Pojď do práce, a já ti udělám místo, dokud nepřejdeš na své místo.“
52 A Josef se vrátil a přišel do domu, a odtud přešel na místo svého sezení, a posadil se, aby konal práci svého pána jako obvykle, a hle, Zelika k němu přišla a postavila se před něj v knížecím rouše, a vůně jejích šatů se šířila do dálky.
53 A pospíšila si, chytila Josefa i jeho oděv a řekla mu: „Jakože žije král, nesplníš-li mou žádost, dnes zemřeš!“ Pospíšila si, vztáhla druhou ruku, vytáhla zpod oděvu meč, položila jej Josefovi na krk a řekla: „Vstaň a splň mou žádost, a ne-li, dnes zemřeš.“
54 Josef se jí bál, že to dělá, a vstal, aby před ní utekl. Ona ho však chytila za oděv. V hrůze před jeho útěkem se oděv, který Zelika chytila, roztrhl. Josef nechal oděv v Zelice a ona uprchla a vyšla ven, protože se bál.
55 Když Zelika viděla, že Josefův oděv je roztrhaný a že ho nechal v její ruce a uprchl, bála se o život, aby se o ní neroznesla zpráva. Vstala a jednala lstivě, svlékla oděv, kterým byla oblečena, a oblékla si své jiné oděvy.
56 Vzala Josefův oděv, položila ho vedle sebe a šla se posadit na místo, kde seděla v nemoci, dříve než její domácí odešli k řece. Zavolala mladého chlapce, který byl tehdy v domě, a přikázala mu, aby k ní zavolal domácí.
57 Když je spatřila, řekla jim hlasitě a s nářkem: „Podívejte se, jakého Hebrejce mi váš pán přivedl do domu! Dnes přišel, aby se mnou spal.“
58 Když jsi totiž odešla, přišel do domu a vida, že v domě nikdo není, přišel ke mně, chytil mě a chtěl se mnou ležet.
59 Chytil jsem ho za roucho, roztrhl jsem ho a hlasitě jsem na něj křičel. Když jsem však zvýšil svůj hlas, bál se o život, nechal přede mnou své roucho a utekl.
60 Lidé z jejího domu nic neřekli, ale jejich hněv se velmi roznítil proti Josefovi. Šli k jeho pánovi a oznámili mu jeho lstivá slova.
61 Potifar se pak vrátil domů rozzlobený a jeho žena na něj křičela: „Co jsi mi to udělal, že jsi mi do domu přivedl číšského sluhu? Dnes ke mně přišel, aby si se mnou udělal legraci. Tak mi dnes udělal.“
62 Potifar uslyšel slova své ženy a nařídil, aby Josefa přísně potrestali, a tak mu i učinili.
63 Zatímco ho bili, zvolal Josef hlasitě, vzhlédl k nebi a řekl: „Pane Bože, ty víš, že jsem v tomto všem nevinen. Proč mám dnes zemřít pro lž, rukou těchto neobřezaných, svévolných mužů, které znáš?“
64 Zatímco Potifarovi muži bili Josefa, on stále křičel a plakal. Bylo tam jedenáctiměsíční dítě. Hospodin otevřel ústa dítěte a on promluvil tato slova před Potifarovými muži, kteří Josefa bili:
65 Co chcete od tohoto muže a proč mu pácháte toto zlo? Moje matka lže a šíří lži; tak se to stalo.
66 A dítě jim přesně vyprávělo všechno, co se stalo, a všechna slova Zeličina k Josefovi jim den za dnem oznamoval.
67 Všichni muži slyšeli slova dítěte a velmi se nad jeho slovy divili. Dítě přestalo mluvit a ztichlo.
68 A Potifar se velmi zastyděl za slova svého syna a přikázal svým mužům, aby Josefa již nebili, a muži přestali Josefa bít.
69 Potifar vzal Josefa a nařídil, aby byl postaven před kněze, soudce patřící králi, aby ho v této záležitosti soudili.
70 Potifar a Josef přišli před kněze, kteří byli královskými soudci, a on jim řekl: „Prosím, rozhodněte, jaký soud patří služebníkovi, neboť takto jednal.“
71 Kněží se Josefa zeptali: „Proč jsi svému pánu udělal tohle?“ Josef jim odpověděl: „Ne tak, moji páni, takhle to bylo.“ Potifar Josefovi řekl: „Jistě jsem ti svěřil do rukou všechno, co mi patřilo, a nic jsem ti nezatajil kromě své ženy. Jak jsi mohl udělat takové zlo?“

72 Josef odpověděl: „Nikoli, pane můj, jakože žije Hospodin a jakože žije duše tvá, pane můj, slovo, které jsi slyšel od své ženy, není pravda, neboť tak se to dnes stalo.“
73 Uplynul rok, co jsem v tvém domě; viděl jsi na mně nějakou nepravost, nebo cokoli, co by tě mohlo přimět k tomu, abys požadoval mou duši?
74 Kněží pak řekli Potifarovi: „Pošli prosím, ať nám přinesou roztrhaný Josefův oděv, abychom viděli, kde je na něm trhlina. Je-li trhlina na přední straně oděvu, pak musel být jeho obličej naproti ní a ona se ho musela chytit, aby k ní přišel. Tvá žena lstí učinila všechno, co řekla.“
75 A přinesli Josefův oděv před soudce, a ti viděli, a hle, trhlina byla před Josefem. Všichni soudci věděli, že na něj naléhala, a řekli: „Tento otrok si nezaslouží trest smrti, neboť nic neudělal, ale jeho rozsudek je, aby byl umístěn do vězení pro zprávu, která se skrze něj roznesla proti tvé ženě.“
76 Potifar uslyšel jejich slova a dal ho do vězení, do místa, kde jsou vězněni královi vězni. Josef byl v domě vězení dvanáct let.
77 A přesto se od něj žena jeho pána neodvrátila a nepřestala k němu mluvit den za dnem, aby ji poslouchala. Po třech měsících Zelika chodila k Josefovi do domu vězení den za dnem a lákala ho, aby ji poslouchal. Zelika Josefovi řekla: „Jak dlouho ještě zůstaneš v tomto domě? Ale nyní poslechni můj hlas a já tě z tohoto domu vyvedu.“
78 Josef jí odpověděl: „Je pro mě lepší zůstat v tomto domě, než poslouchat tvá slova a hřešit proti Bohu.“ Ona mu řekla: „Jestliže nesplníš mé přání, vyloupnu ti oči, spoutám ti nohy a vydám tě do rukou těch, které jsi předtím neznal.“
79 Josef jí odpověděl: „Hle, Bůh celé země je schopen vysvobodit mě ze všeho, co mi můžeš udělat. On otevírá oči slepým, rozvazuje spoutané a chrání všechny cizince, kteří neznají zemi.“
80 A když Zelika nemohla přesvědčit Josefa, aby ji poslechl, přestala ho lákat; a Josef byl stále uvězněn v domě vězení. A Jákob, otec Josefův, a všichni jeho bratři, kteří byli v zemi Kanaán, stále truchlili a plakali v oněch dnech pro Josefa, neboť Jákob se nechtěl nechat utěšit pro svého syna Josefa, a Jákob hlasitě plakal a plakal a truchlil po všechny ty dny.

KAPITOLA 45

1 V tom roce, v roce, kdy Josef sestoupil do Egypta, když ho jeho bratři prodali, odešel Ruben, syn Jákobův, do Timny a vzal si za ženu Eliuram, dceru Kananejského Aviho, a přišel k ní.
2 Eliuram, žena Rubenova, počala a porodila mu Chanocha, Palua, Kecróna a Karmiho, čtyři syny. Jeho bratr Šimeon si vzal za ženu jeho sestru Dínu a ta mu porodila Memuela, Jamína, Ohada, Jachina a Zochara, pět synů.
3 Potom přišel k Buně, kananejské ženě, to je ta Buna, kterou Simeon zajal z města Šekemu. Buna byla před Dinou a sloužila jí. Simeon k ní přišel a ona mu porodila Saula.
4 V té době se Juda vydal do Adulamu a přišel k muži z Adulamu, jménem Chíra. Juda tam uviděl dceru jednoho kanaánského muže, jménem Alijat, dceru Šuovu. Vzal si ji a přišel k ní. Alijat porodila Judovi tři syny: Era, Onana a Šíla.
5 Levi a Isachar odešli do země východní a vzali si za ženy dcery Jobaba, syna Joktana, syna Eberova. Jobab, syn Joktana, měl dvě dcery; starší se jmenovala Adina a mladší Arida.
6 Levi vzal Adinu a Isachar Aridu. Přišli do země Kanaán, do domu svého otce. Adina porodila Leviovi Geršona, Kehata a Merariho, tři syny.
7 Arida porodila Isacharovi Tolu, Puvu, Joba a Šomrona, čtyři syny. Dan pak odešel do země Moábské a vzal si za ženu Aflalet, dceru Moábského Chamudana, a přivedl ji do země Kanaán.
8 Aflalet byla neplodná a neměla potomky. Bůh si pak vzpomněl na Aflalet, ženu Danovou. Otěhotněla a porodila syna a dala mu jméno Kušim.
9 Gád a Neftalí odešli do Cháranu a vzali si odtud za ženy dcery Amurama, syna Úsa, syna Náchorova.
10 A toto jsou jména dcer Amuramových: jméno starší bylo Merima a jméno mladší Uzit; Neftalí vzal Merimu a Gád vzal Uzita a přivedl je do země Kanaán, do domu jejich otce.
11 Merima porodila Neftalimu Jakzeela, Guniho, Jazera a Šalema, čtyři syny; Uzit pak porodila Gádovi Sefionovi Chagiho, Šuniho, Ezbona, Eriho, Arodiho a Araliho, sedm synů.
12 Ašer vyšel a vzal si za ženu Adona, dceru Aflala, syna Hadada, syna Izmaela, a uvedl ji do země Kanaán.
13 V oněch dnech zemřela Adon, žena Ašerova; neměla potomky. Po Adonově smrti se Ašer vydal na druhý břeh řeky a vzal si za ženu Haduru, dceru Abimaela, syna Hebera, syna Šemova.
14 A ta mladá žena byla pohledné postavy a rozumná a byla manželkou Malkiela, syna Elama, syna Šemova.
15 Hadura porodila Malkielovi dceru a on jí dal jméno Serach. Potom Malkiel zemřel. Hadura odešla a zůstala v domě svého otce.
16 Po smrti Ašerovy ženy šel, vzal si za ženu Haduru a přivedl ji do země Kanaán. Přivedl s sebou i její dceru Serach. Byly jí tři roky. Dívka byla vychována v Jákobově domě.
17 Dívka byla půvabné postavy a chodila po svatých cestách synů Jákobových; nic jí nechybělo a Hospodin jí dal moudrost a rozumnost.
18 Ašerova žena Chadura počala a porodila mu Jimnu, Jišvu, Jišviho a Beriáše, čtyři syny.
19 Zebulon pak šel do Midjánu a vzal si za ženu Merišu, dceru Molada, syna Abídy, syna Midjánského, a přivedl ji do země Kanaán.
20 Meruša pak porodila Zabulonovi Sereda, Elona a Yachleel; tři synové.
21 Jákob poslal k Aramovi, synu Sóby, syna Terachova, a vzal pro svého syna Benjamína Mechaliu, dceru Aramovu. Ta přišla do země Kanaán do domu Jákobova. Benjamínovi bylo deset let, když si vzal Mechaliu, dceru Aramovu, za ženu.
22 Mechalija počala a porodila Benjamínovi Belu, Bechera, Ašbela, Geru a Naamana, pět synů. Benjamín pak šel a vzal si za ženu Aribat, dceru Šomrona, syna Abrahamova, kromě své první ženy, a bylo mu osmnáct let. Aribat

porodila Benjamínovi Achiho, Voše, Mupima, Chupima a Orda, pět synů.
23 V oněch dnech Juda vešel do domu Šémova a vzal Támar, dceru Šémova syna Elama, za ženu svému prvorozenému Erovi.
24 Er přišel ke své ženě Támar a ta se stala jeho ženou. Když k ní přišel, navenek zničil své potomstvo. Jeho dílo bylo zlé v očích Hospodinových, a Hospodin ho zabil.
25 Po smrti Era, Judova prvorozeného, řekl Juda Onanovi: „Jdi k ženě svého bratra, ožeň se s ní jako s nejbližší příbuznou a zplodíš svému bratru potomstvo.“
26 Onan si vzal Támar za ženu a přišel k ní. Onan se také choval podobně jako jeho bratr. Jeho skutky se Hospodinu nelíbily, a tak ho i on zabil.
27 Když zemřel Onan, řekl Juda Támar: „Zůstaň v domě svého otce, dokud nedoroste můj syn Šílo.“ Juda už neměl v Támar zálibu a nedal ji Šílu. Řekl si totiž: „Snad i on zemře jako jeho bratři.“
28 Támar vstala, šla a zůstala v domě svého otce. Támar zůstala v domě svého otce ještě nějaký čas.
29 A když se rok změnil, zemřela Alijat, žena Judova. Juda se utěšil pro svou ženu. Po Alijatině smrti se Juda vydal se svým přítelem Chírou do Timny, aby stříhali ovce.
30 Támar uslyšela, že Juda odešel do Timny stříhat ovce, že Šílo už dospělo a že Juda v něm nemá zálibu.
31 Támar vstala, odložila oděv svého vdovství, přikryla se závojem a úplně se zahalila. Pak šla a posadila se na ulici, která je na cestě do Timny.
32 Juda šel kolem, uviděl ji a vzal si ji. Přišel k ní a ona s ním počala. V době porodu se v jejím lůně objevila dvojčata. Prvnímu dal jméno Peres a druhému Zara.

KAPITOLA 46

1 V oněch dnech byl Josef stále uvězněn ve vězení v egyptské zemi.
2 V té době stáli před faraonem služebníci, vrchní nad číšníky a vrchní nad pekaři, kteří patřili egyptskému králi.
3 Koflík pak vzal víno a postavil před krále, aby se napil, a pekař postavil před krále chléb, aby se najedl. Král pil z vína a jedl z chleba, on i jeho služebníci a služebníci, kteří jedli u královského stolu.
4 Zatímco jedli a pili, zůstal tam číšník a pekař. Faraonovi služebníci našli ve víně, které číšník přinesl, mnoho much a v pekařově chlebu kameny sacharidy.
5 Velitel stráže ustanovil Josefa za služebníka faraonových dvořanů a faraonovi dvořané byli jeden rok ve vězení.
6 A na konci roku se jim oběma v jedné noci zdály sny v místě vězení, kde byli. Ráno k nim přišel Josef, aby se jim jako obvykle postaral. Uviděl je a hle, jejich tváře byly skleslé a smutné.
7 Josef se jich zeptal: „Proč máte dnes smutné a sklíčené tváře?“ Odpověděli mu: „Měli jsme sen a nikdo nám ho nevyloží.“ Josef jim řekl: „Vyprávějte mi prosím svůj sen a Bůh vám dá odpověď pokoje, jak si přejete.“
8 Koflíkář pak vyprávěl Josefovi svůj sen a řekl: „Viděl jsem ve snu, a hle, přede mnou byla velká vinná réva a na té vinné révě jsem viděl tři ratolesti. Vinná réva rychle rozkvetla a dosáhla velké výšky, její hrozny dozrály a staly se hrozny.“
9 Vzal jsem hrozny, vylisoval je do poháru a dal jsem ho faraonovi do ruky. Napil se. Josef mu řekl: „Tři ratolesti na vinné révě jsou tři dny.“
10 Do tří dnů však král rozkáže, aby tě vyvedli, a vrátí tě do tvého úřadu. Budeš králi dávat pít víno jako dřív, když jsi byl jeho číšníkem. Kéž bych však našel tvou přízeň, abys na mě vzpomněl faraonovi, až se ti bude dobře dařit, a abys mi prokázal milosrdenství a vyvedl mě z tohoto vězení, neboť jsem byl unesen z kanaánské země a prodán do otroctví na tomto místě.
11 A také to, co ti bylo řečeno o ženě mého pána, je lež, neboť mě nadarmo vložili do tohoto žaláře. Kolébník Josefovi odpověděl: „Jestliže se mnou král naloží dobře, jako jsi mi to naposledy vyložil, udělám vše, co si přeješ, a vyvedu tě z tohoto žaláře.“
12 Pekař viděl, že Josef správně vyložil číšníkův sen, a tak přistoupil a vyprávěl Josefovi celý svůj sen.
13 I řekl mu: Viděl jsem ve snu, a hle, na hlavě jsem měl tři bílé koše. Viděl jsem, a hle, v koši nejvyšším byly všelijaké pečené maso pro faraona, a ptáci mi je křupali z hlavy.
14 Josef mu řekl: „Ty tři koše, které jsi viděl, jsou tři dny. Za tři dny ti farao srazí hlavu a pověsí tě na dřevo. Ptáci ti budou sežírat maso, jak jsi viděl ve snu.“
15 V oněch dnech měla královna rodit a onoho dne porodila egyptskému králi syna. Oznámili, že král dostal svého prvorozeného syna, a všechen egyptský lid spolu s faraonovými dvořany a služebníky se velmi radoval.
16 Třetího dne po jeho narození uspořádal farao hostinu pro své dvorní důstojníky a služebníky, pro zástupy země Coar a země Egyptské.
17 A všechen egyptský lid i faraonovi služebníci přišli, aby s králem jedli a pili na hostině jeho syna a radovali se z královy radosti.
18 Všichni královští úředníci a jeho služebníci se v tu dobu osm dní radovali z hostiny a veselili se s všemožnými hudebními nástroji, tamburíny a tanci v královském domě po osm dní.
19 Kolébník, kterému Josef vyložil sen, na Josefa zapomněl a nezmínil se o něm králi, jak slíbil. Hospodin totiž učinil takovou věc, aby Josefa potrestal za to, že důvěřoval člověku.
20 A Josef zůstal potom ve vězení dva roky, dokud nedovršil dvanáct let.

KAPITOLA 47

1 Izák, syn Abrahamův, žil v oněch dnech v zemi Kanaán. Byl velmi starý, sto osmdesát let. Jeho syn Ezau, bratr Jákobův, byl v zemi Edom a on i jeho synové měli v ní majetek mezi syny Seíru.
2 Ezau uslyšel, že se blíží čas jeho otce zemřít. Proto se svými syny a celou svou rodinou vrátil do země Kanaán, do domu svého otce. Jákob a jeho synové vyšli z Hebronu, kde bydleli. Všichni přišli k Izákovi, svému otci, a našli Ezaua a jeho syny ve stanu.
3 Jákob a jeho synové seděli před svým otcem Izákem a Jákob stále truchlil pro svého syna Josefa.
4 Izák pak řekl Jákobovi: „Přiveď ke mně své syny, a já jim požehnám.“ Jákob tedy přivedl svých jedenáct synů před svého otce Izáka.

5 Izák pak vložil ruce na všechny Jákobovy syny, uchopil je, objal je a jednoho po druhém je políbil. V onen den jim Izák požehnal a řekl jim: „Kéž vám Bůh vašich otců požehná a rozmnoží vaše potomstvo jako hvězdy na nebi.“
6 Izák také požehnal synům Ezauovým a řekl: „Kéž z vás Bůh učiní postrach a hrůzu všem, kdo vás uvidí, i všem tvým nepřátelům.“
7 Izák tedy zavolal Jákoba a jeho syny. Všichni přišli a posadili se před Izáka. Izák Jákobovi řekl: „Hospodin, Bůh celé země, mi řekl: ‚Tvému potomstvu dám tuto zemi do dědictví, budou-li tvoji synové dbát na má ustanovení a mé cesty a splním jim přísahu, kterou jsem dal tvému otci Abrahamovi.‘“
8 Nyní tedy, synu můj, uč své syny i syny svých synů bát se Hospodina a chodit po dobré cestě, která se líbí Hospodinu, tvému Bohu. Budeš-li dbát na Hospodinovy cesty a jeho ustanovení, bude Hospodin dodržovat i s tebou svou smlouvu s Abrahamem a bude dobře činit tobě i tvému potomstvu po všechny dny.
9 Když Izák dokončil přikázání Jákobovi a svým synům, zemřel a byl připojen ke svému lidu.
10 Jákob a Ezau padli na tvář svého otce Izáka a plakali. Izákovi bylo sto osmdesát let, když zemřel v zemi Kanaán, v Hebronu. Jeho synové ho odnesli do jeskyně Makpela, kterou Abraham koupil od synů Chetových jako vlastnictví k pohřbu.
11 Všichni králové kanaánské země šli s Jákobem a Ezauem pohřbít Izáka a všichni kanaánský králové prokázali Izákovi po jeho smrti velkou úctu.
12 Synové Jákobovi a synové Ezauovi chodili bosí všude kolem, kráčeli a naříkali, až dorazili do Kireat-arby.
13 Jákob a Ezau pohřbili svého otce Izáka v jeskyni Makpela v Kireat-arbě v Hebronu a pohřbili ho s velkou úctou, jako se to dělá při pohřbu králů.
14 Jákob a jeho synové, Ezau a jeho synové i všichni kanaánští králové pronesli velký a těžký smutek. Pohřbili ho a oplakávali ho mnoho dní.
15 A když Izák zemřel, odkázal svůj dobytek i majetek i vše, co mu patřilo, svým synům. Ezau řekl Jákobovi: „Hle, prosím, všechno, co nám otec zbylo, rozdělíme na dvě části a já budu mít na výběr.“ Jákob řekl: „Uděláme tak.“
16 Jákob pak vzal vše, co Izák zbylo v zemi Kanaán, dobytek i majetek, a rozdělil je na dvě části před Ezaua a jeho syny. Řekl Ezauovi: „Hle, toto všechno je před tebou. Vyber si polovinu, kterou si vezmeš.“
17 Jákob pak řekl Ezauovi: „Slyš prosím, co ti chci říci: Hospodin, Bůh nebe i země, promluvil k našim otcům Abrahamovi a Izákovi: ‚Tvému potomstvu dám tuto zemi do dědictví navěky.‘“
18 Nyní tedy vše, co zbylo po našem otci, je před tebou, a hle, celá země je před tebou; vyber si z nich, co chceš.
19 Přeješ-li si celou zemi, vezmi si ji pro sebe a své děti navěky, a já si vezmu toto bohatství. A přeješ-li si bohatství, vezmi si ho pro sebe a své děti, aby ji zdědily navěky.
20 Nebajot, syn Izmaelův, byl tehdy v zemi se svými syny. Ezau šel toho dne dál a radil se s ním:
21 Takto mi mluvil Jákob a takto mi odpověděl. Nyní dej svou radu a my si ji poslechneme.
22 Nebajot se ho zeptal: „Co to k tobě Jákob mluvil? Hle, všichni synové Kanaánu bydlí bezpečně ve své zemi a Jákob říká, že ji zdědí se svým potomstvem po všechny dny.“
23 Protož nyní jdi a vezmi si všechno bohatství svého otce a nech svého bratra Jákoba v zemi, jak mluvil.
24 Ezau vstal, vrátil se k Jákobovi a učinil vše, co mu radil Nebajot, syn Izmaelův. Ezau vzal všechno bohatství, které Izák zbylo, duše, zvířata, dobytek i majetek i všechno bohatství. Svému bratru Jákobovi nedal nic. Jákob si vzal celou zemi Kanaán od Egyptského potoka až k řece Eufrat a vzal ji do věčného vlastnictví pro své děti a pro své potomstvo po něm navěky.
25 Jákob také vzal svému bratru Ezauovi jeskyni Makpelu v Hebronu, kterou Abraham koupil od Efrona, aby si tam navěky pohřbil on a jeho potomstvo.
26 Jákob zapsal všechny tyto věci do kupní knihy, podepsal ji a dosvědčil to před čtyřmi věrnými svědky.
27 A toto jsou slova, která Jákob zapsal do knihy: „Země Kanaánská a všechna města Chetitů, Chivejců, Jebusejců, Amorejců, Perizejců a Gergašejců, všech sedm národů od řeky Egyptské až k řece Eufrat.“
28 Město Hebron, Kireat-arba, i jeskyni, která je v něm, to vše koupil Jákob od svého bratra Ezaua za úplatu, za vlastnictví a za dědictví pro své potomstvo po něm navěky.
29 Jákob vzal kupní knihu a podpis, přikázání a ustanovení a zjevenou knihu a vložil je do hliněné nádoby, aby tam zůstaly po dlouhou dobu, a dal je do rukou svých dětí.
30 Ezau vzal všechno, co mu otec po smrti zůstavil od svého bratra Jákoba, a vzal si všechen majetek, lidi i zvířata, velbloudy i osla, voly i beránky, stříbro i zlato, kameny i bdelium a všechno bohatství, které patřilo Izákovi, synu Abrahamovu; nezůstalo nic, co by si Ezau nevzal pro sebe ze všeho, co Izák po své smrti zůstavil.
31 Ezau si to všechno vzal a vrátil se se svými dětmi domů do země Seíru Horejského, daleko od svého bratra Jákoba a jeho dětství.
32 Ezau pak měl majetky mezi syny Seíru a od onoho dne se už nevrátil do země Kanaán.
33 Celá země Kanaán se stala dědictvím synů Izraele, dědictvím navěky, a Ezau se všemi svými syny zdědil horu Seír.

KAPITOLA 48

1 V oněch dnech, po Izákově smrti, Hospodin přikázal a způsobil hlad na celé zemi.
2 V té době seděl faraon, král egyptský, na svém trůnu v egyptské zemi. Ležel na svém loži a zdály se mu sny. Farao ve snu viděl, že stojí na břehu egyptské řeky.
3 A když tam stál, uviděl, a hle, z řeky vystupovalo sedm tučných a krásných krav.
4 A za nimi vystoupilo sedm jiných krav, hubených a nevzhledných. Těch sedm nevzhledných spolklo ty krásné. Jejich vzhled byl stále nevzhledný jako na začátku.
5 Probudil se a znovu usnul. Zdálo se mu podruhé. Viděl, jak na jednom stéble vyrostlo sedm klasů obilí, plných a krásných, a za nimi vyrostlo sedm tenkých klasů, ošlehaných východním větrem, a tenké klasy spolkly ty plné. Farao se probudil ze svého snu.
6 Ráno si král vzpomněl na své sny a kvůli těmto snům se mu zmocnilo srdce. Král pospíšil, poslal a zavolal všechny

egyptské kouzelníky a mudrce. Ti přišli a postavili se před faraona.
7 Král jim řekl: „Měl jsem sny, ale nikdo je nevyloží. Řekli tedy králi: Vyprávěj své sny svým služebníkům, ať si je poslechneme.“
8 Král jim vyprávěl své sny a oni všichni jednohlasně králi odpověděli: „Kéž král žije navěky! Toto je výklad tvých snů.“
9 Sedm dobrých krav, které jsi viděl, znamená sedm dcer, které se ti narodí v posledních dnech, a sedm krav, které jsi viděl vystupovat za nimi a spolknout je, je znamením, že dcery, které se ti narodí, všechny zemřou za králova života.
10 A to, co jsi viděl ve druhém snu o sedmi plných, dobrých klasech obilí vyrůstajících na jednom stéble, toto je jejich výklad: V posledních dnech si postavíš sedm měst v celé egyptské zemi. A to, co jsi viděl o sedmi spálených klasech obilí, jak po nich vyraší a pohltí je, zatímco jsi je viděl svýma očima, je znamením, že města, která postavíš, budou všechna zničena v posledních dnech, za života krále.
11 Když promluvili tato slova, král k jejich slovům nenaklonil ucho a neupíral k nim své srdce. Král totiž ve své moudrosti věděl, že sny nevykládají správně. Když tedy před králem domluvili, král jim odpověděl: „Co to se mnou povídáte? Říkáte lež a lži. Proto mi nyní vyložte mé sny, abyste nezemřeli.“
12 Král potom přikázal a znovu poslal pro jiné mudrce. Ti přišli a postavili se před krále. Král jim vyprávěl své sny a všichni mu odpověděli podle prvního výkladu. Král se rozhněval a velmi se rozzlobil. Král jim řekl: „Jistě mluvíte lži a vyprávíte lež.“
13 Král rozkázal, aby se po celé egyptské zemi vydalo prohlášení: „Král a jeho velmožové rozhodli, že každý moudrý muž, který zná a rozumí výkladu snů a dnes se nedostaví před krále, bude potrestán smrtí.“
14 Muž, který králi oznámí správný výklad jeho snů, dostane vše, co od krále bude požadovat. Všichni mudrci egyptské země přišli před krále, všichni kouzelníci a čarodějové, kteří byli v Egyptě, v Gošenu, v Ramesesu, v Tachpanchesu, v Coaru a na všech místech na egyptských hranicích, a všichni stáli před králem.
15 Všichni šlechtici, knížata i královi služebníci se shromáždili ze všech egyptských měst a všichni se posadili před králem. Král vyprávěl své sny před mudrci a knížaty. Všichni, kdo seděli před králem, žasli nad tím viděním.
16 Všichni mudrci, kteří byli před králem, se ve výkladu jeho snů velmi rozcházeli. Někteří z nich je králi vyložili takto: „Sedm dobrých krav je sedm králů, kteří z královských potomků vzejdou nad Egyptem.“
17 Sedm zlých krav je sedm knížat, která se proti nim v posledních dnech postaví a zničí je. Sedm klasů je sedm velkých knížat patřících Egyptu, která padnou do rukou sedmi méně mocných knížat svých nepřátel ve válkách našeho pána krále.
18 Někteří z nich králi vyložili: „Sedm dobrých krav jsou silná egyptská města a sedm zlých krav je sedm národů kanaánské země, které v posledních dnech přitáhnou proti sedmi egyptským městům a zničí je.“
19 A to, co jsi viděl ve druhém snu, o sedmi dobrých a špatných klasech obilí, je znamením, že se egyptská vláda opět vrátí k tvému potomstvu jako dříve.
20 Za jeho vlády se obyvatelé egyptských měst obrátí proti sedmi městům kanaánským, která jsou silnější než oni, a zničí je, a egyptská vláda se vrátí k tvému potomstvu.
21 Někteří z nich králi řekli: „Toto je výklad tvých snů: Sedm dobrých krav je sedm královen, které si v posledních dnech vezmeš za manželky, a sedm zlých krav znamená, že všechny tyto ženy zemřou za králova života.“
22 A těch sedm dobrých i špatných klasů, které jsi viděl ve druhém snu, je čtrnáct dětí a v posledních dnech povstanou a budou mezi sebou bojovat a sedm z nich porazí sedm silnějších.
23 A někteří z nich řekli králi tato slova: „Sedm dobrých krav znamená, že se ti narodí sedm dětí a že v posledních dnech zabijí sedm z tvých dětí. A sedm dobrých klasů, které jsi viděl ve druhém snu, jsou ti knížata, proti nimž sedm jiných, méně mocných knížat bude bojovat a zničí je v posledních dnech a pomstí věc tvých dětí. Vláda se opět vrátí k tvému potomstvu.“
24 Král vyslechl všechna slova egyptských mudrců a jejich výklad jeho snů, ale nic z toho se králi nelíbilo.
25 Král ve své moudrosti poznal, že nemluvili zcela správně ve všech těchto slovech, neboť to bylo od Hospodina, aby zmařil slova egyptských mudrců, aby Josef mohl vyjít z domu vězení a aby se stal v Egyptě velkým.
26 Král viděl, že s ním nikdo ze všech egyptských mudrců a mágů nemluví správně. Proto se král rozhněval a jeho hněv v něm hořel.
27 Král rozkázal, aby všichni mudrci a kouzelníci odešli od krále. Všichni odešli od krále s hanbou a potupou.
28 Král nařídil, aby po celém Egyptě bylo vydáno oznámení, aby byli pobiti všichni kouzelníci, kteří byli v Egyptě, a aby ani jeden z nich nezůstal naživu.
29 Velitelé královské stráže povstali, každý tasil meč a začali bít egyptské kouzelníky a mudrce.
30 Potom přišel Merod, královský vrchní číšník, poklonil se králi a posadil se před ním.
31 Kolébník králi řekl: „Kéž král žije navěky a jeho vláda je v zemi vyvýšena.“
32 V oněch dnech, to jsou již dva roky, ses rozhněval na svého služebníka a dal jsi mě do vězení. Nějaký čas jsem byl v vězení já i vrchní pekař.
33 Byl s námi hebrejský otrok velitele stráže, jménem Josef, neboť se na něj jeho pán rozhněval a dal ho do vězení, kde nám sloužil.
34 A po nějaké době, když jsme byli v oddělení, zdáli jsme v jedné noci sny, já i vrchní pekař; každý z nás měl sen podle svého výkladu.
35 Ráno jsme přišli a vyprávěli jsme je tomu sluhovi. Ten nám naše sny vyložil, každému podle jeho snu, jak správně vyložil.
36 A stalo se, jak nám vyložil, tak se i stalo; žádné z jeho slov nepadlo na zem.
37 A proto nyní, můj pane a králi, nezabíjejte egyptský lid pro nic za nic! Hle, ten otrok je stále zavřen v domě velitelem stráže, svým pánem, v domě vězení.
38 Jestliže se králi líbí, ať si ho provolá, aby přišel k tobě a oznámí ti správný výklad snu, který se ti zdál.
39 Král vyslechl slova vrchního číšníka a nařídil, aby egyptští mudrci nebyli zabiti.

40 Král rozkázal svým služebníkům, aby před něj přivedli Josefa. Král jim řekl: „Jděte k němu a neděste ho, aby se nezmátl a nevěděl, jak správně mluvit.“
41 Královi služebníci šli k Josefovi a spěšně ho vyvedli z vězení. Královi služebníci ho oholili, on si převlékl vězeňské roucho a předstoupil před krále.
42 Král seděl na svém královském trůnu v knížecím rouchu, přepásaný zlatým efódem. Ryzí zlato, které bylo na něm, se třpytilo a karbunkul, rubín a smaragd spolu se všemi drahokamy, které byly na královské hlavě, oslňovaly oči. Josef králi velmi žasl.
43 Trůn, na němž seděl král, byl pokryt zlatem, stříbrem a onyxovými kameny a měl sedmdesát schodů.
44 A bylo zvykem v celé egyptské zemi, že každý muž, který přišel mluvit ke králi, byl-li to kníže nebo někdo, kdo byl v králových očích vážený, vystoupil na královský trůn až k třicátému prvnímu stupni a král sestoupil k třicátému šestému stupni a mluvil s ním.
45 Pokud byl jedním z prostého lidu, vystoupil na třetí schod a král sestoupil na čtvrtý a promluvil k němu. Jejich zvykem bylo, že každý muž, který rozuměl všem sedmdesáti jazykům, vystoupil po sedmdesáti schodech a vystoupil a mluvil, dokud nedošel ke králi.
46 A každý, kdo nemohl dokončit sedmdesát, vystoupil po tolika stupních, kolik jazyků uměl mluvit.
47 A v oněch dnech bylo v Egyptě zvykem, že nad ním nevládl nikdo, kdo by nerozuměl sedmdesáti jazykům.
48 Když Josef přišel před krále, poklonil se před ním až k zemi. Vystoupil na třetí schod a král se posadil na čtvrtý schod a mluvil s Josefem.
49 Král Josefovi řekl: „Měl jsem sen, ale nikdo mi ho nevyložil správně. Dnes jsem přikázal, aby ke mně přišli všichni egyptští kouzelníci a mudrci. Vyprávěl jsem jim své sny, ale nikdo mi je správně nevyložil.“
50 A potom jsem dnes o tobě slyšel, že jsi moudrý muž a že dokážeš správně vyložit každý sen, který slyšíš.
51 Josef faraonovi odpověděl: „Ať faraon vypráví své sny, které se mu zdály. Výklady patří Bohu.“ Faraon Josefovi vyprávěl sen o kravách a sen o klasech. Král přestal mluvit.
52 Josef byl tehdy oděn Duchem Božím před králem a věděl vše, co se králi od onoho dne přihodí, a znal správný výklad králova snu a promluvil před králem.
53 Josef nalezl královu přízeň. Král naklonil uši i srdce a vyslechl všechna Josefova slova. Josef králi řekl: „Nedomnívej se, že jsou to dva sny, neboť je to jen jeden sen. Bůh ukázal králi ve snu, co si vyvolil učinit v celé zemi. Toto je správný výklad tvého snu:
54 Sedm dobrých krav a klasů je sedm let a sedm špatných krav a klasů je také sedm let; je to jeden sen.
55 Hle, sedm let, která přicházejí, bude v celé zemi velká hojnost, a po nich bude následovat sedm let hladu, velmi těžký hlad; a všechna hojnost bude ze země zapomenuta a hlad pohltí obyvatele země.
56 Král měl jeden sen a sen byl proto faraonovi zopakován, protože věc je od Boha ustanovena a Bůh ji brzy uskuteční.
57 Nyní ti tedy poradím a vysvobodím tvou duši i duše obyvatel země od zla hladomoru. Vyhledej ve svém království muže velmi chytrého a moudrého, který zná všechny vládní záležitosti, a ustanov ho správcem egyptské země.
58 Ať muž, kterého ustanovíš nad Egyptem, ustanoví pod sebou úředníky, aby shromáždili všechnu úrodu nadcházejících dobrých let, uložili obilí do tvých určených zásob.
59 Ať si ten pokrm uchovají po sedm let hladomoru, aby se našel pro tebe, tvůj lid a celou tvou zemi a abys ty a tvá země nebyli hladem vyhubeni.
60 Ať je také všem obyvatelům země nařízeno, aby každý shromáždil úrodu svého pole, všeho druhu potravin, během sedmi dobrých let a aby si ji uložili do svých zásob, aby ji mohli najít ve dnech hladomoru a mohli z ní žít.
61 Toto je správný výklad tvého snu a toto je rada, která ti byla dána k záchraně tvé duše a duší všech tvých poddaných.
62 Král Josefovi odpověděl: „Kdo to říká a kdo ví, že tvá slova jsou správná?“ Řekl králi: „Toto ti bude znamením ohledně všech mých slov, že jsou pravdivá a že má rada je pro tebe dobrá.“
63 Hle, tvá žena dnes sedí na trůnu porodní a porodí ti syna a ty se s ním budeš radovat. Až tvé dítě vyjde z lůna matky své, tvůj prvorozený syn, který se narodil před těmito dvěma lety, zemře, a ty budeš utěšen v dítěti, které se ti dnes narodí.
64 Když Josef dokončil tato slova ke králi, poklonil se králi a král odešel. Když Josef od krále odešel, naplnila se toho dne znamení, která Josef králi předpověděl.
65 A královna porodila onoho dne syna. Král uslyšel radostnou zprávu o svém synovi a zaradoval se. Když zvěstovatel od krále odešel, královi služebníci našli prvorozeného králova syna mrtvého ležet na zemi.
66 V královském domě nastal veliký nářek a hluk. Král to uslyšel a řekl: „Co je to za hluk a nářek, který jsem slyšel v domě?“ Oznámili králi, že jeho prvorozený syn zemřel. Král poznal, že všechna Josefova slova, která pronesl, byla správná. Král se utěšil pro svého syna dítětem, které se mu narodilo onoho dne, jak Josef řekl.

KAPITOLA 49

1 Potom král poslal a shromáždil všechny své úředníky a služebníky, všechna knížata a šlechtice, kteří patřili králi, a všichni přišli před krále.
2 Král jim řekl: „Hle, viděli jste a slyšeli všechna slova tohoto hebrejského muže a všechna znamení, která ohlásil, že se stanou, a ani jedno z jeho slov nepadlo na zem.“
3 Víš, že dal správný výklad snu a že se jistě stane. Proto se nyní poraď a zjisti, co uděláš a jak bude země vysvobozena z hladomoru.
4 Hledejte a podívejte se, zda se najde někdo podobný, v jehož srdci je moudrost a poznání, a já ho ustanovím nad zemí.
5 Slyšel jsi, co Hebrejec radil ohledně této situace, aby zachránil zemi před hladomorem, a já vím, že země nebude vysvobozena z hladomoru jinak než radou Hebrejce, toho, který mi radil.
6 Všichni králi odpověděli: „Rada, kterou Hebrej dal ohledně této věci, je dobrá. Nyní tedy, pane náš a králi, hle, celá země je v tvých rukou. Učiň, co se ti líbí.“
7 Toho, koho si vyvolíš a o kom ve své moudrosti víš, že je moudrý a schopen svou moudrostí vysvobodit zemi, toho král ustanoví, aby mu byl podřízen nad zemí.

8 Král pak řekl všem úředníkům: „Myslím si, že když Bůh oznámil Hebrejci všechno, co mluvil, není v celé zemi nikdo tak chytrý a moudrý jako on. Uznáte-li to za dobré, ustanovím ho nad zemí, neboť svou moudrostí zachrání zemi.“
9 Všichni úředníci králi odpověděli: „V egyptských zákonech je přece psáno a nesmí se to porušovat, že nad Egyptem nesmí kralovat nikdo a být druhý po králi, leda ten, kdo ovládá všechny jazyky synů lidských.“
10 Nyní tedy, náš pane a králi, hle, tento Hebrejský muž umí mluvit jen hebrejsky, a jak by tedy mohl být nad námi druhým pod vládou, když ani nezná náš jazyk?
11 Nyní prosíme, pošli pro něj, ať přijde před tebe, a vyzkoušej ho ve všem, a udělej, co uznáš za vhodné.
12 Král řekl: „Zítra se to stane a věc, kterou jsi promluvil, je dobrá.“ Všichni úředníci přišli toho dne před krále.
13 Té noci poslal Hospodin jednoho ze svých služebných andělů. Ten přišel do egyptské země k Josefovi. Anděl Hospodinův stál nad Josefem. Josef ležel v noci na lůžku v domě svého pána v žaláři, neboť ho jeho pán dal zpět do žaláře kvůli jeho ženě.
14 Anděl ho probudil ze spánku. Josef vstal a postavil se na nohy. A hle, anděl Hospodinův stál naproti němu. Anděl Hospodinův s Josefem mluvil. V tu noc ho naučil všem lidským jazykům. Dal mu jméno Jošef.
15 Anděl Hospodinův odešel od něho a Josef se vrátil a lehl si na lůžko. Josef žasl nad viděním, které viděl.
16 Ráno si král svolal všechny své úředníky a služebníky. Všichni přišli a posadili se před krále. Král rozkázal přivést Josefa. Královi služebníci šli a přivedli Josefa před faraona.
17 A král vyšel a vystoupil po schodech trůnu a Josef mluvil ke králi všemi jazyky. Josef k němu přistoupil a mluvil ke králi, dokud nedorazil před krále po sedmdesátém schodu a neposadil se před krále.
18 Král se z Josefa velmi radoval a všichni královští úředníci se s králem velmi radovali, když slyšeli všechna Josefova slova.
19 Král a úředníci se za to zachovali, aby ustanovili Josefa druhým po králi nad celou egyptskou zemí. Král Josefovi řekl:
20 Dal jsi mi radu, abych ustanovil moudrého muže nad egyptskou zemí, aby svou moudrostí zachránil zemi před hladem. Nyní tedy, když ti Bůh toto všechno oznámil a všechna slova, která jsi promluvil, není v celé zemi muže rozumného a moudrého jako ty.
21 A tvé jméno už nebude nazýváno Josef, ale tvé jméno bude Safnat Panea. Budeš druhý po mně a podle tvého slova se budou řídit všechny záležitosti mé vlády a na tvé slovo bude můj lid vycházet i vcházet.
22 Z tvé ruky budou moji služebníci a úředníci dostávat svůj plat, který jim bude vyplácen měsíčně, a bude se ti klanět všechen lid země; jen na mém trůnu budu větší než ty.
23 Král si sňal prsten z ruky a navlékl ho na ruku Josefovu. Král Josefa oblékl do knížecího roucha, na hlavu mu vsadil zlatou korunu a na krk mu dal zlatý řetěz.
24 Král rozkázal svým služebníkům, aby ho svézli na druhém královském voze, který jel naproti královskému vozu. Dal ho svézt na velkém a silném koni z královských koní a provázet ho ulicemi egyptské země.
25 Král pak přikázal, aby s Josefem šli všichni, kdo hráli na tambrély, harfy a jiné hudební nástroje; tisíc tambrélů, tisíc mecholotů a tisíc nebalimů šlo za ním.
26 A pět tisíc mužů s tasenými meči třpytícími se v rukou pochodovalo a hrálo před Josefem. Dvacet tisíc královských velmožů, přepásaných koženými pásy potaženými zlatem, pochodovalo po Josefově pravici a dvacet tisíc po jeho levici. Všechny ženy a dívky chodily po střechách nebo stály na ulicích, hrály si a radovaly se z Josefa a obdivovaly Josefův vzhled a jeho krásu.
27 Králův lid šel před ním i za ním a navoněl cestu kadidlem, kasií a všemi druhy vzácných vonných látek. Po cestě rozhazovali myrhu a aloe. Dvacet mužů před ním po celé zemi hlasitě hlásalo tato slova:
28 Vidíte tohoto muže, kterého si král vybral za svého zástupce? Všechny vládní záležitosti budou spravovány jím. Kdo přestoupí jeho rozkazy a nepokloní se mu až k zemi, zemře, protože se vzbouří proti králi a jeho zástupci.
29 Když hlasatelé přestali volat, všechen egyptský lid se před Josefem klaněl až k zemi a volal: „Ať žije král a ať žije i jeho druhý král!“ Všichni obyvatelé Egypta se klaněli podél cesty. Když se k nim hlasatelé přiblížili, klaněli se a jásali před Josefem za zvuků všelijakých tamburínů, mecholu a nebalu.
30 Josef na koni pozvedl oči k nebi, zvolal: „On pozvedá chudáka z prachu, z hnoje pozvedá nuzného. Hospodine zástupů, blahoslavený je muž, který v tebe doufá.“
31 Josef procházel egyptskou zemí s faraonovými služebníky a úředníky a ukázali mu celou egyptskou zemi a všechny královské poklady.
32 A vrátil se Josef a přišel onoho dne před faraona. Král dal Josefovi dědictví v egyptské zemi, dědictví polí a vinic. Král dal Josefovi tři tisíce talentů stříbra a tisíc talentů zlata, onyxové kameny a bdelium a mnoho darů.
33 Druhého dne král přikázal všemu egyptskému lidu, aby Josefovi přinesli oběti a dary, a aby ten, kdo by se králova rozkazu zpronevěřil, zemřel. Udělali tedy na městské ulici posvátné návrší a rozprostřeli tam roucha. Kdokoli Josefovi cokoli přinesl, vkládal to na posvátné návrší.
34 A všichni egyptští lidé vrhali něco na posvátné návrší, jeden zlatou náušnici, druhý prsteny a náušnice a různé nádoby zlaté a stříbrné práce, onyxové kameny a bdelium vrhali na posvátné návrší; každý dal něco ze svého majetku.
35 Josef vzal všechny tyto věci a uložil je do svých pokladnic. Všichni královští úředníci a šlechtici Josefa vyzdvihovali a dávali mu mnoho darů, protože viděli, že si ho král vybral za svého druhého pobočníka.
36 Král poslal k Potiferovi, synu Achirama, kněze z Ónu, a ten vzal jeho mladou dceru Osnatu a dal ji Josefovi za ženu.
37 Dívka pak byla velmi půvabná, panna, kterou muž nepoznal, a Josef si ji vzal za ženu. Král Josefovi řekl: „Já jsem faraon a kromě tebe se nikdo neodváží ani pohnout rukou, ani nohou, aby spravoval můj lid v celé egyptské zemi.“
38 Josefovi bylo třicet let, když stanul před faraonem. Josef odešel od krále a stal se královým druhým v Egyptě.
39 Král dal Josefovi sto služebníků, aby mu sloužili v jeho domě. Josef také poslal a koupil mnoho služebníků, a ti zůstali v Josefově domě.
40 Josef si pak postavil před nádvořím královského paláce velmi velkolepý dům, podobný královským domům, a v

domě zbudoval velký chrám, velmi elegantního vzhledu a vhodný pro jeho bydlení; tři roky Josef stavěl svůj dům.
41 A Josef si zhotovil velmi elegantní trůn z hojnosti zlata a stříbra a pokryl jej onyxovými kameny a bdeliem a udělal na něm podobu celé egyptské země a podobu egyptské řeky, která zavlažuje celou egyptskou zemi. Josef seděl bezpečně na svém trůnu ve svém domě a Hospodin rozmnožil Josefovu moudrost.
42 Všichni obyvatelé Egypta, faraonovi služebníci i jeho knížata Josefa nesmírně milovali, neboť to Josefovi učinil Hospodin.
43 Josef měl vojsko, které bojovalo. Vycházelo v zástupech a oddílech o počtu čtyřiceti tisíc šesti set ozbrojených mužů, aby pomohli králi a Josefovi proti nepříteli, kromě královských úředníků, jeho služebníků a nespočetných obyvatel Egypta.
44 Josef dal svým hrdinům a celému svému vojsku štíty a oštěpy, čepice a krunýře a kameny k prakům.

KAPITOLA 50

1 V té době přitáhli Taršišští synové proti Izmaelovým synům a válčili s nimi. Taršišští synové Izmaelitské dlouho drancovali.
2 Izmaelových synů bylo v oněch dnech málo a nemohli přemoci syny Taršíše, a proto byli velmi utlačováni.
3 Starší Izmaelští poslali egyptskému králi zprávu: „Pošli prosím svým služebníkům správce a vojsko, aby nám pomohli bojovat proti Taršíšcům, neboť už dávno ničíme.“
4 Farao pak poslal Josefa s bohatýry a vojskem, které s ním bylo, a také bohatýry z královského domu.
5 A šli do země Chavíla k Izmaelovi, aby jim pomohli proti Taršíšcům. Izmaelovi bojovali s Taršíši. Josef porazil Taršíše a podmanil si celou jejich zemi. Izmaelovi v ní bydlí až do dnešního dne.
6 Když byla země Taršiš dobyta, všichni Taršišci utekli a přišli na hranice svých bratří, synů Javanových. Josef se svými bohatýry a vojskem se vrátil do Egypta, ani jeden z nich nechyběl.
7 V druhém roce Josefova kralování nad Egyptem, v roce roku, dal Hospodin v celé zemi velkou hojnost po sedm let, jak Josef předpověděl. Hospodin totiž v oněch dnech po sedm let žehnal veškeré úrodě země. Jedli a nasytili se.
8 Josef měl v té době pod sebou správce, kteří shromažďovali všechnu úrodu úrodných let a rok co rok hromadili obilí a ukládali ho do Josefových pokladnic.
9 A kdykoli sbírali potravu, Jozef přikázal, aby přinesli obilí v klasech a také s ním přinesli trochu polní hlíny, aby se nezkazila.
10 Josef to dělal rok co rok a nashromáždil obilí jako mořského písku, neboť jeho zásoby byly nesmírné a nedaly se je pro hojnost spočítat.
11 A také všichni obyvatelé Egypta nashromáždili během sedmi dobrých let do svých zásob všelijaké potravy ve velkém množství, ale nejednali s ní tak, jako jednal Josef.
12 A veškeré jídlo, které Josef a Egypťané nashromáždili během sedmi let hojnosti, bylo pro zemi uchováno do zásob na sedm let hladomoru, k obživě celé země.
13 Egyptští obyvatelé si naplnili každý své zásoby a své úkryty obilím, aby se uživili během hladomoru.
14 Josef pak rozložil všechny potraviny, které nashromáždil, do všech egyptských měst, zavřel všechny zásoby a postavil nad nimi stráže.
15 Josefova žena Osnath, dcera Potiferova, mu porodila dva syny, Manassesa a Efraima. Josefovi bylo třicet čtyři let, když je zplodil.
16 Chlapci vyrůstali a chodili po jeho cestách a podle jeho pokynů. Neodchýlili se od cesty, kterou je naučil jejich otec, ani napravo, ani nalevo.
17 Hospodin byl s chlapci, a tak rostli a měli rozum a dovednost ve vší moudrosti a ve všech vládních záležitostech. Všichni královští úředníci a jeho velmožové z egyptských obyvatel je povyšovali a byli vychováváni mezi královskými syny.
18 Sedm let hojnosti, která byla v celé zemi, skončilo a po nich přišlo sedm let hladu, jak předpověděl Josef, a hlad byl v celé zemi.
19 Všichni egyptští viděli, že v egyptské zemi začal hlad, a všichni egyptští otevřeli své zásoby obilí, neboť hlad je přemohl.
20 A zjistili, že veškeré jídlo, které měli v zásobách, bylo plné havěti a nevhodné k jídlu. V celé zemi se rozšířil hlad. Všichni obyvatelé Egypta přišli a naříkali před faraonem, neboť je hlad tížil.
21 Řekli faraonovi: „Dej svým služebníkům jídlo, proč bychom měli před tvýma očima umřít hladem, my i naše malé děti?“
22 Farao jim odpověděl: „Proč ke mně voláte? Nepřikázal snad Josef, aby se obilí uchovávalo po sedm let hojnosti pro roky hladomoru? Proč jste ho neposlouchali?“
23 Egyptský lid králi odpověděl: „Jakože žije tvá duše, náš pane, tvoji služebníci učinili vše, co jim Josef přikázal. Tvoji služebníci totiž za sedm let hojnosti shromáždili všechnu úrodu svých polí a uložili ji do zásob až do dnešního dne.“
24 A když tvé služebníky přemohl hlad, otevřeli jsme své zásoby a hle, veškeré naše úrody byly plné havěti a nebyly vhodné k jídlu.
25 Když král uslyšel všechno, co se stalo obyvatelům Egypta, velmi se zděsil hladu a velmi se zděsil. Král egyptskému lidu odpověděl: „Protože se vám tohle všechno stalo, jděte k Josefovi a udělejte vše, co vám řekne. Nepřestupujte jeho přikázání.“
26 A vyšli všichni egyptští lidé, přišli k Josefovi a řekli mu: „Dej nám chléb, abychom před tebou umírali hlady? Vždyť jsme sedm let shromažďovali svou úrodu, jak jsi přikázal, a ukládali jsme ji do zásob, a tak se nám to stalo.“
27 Když Josef uslyšel všechna slova egyptského lidu a co se s nimi stalo, otevřel všechny své zásoby úrody a prodal je egyptskému lidu.
28 Hlad se rozšířil po celé zemi a byl ve všech krajích, ale v egyptské zemi bylo co prodávat.
29 Všichni obyvatelé Egypta přicházeli k Josefovi, aby nakoupili obilí, neboť je sužoval hlad a všechno jejich obilí bylo zkažené. Josef ho prodával denně všem egyptským lidem.
30 Všichni obyvatelé země Kanaán, Filištíni i ti, co byli za Jordánem, obyvatelé východu a všechna města dalekých i blízkých zemí uslyšeli, že v Egyptě je obilí. Všichni přišli do Egypta, aby si ho koupili, protože je sužoval hlad.

31 Josef pak otevřel obilné zásoby a ustanovil nad nimi dozorce. Ti tam každý den stáli a prodávali všem, kdo přicházeli.
32 Josef věděl, že i jeho bratři přijdou do Egypta koupit obilí, neboť hladomor zmítal celou zemi. Proto přikázal všemu svému lidu, aby to rozhlásili po celé egyptské zemi:
33 Král, jeho zástupce a jejich velmožové se rozhodli, že kdokoli, kdo by chtěl v Egyptě koupit obilí, nesmí posílat do Egypta své služebníky, aby ho nakoupili, ale své syny a také každý Egypťan nebo Kananejec, který by přišel z některého ze zásob, kde nakupoval obilí v Egyptě, a šel by ho prodávat po celé zemi, zemře, neboť nikdo nebude kupovat, leda k obživě své domácnosti.
34 Každý, kdo povede dvě nebo tři zvířata, zemře, protože každý povede jen své vlastní zvíře.
35 Josef pak postavil stráže u egyptských bran a přikázal jim: „Kdokoli by přišel koupit obilí, nenechte ho vstoupit, dokud nebude zapsáno jeho jméno, jméno jeho otce a jméno otce jeho otce. A cokoli bude zapsáno ve dne, pošlete mi jejich jména večer, abych se jejich jména dozvěděl.“
36 Josef pak ustanovil dozorce po celé egyptské zemi a přikázal jim, aby to všechno dělali.
37 Josef učinil všechny tyto věci a stanovil tato nařízení, aby věděl, kdy jeho bratři přijdou do Egypta nakupovat obilí. A Josefův lid nechal v Egyptě denně oznamovat tato slova a nařízení, která Josef přikázal.
38 Všichni obyvatelé východní i západní země a celé země uslyšeli o ustanoveních a pravidlech, která Josef v Egyptě vydal. Obyvatelé nejzazších končin země přicházeli, kupovali v Egyptě obilí den co den a pak odcházeli.
39 Všichni egyptští správcové učinili, jak jim Josef přikázal. Vrátní si zapisovali jména všech, kdo přicházeli do Egypta nakupovat obilí, a jména jejich otců a každý den večer je přinášeli před Josefa.

KAPITOLA 51

1 Jákob pak uslyšel, že v Egyptě je obilí, a zavolal své syny, aby šli do Egypta koupit obilí, neboť i na ně dolehl hlad. Zavolal tedy své syny a řekl:
2 Slyším, že v Egyptě je obilí a že si ho chodí kupovat všichni obyvatelé země. Proč se tedy chcete před celou zemí nasytit? Jděte i vy do Egypta a kupte nám trochu obilí mezi těmi, kdo tam přijdou, abychom nezemřeli.
3 Jákobovi synové uposlechli hlas svého otce a vstali, aby sestoupili do Egypta, aby nakoupili obilí mezi ostatními, kteří tam přišli.
4 A jejich otec Jákob jim přikázal: „Když vejdete do města, nevcházejte spolu jednou branou, kvůli obyvatelům té země.“
5 Jákobovi synové se vydali do Egypta a učinili vše, co jim otec přikázal. Jákob však Benjamína neposlal, protože si řekl: „Aby se mu na cestě nepřihodilo něco nešťastného jako jeho bratru.“ Deset Jákobových synů se tedy vydalo.
6 Když pak Jákobovi synové šli cestou, litovali toho, co Josefovi udělali, a mluvili mezi sebou: „Víme, že náš bratr Josef odešel do Egypta. Budeme ho hledat, kam půjdeme. Najdeme-li ho, vezmeme ho jeho pánovi za výkupné. Pokud ne, násilím za něj zemřeme.“
7 Jákobovi synové se s tím shodli a posilnili se kvůli Josefovi, aby ho vysvobodili z ruky jeho pána. Jákobovi synové odešli do Egypta. Když se k Egyptu přiblížili, oddělili se jeden od druhého a prošli deseti egyptskými branami. Vrátní toho dne zapsali jejich jména a večer je přivedli k Josefovi.
8 Josef pak přečetl jména z ruky strážců městských a zjistil, že jeho bratři vešli deseti branami města. V tu dobu Josef přikázal, aby se to rozhlásilo po celé egyptské zemi:
9 Jděte ven všichni strážní, zavřete všechny obilné sklady a nechte otevřený jen jeden, aby si z něj mohli nakoupit ti, kdo přijdou.
10 A všichni Josefovi úředníci tak v tu dobu učinili, zavřeli všechny sklady a nechali otevřený jen jeden.
11 Josef pak dal psaná jména svých bratří tomu, kdo byl dozorcem nad skladištěm, a řekl mu: „Kdokoli k tobě přijde koupit obilí, zeptej se ho na jméno. Až k tobě přijdou muži s těmito jmény, chyť je a pošli je.“ I učinili tak.
12 Když Jákobovi synové přišli do města, shromáždili se ve městě, aby hledali Josefa, než si nakoupí obilí.
13 A šli k hradbám nevěstek a hledali Josefa v hradbách nevěstek tři dny, neboť si mysleli, že Josef vejde v hradbách nevěstek, neboť Josef byl velmi pohledný a krásné postavy. Synové Jákobovi hledali Josefa tři dny, ale nemohli ho najít.
14 Muž, který byl dozorcem skladu, hledal ta jména, která mu dal Josef, ale nenalezl je.
15 Vzkázal tedy Josefovi: „Už uplynuly tři dny a ti muži, jejichž jména jsi mi dal, nepřišli.“ Josef tedy poslal služebníky, aby ty muže vyhledali po celém Egyptě a přivedli je před Josefa.
16 Josefovi služebníci šli a přišli do Egypta, ale nenašli je. Přišli do Gošenu, ale tam je nenašli. Pak přišli do města Ramesesu, ale nenašli je.
17 Josef pak poslal šestnáct služebníků, aby hledali jeho bratry. Ti se rozptýlili po čtyřech rozích města. Čtyři ze služebníků vešli do domu nevěstek a našli tam těch deset mužů, jak hledají svého bratra.
18 A ti čtyři muži je vzali a přivedli je před něj a poklonili se mu až k zemi. Josef seděl na trůnu ve svém chrámu, oděn do knížecího roucha, na hlavě měl velkou zlatou korunu a všichni mocní seděli kolem něj.
19 Jákobovi synové spatřili Josefa a jeho postava, krása a důstojnost tváře se jim zdály podivuhodné. Znovu se mu poklonili až k zemi.
20 A Josef uviděl své bratří a poznal je, ale oni jeho nepoznali, neboť Josef byl v jejich očích velmi velký, proto ho nepoznali.
21 Josef se jich zeptal: „Odkud přicházíte?“ Všichni odpověděli: „Tvoji služebníci přišli z kanaánské země, aby nakoupili obilí, protože po celé zemi panuje hlad. Tvoji služebníci uslyšeli, že v Egyptě je obilí, a tak přišli s ostatními přistěhovalci, aby nakoupili obilí pro svou obživu.“
22 Josef jim odpověděl: „Jestliže jste přišli koupit, jak říkáte, proč vcházíte deseti branami města? Jde jen o to, abyste prozkoumali zemi.“
23 Všichni společně odpověděli Josefovi: „Ne tak, pane můj. Máme pravdu. Tvoji služebníci nejsou zvědové, ale přišli jsme koupit obilí. Všichni tvoji služebníci jsou bratři,

synové jednoho muže v zemi Kanaán. Náš otec nám přikázal: ‚Když přijdete do města, nevcházejte spolu jednou branou kvůli obyvatelům té země.‘“
24 Josef jim opět odpověděl: „To je to, co jsem k vám mluvil. Přišli jste prozkoumat zemi. Proto jste všichni prošli deseti branami města. Přišli jste se podívat na prázdnotu země.“
25 Jistě každý, kdo přichází nakupovat obilí, odchází svou cestou. Vy jste již tři dny v zemi. Co děláte v hradbách nevěstek, v nichž jste již tři dny? Jistě, špehové dělají podobné věci.
26 A řekli Josefovi: „Ať je daleké slovo našemu pánu, abychom takto mluvili. Jsme dvanáct bratří, synové našeho otce Jákoba v zemi Kanaán, syna Izáka, syna Abrahama, Hebrejce. Hle, nejmladší je dnes s naším otcem v zemi Kanaán a jeden není. Ztratil se nám. Mysleli jsme si, že by snad mohl být v této zemi. Hledáme ho po celé zemi a přišli jsme až do domů nevěstek, abychom ho tam hledali.“
27 Josef jim řekl: „Hledali jste ho po celé zemi, takže vám zbývá jen Egypt, kde byste ho mohli hledat? Co by pak váš bratr dělal v domech nevěstek, i když by byl v Egyptě? Neřekli jste snad: ‚Pocházíte ze synů Izáka, syna Abrahamova?‘ Co by pak synové Jákobovi dělali v domech nevěstek?“
28 Řekli mu: „Slyšeli jsme, že nám ho Izmaelitové ukradli, a bylo nám řečeno, že ho prodali do Egypta. Tvůj služebník, náš bratr, je velmi krásný a zjevně krásný. Mysleli jsme si tedy, že by mohl být v domech nevěstek. Proto tam tvoji služebníci šli, aby ho hledali a dali za něj výkupné.“
29 Josef jim odpověděl: „Jistě mluvíte lži a lžete, když o sobě říkáte, že jste synové Abrahamovi. Jakože žije faraon, jste špehové, proto jste vešli do domů nevěstek, abyste nebyli poznáni.“
30 Josef jim řekl: „Jestliže ho najdete a jeho pán po vás požaduje vysokou odměnu, dáte mu ji?“ Oni odpověděli: „Dá se.“
31 Řekl jim: „Jestliže se s ním jeho pán nebude loučit za velkou cenu, co mu kvůli němu uděláte?“ Odpověděli mu: „Jestliže nám ho nedá, zabijeme ho, vezmeme si bratra a odejdeme.“
32 Josef jim řekl: „To je to, co jsem k vám mluvil. Jste vyzvědači, neboť jste přišli povraždit obyvatele té země. Slyšeli jsme totiž, že dva z vašich bratří povraždili všechny obyvatele Šekemu v zemi Kanaán kvůli vaší sestře. A vy teď přicházíte, abyste kvůli svému bratrovi učinili totéž v Egyptě.“
33 Jen podle toho poznám, že jste čestní muži: pošlete-li domů jednoho z vás, aby od vašeho otce vyzvedl vašeho nejmladšího bratra a přivedl ho ke mně. Tím poznám, že máte pravdu.
34 Josef si zavolal sedmdesát svých bohatýrů a řekl jim: „Vezměte tyto muže a přiveďte je do stráže.“
35 A ti silní muži vzali těch deset mužů, popadli je a dali je do stráže, a oni byli v stráži tři dny.
36 Třetího dne je dal Josef vyvést z vězení a řekl jim: „Jste-li čestní muži, udělejte to pro sebe, abyste zůstali naživu: Jeden z vašich bratrů bude zavřen v vězení, zatímco vy půjdete a odvezete obilí pro svou rodinu do země Kanaán. A svého nejmladšího bratra přiveďte sem ke mně. Poznám, že jste čestní muži, až to uděláte.“
37 Josef od nich vyšel, vešel do komnaty a plakal velkým pláčem, neboť se nad nimi rozhořel soucit. Umyl si tvář a vrátil se k nim. Vzal jim Simeona a poručil, aby ho svázali.
Simeon se však nedal nechat, protože byl velmi mocný muž a oni ho nemohli svázat.
38 Josef svolal své silné muže a sedmdesát statečných mužů přišlo před něj s tasenými meči v rukou a synové Jákobovi se jich zděsili.
39 Josef jim řekl: „Chyťte tohoto muže a uvězněte ho ve vězení, dokud k němu nepřijdou jeho bratři.“ Josefovi stateční muži spěchali a všichni chytili Simeona, aby ho svázali. Simeon vydal hlasitý a hrozný výkřik, takže křik byl slyšet z dálky.
40 Všichni stateční muži Josefovi se zděsili zvukem toho křiku, padli na tvář a velmi se báli a utekli.
41 Všichni muži, kteří byli s Josefem, uprchli, protože se velmi báli o život. Zůstali tam jen Josef a jeho syn Manasse.
Manasse, syn Josefův, viděl Simeonovu sílu a velmi se rozhněval.
42 Manasas, syn Josefův, povstal proti Simeonovi a Manasas ho udeřil pěstí do zátylku. Simeon se tak přestal hněvat.
43 Manassah chytil Šimeona, prudce ho uchopil, svázal ho a odvedl do vězení. Všichni Jákobovi synové žasli nad činem toho mladíka.
44 Simeon pak řekl svým bratřím: „Nikdo z vás ať neříká, že to je zabití Egypťana, ale že je to zabití domu mého otce.“
45 Potom Josef rozkázal zavolat toho, kdo byl ustanoven nad zásobárnou, aby jim naplnil pytle obilím, kolik jen unesou, a aby každému vrátil peníze do pytle jeho a dal jim zásoby na cestu. Tak jim to učinil.
46 A Jozef jim přikázal: „Dávejte pozor, abyste nepřestoupili mé rozkazy a nepřivedli svého bratra, jak jsem vám řekl. Až mi sem přivedete svého bratra, poznám, že jste čestní muži. Budete v zemi obchodovat. Navrátím vám vašeho bratra a vy se v pokoji navrátíte ke svému otci.“
47 Všichni odpověděli: „Jak náš pán promluví, tak učiníme.“ Poklonili se mu až k zemi.
48 Každý z nich naložil své obilí na osla a vydali se do země Kanaán k otci svému. Když přišli do hostince, rozprostřel Levi svůj pytel, aby dal oslu potravu. Když viděl, že jeho peníze, i v plné váze, jsou stále v jeho pytli.
49 Muž se ten velmi bál a řekl svým bratřím: „Peníze mi byly vráceny, a hle, jsou v mém pytli.“ Muži se ti velmi báli a ptali se: „Co nám to Bůh udělal?“
50 Všichni se ptali: „Kde je milosrdenství Hospodinovo k našim otcům, k Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi? Hospodin nás dnes vydal do rukou egyptského krále, aby proti nám něco úkladně zpackal.“
51 Juda jim řekl: „Jsme jistě hříšníci před Hospodinem, svým Bohem, když jsme prodali svého bratra, své vlastní tělo. Proč tedy říkáte: Kde je Hospodinovo milosrdenství k našim otcům?“
52 Ruben jim řekl: „Neříkal jsem vám, ať nehřešíte proti chlapci, a vy jste mě neposlechli? Bůh ho od nás žádá. Jak se opovažujete říkat: Kde je Hospodinovo milosrdenství k našim otcům? Vy jste hřešili proti Hospodinu?“

53 A přes noc přenocovali na tom místě. Časně ráno vstali, naložili na osly obilí a vedli je, šli dál a přišli do domu svého otce v zemi Kanaán.
54 Jákob a jeho rodina vyšli naproti jeho synům. Jákob uviděl, že jejich bratr Šimeon s nimi není. Jákob se svých synů zeptal: „Kde je váš bratr Šimeon, kterého nevidím?“ Synové mu vyprávěli všechno, co se jim v Egyptě přihodilo.

KAPITOLA 52

1 Vstoupili tedy do svého domu a každý otevřel svůj pytel. Spatřili tam svůj uzlík peněz. Z toho se oni i jejich otec velmi zděsili.
2 Jákob jim řekl: „Co jste mi to udělali? Poslal jsem vašeho bratra Josefa, aby se vás zeptal, jak se vám daří, a vy jste mi řekli: Sežrala ho divá zvěř.“
3 Simeon šel s vámi nakoupit jídlo a vy říkáte, že ho egyptský král zavřel do vězení, a chcete zajmout Benjamína, abyste způsobili i jeho smrt a svedli mé šediny s bolestí do hrobu kvůli Benjamínovi a jeho bratru Josefovi.
4 Protož nyní můj syn s vámi nepůjde, neboť jeho bratr je mrtev a on zůstal sám. Mohlo by ho potkat na cestě, kudy půjdete, něco neštěstí, jako se stalo jeho bratrovi.
5 Ruben řekl svému otci: „Zabiješ mé dva syny, jestliže tvého syna nepřivedu a nepostavím ho před tebe.“ Jákob pak řekl svým synům: „Zůstaňte zde a nechoďte do Egypta, neboť můj syn s vámi do Egypta nepůjde a nezemře jako jeho bratr.“
6 Juda jim řekl: „Zdržte se ho, dokud nebude dozřeno obilí. Tehdy vám neřekne: ‚Seberte svého bratra!‘“ Až se ocitne v nebezpečí pro svůj vlastní život i pro život své rodiny kvůli hladu.
7 V oněch dnech byl v celé zemi velký hlad a všichni lidé na zemi chodili a přicházeli do Egypta, aby nakoupili jídlo, neboť hlad mezi nimi velmi převládal. Synové Jákobovi zůstali v Kanaánu rok a dva měsíce, dokud jim nedošlo obilí.
8 A stalo se, když jim dojedlo obilí, že celá Jákobova domácnost trpěla hladem. Všechny děti Jákobových synů se shromáždily a přiblížily se k Jákobovi. Všichni ho obklopili a řekli mu: „Dej nám chléb, proč bychom všichni měli hynout hladem v tvé přítomnosti?“
9 Jákob uslyšel slova synů svého syna a plakal velkým pláčem. Vzplanulo mu jich soucitu. Jákob zavolal své syny a všichni přišli a posadili se před něj.
10 Jákob jim řekl: „Neviděli jste, jak vaše děti dnes nade mnou plakaly a říkaly: ‚Dejte nám chleba‘? A žádný není. Proto se nyní vraťte a kupte nám trochu jídla.“
11 Juda odpověděl a řekl svému otci: „Pošleš-li s námi našeho bratra, půjdeme dolů a nakoupíme ti obilí. Nepošleš-li ho, nepůjdeme. Egyptský král nám to totiž výslovně přikázal: ‚Neuvidíte mou tvář, pokud s vámi nebude váš bratr. Egyptský král je král mocný a mocný. Půjdeme-li k němu bez našeho bratra, budeme všichni usmrceni.‘“
12 Což nevíš a neslyšel jsi, že tento král je velmi mocný a moudrý a že na celé zemi není jemu podobného? Hle, viděli jsme všechny krále země a neviděli jsme nikoho jako on, krále egyptského. Jistě mezi všemi králi země není nikdo větší než Abimelek, král Filištínský? Egyptský král je však větší a mocnější než on a Abimelek se může srovnávat jen s jedním z jeho důstojníků.
13 Otče, neviděl jsi jeho palác a jeho trůn a všechny jeho služebníky stojící před ním; neviděl jsi toho krále na jeho trůnu v jeho okázalosti a královském zjevu, oděného do královského roucha s velkou zlatou korunou na hlavě; neviděl jsi čest a slávu, kterou mu Bůh dal, neboť není nikoho podobného na celé zemi.
14 Otče, neviděl jsi moudrost, rozumnost a poznání, které mu Bůh dal do srdce, ani jsi neslyšel jeho sladký hlas, když k nám mluvil.
15 Nevíme, otče, kdo mu oznámil naše jména a všechno, co se nám přihodilo. Přesto se tě také ptal: „Žije ještě tvůj otec a daří se mu dobře?“
16 Neviděl jsi, jak by řídil záležitosti egyptské vlády, aniž by se ptal faraona, svého pána; neviděl jsi bázeň a bázeň, kterou vzbuzoval ve všech Egypťanech.
17 A také když jsme od něho odcházeli, vyhrožovali jsme, že s Egyptem naložíme jako s ostatními městy Amorejců, a byli jsme velmi rozzlobeni proti všem jeho slovům, která o nás mluvil jako o špezích. Až se znovu postavíme před něj, na všechny nás přepadne hrůza a nikdo z nás s ním nebude moci promluvit ani málo, ani velkou věc.
18 Nyní tedy, otče, pošli s námi chlapce. Půjdeme dolů a nakoupíme ti jídlo, abychom nezemřeli hlady. Jákob se ho zeptal: „Proč jsi mi to tak zle řekl, že jsi králi řekl, že máš bratra? Co jsi mi to udělal?“
19 Juda řekl svému otci Jákobovi: „Svěř mi toho chlapce. Vstaneme, půjdeme do Egypta, nakoupíme obilí a pak se vrátíme. Až se vrátíme, nebude-li s námi chlapec, ponesu tvou vinu navěky.“
20 Viděl jsi snad všechny naše děti, jak nad tebou pláčou hladem, a v tvé ruce není síly je nasytit? Nyní kéž se nad nimi vzbudí tvé slitování a pošli s námi našeho bratra, ať půjdeme.
21 Jak se ti projeví Hospodinova laskavost k našim předkům, když říkáš, že egyptský král ti vezme syna? Jakože je živ Hospodin, neopustím ho, dokud ho nepřivedu a nepostavím před tebe. Modle se za nás k Hospodinu, aby s námi jednal milosrdně a aby nás egyptský král a jeho muži přijali s laskavostí a přízní. Kdybychom se neotáleli, jistě bychom se s tvým synem vrátili podruhé.
22 Jákob pak řekl svým synům: „Doufám v Hospodina Boha, že vás vysvobodí a dá vám přízeň v očích egyptského krále i v očích všech jeho mužů.“
23 Nyní tedy vstaňte a jděte k tomu muži, vezměte mu dar z toho, co se v zemi dá sehnat, a přineste mu ho. Kéž vám všemohoucí Bůh projeví milosrdenství, aby s vámi poslal vaše bratry Benjamína a Šimeona.
24 Všichni muži se zvedli a vzali svého bratra Benjamína. V rukou si vzali velký dar z nejlepších surovin země a také dvojnásobný podíl stříbra.
25 Jákob svým synům přísně přikázal ohledně Benjamína: „Mějte se ho na pozoru na cestě, kudy jdete, a neoddělujte se od něj na cestě ani v Egyptě.“
26 Jákob vstal od svých synů, rozprostřel ruce a modlil se k Hospodinu za své syny: „Hospodine, Bože nebe i země, pamatuj na svou smlouvu s naším otcem Abrahamem, pamatuj na ni s mým otcem Izákem, prokaž milosrdenství mým synům a nevydávej je do rukou egyptského krále. Prosím, Bože, učiň to pro své milosrdenství, vykup

všechny mé děti a vysvoboď je z egyptské moci a pošli jim jejich dva bratry.“
27 Všechny ženy synů Jákobových a jejich děti pozvedly oči k nebi a plakaly před Hospodinem a volaly k němu, aby vysvobodil jejich otce z ruky egyptského krále.
28 Jákob napsal egyptskému králi záznam a dal jej Judovi a jeho synům pro egyptského krále.
29 Od tvého služebníka Jákoba, syna Izáka, syna Abrahama Hebrejského, knížete Božího, mocnému a moudrému králi, zjevovateli tajemství, králi egyptskému, pozdrav.
30 Vězte, můj pán, král egyptský, že v zemi Kanaán nás trápil hlad. Poslal jsem k tobě své syny, aby nám od tebe koupili trochu jídla k obživě.
31 Synové mě obklopovali a já, velmi starý, nemohu vidět svýma očima, neboť mé oči velmi ztěžkly věkem a také každodenním pláčem pro svého syna Josefa, který se mi ztratil. Přikázal jsem svým synům, aby nevcházeli branami města, když přijdou do Egypta, kvůli obyvatelům té země.
32 A také jsem jim přikázal, aby šli po Egyptě a hledali mého syna Josefa, snad by ho tam nalezli, a tak učinili, a ty jsi je považoval za zvědy země.
33 Neslyšeli jsme o tobě, že jsi vyložil faraonův sen a mluvil s ním pravdu? Jak tedy ve své moudrosti nevíš, zda jsou moji synové špehové, či nikoli?
34 Nyní tedy, pane můj a králi, hle, posílám svého syna před tebou, jak jsi mluvil k mým synům. Prosím tě, abys na něj dohlédl, dokud se ke mně nenavrátí v pokoji se svými bratry.
35 Cožpak nevíš, nebo neslyšels, co náš Bůh učinil faraonovi, když vzal mou matku Sáru, a co kvůli ní učinil Abimelechovi, králi Filištínskému, a také co náš otec Abraham učinil devíti králům Elamským, jak je všechny pobil s několika málo muži, kteří byli s ním?
36 A také co moji dva synové Simeon a Levi udělali osmi městům Amorejcům, jak je zničili kvůli jejich sestře Dině?
37 A také kvůli svému bratru Benjamínovi se utěšovali nad ztrátou jeho bratra Josefa; co tedy pro něj udělají, až uvidí, že ruka jakéhokoli národa nad nimi kvůli němu přemáhá?
38 Cožpak nevíš, egyptský králi, že moc Boží je s námi a že Bůh vždycky slyší naše modlitby a neopouští nás po všechny dny?
39 A když mi synové moji vyprávěli o tvém jednání s nimi, nevolal jsem kvůli tobě k Hospodinu, neboť bys pak byl zahynul se svými muži dříve, než by před tebe přišel můj syn Benjamín. Myslel jsem si však, že bys s ním snad mohl naložit s laskavostí, protože můj syn Simeon je v tvém domě, proto jsem ti to neudělal.
40 Nyní k tobě přichází můj syn Benjamín s mými syny. Dej si na něj pozor a pohleď na něj, a Bůh pak pohlédne na tebe a na celé tvé království.
41 Nyní jsem ti pověděl vše, co je mi na srdci. Hle, moji synové k tobě přicházejí se svým bratrem. Prozkoumej kvůli nim povrch celé země a pošli je zpět v pokoji s jejich bratry.
42 A Jákob dal záznam svým synům do péče Judy, aby jej odevzdali egyptskému králi.

KAPITOLA 53

1 Jákobovi synové vstali, vzali Benjamína i všechny dary a šli, přišli do Egypta a postavili se před Josefa.
2 A Josef spatřil s nimi svého bratra Benjamína a pozdravil je. I přišli tito muži do Josefova domu.
3 A Josef přikázal správci svého domu, aby dal bratřím jeho jíst, a on jim tak učinil.
4 V poledne poslal Josef pro muže, aby k němu přišli s Benjamínem. Muži pak oznámili správci Josefova domu stříbro, které se vrátilo do jejich pytlů. On jim řekl: „Budete mít dobře, nebojte se.“ Proto k nim přivedl jejich bratra Šimeona.
5 Simeon pak řekl svým bratřím: „Pán Egyptský se mnou jednal velmi laskavě. Nesvazoval mě, jak jste na vlastní oči viděli. Když jste vyšli z města, propustil mě a laskavě se mnou jednal ve svém domě.“
6 Juda vzal Benjamína za ruku a přišli před Josefa a poklonili se mu až k zemi.
7 A muži dali dar Josefovi a všichni se posadili před něj. Josef se jich zeptal: „Jak se vám daří dobře? Jak se daří vašim dětem? Jak se daří vašemu starému otci?“ Oni odpověděli: „Jak se daří dobře.“ Juda vzal záznam, který poslal Jákob, a dal jej do rukou Josefových.
8 Josef si přečetl dopis a poznal písmo svého otce. Chtělo se mu plakat. Vešel do vnitřního pokoje a plakal velkým pláčem a vyšel ven.
9 A pozvedl oči své, spatřil svého bratra Benjamína a řekl: „Je to tvůj bratr, o kterém jsi mi mluvil?“ Benjamín se k Josefovi přiblížil a Josef mu vložil ruku na hlavu a řekl mu: „Kéž ti Bůh naskytne milost, synu můj.“
10 Když Josef spatřil svého bratra, syna své matky, chtěl se znovu rozplakat. Vešel do komůrky a plakal tam. Umyl si tvář a vyšel ven, přestal plakat a řekl: „Připravte jídlo.“
11 Josef měl pohár, z něhož pil, a byl ze stříbra, krásně vykládaného onyxovými kameny a bdeliem. Josef udeřil do poháru před zraky svých bratří, když s ním jedli.
12 Josef pak řekl mužům: „Z tohoto kalicha vím, že prvorozený Ruben, Simeon, Levi, Juda, Izachar a Zabulon jsou synové jedné matky. Usaďte se k jídlu podle toho, jak jste se narodili.“
13 A také ostatní seřadil podle jejich narození a řekl: „Vím, že tento tvůj nejmladší bratr nemá bratra, a já také nemám bratra, proto ať se mnou jí.“
14 Benjamín pak vystoupil před Josefa a posadil se na trůn. Muži pak spatřili Josefovy skutky a žasli nad nimi. Muži pak jedli a pili s Josefem. Dal jim dary. Josef dal jeden dar Benjamínovi. Manasse a Efraim viděli skutky svého otce a dali mu také dary. Osnath mu dal jeden dar. Bylo jich pět v Benjamínově ruce.
15 Josef jim přinesl víno, aby pili. Ale oni nechtěli pít a řekli: „Ode dne, kdy se Josef ztratil, jsme nepili víno ani nejedli žádné lahůdky.“
16 Josef jim přísahal a velmi je naléhal, a tak s ním toho dne hodně pili. Josef se potom obrátil ke svému bratru Benjamínovi, aby s ním promluvil, a Benjamín stále seděl na trůnu před Josefem.
17 Josef se ho zeptal: „Zplodil jsi nějaké děti?“ On odpověděl: „Tvůj služebník má deset synů. Toto jsou jejich jména: Bela, Beker, Ašbal, Gera, Naaman, Achi, Roš, Mupim, Chupim a Ord. Pojmenoval jsem je po svém bratru, kterého jsem neviděl.“

18 A přikázal jim, aby mu přinesli jeho mapu hvězd, podle níž Josef znal všechny časy. Josef řekl Benjamínovi: „Slyšel jsem, že Hebrejci znají veškerou moudrost. Víš o tom něco?“
19 Benjamín řekl: „Tvůj služebník zná veškerou moudrost, které mě naučil můj otec.“ Josef řekl Benjamínovi: „Podívej se nyní na tuto zkušební desku a zjisti, kde je v Egyptě tvůj bratr Josef, o kterém jsi řekl, že sestoupil do Egypta.“
20 A Benjamin spatřil ten nástroj s mapou hvězd na nebi a byl moudrý a podíval se do něj, aby zjistil, kde je jeho bratr. Benjamin rozdělil celou egyptskou zemi na čtyři části a zjistil, že ten, kdo seděl na trůnu před ním, byl jeho bratr Josef. Benjamin se velmi podivil. Když Josef viděl, že jeho bratr Benjamin je tak ohromen, řekl Benjaminovi: „Co jsi viděl a proč se divíš?“
21 I řekl Benjamin Josefovi: Z tohoto vidím, že můj bratr Josef sedí zde se mnou na trůnu. Josef mu řekl: Já jsem tvůj bratr Josef, neprozrazuj to svým bratřím. Hle, pošlu tě s nimi, až odejdou, a přikážu je, aby byli přivedeni zpět do města, a vezmu tě od nich pryč.
22 A pokud se odváží nasadit si život a bojovat za tebe, pak budu vědět, že činili pokání z toho, co mi učinili, a já se jim dám poznat. A pokud tě opustí, až si tě vezmu, pak zůstaneš se mnou a já se s nimi budu prát, a oni odejdou, a já se jim nestanu známým.
23 V tu dobu Josef přikázal svému úředníkovi, aby jim naplnil pytle jídlem, a peníze každého do jeho pytle, a pohár do pytle Benjamínova, a dal jim zásoby na cestu. I učinili jim tak.
24 A druhého dne vstali muži časně ráno, naložili obilí na osly a vyrazili s Benjamínem a šli do země Kanaán se svým bratrem Benjamínem.
25 Nevzdálili se daleko od Egypta, když Josef přikázal správci svého domu: „Vstaň, pronásleduj ty muže, než se příliš vzdálí od Egypta, a řekni jim: ‚Proč jste ukradli pohár mého pána?‘“
26 Josefův úředník vstal, přistoupil k nim a oznámil jim všechna Josefova slova. Když to uslyšeli, velmi se rozzlobili a řekli: „U koho se najde pohár tvého pána, ten zemře, a my se staneme otroky.“
27 A pospíšili si, každý snesl svůj pytel z osla. Prohlédli si vaky a pohár se našel v Benjamínově vaku. Všichni si roztrhli roucho a vrátili se do města. Beniamina bili na cestě, dokud nepřišel do města a nestáli před Josefem.
28 Juda se rozhněval a řekl: „Tento muž mě dnes přivedl zpět jen proto, aby zničil Egypt.“
29 Muži přišli do Josefova domu a našli Josefa sedícího na trůnu a všechny mocné muže stojící po jeho pravici i levici.
30 Josef jim řekl: „Co jste to spáchali? Vzali jste mi stříbrný pohár a odešli? Vím však, že jste si vzali můj pohár, abyste se dozvěděli, v které části země je váš bratr.“
31 Juda se zeptal: „Co máme říct našemu pánu, co máme mluvit a jak se ospravedlnit? Bůh dnes nalezl nepravost všech tvých služebníků, proto nám dnes učinil tuto věc.“
32 Josef vstal, chytil Benjamína a násilím ho odvedl od jeho bratří. Když přišel do domu, zamkl před nimi dveře. Josef přikázal správci svého domu, aby jim řekl: „Toto praví král: Jděte v pokoji ke svému otci. Hle, vzal jsem muže, v jehož ruce se našel můj pohár.“

KAPITOLA 54

1 Když Juda viděl, jak s nimi Josef nakládá, přistoupil k němu, vyrazil dveře a přišel se svými bratry před Josefa.
2 Juda Josefovi řekl: „Nechť se to pánu mému nelíbí. Smí prosím tvůj služebník promluvit před tebou slovo?“ Josef mu řekl: „Mluv.“
3 Juda pak mluvil před Josefem, a jeho bratři tam stáli před nimi. Juda Josefovi řekl: „Když jsme poprvé přišli k našemu pánu koupit jídlo, považoval jsi nás za zvědy země. Přivedli jsme ti Benjamína, a ty si z nás dodnes děláš legraci.“
4 Nyní tedy nechť král slyší má slova a pošli, prosím, našeho bratra, aby šel s námi k našemu otci, abys dnes nezahynula duše tvá se všemi dušemi obyvatel Egypta.
5 Nevíš snad, co dva z mých bratří, Simeon a Levi, udělali městu Šekem a sedmi městům Amorejců kvůli naší sestře Dině, a také co chtěli udělat kvůli svému bratru Benjamínovi?
6 A já se svou silou, který jsem větší a mocnější než oba dva, přijdu dnes na tebe a na tvou zemi, jestliže nebudeš chtít poslat našeho bratra.
7 Neslyšels snad, co náš Bůh, který nás vyvolil, učinil faraonovi kvůli Sáře, naší matce, kterou vzal našemu otci? Ranil ho i jeho dům těžkými ranami, že si Egypťané až do dnešního dne vyprávějí o tom divu? Tak učiní náš Bůh tobě kvůli Benjamínovi, kterého jsi dnes vzal jeho otci, a kvůli zlému, které jsi dnes na nás ve své zemi nahromadil? Náš Bůh si vzpomene na svou smlouvu s naším otcem Abrahamem a uvede na tebe zlé, protože jsi dnes zarmoutil duši našeho otce.
8 Nyní tedy slyš má slova, která jsem ti dnes promluvil, a pošli našeho bratra, aby odešel, abys ty i lid tvé země nezemřeli mečem, neboť vy všichni mě nezvítězíte.
9 Josef Judovi odpověděl: „Proč jsi doširoka otevřel ústa a proč se nad námi chlubíš a říkáš: ‚S tebou je síla?‘ Jakože žije farao, přikážu-li všem svým statečným mužům, aby s vámi bojovali, jistě se ty i tito tvoji bratři propadnete bahnem.“
10 Juda Josefovi řekl: „Jistě se sluší, abys ty i tvůj lid bál mě. Jakože žije Hospodin, jestliže jednou vytasím meč, nevložím ho zpět do pochvy, dokud dnes nevybiju celý Egypt. Začnu u tebe a skončím u faraona, tvého pána.“
11 Josef mu odpověděl: „Síla nepatří jen tobě. Já jsem silnější a mocnější než ty. Vytasíš-li meč, probodnu ho tobě i všem tvým bratřím.“
12 Juda mu řekl: „Jestliže dnes proti tobě otevřu ústa, spolknu tě, abys byl vyhlazen ze země a dnes zahynul ze svého království.“ Josef řekl: „Jestliže otevřeš ústa, mám moc a sílu zavřít ti ústa kamenem, dokud nebudeš moci promluvit. Pohleď, kolik kamenů je před námi! Mohu vzít kámen, vrazit ti ho do úst a zlomit ti čelisti.“
13 Juda řekl: „Bůh je mezi námi svědkem, že jsme s tebou dosud nechtěli bojovat. Vydej nám jen našeho bratra a my od tebe odejdeme.“ Josef odpověděl: „Jakože žije farao, i kdyby se s vámi shromáždili všichni kanaánští králové, nebrali byste ho z mé ruky.“
14 Nyní tedy jdi ke svému otci a tvůj bratr mi bude otrokem, neboť okradl královský dům. Juda řekl: „Co je tobě po tom a králi? Král jistě rozesílá ze svého domu do celé země stříbro a zlato, ať už jako dary nebo jako výdaje,

a ty stále mluvíš o svém poháru, který jsi dala do měšce našeho bratra, a říkáš, že ti ho ukradl?“
15 Chraň Bože, aby náš bratr Benjamín nebo kdokoli z Abrahamova semene učinil tuto věc a okradl tebe nebo kohokoli jiného, ať už krále, knížete nebo kohokoli jiného.
16 Nyní tedy přestaň s tímto obviňováním, aby neslyšela celá země tvá slova: ‚Pro trochu stříbra se egyptský král s těmi muži přel, obvinil je a vzal si jejich bratra za otroka.‘
17 Josef odpověděl: „Vezmi si tento kalich, odejdi ode mne a nech svého bratra jako otroka, neboť je to soud pro zloděje, být otrokem.“
18 Juda se ho zeptal: „Proč se nestydíš za svá slova? Opustit našeho bratra a vzít si svůj pohár? I kdybys nám dal svůj pohár, nebo tisíckrát tolik, neopustíme svého bratra ani za stříbro, které se najde v něčí ruce, abychom kvůli němu nezemřeli.“
19 Josef odpověděl: „Proč jsi opustil svého bratra a prodal ho za dvacet stříbrných až do dnešního dne? Proč tedy neuděláš totéž s tímto svým bratrem?“
20 Juda řekl: „Hospodin je svědkem mezi mnou a tebou, že si tvých bitev nepřejeme. Nyní nám tedy dej našeho bratra a my od tebe odejdeme bez hádek.“
21 Josef odpověděl: „I kdyby se shromáždili všichni králové země, nebudou moci vzít vašeho bratra z mé ruky.“ Juda se zeptal: „Co řekneme našemu otci, až uvidí, že náš bratr s námi nejde, a bude se nad ním trápit?“
22 Josef odpověděl: „Toto povíš svému otci: Provaz šel za vědrem.“
23 Juda řekl: „Jistě jsi král! Proč mluvíš tyto věci a vynášíš falešné soudy? Běda králi, který je ti podobný.“
24 Josef odpověděl: „Ve slově, které jsem pronesl o vašem bratru Josefovi, není žádný klam. Prodali jste ho Midjáncům za dvacet stříbrných a otci jste to zapřeli a řekli jste mu: ‚Sežrala ho zlá zvěř, Josef je roztrhán na kusy.‘“
25 Juda řekl: „Hle, oheň Šemův hoří v mém srdci, nyní spálím celou tvou zemi ohněm.“ Josef odpověděl: „Jistě, tvá švagrová Támar, která zabila tvé syny, uhasila oheň Šekem.“
26 Juda řekl: „Jestli si vytrhnu jediný vlas ze svého těla, naplním celý Egypt jeho krví.“
27 Josef odpověděl: „Takhle jsi dělal se svým bratrem, kterého jsi prodal. Namočil jsi jeho kabát do krve a přinesl jsi ho svému otci, aby řekl: „Sežrala ho zlá zvěř a zde je jeho krev.“
28 Když Juda uslyšel tuto věc, velmi se rozhněval a v něm vzplanul hněv. Na tom místě stál před ním kámen vážící asi čtyři sta šekelů. Juda se rozhněval, vzal kámen do ruky, hodil ho k nebi a levou rukou ho chytil.
29 Potom si ho položil pod nohy a sedl si na něj ze všech sil. Kámen se pod Judovou silou proměnil v prach.
30 Josef viděl Judův čin a velmi se bál. Přikázal však svému synu Manasasovi a i ten naložil s jiným kamenem podobné činy Judovy. Juda řekl svým bratřím: „Ať nikdo z vás neříká: ‚Tento muž je Egypťan‘, ale že tím, co udělal, je z rodu našeho otce.“
31 Josef řekl: „Nejen tobě je dána síla, vždyť i my jsme mocní muži. Proč se chceš chlubit nad námi všemi?“ Juda Josefovi řekl: „Pošli prosím našeho bratra a neznič dnes svou zemi.“
32 Josef jim odpověděl: „Jděte a povězte svému otci, že ho sežrala zlá zvěř, jak jste pověděli o svém bratru Josefovi.“
33 Juda promluvil ke svému bratru Neftalímu a ten mu řekl: „Pospěš si, jdi a sečti všechny egyptské ulice a přijď mi to ohlásit.“ Simeon mu řekl: „Nedělej si z toho starosti. Půjdu na horu, vezmu s hory jeden velký kámen a srazím ho na hlavu na všechny obyvatele Egypta a pobiju všechny, kdo v něm jsou.“
34 Josef slyšel všechna tato slova, která před ním jeho bratři mluvili, ale nevěděli, že jim Josef rozumí, neboť si mysleli, že neumí mluvit hebrejsky.
35 Josef se velmi bál slov svých bratří, aby nezničili Egypt, a přikázal svému synu Manasesovi: „Jdi, pospěš si a shromáždi ke mně všechny egyptské obyvatele a všechny statečné muže, ať ke mně přijdou na koních i pěšky a se všemi druhy hudebních nástrojů.“ Manases šel a učinil tak.
36 Neftalí šel, jak mu Juda přikázal. Byl totiž lehkonohý jako jeden z rychlých jelenů. Šel po klasech obilí, ale ty se pod ním nezlomily.
37 Šel tedy a spočítal všechny egyptské ulice a zjistil, že jich je dvanáct. Rychle přišel a oznámil to Judovi. Juda řekl svým bratřím: „Pospěšte si, každý si připásejte meč na bedra, a přijdeme na Egypt, pobijeme je všechny a nezůstane z nich ani jeden.“
38 Juda řekl: „Hle, zničím svou silou tři ulice a vy každý zničíte jednu ulici.“ Když Juda mluvil o tom, hle, obyvatelé Egypta a všichni bohatýři se k nim blížili se všemi druhy hudebních nástrojů a s hlasitým křikem.
39 A jejich počet byl pět set jezdců a deset tisíc pěšáků a čtyři sta mužů, kteří dokázali bojovat bez meče a kopí, jen rukama a silou.
40 Všichni udatní muži se s velkou bouří a křikem vrhli kolem Jákobových synů a nahnali jim strach. Země se třásla jejich křikem.
41 Když Jákobovi synové spatřili tyto zástupy, velmi se báli o svůj život. Josef to udělal, aby Jákobovy syny vyděsil a uklidnil je.
42 Juda, když viděl některé ze svých bratří, jak se dějí, řekl jim: „Proč se bojíte, když je s námi milost Boží?“ Juda viděl, jak je na Josefův rozkaz obklopují všichni egyptští muži, aby je vyděsili, a jen Josef jim přikázal: „Nedotýkejte se nikoho z nich.“
43 Juda tedy rychle tasil meč a vydal hlasitý a hořký výkřik. Udeřil mečem a skočil na zem, ale stále křičel proti všemu lidu.
44 Když to učinil, Hospodin způsobil, že na statečné muže a na všechen lid, který je obklopoval, dopadl strach z Judy a jeho bratří.
45 Všichni se dali na útěk při zvuku křiku, zděsili se a padali jeden na druhého. Mnozí z nich při pádu zemřeli. Všichni uprchli před Judou a jeho bratry i před Josefem.
46 Zatímco oni utíkali, Juda a jeho bratři je pronásledovali až k faraonovu domu a všichni unikli. Juda se opět posadil před Josefa a řval na něj jako lev a vydal na něj veliký a hrozný řev.
47 Z dálky bylo slyšet křik a všichni obyvatelé Sukkotu ho slyšeli. Celý Egypt se třásl zvukem toho křiku. Také hradby Egypta a země Gošen se zřítily otřesem země. Faraon také spadl ze svého trůnu na zem. Všechny těhotné ženy Egypta a Gošenu potratily, když uslyšely zvuk otřesu, neboť se velmi bály.

48 Farao vzkázal: „Co se to dnes stalo v egyptské zemi?“ Přišli a vyprávěli mu všechny věci od začátku do konce. Faraon se polekal, divil se a velmi se bál.
49 Když uslyšel všechny tyto věci, jeho strach se ještě zvýšil. Vzkázal Josefovi: „Přivedl jsi ke mně Hebrejce, abys zničil celý Egypt. Co uděláš s tím zlodějským otrokem? Pošli ho pryč a ať jde se svými bratry. Ať nezahyneme jejich zlem, ani my, ani celý Egypt.“
50 A pokud si nepřeješ tuto věc učinit, odhoď od sebe všechny mé cennosti a jdi s nimi do jejich země, pokud se ti to líbí, neboť dnes zničí celou mou zemi a povraždí všechen můj lid; dokonce i všechny egyptské ženy potratily skrze svůj křik; viz, co dokázaly pouhým svým křikem a mluvením, a navíc, pokud budou bojovat mečem, zničí zemi; nyní si tedy vyber, co si přeješ, zda mě nebo Hebrejce, zda Egypt nebo zemi Hebrejců.
51 A přišli a oznámili Josefovi všechna faraonova slova, která o něm řekl. Josef se velmi bál faraonových slov. Juda a jeho bratři stále stáli před Josefem rozhořčení a rozzuření. Všichni Jákobovi synové na Josefa řvali jako hukot moře a jeho vln.
52 Josef se velmi bál svých bratří a faraona. Hledal záminku, aby se dal poznat svým bratřím, aby nezničili celý Egypt.
53 Josef pak přikázal svému synu Manasesovi. Manases šel a přistoupil k Judovi, vložil mu ruku na rameno a hněv Judov se utišil.
54 Juda řekl svým bratřím: „Ať nikdo z vás neříká, že je to čin egyptského mládence, neboť je to dílo domu mého otce.“
55 Když Josef viděl a věděl, že Judův hněv utichl, přistoupil k němu, aby k němu promluvil mírnými slovy.
56 Josef Judovi řekl: „Jistě mluvíš pravdu a dnes jsi potvrdil svá tvrzení o své síle. Kéž tvůj Bůh, který má v tobě zalíbení, rozmnoží tvé blaho. Řekni mi však pravdivě, proč se se mnou ze všech svých bratří hádáš kvůli tomu chlapci, když mi o něm nikdo z nich neřekl ani slovo.“
57 Juda Josefovi odpověděl: „Jistě víš, že jsem se za chlapce zaručil jeho otci. Říkal jsem si: ‚Kdybych ho k němu nepřivedl, ponesu navěky jeho vinu.‘“
58 Proto jsem oslovil tebe ze všech svých bratří, neboť jsem viděl, že jsi nebyl ochoten dopustit, aby odešel od tebe; proto nyní kéž bych nalezl milost v tvých očích, abys ho poslal, aby šel s námi, a vizte, já zůstanu jako jeho zástupce, abych ti sloužil v čemkoli, co si přeješ, neboť kamkoli mě pošleš, půjdu ti sloužit s velkou energií.
59 Pošli mě nyní k mocnému králi, který se proti tobě vzbouřil, a poznáš, co s ním a s jeho zemí udělám. I kdyby měl jízdu a pěchotu nebo nesmírně mocný lid, všechny je pobiju a královu hlavu před tebe přinesu.
60 Což nevíš, nebo neslyšels, že náš otec Abraham se svým služebníkem Eliezerem pobil všechny elamské krále i s jejich vojsky v jediné noci, a nezůstal ani jeden? A od onoho dne nám byla dána síla našeho otce do dědictví, nám i našemu potomstvu navěky.
61 Josef odpověděl: „Pravdu mluvíš, v ústech tvých není lež. Bylo nám totiž řečeno, že Hebrejci mají moc a že Hospodin, jejich Bůh, má v nich velkou libost. Kdo by tedy mohl obstát před nimi?“
62 Avšak pod touto podmínkou pošlu vašeho bratra, jestliže mi přivedete jeho bratra, syna jeho matky, o kterém jste řekl, že od vás odešel do Egypta. Až mi přivedete jeho bratra, vezmu si ho místo něj, protože ani jeden z vás nebyl pro něj zárukou svého otce. Až přijde ke mně, pošlu s vámi jeho bratra, za kterého jste se zaručili.
63 Juda se na Josefa rozhněval, když to promluvil. Z očí mu tekla krev hněvem. Řekl svým bratřím: „Jak chce tento muž dnes zničit sebe i celý Egypt?“
64 Simeon Josefovi odpověděl: „Neřekli jsme ti snad hned, že nevíme, kam přesně jde, a zda je mrtev, či živý? Proč můj pán mluví takové věci?“
65 A Josef, pozorujíc Judovu tvář, poznal, že se v něm začal vzplanout hněv, když k němu promluvil a řekl: „Přiveď ke mně svého druhého bratra místo tohoto bratra.“
66 A Josef řekl svým bratřím: Jistě jste řekli, že váš bratr je buď mrtev, nebo ztracen. Kdybych ho dnes zavolal a on by před vás přišel, dali byste mi ho místo jeho bratra?
67 A Josef počal mluvit a volat: „Josefe, Josefe, pojď dnes přede mě, ukaž se svým bratřím a posaď se před ně.“
68 A když Josef před nimi promluvil, každý se podíval jinam, aby viděl, odkud Josef přijde.
69 Josef pozoroval všechny jejich činy a řekl jim: „Proč se díváte sem a tam? Já jsem Josef, kterého jste prodali do Egypta. Nyní se tedy nelitujte, že jste prodali mě. Bůh mě poslal před vámi, abych vám pomohl v době hladu.“
70 Jeho bratři se ho zděsili, když slyšeli Josefova slova, a Juda se ho velmi zděsil.
71 Když Benjamín uslyšel slova Josefova, byl před nimi v domě. Benjamín přiběhl k Josefovi, svému bratru, objal ho, padl mu kolem krku a plakali.
72 Když Josefovi bratři viděli, že Benjamín padl bratrovi kolem krku a plakal s ním, vrhli se také na Josefa, objali ho a plakali s Josefem velkým pláčem.
73 V Josefově domě se ozvalo, že jsou Josefovi bratři, a to se faraonovi velmi líbilo, neboť se jich bál, aby nezničili Egypt.
74 Farao poslal k Josefovi své služebníky, aby mu poblahopřál s jeho bratry, kteří k němu přišli. Všichni velitelé vojsk a oddílů, kteří byli v Egyptě, se s Josefem radovali a celý Egypt se velmi radoval z Josefových bratrů.
75 Farao poslal své služebníky k Josefovi se vzkazem: „Řekni svým bratrům, ať si vezmou vše, co jim patří, a ať přijdou ke mně. Usadím je v nejlepší části egyptské země.“ Učinili tak.
76 A Josef přikázal tomu, kdo byl ustanoven nad svým domem, aby vynesl svým bratřím dary a oděvy. A vynesl jim mnoho oděvů, královských rouch, a mnoho darů, a Josef je rozdělil mezi své bratří.
77 A každému ze svých bratrů dal sváteční oděv ze zlata a stříbra a tři sta stříbrných a Josef jim všem přikázal, aby se do těchto oděvů oblékli a přivedli je před faraona.
78 Farao viděl, že všichni Josefovi bratři jsou stateční muži a krásného vzhledu, a velmi se zaradoval.
79 Potom odešli z faraonovy přítomnosti do země Kanaán ke svému otci a jejich bratr Benjamín byl s nimi.
80 A Josef vstal a dal jim od faraona jedenáct vozů. Josef jim dal i svůj vůz, na kterém jel v den své korunovace v Egyptě, aby dovedl svého otce do Egypta. Josef poslal všem synům svých bratrů oděvy podle jejich počtu a každému sto stříbrných. Také poslal oděvy manželkám svých bratří z oděvů manželek královských a poslal je.

81 A každému ze svých bratrů dal deset mužů, aby s nimi šli do země Kanaán a sloužili jim, aby sloužili jejich dětem a všem, kdo k nim patří, když přicházejí do Egypta.
82 Josef pak poslal po svém bratru Benjamínovi deset kusů oděvů pro svých deset synů, což byl podíl nad ostatními syny Jákobových.
83 A každému z nich poslal padesát šekelů stříbra a deset vozů kvůli faraonovi. Jeho otci poslal deset oslů naložených vším egyptským přepychem a deset oslic naložených obilím, chlebem a pokrmem pro jeho otce a pro všechny, kdo s ním byli, jako zásoby na cestu.
84 A poslal své sestře Dině stříbrné a zlaté oděvy, kadidlo a myrhu, aloe a ženské ozdoby ve velkém množství a totéž poslal od faraonových žen ženám Benjamínovým.
85 A dal všem svým bratrům, také jejich manželkám, všelijaké onyxové kameny a bdelium, a ze všech cenných věcí mezi velkými egyptskými lidmi nezbylo nic ze všech drahocenných věcí, kromě toho, co Josef poslal do domácnosti svého otce.
86 A poslal své bratry pryč, a oni šli, a poslal s nimi svého bratra Benjamína.
87 Josef se s nimi vydal, aby je doprovodil na cestu k egyptským hranicím, a přikázal jim ohledně svého otce a jeho rodiny, aby přišli do Egypta.
88 A řekl jim: „Nehádejte se na cestě, neboť to bylo od Hospodina, aby se uchránil lid veliký před hladem, neboť v zemi bude ještě pět let hladu.“
89 A přikázal jim, řka: Až přijdete do země Kanaán, nepřicházejte v této věci náhle před mého otce, ale jednejte moudře.
90 Josef jim přestal přikazovat, obrátil se a vrátil se do Egypta. Jákobovi synové se s radostí a veselím vrátili ke svému otci Jákobovi do země Kanaán.
91 A když přišli k hranicím země, ptali se jeden druhého: „Co máme v této věci udělat před naším otcem? Jestliže k němu přijdeme náhle a povíme mu tu věc, velmi se zděsí našich slov a neuvěří nám.“
92 A šli dál, až se přiblížili k jejich domům. Tam narazili na Serach, dceru Ašerovu, jak jim vychází vstříc. Dívka ta byla velmi milá a chytrá a uměla hrát na harfu.
93 Zavolali ji a ona přišla před ně. Políbila je. Vzali ji a dali jí harfu se slovy: „Jdi před našeho otce, posaď se před něj, hraj na harfu a prones tato slova.“
94 A přikázali jí, aby šla do jejich domu. Vzala harfu, spěchala před nimi a přišla a posadila se vedle Jákoba.
95 A hrála dobře a zpívala a pronášela sladkými slovy: „Můj strýc Josef žije a vládne celé egyptské zemi a nezemřel.“
96 A ona tato slova stále opakovala a pronášela. Jákob slyšel její slova a líbila se mu.
97 Poslouchal, jak je opakovala dvakrát a třikrát, a radost vstoupila do Jákobova srdce ze sladkosti jejích slov a duch Boží byl na něm a on věděl, že všechna její slova jsou pravdivá.
98 Jákob požehnal Serach, když před ním promluvila tato slova. Řekl jí: „Dcero má, kéž tě smrt nikdy nepřemůže, neboť jsi oživila mého ducha. Jen mluv ještě přede mnou, jak jsi mluvila, neboť jsi mě potěšila všemi svými slovy.“
99 A ona dále zpívala tato slova a Jákob naslouchal a líbilo se mu to, radoval se a duch Boží byl na něm.
100 Ještě s ní mluvil, když hle, jeho synové k němu přišli s koňmi, vozy, královskými rouchy a služebníky běžícími před nimi.
101 Jákob vstal, aby jim vyšel vstříc, a uviděl své syny oblečené v královských rouších a všechny poklady, které jim Josef poslal.
102 A oni mu řekli: „Buď informován, že náš bratr Josef žije a že vládne celé egyptské zemi. On k nám mluvil, jak jsme ti pověděli.“
103 Jákob slyšel všechna slova svých synů a srdce mu se při jejich slovech rozbušilo, neboť jim nemohl uvěřit, dokud neviděl všechno, co jim Josef dal a co mu poslal, a všechna znamení, která jim Josef promluvil.
104 A oni se před ním rozevřeli a ukázali mu všechno, co Josef poslal, každému dali, co mu Josef poslal, a on věděl, že mluvili pravdu, a nesmírně se radoval ze zprávy o svém synovi.
105 Jákob řekl: „Dost mi je, že můj syn Josef ještě žije. Půjdu se na něj podívat, než zemřu.“
106 Synové mu vyprávěli všechno, co se jim přihodilo, a Jákob řekl: „Sestoupím do Egypta, abych viděl svého syna a jeho potomstvo.“
107 Jákob vstal, oblékl si roucho, které mu poslal Josef. Umyl se, oholil si vlasy a na hlavu si dal turban, který mu poslal Josef.
108 Všichni lidé z Jákobova domu a jejich ženy si oblékli roucha, která jim poslal Josef, a velmi se radovali z Josefa, že stále žije a kraluje v Egyptě.
109 Všichni obyvatelé Kanaánu se o tom doslechli a přišli a velmi se radovali s Jákobem, že ještě žije.
110 Jákob jim pak uspořádal třídenní hostinu a všichni kanaánští králové a šlechtici země jedli, pili a radovali se v Jákobově domě.

KAPITOLA 55

1 Potom Jákob řekl: „Půjdu se podívat na svého syna v Egyptě a pak se vrátím do země Kanaán, o které Bůh mluvil k Abrahamovi, neboť nemohu opustit svou rodnou zemi.“
2 I stalo se k němu slovo Hospodinovo: „Jdi s celou svou rodinou do Egypta a zůstaň tam. Neboj se jít do Egypta, neboť tam z tebe učiním veliký národ.“
3 Jákob si řekl: „Půjdu a podívám se na svého syna, zda má ještě v srdci bázeň před svým Bohem uprostřed všech obyvatel Egypta.“
4 Hospodin řekl Jákobovi: „Neboj se Josefa, neboť si stále zachovává svou bezúhonnost, aby mi sloužil, jak se ti líbí.“ Jákob se nad svým synem velmi radoval.
5 V oné době Jákob přikázal svým synům a celé své domácnosti, aby šli do Egypta, jak mu Hospodin řekl. Jákob se svými syny a celou svou domácností vstal a s radostí a veselím v srdci vyšel z kanaánské země z Beer-šeby. A tak šli do egyptské země.
6 Když se přiblížili k Egyptu, poslal Jákob Judu před sebou k Josefovi, aby mu ukázal, jaká je situace v Egyptě. Juda učinil podle slova svého otce. Pospíšil si, běžel a přišel k Josefovi. A oni jim určili místo v zemi Gošen pro celou jeho rodinu. Juda se vrátil a šel cestou k otci svému.
7 Josef tedy zapřáhl vůz a shromáždil všechny své bohatýry, služebníky i všechny egyptské správce, aby šli

vstříc svému otci Jákobovi. V Egyptě byl vyhlášen Josefův rozkaz: „Všichni, kdo nepůjdou vstříc Jákobovi, zemřou.“
8 Druhého dne vytáhl Josef s celým Egyptem, veliké a mocné vojsko, všichni oblečení v rouších z kmentu a purpuru, se stříbrnými a zlatými zbraněmi a válečnými zbraněmi.
9 Všichni šli Jákobovi vstříc se všemi druhy hudebních nástrojů, s bubny a tamburíny, a sypali myrhu a aloe podél celé cesty. Všichni šli tímto způsobem, až se země třásla jejich křikem.
10 Všechny egyptské ženy vyšly na střechy a na hradby, aby se setkaly s Jákobem. Na hlavě Josefa byla faraonova královská koruna, neboť mu ji faraon poslal, aby si ji nasadil, až půjde vstříc svému otci.
11 Když se Josef přiblížil k otci na padesát loktů, slezl z vozu a šel k otci. Když všichni egyptští velmožové a velmožové viděli, že Josef šel pěšky k otci, slezli i oni a šli pěšky k Jákobovi.
12 Když se Jákob přiblížil k Josefovu táboru, spatřil tábor, který se s Josefem blížil k němu. Potěšilo ho to a Jákob nad tím žasl.
13 Jákob se Judy zeptal: „Kdo je ten muž, kterého vidím v egyptském táboře oblečeného v královském rouchu, v rudém oděvu a s královskou korunou na hlavě, který sestoupil ze svého vozu a jde k nám?“ Juda otci odpověděl: „To je tvůj syn Josef, král.“ Jákob se radoval, když viděl slávu svého syna.
14 Josef se přiblížil k otci svému a poklonil se mu. Všichni muži tábora se s ním před Jákobem poklonili až k zemi.
15 A hle, Jákob běžel a spěchal k Josefovi, svému synu, padl mu kolem krku a políbil ho. A plakali. Josef také objal svého otce a políbil ho. A plakali a plakal s nimi i celý egyptský lid.
16 Jákob pak řekl Josefovi: „Nyní, až uvidím tvou tvář, umřu s radostí, neboť jsi stále naživu a slávný.“
17 Synové Jákobovi, jejich ženy, jejich děti, jejich služebníci i celá Jákobova domácnost plakali s Josefem velmi, líbali ho a plakali s ním velmi.
18 Josef a všechen jeho lid se potom vrátili domů do Egypta. Jákob, jeho synové a všechny děti jeho domácnosti přišly s Josefem do Egypta a Josef je usadil v nejlepší části Egypta, v zemi Gošen.
19 Josef pak řekl svému otci a bratrům: „Půjdu a oznámím faraonovi: Bratři moji, rodina mého otce i všichni, kdo k nim patří, přišli ke mně a jsou v zemi Gošen.“
20 Josef tak učinil a vzal od svých bratrů Rubena, Izachara Zabulona a jeho bratra Benjamína a postavil je před faraona.
21 Josef pak faraonovi řekl: „Přišli ke mně moji bratři a rodina mého otce i všichni, kdo k nim patří, se svými ovcemi a dobytkem, aby pobývali v Egyptě jako hosté, neboť je trápil hlad.“
22 Farao pak řekl Josefovi: „Usaď svého otce a bratry v nejlepší části země, neodpírej jim nic dobrého a dej jim jíst z tuku země.“
23 Josef odpověděl: „Hle, umístil jsem je v zemi Gošen, protože jsou to pastýři, proto ať zůstanou v Gošenu a pásou svá stáda odděleně od Egypťanů.“
24 Farao řekl Josefovi: „Učiň se svými bratry všechno, co ti řeknou.“ Jákobovi synové se faraonovi poklonili a odešli od něho v pokoji. Josef pak uvedl svého otce před faraona.
25 Jákob pak přišel a poklonil se faraonovi. Jákob faraonovi požehnal a faraon odešel. Jákob se všemi svými syny a celou svou rodinou bydlel v zemi Gošen.
26 Druhého roku, to jest stého třicátého roku Jákobova života, Josef živil svého otce a bratry i celou rodinu svého otce chlebem podle jejich malých dětí po všechny dny hladomoru; nic jim nechybělo.
27 A dal jim Josef nejlepší část celé země; měli to nejlepší z Egypta po všechny dny Josefovy; a také Josef dával jim a celé domácnosti svého otce šaty a oděvy rok co rok; a synové Jákobovi zůstali bezpečně v Egyptě po všechny dny svého bratra.
28 Jákob jedl u Josefova stolu. Jákob a jeho synové se od Josefova stolu neodkláněli dnem ani nocí, kromě toho, co Jákobovi synové snědli ve svých domech.
29 A celý Egypt jedl chléb z Josefova domu za dnů hladomoru, neboť všichni Egypťané kvůli hladu prodali vše, co jim patřilo.
30 Josef pak koupil všechnu egyptskou zemi a pole za chléb kvůli faraonovi a Josef zásoboval celý Egypt chlebem po všechny dny hladomoru. Josef shromažďoval všechno stříbro a zlato, které k němu přicházelo za obilí, které kupovali v celé zemi. Nahromadil mnoho zlata a stříbra, kromě obrovského množství onyxových kamenů, bdelia a drahocenných oděvů, které Josefovi přinášeli ze všech končin země, když jim byly peníze utraceny.
31 Josef pak vzal všechno stříbro a zlato, které se mu dostalo do ruky, asi sedmdesát dva talentů zlata a stříbra, a také onyxové kameny a bdelium ve velkém množství, a Josef šel a ukryl je ve čtyřech dílech, jeden díl ukryl na poušti blízko Rudého moře, druhý u řeky Perat a třetí a čtvrtý díl ukryl na poušti naproti perské a médské poušti.
32 Vzal tedy část zbývajícího zlata a stříbra a dal je všem svým bratrům, celé rodině svého otce a všem ženám z rodiny svého otce. Zbytek pak přinesl do faraonova domu, asi dvacet talentů zlata a stříbra.
33 Josef dal faraonovi všechno zlato a stříbro, které zbylo, a faraon je uložil do pokladnice. Potom v zemi přestal hlad. V celé zemi selo a sklízelo a dostávalo se jim rok co rok své obvyklé množství, nic jim nechybělo.
34 Josef bydlel bezpečně v Egyptě a celá země byla pod jeho vedením. Jeho otec a všichni jeho bratři bydleli v zemi Gošen a ovládli ji.
35 Josef byl velmi starý a pokročilého věku. Jeho dva synové, Efraim a Manasse, zůstávali stále v Jákobově domě spolu se syny Jákobových, jejich bratry, aby se učili cestám Hospodinovým a jeho zákonu.
36 Jákob a jeho synové se usadili v egyptské zemi, v zemi Gošen, a ujali se jí, a plodili se v ní a rozmnožovali se.

KAPITOLA 56

1 Jákob žil v egyptské zemi sedmnáct let a dnů Jákobových, let jeho života, bylo sto čtyřicet sedm let.
2 V té době postihla Jákoba nemoc, na kterou zemřel. Poslal pro svého syna Josefa z Egypta a Josef, jeho syn, přišel z Egypta a Josef přišel ke svému otci.
3 Jákob pak řekl Josefovi a jeho synům: „Hle, umírám a Bůh vašich otců vás navštíví a přivede vás zpět do země, kterou Hospodin přísahal dát vám a vašim synům po vás.

Nyní tedy, až umřu, pochovejte mě v jeskyni, která je v Makpele v Hebronu v zemi Kanaán, poblíž mých otců.“
4 Jákob pak zavázal své syny přísahou, že ho pohřbí v Makpele v Hebronu, a synové jeho mu na to přísahali.
5 A přikázal jim: „Sloužite Hospodinu, svému Bohu, neboť ten, kdo vysvobodil vaše otce, vysvobodí i vás ze všeho soužení.“
6 Jákob řekl: „Zavolej ke mně všechny své děti.“ Všichni synové Jákobovi přišli a posadili se před ním. Jákob jim požehnal a řekl jim: „Hospodin, Bůh vašich otců, vám dá tisíckrát tolik a požehná vám a dá vám požehnání vašeho otce Abrahama.“ Všichni synové Jákobovi vyšli toho dne poté, co jim požehnal.
7 Druhého dne si Jákob znovu zavolal své syny a všichni se shromáždili, přišli k němu a posadili se před ním. Jákob toho dne požehnal svým synům před svou smrtí; každý požehnal podle svého požehnání. Hle, je to psáno v knize zákona Hospodinova, který se týká Izraele.
8 Jákob pak řekl Judovi: „Vím, synu můj, že jsi silný muž pro své bratry. Kraluj nad nimi a tvoji synové budou kralovat nad svými syny navěky.“
9 Nauč jen své syny střílet s lukem a všemi válečnými zbraněmi, aby mohli bojovat v bitvách svého bratra, který bude vládnout nad svými nepřáteli.
10 Jákob pak onoho dne znovu přikázal svým synům: „Hle, dnes budu připojen ke svému lidu. Vyveďte mě z Egypta a pochujte mě v jeskyni Makpela, jak jsem vám přikázal.“
11 Prosím vás však, dejte si pozor, aby mě žádný z vašich synů nenesl, jen vy sami. Takto mi uděláte, až ponesete mé tělo, abyste s ním šli do země Kanaán, abyste mě pohřbili.
12 Juda, Isachar a Zabulon ponesou mé máry na východní straně, Ruben, Simeon a Gád na jihu, Efrajim, Manasse a Benjamín na západě a Dan, Ašer a Neftalí na severu.
13 Ať nenese s tebou Lévi, neboť on a jeho synové ponesou schránu Hospodinovy smlouvy s Izraelci v táboře. Ani můj syn Josef ať nenese, neboť jeho sláva ať je jako král, ale místo nich budou Efraim a Manases.
14 Toto mi uděláš, až mě budeš odvádět: Nezanedbáš nic ze všeho, co ti přikazuji. Až mi to budeš dělat, Hospodin si navěky pamatuje na tebe i na tvé děti.
15 A vy, moji synové, ctěte každý svého bratra a svého příbuzného a přikazujte svým synům i synům svých synů, aby po vás sloužili Hospodinu, Bohu svých otců, po všechny dny.
16 Abys prodloužil své dny v zemi, ty i tvé děti i děti tvých dětí navěky, když budeš činit to, co je dobré a správné v očích Hospodina, svého Boha, a kráčet po všech jeho cestách.
17 A ty, Josefe, synu můj, odpusť, prosím, rany svých bratří a všechny jejich provinění a urážku, kterou ti způsobili, neboť Bůh to zamýšlel k tvému prospěchu a prospěchu tvých dětí.
18 Synu můj, nenechávej své bratry obyvatelům Egypta a neurážej jejich city. Hle, svěřuji je do rukou Božích a do tvých rukou, abys je ochránil před Egypťany. Jákobovi synové odpověděli svému otci: „Otče náš, všechno, co jsi nám přikázal, tak učiníme, kéž je Bůh s námi.“
19 Jákob pak řekl svým synům: „Kéž Bůh bude s vámi, když budete dbát na všechny jeho cesty. Neodbočujte od jeho cest ani napravo, ani nalevo, abyste činili to, co je v jeho očích dobré a správné.“
20 Vím, že vás v posledních dnech v zemi postihne mnoho a těžkých soužení. Vaše děti a děti dětí, služte jen Hospodinu a on vás vysvobodí ze všeho soužení.
21 Až půjdeš za Bohem, abys mu sloužil, a budeš učit své syny po sobě i syny svých synů znát Hospodina, Hospodin vzbudí tobě i tvým synům služebníka z řad tvých synů. Hospodin tě svou rukou vysvobodí ze všeho soužení, vyvede tě z Egypta a přivede tě zpět do země tvých otců, abys ji bezpečně obsadil do dědictví.
22 Jákob přestal přikazovat svým synům, vtáhl nohy do lože a zemřel. Byl připojen ke svému lidu.
23 Josef padl na svého otce a ten se rozplakal a plakal nad ním, políbil ho a volal hořkým hlasem: „Otče můj, otče můj!“
24 Ženy jeho syna a celá jeho domácnost přišly a vrhly se na Jákoba, plakaly nad ním a hlasitě naříkaly nad Jákobem.
25 Všichni Jákobovi synové se společně zvedli, roztrhli svá roucha, všichni si na bedra vzali žíněné roucho, padli na tvář a sypali prach na hlavy k nebi.
26 Oznámena byla ta věc Josefově ženě Osnatě. Vstala, oblékla si pytel a přišla se všemi egyptskými ženami, naříkala a plakala nad Jákobem.
27 A také všichni egyptští, kteří znali Jákoba, se toho dne sešli, když uslyšeli tuto věc, a celý Egypt plakal mnoho dní.
28 A také ženy z kanaánské země přišly do Egypta, když uslyšely, že Jákob zemřel, a oplakávaly ho v Egyptě sedmdesát dní.
29 Potom Josef přikázal svým služebníkům, lékařům, aby nabalzamovali jeho otce myrhou a kadidlem a všelijakými vonnými látkami a voňavkami. Lékaři nabalzamovali Jákoba, jak jim Josef přikázal.
30 A všechen egyptský lid, starší i všichni obyvatelé země Gošen plakali a truchlili nad Jákobem. Všichni jeho synové a děti jeho domu naříkali a truchlili nad svým otcem Jákobem mnoho dní.
31 Když pak pominuly dny jeho pláče, po sedmdesáti dnech řekl Josef faraonovi: „Vyjdu a pohřbím svého otce v zemi Kanaán, jak mě zavázal přísahou, a pak se vrátím.“
32 Farao poslal Josefa se slovy: „Jdi a pohřbi svého otce, jak ti řekl a jak tě zavázal přísahou.“ Josef se tedy se všemi svými bratřími vydal do země Kanaán a pohřbil svého otce Jákoba, jak jim přikázal.
33 Farao pak přikázal, aby se po celém Egyptě rozhlásilo: „Kdokoli nepůjde s Josefem a jeho bratry do země Kanaán, aby pohřbil Jákoba, zemře.“
34 Celý Egypt uslyšel o faraonově výzvě a všichni se společně zvedli. Všichni faraonovi služebníci, starší jeho domu i všichni starší egyptské země šli s Josefem. Všichni faraonovi úředníci a šlechtici šli s Josefovými služebníky a pohřbili Jákoba v zemi Kanaán.
35 Synové Jákobovi nesli máry, na nichž ležel, a učinili s ním synové jeho vše, jak jim otec přikázal.
36 Máry byly z čistého zlata a vůkol byly vykládány onyxovými kameny a bdeliem. Přikrývka már byla z tkaného zlata, spojeného nitěmi, a na nich byly háčky z onyxových kamenů a bdelia.
37 Josef pak vložil na hlavu svého otce Jákoba velkou zlatou korunu a do ruky mu vložil zlaté žezlo. Obklopili máry, jak to bývalo zvykem králů za jejich života.
38 A všechna egyptská vojska šla před ním v tomto šiku, nejprve všichni bohatýři faraonovi a bohatýři Josefovi a za

nimi ostatní obyvatelé Egypta. Všichni byli opásáni meči, vyzbrojeni krunýři a měli na sobě válečné oděvy.
39 Všichni plačící a truchlící šli v dálce naproti márám, plakali a naříkali, a zbytek lidu šel za márami.
40 Josef a jeho rodina šli společně k márám, bosí a plačící, a ostatní Josefovi služebníci ho obcházeli; každý měl na sobě své ozdoby a všichni byli ozbrojeni válečnými zbraněmi.
41 Padesát Jákobových služebníků šlo před márami a rozhazovali podél cesty myrhu, aloe a všelijaké vonné látky. Všichni Jákobovi synové, kteří nesli máry, kráčeli po márách a Jákobovi služebníci šli před nimi a rozhazovali vonné látky podél cesty.
42 Josef pak táhl s velkým táborem a takto činili každý den, až dorazili do země Kanaán. Došli k mlatu Atadu, který byl na druhé straně Jordánu, a na tom místě truchlili velmi velkým a těžkým smutkem.
43 Všichni kanaánští králové se o tom doslechli a všichni vyšli, každý ze svého domu, třicet jedna kanaánských králů, a všichni přišli se svými muži, aby truchlili a plakali nad Jákobem.
44 A všichni tito králové spatřili Jákobovy máry a hle, na nich byla Josefova koruna. I oni vložili na máry své koruny a obklopili je korunami.
45 Všichni tito králové na tom místě s Jákobovými syny a Egyptskými syny pořádali velký a těžký smutek nad Jákobem, neboť všichni kanaánští králové znali statečnost Jákoba a jeho synů.
46 K Ezauovi donesla zpráva: „Jákob zemřel v Egyptě a jeho synové a celý Egypt ho vezou do země Kanaán, aby ho pohřbili.“
47 Ezau uslyšel tuto věc a bydlel na hoře Seir. Vstal se svými syny, celým svým lidem a celou svou čeledí, lidem velmi početným, a přišli truchlit a plakat nad Jákobem.
48 Když Ezau přišel, truchlil nad svým bratrem Jákobem. Celý Egypt a celý Kanaán se znovu zvedli a naříkali s Ezauem nad Jákobem na tom místě.
49 Josef a jeho bratři přivedli odtud svého otce Jákoba a šli do Hebronu, aby Jákoba pohřbili v jeskyni vedle jeho otců.
50 Přišli do Kireat-arbské jeskyně. Když přišli, postavil se Ezau se svými syny Josefovi a jeho bratrům v jeskyni jako překážka a řekl: „Jákob v ní nebude pohřben, neboť patří nám a našemu otci.“
51 Josef a jeho bratři uslyšeli slova Ezauových synů a velmi se rozhněvali. Přistoupil k Ezauovi a řekl: „Co to říkají? Můj otec Jákob ji od tebe koupil za velké bohatství po Izákově smrti před dvaceti pěti lety a také celou kanaánskou zemi koupil od tebe, od tvých synů a od tvého potomstva.“
52 Jákob ji koupil pro své syny a pro své potomstvo po něm jako dědictví navěky. Proč tedy dnes mluvíš tyto věci?
53 Ezau odpověděl: „Lžeš a šíříš lži. V celé této zemi jsem neprodal nic, co mi patří, jak pravíš. Můj bratr Jákob si v této zemi nic, co mi patří, nekoupil.“
54 Ezau pronesl tyto věci, aby Josefa oklamal svými slovy. Věděl totiž, že Josef tam nebyl v oněch dnech, kdy Ezau prodal Jákobovi vše, co mu patřilo v zemi Kanaán.
55 I řekl Josef Ezauovi: Jistě, můj otec to vložil do kupní knihy, kterou jsi měl k sobě, a osvědčil ji před svědky. A hle, je u nás v Egyptě.
56 Ezau mu odpověděl: „Přines nám záznamy, všechno, co v nich najdeš, a uděláme to.“
57 Josef zavolal svého bratra Neftalího a řekl mu: „Pospěš si, nezdržuj se, utíkej do Egypta a přines všechny záznamy, kupní knihu, zapečetěnou knihu i otevřenou knihu a také všechny první záznamy, v nichž jsou zapsány všechny transakce prvorozenství.“
58 A přivedeš je k nám sem, abychom se od nich dozvěděli všechna slova Ezaua a jeho synů, která dnes promluvili.
59 Neftalí uposlechl Josefova hlasu, pospíšil si a běžel, aby sestoupil do Egypta. Neftalí byl lehčí než kterýkoli jelen na poušti, neboť chodil po klasech obilí, aniž by je rozdrtil.
60 Když Ezau viděl, že Neftalí šel pro záznamy, zesílil on i jeho synové odpor proti jeskyni a Ezau se všemi svými lidmi povstal proti Josefovi a jeho bratřím do boje.
61 Všichni synové Jákobovi a egyptský lid bojovali s Ezauem a jeho muži. Synové Ezauovi a jeho lid byli poraženi syny Jákobovými a synové Jákobovi pobili z Ezauova lidu čtyřicet mužů.
62 Chušim, syn Danův, syn Jákobův, byl v té době s Jákobovými syny, ale byl asi sto loktů daleko od místa bitvy, neboť zůstal s Jákobovými syny u Jákobových már, aby je střežil.
63 A Čušim byl němý a hluchý, přesto rozuměl hlasu zděšení mezi lidmi.
64 Zeptal se: „Proč nepohřbíváte mrtvé a proč je to takové zděšení?“ Odpověděli mu slova Ezaua a jeho synů. Uprostřed bitvy běžel k Ezauovi a zabil ho mečem. Usekl mu hlavu, která odletěla do dálky. Ezau padl uprostřed bojujícího lidu.
65 Když Chušim učinil tuto věc, synové Jákobovi zvítězili nad syny Ezauovými a synové Jákobovi násilím pohřbili svého otce Jákoba v jeskyni a synové Ezauovi to viděli.
66 Jákob byl pohřben v Hebronu v jeskyni Makpela, kterou Abraham koupil od synů Chetových, aby si tam pohřbil. Byl pohřben ve velmi drahém rouchu.
67 A žádnému králi se nedostalo takové pocty, jakou Josef prokázal svému otci po jeho smrti, neboť ho pohřbil s velkou ctí, jako se pohřbívají králové.
68 Josef a jeho bratři pak učinili sedmidenní smuteční truchlení pro svého otce.

KAPITOLA 57

1 Potom Ezauovi synové bojovali se syny Jákobovými a Ezauovi synové bojovali s Jákobovými syny v Hebronu. Ezau však stále ležel mrtev a nebyl pohřben.
2 A bitva mezi nimi byla těžká, a synové Ezauovi byli poraženi syny Jákobovými. Synové Jákobovi pobili z synů Ezauových osmdesát mužů, a ani jeden z lidu synů Jákobových nezemřel. I zvítězila ruka Josefa nad celým lidem synů Ezauových. Zajal Sefa, syna Elifaza, syna Ezauova, a padesát jeho mužů, spoutal je železnými řetězy a vydal je do rukou svých služebníků, aby je odvedli do Egypta.
3 Když Jákobovi synové zajali Sefa a jeho lid, všichni, kdo zbyli z domu Ezauova, se velmi báli o život, aby nebyli zajati i oni. Všichni uprchli s Elifazem, synem Ezauovým, a s jeho lidem, s Ezauovým tělem a vydali se na cestu k hoře Seir.

4 Přišli k hoře Seir a pohřbili Ezaua v Seiru, ale jeho hlavu s sebou do Seiru nepřinesli, neboť byla pohřbena na místě, kde byla bitva v Hebronu.
5 Když Ezauovi synové uprchli před Jákobovými syny, Jákobovi synové je pronásledovali až k hranicím Seíru, ale nezabili z nich ani jednoho muže, když je pronásledovali. Ezauovo tělo, které s sebou nesli, je totiž zmátlo. Utekli tedy. Jákobovi synové se od nich odvrátili a přišli k místu, kde byli jejich bratři v Hebronu. Zůstali tam toho dne i druhého, dokud si po bitvě neodpočinuli.
6 Třetího dne shromáždili všechny syny Seíra Chorejského a shromáždili všechny obyvatele východu, množství lidu jako mořského písku, a šli a sestoupili do Egypta, aby bojovali s Josefem a jeho bratry a vysvobodili své bratry.
7 Josef a všichni Jákobovi synové uslyšeli, že proti nim přitáhli Ezauovi synové a synové východu, aby bojovali, aby vysvobodili své bratry.
8 Josef a jeho bratři a silní muži Egyptští vytáhli a bojovali v městě Rameses. Josef a jeho bratři zasadili strašlivou porážku synům Ezauovým a synům východu.
9 A pobili jich šest set tisíc mužů, a povraždili mezi nimi všechny silné muže ze synů Seíru Horejského; zbylo jich jen málo, a povraždili také velmi mnoho synů východu a synů Ezauových; a Elifaz, syn Ezauův, i všichni synové východu uprchli před Josefem a jeho bratry.
10 Josef a jeho bratři je pronásledovali, až přišli do Sukotu, a v Sukotu z nich pobili třicet mužů. Ostatní unikli a každý uprchl do svého města.
11 Josef a jeho bratři i egyptští hrdinové se od nich s radostí a veselým srdcem odvrátili, neboť porazili všechny jejich nepřátele.
12 Elifazův syn Sefo a jeho muži byli stále otroky v Egyptě pro Jákobovy syny a jejich bolesti se stupňovaly.
13 Když se synové Ezauovi a synové Seirovi vrátili do své země, viděli synové Seirovi, že kvůli bitvě synů Ezauových padli všichni do rukou synů Jákobových a egyptského lidu.
14 Synové Seíru řekli synům Ezauovým: „Viděli jste, a proto víte, že tento tábor byl kvůli vám, a nezůstal tu ani jeden silný muž ani válečník.“
15 Nyní tedy odejděte z naší země, odejděte od nás do země Kanaán, do země, kde sídlí vaši otcové. Proč tedy vaši synové zdědí v posledních dnech dědictví našich synů?
16 Synové Ezauovi však syny Seíru neposlouchali a uvažovali o válce s nimi.
17 Ezauovi synové tajně poslali vzkaz k Angeášovi, králi Afriky, to jest k Dinhabě,
18 Pošli nám některé ze svých mužů, ať k nám přijdou, a my budeme bojovat spolu s syny Seíru Horejského, neboť se rozhodli bojovat s námi, aby nás vyhnali z té země.
19 Angeás, král Dinhaby, tak učinil, neboť byl v oněch dnech přátelský k synům Ezauovým. Angeás poslal k synům Ezauovým pět set statečných pěšáků a osm set jezdců.
20 Seírští synové poslali k synům východu a k synům Midjánu vzkaz: „Viděli jste, co nám udělali synové Ezauovi, kvůli nimž jsme téměř všichni vyhlazeni v boji s syny Jákobovými.“
21 Nyní tedy pojďte k nám a pomozte nám, budeme s nimi bojovat společně, vyženeme je ze země a pomstíme se za příčinu našich bratří, kteří za ně zemřeli v boji s jejich bratry, syny Jákobovými.
22 Všichni synové východu poslechli syny Seíru a přišlo k nim asi osm set mužů s tasenými meči. Synové Ezauovi bojovali v oné době se syny Seíru na poušti Paran.
23 Seírovi synové zvítězili nad Ezauovými a Seírovi synové toho dne v bitvě z Ezauových synů pobili asi dvě stě mužů z lidu Angeáše, krále Dinhaby.
24 Druhého dne se Ezauovi synové vrátili, aby podruhé bojovali se Seírovými syny. Bitva byla pro Ezauovy syny i tentokrát krutá a kvůli Seírovým synům je velmi trápila.
25 Když Ezauovi synové viděli, že Seirovi synové jsou mocnější než oni, někteří muži z Ezauových synů se obrátili a pomohli Seirovým synům, jejich nepřátelům.
26 V druhé bitvě padlo z lidu synů Ezauových u Angeasa, krále Dinhaby, padesát osm mužů.
27 Třetího dne uslyšeli Ezauovi synové, že se někteří z jejich bratří od nich odvrátili, aby proti nim bojovali v druhé bitvě; a Ezauovi synové truchlili, když to uslyšeli.
28 Řekli si: „Co máme dělat s našimi bratry, kteří se od nás odvrátili, aby pomohli synům Seíru, našim nepřátelům?“ Ezauovi synové znovu poslali k Angeášovi, králi Dinhaby, se vzkazem:
29 Pošlete nám zase jiné muže, ať s nimi bojujeme proti Seírčanům, neboť už byli dvakrát silnější než my.
30 Angeáš pak poslal k Ezauovým synům asi šest set statečných mužů, a ti přišli Ezauovým synům na pomoc.
31 Za deset dní Ezauovi synové znovu bojovali se Seirovými syny na poušti Paran. Bitva byla velmi krutá proti Seirovým synům. Ezauovi synové v té době zvítězili nad Seirovými syny. Seirovi synové byli poraženi Ezauovými syny a Ezauovi z nich pobili asi dva tisíce mužů.
32 A všichni bohatýři synů Seíru padli v této bitvě, a zůstaly jen jejich malé děti, které zůstaly v jejich městech.
33 Všichni Midjánci a obyvatelé východu se dali na útěk před bitvou. Opustili obyvatele Seíru a utekli, když viděli, že bitva je krutá. Ezauovi potomci pronásledovali všechny obyvatele východu, dokud nedorazili do jejich země.
34 Ezauovi synové z nich však pobili asi dvě stě padesát mužů. Z Ezauových synů padlo v bitvě asi třicet mužů. Tato zlá situace však na ně přišla proto, že se jejich bratři od nich odvrátili, aby pomohli synům Seíra Horejského. Ezauovi synové znovu uslyšeli o zlých činech svých bratří a znovu kvůli tomu truchlili.
35 Po bitvě se Ezauovi synové vrátili domů do Seíru. Ezauovi synové povraždili ty, kdo zůstali v zemi Seíru; povraždili i jejich ženy a malé děti. Nenechali naživu ani jednu duši, kromě padesáti mladých chlapců a dívek, které nechali naživu. Ezauovi synové je však nepopravili. Chlapci se jim stali otroky a dívky si vzali za ženy.
36 Synové Ezauovi se usadili v Seíru na místě synů Seíru, zdědili jejich zemi a ovládli ji.
37 Synové Ezauovi vzali vše, co v zemi patřilo synům Seirovým, také jejich stáda, jejich býky a jejich majetek, a vše, co patřilo synům Seirovým, vzali synové Ezauovi. Synové Ezauovi bydleli v Seiru na místě synů Seirových až do dnešního dne. Synové Ezauovi rozdělili zemi na díly pěti synům Ezauovým podle jejich čeledí.
38 V oněch dnech se Ezauovi synové rozhodli korunovat nad sebou krále v zemi, kterou ovládli. Řekli si však: „Ne tak, on bude kralovat nad námi v naší zemi a my budeme

pod jeho radou a on bude vést naše bitvy proti našim nepřátelům.“ A tak učinili.
39 Všichni Ezauovi synové přísahali: „Že nad nimi nebude kralovat žádný z jejich bratří, kromě cizího muže, který není z jejich bratří.“ Neboť duše všech Ezauových synů byly rozhořčené, každý proti svému synovi, bratru a příteli, kvůli zlu, které snášeli od svých bratří, když bojovali se syny Seíru.
40 Proto Ezauovi synové přísahali: „Od onoho dne si nebudou vybírat krále ze svých bratří, ale z cizí země, a to až do dnešního dne.“
41 A byl tam muž z lidu Angeas, krále Dinhaby; jmenoval se Bela, syn Beorův, což byl velmi statečný muž, krásný a půvabný a moudrý ve vší moudrosti, muž rozumný a rádný; a nikdo z lidu Angeas se mu nevyrovnal.
42 Všichni Ezauovi synové ho vzali, pomazali ho a korunovali ho za krále. Poklonili se mu a řekli mu: „Ať žije král, ať žije král!“
43 Rozprostřeli tedy prostěradlo a každý mu přinesl zlaté a stříbrné náušnice, prsteny nebo náramky. Zbohatli ho stříbrem a zlatem, onyxem a bdeliem. Udělali mu královský trůn a vsadili mu na hlavu královskou korunu. Vybudovali mu palác. Usadil se v něm a stal se králem nade všemi syny Ezauovými.
44 Angeasové vzali od Ezauových synů mzdu za svůj boj a v tu dobu se vrátili ke svému pánovi do Dinhaby.
45 Bela kraloval nad syny Ezauovými třicet let a synové Ezauovi bydleli v zemi místo synů Seírových a bydleli bezpečně na jejich místě až do dnešního dne.

KAPITOLA 58

1 Stalo se třicátého druhého roku, kdy Izraelci sestoupili do Egypta, to jest sedmdesátého prvního roku Josefova života, že v tom roce zemřel faraon, král egyptský, a místo něj se stal králem jeho syn Magron.
2 Faraon před svou smrtí přikázal Josefovi, aby se stal otcem jeho syna Magrona a aby Magron byl pod jeho péčí a pod jeho radou.
3 Celý Egypt s tím souhlasil, aby se Josef stal jejich králem, neboť všichni Egypťané Josefa milovali jako dříve, jen Magron, syn faraónův, seděl na trůnu svého otce a stal se v oněch dnech králem místo něj.
4 Magronovi bylo čtyřicet jedna let, když začal kralovat, a kraloval v Egyptě čtyřicet let. Celý Egypt ho pojmenoval Faraon podle jména jeho otce, jak bylo v Egyptě zvykem dělat každému králi, který nad nimi kraloval.
5 Když se faraon stal králem po jeho otci, svěřil egyptské zákony a veškeré vládní záležitosti do rukou Josefových, jak mu přikázal jeho otec.
6 Josef se stal králem nad Egyptem, neboť spravoval celý Egypt a celý Egypt byl pod jeho péčí a pod jeho radou, neboť celý Egypt se po faraonově smrti Josefovi přikláněl a velmi ho miloval, aby nad nimi kraloval.
7 Ale mezi nimi byli někteří, kteří ho neměli rádi a říkali: „Žádný cizinec nad námi nebude kralovat.“ Přesto celá egyptská vláda v oněch dnech po faraonově smrti přešla na Josefa, který byl správcem a v celé zemi si dělal, co se mu zlíbilo, aniž by se do toho kdokoli vměšoval.
8 Celý Egypt byl pod Josefovou správou a Josef válčil se všemi okolními nepřáteli a pokořil je. Josef si podmanil i celou zemi a všechny Filištíny až k hranicím Kanaánu. Všichni byli pod jeho mocí a dávali Josefovi každoroční daň.
9 Faraon, král Egyptský, se posadil na trůn místo svého otce, ale podléhal Josefově nadvládě a radě, jako byl zpočátku pod nadvládou svého otce.
10 Nekraloval však jen v egyptské zemi pod Josefovou radou, ale Josef v té době kraloval nad celou zemí od Egypta až k velké řece Perat.
11 Josef se ve všech svých cestách dařilo a Hospodin byl s ním. Hospodin dal Josefovi moudrost, čest, slávu a lásku k němu v srdcích Egypťanů i v celé zemi. Josef kraloval nad celou zemí čtyřicet let.
12 A všechny země Filištínské, Kanaán, Sidon a země na druhé straně Jordánu přinášely Josefovi dary po všechny jeho dny. Celá země byla v Josefově rukou a přinášeli mu každoroční tribut, jak bylo předepsáno. Josef totiž bojoval proti všem svým okolním nepřátelům a porazil je. Celá země byla v Josefově rukou a Josef seděl bezpečně na svém trůnu v Egyptě.
13 A také všichni jeho bratři, synové Jákobovi, bydleli bezpečně v zemi po všechny dny Josefovy a byli plodní a velmi se v zemi rozmnožili a sloužili Hospodinu po všechny své dny, jak jim přikázal jejich otec Jákob.
14 Po mnoha dnech a letech, kdy Ezauovi synové pokojně bydleli ve své zemi s Belou, svým králem, se Ezauovi synové v zemi rozmnožili a rozmnožili. Rozhodli se jít bojovat proti synům Jákobovým a celému Egyptu a osvobodit svého bratra Sefa, syna Elifazova, a jeho muže, neboť v oněch dnech byli ještě otroky Josefovými.
15 Ezauovi synové poslali zprávy ke všem synům východu a ti s nimi uzavřeli mír. Všichni synové východu k nim přišli, aby s Ezauovými syny šli do boje do Egypta.
16 A přišli k nim také z lidu Angeasa, krále Dinhaby, a poslali také k synům Izmaelovi, a i ti přišli k nim.
17 Všechen tento lid se shromáždil a přišel do Seíru, aby pomohl synům Ezauovým v jejich bitvě. Tábor byl velmi velký a plný lidí, početných jako mořský písek, asi osm set tisíc mužů, pěchoty i jezdectva. Všechna tato vojska sestoupila do Egypta, aby bojovala s syny Jákobovými, a utábořili se u Ramsese.
18 Josef pak vytáhl se svými bratry s egyptskými hrdiny, asi šesti sty muži, a bojovali s nimi v zemi Rameses. Synové Jákobovi pak znovu bojovali s Ezauovými syny v padesátém roce, kdy Jákobovi synové sestoupili do Egypta, to jest třicátý rok kralování Bely nad Ezauovými v Seíru.
19 Hospodin vydal všechny silné muže Ezaua a synů východu do rukou Josefa a jeho bratří. Lidé synů Ezaua a synů východu byli před Josefem poraženi.
20 Z Ezauova lidu a z východních synů, kteří byli pobiti, padlo před Jákobovými syny asi dvě stě tisíc mužů a jejich král Bela, syn Beórův, padl s nimi v bitvě. Když Ezauovi synové viděli, že jejich král padl v bitvě a je mrtev, zeslábly jim v boji ruce.
21 Josef a jeho bratři a celý Egypt stále bili lid z domu Ezauova. Všichni Ezauovi se báli synů Jákobových a utíkali před nimi.
22 Josef a jeho bratři a celý Egypt je pronásledovali celodenní cestu a zabili z nich asi tři sta mužů, kteří je stále bili na cestě. Potom se od nich obrátili.

23 Josef a všichni jeho bratři se vrátili do Egypta. Nechyběl jim ani jeden muž, ale z Egypťanů padlo dvanáct mužů.
24 Když se Josef vrátil do Egypta, nařídil, aby Cefo a jeho muži byli dále spoutáni. Spoutali je železem a ještě více jim způsobili zármutek.
25 A všichni Ezauovi synové i synové východu se v hanbě vrátili každý do svého města, neboť všichni bohatýři, kteří s nimi byli, padli v boji.
26 Když Ezauovi synové viděli, že jejich král zemřel v bitvě, pospíšili si a vybrali muže z kmene synů Východu, jménem Jobab, syn Zarakův, ze země Bocra, a ustanovili ho nad sebou kralováním místo svého krále Bely.
27 A Jobab se posadil na Belův trůn jako král místo něj a kraloval Jobab v Edomu nad všemi syny Ezauovými deset let. Od toho dne už synové Ezauovi nechodili bojovat s syny Jákobovými, neboť synové Ezauovi znali statečnost synů Jákobových a velmi se jich báli.
28 Od toho dne však Ezauovi synové nenáviděli Jákobovy syny a nenávist a nepřátelství mezi nimi byly velmi silné po všechny dny až do dnešního dne.
29 Potom, po deseti letech, zemřel Jobab, syn Zarakův z Bocry. Ezauovi synové si vzali muže jménem Chušam z země Teman a ustanovili ho za krále místo Jobaba. Chušam kraloval v Edomu nad všemi Ezauovými syny dvacet let.
30 A Josef, král Egyptský, a jeho bratři, a všichni synové Izraele bydleli v oněch dnech bezpečně v Egyptě spolu se všemi syny Josefa a jeho bratry, bez překážek nebo zlých nehod. Egyptská země měla v té době za dnů Josefa a jeho bratří klid od války.

KAPITOLA 59

1 Toto jsou jména synů Izraele, kteří bydleli v Egyptě a přišli s Jákobem. Všichni synové Jákobovi přišli do Egypta, každý se svou čeledí.
2 Děti Ley byly Ruben, Simeon, Levi, Juda, Isachar a Zebulon a jejich sestra Dína.
3 Synové Ráchel byli Josef a Benjamín.
4 Synové Zilpy, Leiny služebnice, byli Gád a Ašer.
5 Synové Bilhy, služebnice Ráchel, byli Dan a Neftalí.
6 A toto byli jejich potomci, kteří se jim narodili v zemi Kanaán, dříve než přišli do Egypta se svým otcem Jákobem.
7 Synové Rubenovi byli Chanoch, Pallu, Checron a Karmi.
8 Synové Simeonovi byli Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Zochar a Saul, syn kananejské ženy.
9 Leviho potomci byli Geršon, Kehat a Merari a jejich sestra Jokebed, která se jim narodila, když sestupovali do Egypta.
10 Synové Judovi byli Er, Onan, Šela, Peres a Zarak.
11 Er a Onan zemřeli v zemi Kanaán. Synové Peresa byli Chesron a Chamul.
12 Synové Isacharovi byli Tola, Puva, Job a Šomron.
13 Synové Zabulonovi byli Sered, Elon a Jakleel, a syn Danův byl Kušim.
14 Synové Neftalíovi byli Jakceel, Guni, Jecer a Šilam.
15 Synové Gádovi byli: Zifion, Chagi, Šuni, Ezbon, Eri, Arodi a Areli.
16 Ašerovi synové byli Jimna, Jišva, Jišvi, Beria a jejich sestra Serach; synové Beria byli Cheber a Malkiel.
17 Synové Benjamínovi byli: Bela, Beker, Ašbel, Gera, Naaman, Achi, Roš, Mupim, Chupim a Ord.
18 Synové pak, kteří se mu narodili v Egyptě, byli Manasse a Efraim.
19 Všech duší, které vyšly z Jákobových beder, bylo sedmdesát duší. To jsou ti, kteří přišli s Jákobem, svým otcem, do Egypta, aby tam bydleli. Josef a všichni jeho bratři bydleli v Egyptě bezpečně a jedli z nejlepšího egyptského pokrmu po všechny dny Josefova života.
20 Josef žil v egyptské zemi devadesát tři let a kraloval nad celým Egyptem osmdesát let.
21 Když se přiblížily dny Josefovy smrti, poslal pro své bratry a celou rodinu svého otce. Všichni se shromáždili a posadili se před ním.
22 Josef pak řekl svým bratrům a celé rodině svého otce: „Hle, já umírám, ale Bůh vás jistě navštíví a vyvede vás z této země do země, kterou přísahal vašim otcům, že jim ji dá.“
23 Až vás Bůh navštíví a vyvede vás odtud do země vašich otců, tehdy s sebou odtud vyneste i mé kosti.
24 Josef pak zavázal syny Izraele přísahou za jejich potomstvo: „Bůh vás jistě navštíví a vy odtud vynesete mé kosti s sebou.“
25 Potom se stalo, že Josef zemřel onoho roku, sedmdesátého prvního roku, kdy Izraelci sestoupili do Egypta.
26 Josefovi bylo sto deset let, když zemřel v egyptské zemi. Všichni jeho bratři a všichni jeho služebníci vstali a nabalzamovali Josefa podle svého zvyku. Jeho bratři a celý Egypt nad ním oplakávali sedmdesát dní.
27 Josefa pak vložili do rakve naplněné vonnými látkami a všelijakými vonnými látkami a pohřbili ho u břehu řeky Sichor, i jeho syny a všechny jeho bratry. Celá rodina jeho otce ho oplakávala sedmidenním smutkem.
28 A stalo se po Josefově smrti, že v oněch dnech začali všichni Egypťané vládnout nad syny Izraele. Faraon, egyptský král, který kraloval místo svého otce, přijal všechny egyptské zákony a řídil celou egyptskou vládu pod svou radou a kraloval bezpečně nad svým lidem.

KAPITOLA 60

1 Když se uskutečnil rok, sedmdesátý druhý rok od sestupu Izraelců do Egypta, po Josefově smrti, uprchl z Egypta Sefo, syn Elifaza, syna Ezauova, on i jeho muži a odešli.
2 A přišel do Afriky, což je Dinhaba, k Angeasovi, králi Afriky, a Angeas je přijal s velkou ctí a ustanovil Sefa velitelem svého vojska.
3 Sefo si našel přízeň v očích Angeáse i svého lidu a byl po mnoho dní velitelem vojska Angeáse, krále Afriky.
4 Sefó nalákal afrického krále Angeáse, aby shromáždil celé své vojsko a šel bojovat s Egypťany a se syny Jákobovými, aby se na nich pomstil za příčinu svých bratří.
5 Angeáš však Zefa v této věci neposlechl, protože znal sílu Jákobových synů a to, co udělali jeho vojsku v boji s Ezauovými syny.
6 V oněch dnech byl Sefo velmi významný v očích Angeáše i celého svého lidu a neustále je sváděl k válce proti Egyptu, ale oni nechtěli.
7 A stalo se v oněch dnech, že v zemi Chittim byl muž v městě Puzimna, jehož jméno bylo Uzu, a byl syny Chittim

zbožštěn. Muž ten zemřel a neměl syna, jen jednu dceru, která se jmenovala Jania.
8 A dívka byla nesmírně krásná, půvabná a inteligentní, nikdo se jí nepodobal krásou a moudrostí v celé zemi.
9 A spatřil ji lid Angeáše, krále Afriky, a přišli k němu a chválili ji. Angeáš poslal k synům Chitimským a požádal je, aby si ji vzali za ženu, a obyvatelé Chitimských souhlasili, že mu ji dají za ženu.
10 Když se poslové Angeaovi vydali z Chittimské země na cestu, hle, do Chittimské země přišli poslové Turnuse, krále Bibentu, neboť i Turnus, král Bibentu, poslal své posly, aby si pro něj vyžádali Janiu, aby si ji vzal za ženu, neboť mu ji všichni jeho muži chválili, a proto k ní poslal všechny své služebníky.
11 Turnovi služebníci přišli do Chittimu a požádali o Janiu, aby ji vzal za manželku svému králi Turnovi.
12 Chitimští jim řekli: „Nemůžeme ji dát, protože Angeas, král Afriky, si ji přál, aby si ji vzal za ženu ještě před vaším příchodem, a my mu ji máme dát. Proto nyní nemůžeme udělat tuto věc, abychom Angeasovi vzali dívku a dali ji Turnovi.“
13 Velmi se totiž bojíme Angeasa, aby proti nám nepřitáhl do boje a nezničil nás, a váš pán Turnus nás z jeho rukou nevysvobodí.
14 Když poslové z Turnusu uslyšeli všechna slova synů Chitimů, obrátili se ke svému pánovi a vyprávěli mu všechna slova synů Chitimů.
15 Chittimští pak poslali Angeovi vzkaz: „Hle, Turnus poslal pro Janii, aby si ji vzal za ženu, a takto jsme mu odpověděli. Slyšeli jsme, že shromáždil celé své vojsko, aby šel do války proti tobě, a že má v úmyslu projít cestou do Sardunie, aby bojoval proti tvému bratru Lukovi, a potom přijde bojovat proti tobě.“
16 Angeas uslyšel slova synů Chitimů, která mu poslali v zápisu, a roznítil se hněvem. Vstal, shromáždil celé své vojsko a přišel přes mořské ostrovy cestou do Sardunie ke svému bratru Lukovi, králi Sardunie.
17 Niblos, syn Lukův, uslyšel, že přichází jeho strýc Angeas, a vyšel mu vstříc s těžkým vojskem, políbil ho a objal. Niblos řekl Angeasovi: „Až se ptáš mého otce na jeho blaho, až s tebou půjdu bojovat s Turnem, požádej ho, aby mě ustanovil velitelem svého vojska.“ Angeas tak učinil a přišel ke svému bratrovi a jeho bratr mu vyšel vstříc a ptal se ho na jeho blaho.
18 Angeas se zeptal svého bratra Luka, jak se mu daří, a aby jmenoval svého syna Nibla velitelem svého vojska. Lukus tak učinil. Angeas a jeho bratr Lukus povstali a šli bojovat proti Turnu. Bylo s nimi velké vojsko a těžký lid.
19 Připlul na lodích a připlul do provincie Aštaraš. A hle, Turnus se k nim blížil. Vydal se totiž do Sardunie a chtěl ji zničit a odtud pak přejít k Angeadě, aby s ním bojoval.
20 Angeas a jeho bratr Lukus se setkali s Turnem v údolí Kanopie a bitva mezi nimi byla na tom místě tuhá a zuřivá.
21 Bitva se rozpoutala proti sardunskému králi Lukovi a celé jeho vojsko padlo. V bitvě padl i jeho syn Niblos.
22 Jeho strýc Angeas přikázal svým služebníkům, aby pro Nibla zhotovili zlatou rakev a vložili ho do ní. Angeas znovu vedl bitvu proti Turnovi. Angeas byl silnější než on a zabil ho. Pobil všechny jeho lidi ostřím meče. Angeas pomstil Nibla, syna svého bratra, a vojsko svého bratra Luka.
23 A když Turnus zemřel, ruce těch, kteří bitvu přežili, zeslábly a uprchli před Angeasem a jeho bratrem Lukem.
24 Angeas a jeho bratr Lukus je pronásledovali až k hlavní silnici mezi Alphanem a Romou a pobili celé Turnovo vojsko ostřím meče.
25 A sardunský král Lukus přikázal svým služebníkům, aby zhotovili mosaznou rakev a do ní uložili tělo jeho syna Niblose a pohřbili ho na tom místě.
26 A postavili na ní vysokou věž tam na hlavní cestě a pojmenovali ji po jménu Niblos až do dnešního dne a pohřbili tam také Turna, krále Bibentu, na tom místě s Niblosem.
27 A hle, na silnici mezi Alphanem a Romou je na jedné straně hrob Nibloův a na druhé straně hrob Turnův a mezi nimi je až dodnes dlažba.
28 Když byl Niblos pohřben, jeho otec Lukus se vrátil se svým vojskem do své země Sardunie a jeho bratr Angeas, král Afriky, se svým lidem odešel do města Bibentu, což je město Turnus.
29 A obyvatelé Bibentu uslyšeli o jeho pověsti a velmi se ho báli a vyšli mu vstříc s pláčem a prosbou a obyvatelé Bibentu prosili Angease, aby je nezabíjel ani nezničil jejich město; a on tak učinil, neboť Bibentu bylo v oněch dnech považováno za jedno z měst dětí Chittim; proto město nezničil.
30 Od toho dne však vojska afrického krále chodila do Chitimu, aby ho drancovala a plenila, a kdykoli tam šla, šel s nimi i Sefo, velitel vojska Angeášova.
31 A potom se Angeas obrátil se svým vojskem a přišli do města Puzimny. Angeas si odtud vzal za ženu Janiu, dceru Uzuovu, a přivedl ji do svého města v Africe.

KAPITOLA 61

1 V oné době farao, král egyptský, přikázal všemu svému lidu, aby mu v Egyptě postavili pevný palác.
2 A také přikázal synům Jákobovým, aby Egypťanům pomáhali při stavbě, a Egypťané postavili krásný a elegantní palác pro královské obydlí, a on v něm bydlel a obnovil svou vládu a kraloval bezpečně.
3 A Zebulon, syn Jákobův, zemřel toho roku, to jest sedmdesátého druhého roku od sestupu Izraelců do Egypta. Zebulon zemřel ve sto čtrnácti letech. Byl pochován v rakvi a dán do rukou svých dětí.
4 A v sedmdesátém pátém roce zemřel jeho bratr Simeon. Bylo mu sto dvacet let, když zemřel. I on byl uložen do rakve a dán do rukou jeho dětí.
5 Sefo, syn Elifaza, syna Ezauova, velitel vojska Angeáše, krále Dinhaby, stále dokola sváděl Angeáše, aby se připravil k bitvě a bojoval s Jákobovými syny v Egyptě. Angeáš však nechtěl to udělat, protože mu jeho služebníci vyprávěli o všech silách Jákobových synů, co jim provedli v bitvě s Ezauovými syny.
6 V oněch dnech Zefo denně sváděl Angeáše, aby bojoval s Jákobovými syny.
7 Po nějaké době Angeas vyslyšel slova Sefova a souhlasil s tím, aby bojoval s Jákobovými syny v Egyptě. Angeas shromáždil všechen svůj lid, lid početný jako písek na mořském břehu, a rozhodl se jít do Egypta bojovat.

8 Mezi Angeasovými služebníky byl patnáctiletý mladík, jménem Balaám, syn Beórův. Ten mladík byl velmi moudrý a ovládal umění čarodějnictví.
9 Angeáš pak řekl Balaámovi: „Prosím, začaruj pro nás čarodějnictvím, abychom poznali, kdo zvítězí v této bitvě, do které nyní vstupujeme.“
10 A Balaám přikázal, aby mu přinesli vosk, a z něj udělal podobu vozů a jezdců, představujících vojsko Angeášovo a vojsko Egyptské, a vložil je do důmyslně připravených vod, které k tomu účelu měl, a vzal do ruky větve myrtových stromů, a využil svou lstivost, a spojil je nad vodou, a ve vodě se mu objevily podobné obrazy vojsk Angeášových, padajících před podobnými obrazy Egypťanů a synů Jákobových.
11 Balaám to oznámil Angeášovi. Angeáš zoufal a neozbrojen se k boji do Egypta, ale zůstal ve svém městě.
12 Když Sefo, syn Elifazův, viděl, že Angeáš zoufale jde do boje s Egypťany, uprchl Sefo před Angeášem z Afriky a šel do Chitimu.
13 Všichni obyvatelé Chitimů ho přijali s velkou úctou a najali si ho, aby s nimi vedl bitvy po všechny dny. Sefo v oněch dnech nesmírně zbohatl a vojska afrického krále se v oněch dnech stále rozpínala. Synové Chitimů se shromáždili a šli k hoře Kuptizia kvůli vojskům afrického krále Angease, která proti nim postupovala.
14 Jednoho dne se Sefovi ztratila mladá jalovice. Šel ji hledat a slyšel ji bučet kolem hory.
15 Sefó šel a viděl, a hle, na úpatí hory je velká jeskyně a u vchodu do jeskyně byl veliký kámen. Sefó kámen rozštípl a vešel do jeskyně. Podíval se a hle, velké zvíře požíralo vola; od prostředka nahoru se podobalo člověku a od prostředka dolů se podobalo zvířeti. Sefó povstal proti zvířeti a zabil ho meči.
16 Obyvatelé Chitimu uslyšeli o této věci a velmi se radovali a ptali se: „Co máme dělat s tím mužem, který zabil zvíře, jež sežralo náš dobytek?“
17 Všichni se shromáždili, aby mu zasvětili jeden den v roce, a pojmenovali ho Sefo podle jeho jména. Rok co rok mu v onen den přinášeli úlitby a dary.
18 V té době onemocněla Jania, dcera Uzuova, manželka krále Angease, a její nemoc těžce pociťovali Angeas a jeho úředníci. Angeas se svých mudrců zeptal: „Co mám s Janiou dělat a jak ji z její nemoci uzdravím?“ Jeho mudrci mu odpověděli: „Protože vzduch v naší zemi není jako vzduch v zemi Chitim a naše voda není jako jejich voda, proto královna onemocněla.“
19 Onemocněla totiž změnou vzduchu a vody a také proto, že ve své zemi pila pouze vodu z Purmy, kterou její předkové přivezli po mostech.
20 Angeas přikázal svým služebníkům, aby mu v nádobách přinesli vody z Purmy, které patří Chittimu, a zvážili tyto vody se všemi vodami africké země a shledali, že tyto vody jsou lehčí než vody Afriky.
21 A Angeas to viděl a přikázal všem svým úředníkům, aby shromáždili kamenorubce po tisících a desetitisících, a oni tesali kamení bez počtu. A stavitelé přišli a postavili nesmírně pevný most a přivedli pramen vody ze země Chittim do Afriky. A tato voda byla pro královnu Janiu a pro všechny její starosti, aby z ní pila a pekla, myla se a koupala, a také aby jí zalévala veškeré semeno, z něhož lze získat potravu, a veškeré plody země.
22 Král přikázal, aby na velkých lodích přivezli půdu z Chitimu a také kameny na stavbu. Stavitelé postavili paláce pro královnu Janiu a královna se ze své nemoci uzdravila.
23 A na přelomu roku africká vojska pokračovala v přicházení do země Chitim, aby jako obvykle plenila. Sefo, syn Elifazův, uslyšel jejich zprávu a vydal proti nim rozkazy a bojoval s nimi. Uprchli před ním a on vysvobodil zemi Chitim z jejich rukou.
24 Chitimští pak viděli statečnost Sefa a Chitimští se odhodlali a ustanovili nad sebou Sefa za krále. Stal se nad nimi králem. Za jeho vlády si podmanili obyvatele Tubalu a všechny okolní ostrovy.
25 Jejich král Sefo šel v jejich čele a oni vedli válku s Tubalem a ostrovy a podmanili si je. Když se vrátili z bitvy, obnovili mu vládu a postavili mu velmi velký palác jako královský dům a sídlo a udělali mu velký trůn. Sefo kraloval nad celou zemí Chitim a nad zemí Italií padesát let.

KAPITOLA 62

1 Onoho roku, sedmdesátého devátého roku od doby, kdy Izraelci sestupovali do Egypta, zemřel v egyptské zemi Ruben, syn Jákobův. Rubenovi bylo sto dvacet pět let, když zemřel. Položili ho do rakve a vydali ho do rukou jeho dětí.
2 V osmdesátém roce zemřel jeho bratr Dan; bylo mu sto dvacet let, když zemřel. I on byl pohřben v rakvi a dán do rukou jeho dětí.
3 V tom roce zemřel edomský král Chušam a po něm kraloval Hadad, syn Bedadův, třicet pět let. V osmdesátém prvním roce zemřel v Egyptě Isachar, syn Jákobův. Isacharovi bylo sto dvacet dva let, když zemřel. V Egyptě byl pohřben do rakve a dán do rukou jeho dětí.
4 V osmdesátém druhém roce zemřel jeho bratr Ašer. Bylo mu sto třiadvacet let, když zemřel. Byl pohřben v Egyptě a dán do rukou jeho dětí.
5 A v osmdesátém třetím roce zemřel Gád. Bylo mu sto dvacet pět let, když zemřel. Byl pohřben v Egyptě a dán do rukou svých dětí.
6 V osmdesátém čtvrtém roce, to jest v padesátém roce vlády Hadada, syna Bedadova, krále Edomského, shromáždil Hadad všechny Ezauovy syny, připravil celé své vojsko, asi čtyři sta tisíc mužů, a vydal se do země Moábské. Vydal se bojovat s Moábci a učinit z nich dav.
7 Moábci uslyšeli tuto věc a velmi se báli. Poslali k Midjáncům, aby jim pomohli v boji proti Hadadovi, synu Bedadovu, králi Edomu.
8 Hadad pak přišel do země Moábské. Moáb a Midjánci vyšli mu vstříc a seřadili se proti němu na moábském poli.
9 Hadad bojoval s Moábci a padlo mnoho Moábců a Midjánců, asi dvě stě tisíc mužů.
10 Bitva proti Moábcům byla velmi krutá. Když Moábci viděli, že bitva je krutá, oslabili ruce, obrátili se zády a nechali Midjánce, aby bojovali dál.
11 Midjánci však nevěděli o Moábových úmyslech, ale posílili se v boji a bojovali s Hadadem a celým jeho vojskem. Všichni Midjánci před ním padli.
12 Hadad pak porazil všechny Midjánce těžkými ranami a pobil je ostřím meče. Nenechal nikoho z těch, kdo přišli Moábům na pomoc, aby přežili.

13 Když všichni Midjánci padli v bitvě a Moábci unikli, Hadad si tehdy podrobil všechny Moábce. Moábci se mu stali podřízenými. Odváděli mu každoroční daň, jak bylo nařízeno. Hadad se pak vrátil do své země.
14 Když se v roce změnil rok a ostatní midjánští obyvatelé, kteří byli v zemi, uslyšeli, že všichni jejich bratři padli v bitvě s Hadadem kvůli Moábcům, protože se Moábci v bitvě obrátili zády a nechali Midjánce bojovat, rozhodlo se pět midjánských knížat s ostatními svými bratry, kteří zůstali v jejich zemi, bojovat s Moábci a pomstít jejich bratry.
15 Midjánci poslali ke všem svým bratrům, synům východu, a všichni bratři, všichni synové Ketury, přišli na pomoc Midjáncům v boji proti Moábcům.
16 Moábci uslyšeli tuto věc a velmi se zděsili, že se proti nim shromáždili všichni synové východu k boji. Proto poslali Moábci Hadadovi, synu Bedadovu, do země Edom upomínkový list se vzkazem:
17 Pojďte k nám a pomozte nám, abychom porazili Midjánce. Všichni se totiž shromáždili a vytáhli proti nám se všemi svými bratry, syny východu, aby bojovali a pomstili Midjánce, kteří padli v bitvě.
18 Edomský král Hadad, syn Bedadův, vytáhl s celým svým vojskem do moábské země, aby bojoval s Midjánem. Midjánci a obyvatelé východu bojovali s Moábci na moábském poli a bitva mezi nimi byla velmi zuřivá.
19 Hadad pobil všechny Midjánce a obyvatele východu ostřím meče. V tu dobu Hadad vysvobodil Moába z rukou Midjánců. Ti, kdo zbyli z Midjánu a z obyvatel východu, uprchli před Hadadem a jeho vojskem. Hadad je pronásledoval až do jejich země a zasadil jim těžkou porážku. Tito padli na cestě.
20 Hadad vysvobodil Moába z rukou Midjánců, neboť všichni Midjánci padli ostřím meče. Hadad se obrátil a vrátil se do své země.
21 Od toho dne nenáviděli Midjánci Moábce, protože kvůli nim padli v bitvě. Po všechny dny mezi nimi panovalo velké a prudké nepřátelství.
22 Všichni Midianové, kteří byli nalezeni na cestě do země Moábské, zahynuli mečem Moábským, a všichni Moábci, kteří byli nalezeni na cestě do země Midianské, zahynuli mečem Midianské. Tak činili Midianové Moábcům a Moábci Midianské po mnoho dní.
23 I stalo se v onu dobu, že Juda, syn Jákobův, zemřel v Egyptě, v osmdesátém šestém roce po Jákobově sestupu do Egypta. Judovi bylo sto dvacet devět let, když zemřel. Nabalzamovali ho a vložili do rakve, a byl vydán do rukou jeho dětí.
24 V osmdesátém devátém roce zemřel Neftalí ve věku sto třiceti dvou let. Byl uložen do rakve a dán do rukou jeho dětí.
25 V devadesátém prvním roce, kdy Izraelci sestupovali do Egypta, to jest v třicátém roce kralování Sefa, syna Elifaza, syna Ezauova, nad syny Chitem, přišli na syny Chitem Afričané, aby je jako obvykle oloupili, ale nepřišli na ně už třináct let.
26 A přišli k nim toho roku. Sefo, syn Elifazův, vytáhl proti nim s několika svými muži a zuřivě je porazil. Afričtí vojáci utekli před Sefo a padli před ním. Sefo a jeho muži je pronásledovali a bili je, dokud se nepřiblížili k Africe.
27 Angeás, král Afriky, uslyšel o tom, co Sefó udělal, a velmi ho to znepokojilo. Angeás se Sefóa bál po všechny dny.

KAPITOLA 63

1 A v devadesátém třetím roce zemřel v Egyptě Levi, syn Jákobův. Levi bylo sto třicet sedm let, když zemřel. Položili ho do rakve a vydali ho do rukou jeho dětí.
2 I stalo se po smrti Leviho, když celý Egypt viděl, že synové Jákobovi, bratři Josefovi, zemřeli. Všichni Egypťané začali syny Jákobovy trápit a ztrpčovat jim život od onoho dne až do dne, kdy vyšli z Egypta. Vzali jim z rukou všechny vinice a pole, která jim dal Josef, i všechny ozdobné domy, v nichž bydlel syn Izraele, i veškerý tuk Egypta. Egypťané vzali v oněch dnech synům Jákobovým všechno.
3 V oněch dnech ruka celého Egypta stále více těžce doléhala na Izraelce a Egypťané Izraelce trápili, až se Izraelci kvůli Egypťanům unavili na život.
4 I stalo se v oněch dnech, stého druhého roku po sestupu Izraele do Egypta, že zemřel faraon, král egyptský, a kraloval po něm syn jeho Melol. V oněch dnech zemřeli všichni egyptští mocní a celé to pokolení, které znalo Josefa a jeho bratry.
5 A místo nich povstala jiná generace, která neznala Jákobovy syny a všechno dobro, které jim prokázali, ani všechnu jejich moc v Egyptě.
6 Proto od onoho dne začal celý Egypt ztrpčovat život synům Jákobovým a trápit je všelijakými těžkými pracemi, protože neznali své předky, kteří je vysvobodili ve dnech hladomoru.
7 A toto bylo také od Hospodina pro děti Izraele, aby jim to prospělo v jejich posledních dnech, aby všechny děti Izraele mohly poznat Hospodina, svého Boha.
8 A aby poznali znamení a mocné zázraky, které Hospodin učiní v Egyptě pro svůj lid Izrael, aby se synové Izraele báli Hospodina, Boha svých otců, a chodili po všech jeho cestách, oni i jejich potomstvo po všech dnech.
9 Melolovi bylo dvacet let, když začal kralovat, a kraloval devadesát čtyři let. Celý Egypt ho pojmenoval Faraon podle jména jeho otce, jak to bylo zvykem dělat každému králi, který nad nimi v Egyptě kraloval.
10 V té době se všechna vojska afrického krále Angease vydala, aby se jako obvykle rozptýlila po zemi Chitim za kořistí.
11 Když se o nich doslechl Sefo, syn Elifaza, syna Ezauova, vytáhl jim vstříc se svým vojskem a bojoval s nimi tam na cestě.
12 Sefo pak pobil vojska afrického krále ostřím meče, takže z nich nezůstal nikdo, ani jeden se nevrátil ke svému pánovi do Afriky.
13 Angeáš uslyšel, co učinil Sefó, syn Elifazův, všem svým vojskům, že je vyhubil. Angeáš shromáždil všechna svá vojska, všechny muže z africké země, lid početný jako písek na mořském břehu.
14 Angeas poslal svému bratru Lukovi vzkaz: „Přijď ke mně se všemi svými muži a pomoz mi porazit Sefa a všechny Chitimce, kteří zničili mé muže.“ Lukos přišel s celým svým vojskem, velmi velkou silou, aby pomohl svému bratru Angeasovi bojovat se Sefem a Chitimci.

15 Sefo a synové Chitimští uslyšeli tuto věc a velmi se báli a na jejich srdce padla velká hrůza.
16 Sefo také poslal dopis do země Edomské k Hadadovi, synu Bedadovu, králi Edomskému, a ke všem synům Ezauovým, v němž stálo:
17 Slyšel jsem, že k nám jde Angeas, král Afriky, se svým bratrem, aby proti nám bojoval, a my se ho velmi bojíme, neboť jeho vojsko je velmi početné, zvláště když proti nám jde se svým bratrem a také se svým vojskem.
18 Nyní tedy pojď se mnou i ty a pomoz mi. Budeme společně bojovat proti Angeovi a jeho bratru Lukovi a ty nás z jejich rukou vysvobodíš. Pokud ne, věz, že všichni zemřeme.
19 Ezauovi synové poslali dopis synům Chitimovým a jejich králi Sefovi: „Nemůžeme bojovat proti Angeášovi a jeho lidu, neboť mezi námi je smlouva míru už po mnoho let, od dnů prvního krále Bely a od dnů Josefa, syna Jákobova, krále egyptského, s nímž jsme bojovali na druhé straně Jordánu, když pohřbil svého otce.“
20 Když Zefo uslyšel slova svých bratří, synů Ezauových, zdržel se jich a velmi se bál Angeáše.
21 Angeas a jeho bratr Lukus seřadili všechna svá vojska, asi osm set tisíc mužů, proti Chitimcům.
22 Všichni Chitimové řekli Sefovi: „Modli se za nás k Bohu svých otců, snad nás vysvobodí z ruky Angease a jeho vojska. Slyšeli jsme totiž, že je to Bůh veliký a že vysvobodí všechny, kdo v něj doufají.“
23 Sefo uslyšel jejich slova, hledal Hospodina a řekl:
24 Hospodine, Bože mých předků Abrahama a Izáka, dnes vím, že ty jsi pravý Bůh a že všichni bohové národů jsou marniví a zbyteční.
25 Vzpomeň mi dnes na svou smlouvu s Abrahamem, naším otcem, kterou nám naši předkové oznámili. Prokaž mi dnes milost kvůli našim otcům Abrahamovi a Izákovi a vysvoboď mě i děti Chitim z ruky afrického krále, který proti nám táhne do války.
26 Hospodin vyslyšel hlas Sefa a pohlédl na něj kvůli Abrahamovi a Izákovi. Hospodin vysvobodil Sefa a děti Chitimů z ruky Angeáše a jeho lidu.
27 V onen den bojoval Sefo s Angeásem, králem Afriky, a se vším jeho lidem. Hospodin vydal všechen lid Angeádů do rukou Chitimců.
28 Bitva se o Angeasa zuřila. Sefó pobil všechny muže Angease i jeho bratra Luka ostřím meče. Do večera toho dne padlo z jejich řad asi čtyři sta tisíc mužů.
29 Když Angeas viděl, že všichni jeho muži zahynuli, poslal dopis všem obyvatelům Afriky, aby k němu přišli a pomohli mu v bitvě. V dopise napsal: „Všichni, kdo se nacházejí v Africe, ať ke mně přijdou od deseti let výše; ať ke mně všichni přijdou, a pokud nepřijde, zemře a král si vezme všechno, co má, i celou jeho domácnost.“
30 Všichni ostatní obyvatelé Afriky se zděsili Angeasových slov a z města vyšlo asi tři sta tisíc mužů a chlapců od deseti let výše a přišli do Angeasu.
31 Po deseti dnech Angeas obnovil bitvu proti Sefovi a synům Chitimům a bitva mezi nimi byla velmi těžká a tuhá.
32 Z vojska Angeaova a Lukova poslal Zefón do jeho rukou mnoho raněných, asi dva tisíce mužů, a v bitvě padl Sosiftar, velitel Angeaova vojska.
33 Když Sosiftar padl, africká vojska se obrátila na útěk a uprchla s Angeásem a jeho bratrem Lukem.
34 Sefo a synové Chitim je pronásledovali a stále je těžce bili na cestě, asi dvě stě mužů. Pronásledovali Azdrúbala, syna Angeášova, který uprchl se svým otcem, a zabili na cestě dvacet jeho mužů. Azdrúbal unikl synům Chitim a nezabili ho.
35 Angeas a jeho bratr Lukus uprchli s ostatními svými muži a unikli. Do Afriky se dostali s hrůzou a zděšením. Angeas se po všechny dny bál, že by s ním Zefo, syn Elifazův, vytáhl do války.

KAPITOLA 64

1 Balaám, syn Beórův, byl v té době s Angeášem v bitvě. Když viděl, že Sefo nad Angeášem zvítězil, uprchl odtud a přišel do Chitimu.
2 A Sefo a synové Chitimovi ho přijali s velikou ctí, neboť Sefo znal Balaámovu moudrost a dal mu mnoho darů a zůstal u něj.
3 Když se Sefo vrátil z války, přikázal sečíst všechny Chitimce, kteří s ním šli do boje, a hle, ani jeden nechyběl.
4 Sefó se z toho radoval, obnovil své království a uspořádal hostinu pro všechny své poddané.
5 Ale Sefo nepamatoval na Hospodina a neuvažoval o tom, že mu Hospodin pomohl v bitvě a že ho i jeho lid vysvobodil z ruky afrického krále, ale stále chodil po cestách synů Chitem a svévolných synů Ezauových a sloužil jiným bohům, které ho naučili jeho bratři, synové Ezauovi. Proto se říká: „Z bezbožného vychází bezbožnost.“
6 A Sefo kraloval bezpečně nad všemi syny Chitimskými, ale neznal Hospodina, který ho i všechen jeho lid vysvobodil z ruky afrického krále. Africké vojsko už nepřicházelo do Chitimských, aby plenilo jako obvykle, neboť vědělo o moci Sefa, který je všechny pobil ostřím meče. Angeás se proto po všechny dny bál Sefa, syna Elifazova, a synů Chitimských.
7 Když se Sefo vrátil z války a viděl, jak přemohl všechny obyvatele Afriky a porazil je v bitvě ostřím meče, poradil se Sefo synům Chitem, aby šli do Egypta a bojovali s Jákobovými syny a s faraonem, egyptským králem.
8 Sefó uslyšel, že egyptští bohatýři zemřeli, že Josef a jeho bratři, synové Jákobovi, zemřeli a že všechny jejich děti, synové Izraele, zůstaly v Egyptě.
9 Sefo se tedy rozhodl, že půjde bojovat proti nim i proti celému Egyptu, aby pomstil své bratry, syny Ezauovy, které Josef se svými bratry a celým Egyptem pobil v zemi Kanaán, když šli pohřbít Jákoba v Hebronu.
10 Sefo poslal posly k Hadadovi, synu Bedadovu, králi Edomu, a ke všem jeho bratrům, synům Ezauovým, se vzkazem:
11 Neřekl jsi, že nebudeš bojovat proti africkému králi, protože je členem tvé smlouvy? Hle, bojoval jsem s ním a porazil jsem ho i všechen jeho lid.
12 Nyní jsem se rozhodl bojovat proti Egyptu a proti Jákobovým synům, kteří tam jsou, a pomstím se jim za to, co nám Josef, jeho bratři a jeho předkové udělali v zemi Kanaán, když šli pohřbít svého otce do Hebronu.
13 Nyní tedy, pokud jsi ochoten přijít ke mně, abys mi pomohl v boji proti nim a proti Egyptu, pak pomstíme věc našich bratrů.

14 Ezauovi synové uposlechli Sefoových slov a shromáždili se, velmi početný lid, a šli na pomoc Sefoovi a synům Chitimským v bitvě.
15 Sefo poslal podobná slova všem synům východu a všem synům Izmaelovi. Shromáždili se a přišli na pomoc Sefoovi a synům Chitem v boji proti Egyptu.
16 Všichni tito králové, král Edomský a synové východu, všichni synové Izmaelovi a Sefo, král Chitemský, vytáhli a seřadili všechna svá vojska v Hebronu.
17 Tábor byl velmi rozlehlý, táhl se na délku tří dnů cesty, lid početný jako písek na mořském břehu, který nelze spočítat.
18 Všichni tito králové i s jejich vojsky sestoupili a bojovali proti celému Egyptu a utábořili se společně v údolí Patros.
19 Celý Egypt uslyšel jejich zprávu a shromáždili se také všichni obyvatelé egyptské země a všech egyptských měst, asi tři sta tisíc mužů.
20 Egyptští muži také poslali k synům Izraele, kteří v oněch dnech byli v zemi Gošen, aby k nim přišli a bojovali s těmi králi.
21 Izraelští muži se shromáždili, bylo jich asi sto padesát mužů, a šli do boje, aby pomohli Egypťanům.
22 Izraelští a egyptští muži vytáhli do boje proti těmto králům, asi tři sta tisíc mužů a sto padesát mužů. Postavili se zvenčí země Gošen naproti Patrosu.
23 Egypťané však nevěřili Izraeli, aby s nimi šel do tábora do boje. Všichni Egypťané totiž říkali: „Snad nás Izraelci vydají do rukou Ezauových a Izmaelových synů, neboť jsou to jejich bratři.“
24 Všichni Egypťané řekli Izraelcům: „Zůstaňte zde pohromadě a my půjdeme bojovat proti Ezauovým a Izmaelovým synům. Pokud by nás tito králové přemohli, vy byste na ně všichni přišli a pomohli nám.“ Izraelci tak učinili.
25 Sefo, syn Elifaza, syna Ezauova, král Chitemský, a Hadad, syn Bedadův, král Edomský, se všemi jejich tábory, všichni synové východu a synové Izmaelovi, lid početný jako písek, se utábořili v údolí Patros naproti Tachpanchesu.
26 V táboře Sefo byl také Balaám, syn Beora Syrského. Přišel totiž do bitvy s Chitemci. Balaám byl mužem velmi váženým v očích Sefoa a jeho mužů.
27 Sefo pak řekl Balaámovi: „Věšte nám, kdo zvítězí v bitvě, my, nebo Egypťané.“
28 Balaám vstal a zkoušel věštění. Byl v něm zběhlý, ale dílo se mu v ruce zničilo.
29 Zkoušel to znovu, ale nepodařilo se mu to. Balaám z toho zoufal, opustil to a nedokončil to, neboť to bylo od Hospodina, aby uvedl Sefo a jeho lid do rukou synů Izraele, kteří v boji doufali v Hospodina, Boha svých otců.
30 Sefo a Hadad seřadili svá vojska do bitvy a všichni Egypťané táhli proti nim sami, asi tři sta tisíc mužů, a ani jeden z Izraelců s nimi nebyl.
31 Všichni Egypťané bojovali s těmito králi proti Patrosovi a Tachpanchesovi a bitva s Egypťany byla krutá.
32 Králové byli v té bitvě silnější než Egypťané. Toho dne padlo asi sto osmdesát mužů z Egypťanů a asi třicet mužů z královského vojska. Všichni egyptští muži před králi uprchli. Ezauovi a Izmaelovi synové pronásledovali Egypťany a bili je až k místu, kde byl tábor synů Izraele.
33 Všichni Egypťané volali k Izraelcům: „Pospěšte si k nám, pomozte nám a vysvoboďte nás z rukou Ezaua, Izmaela a Chitimců.“
34 A sto padesát mužů z Izraelců uteklo ze svého stanoviště do táborů těchto králů a Izraelci volali k Hospodinu, svému Bohu, aby je vysvobodil.
35 Hospodin Izraele vyslyšel a vydal jim do rukou všechny královské muže. Izraelci bojovali proti těmto králům a Izraelci z královských mužů pobili asi čtyři tisíce.
36 Hospodin způsobil v táboře králů veliký zděšení, takže na Izraelce padla bázeň.
37 Všechna vojska králů uprchla před Izraelci a Izraelci je pronásledovali a bili je až k hranicím země Kúš.
38 Izraelci z nich na cestě pobili ještě dva tisíce mužů, a z Izraelců nepadl ani jeden.
39 Když Egypťané viděli, že Izraelci bojovali s králi s tak malým počtem mužů a že bitva proti nim byla velmi krutá,
40 Všichni Egypťané se kvůli té tuhé bitvě velmi báli o život a všichni Egypťané uprchli. Každý se skryl před seřazenými vojsky. Skryli se na cestě a nechali Izraelity bojovat.
41 Izraelci zasadili královským mužům strašlivou porážku a vrátili se od nich, když je zahnali až k hranicím země Kúš.
42 Celý Izrael se dozvěděl, co jim egyptští muži udělali, že před nimi utekli v bitvě a nechali je bojovat samotné.
43 Izraelci jednali také lstivě. Když se Izraelci vraceli z boje, narazili na Egypťany na cestě a pobili je tam.
44 A zatímco je zabíjeli, řekli jim tato slova:
45 Proč jste od nás odešli a nechali nás, hrstku lidí, abyste bojovali proti těmto králům, kteří měli velký lid, aby nás pobili, abyste si tak mohli vysvobodit vlastní duše?
46 O některých, které Izraelci potkali na cestě, si Izraelci říkali: „Bijte, bijte, neboť je to Izmaelský nebo Edomský nebo z Chitemů.“ Postavili se nad něj a zabili ho. Věděli, že je to Egypťan.
47 Izraelci se proti Egypťanům lstivě pustili, protože je v bitvě opustili a uprchli před nimi.
48 Izraelci tak pobili na cestě egyptských mužů, asi dvě stě mužů.
49 Všichni egyptští muži viděli zlo, které jim Izraelci způsobili. Celý Egypt se Izraelců velmi bál, protože viděli jejich velkou sílu a to, že z nich nepadl ani jeden muž.
50 Všichni Izraelci se tedy s radostí vrátili cestou do Gošenu a zbytek Egypta se vrátil, každý na své místo.

KAPITOLA 65

1 I stalo se po těchto událostech, že se shromáždili všichni rádci faraona, krále egyptského, a všichni starší egyptští, a přišli před krále, poklonili se až k zemi a posadili se před ním.
2 Egyptští rádci a starší promluvili k králi:
3 Hle, lid synů Izraele je větší a mocnější než my a ty znáš všechno zlo, které nám způsobili na cestě, když jsme se vraceli z bitvy.
4 A také jsi viděl jejich silnou sílu, neboť tato síla jim je od jejich otců, neboť jen několik mužů povstalo proti lidu početnému jako písek a porazil je ostřím meče, a z nich ani jeden nepadl, takže kdyby jich bylo mnoho, byli by je pak zcela vyhladili.

5 Nyní nám tedy poraďte, co s nimi máme dělat, dokud je postupně nevyhubíme ze svého středu, aby se nám v zemi nerozmnožili příliš.
6 Jestliže se totiž Izraelci v zemi rozmnoží, stanou se nám překážkou. A kdyby došlo k válce, připojí se svou velkou silou k našemu nepříteli a budou proti nám bojovat, vyhubí nás ze země a odejdou z ní.
7 Král tedy odpověděl egyptským starším a řekl jim: „Toto je plán, který byl proti Izraeli navržen, od kterého se neodchýlíme.
8 Hle, v zemi jsou Pitóm a Rameses, města neopevněná proti bitvě; je na nás, abychom je postavili a opevnili, ty i my.
9 Nyní tedy jdi i ty, jednej s nimi lstivě a na králův rozkaz dej v Egyptě a v Gošenu:
10 Všichni muži Egyptští, Gošenští, Patroští a všichni jejich obyvatelé, král nám přikázal, abychom stavěli Pitom a Rameses a opevnili je k boji. Kdo z vás z celého Egypta, z izraelských synů a ze všech obyvatel měst, je ochoten s námi stavět, bude každému dána denní mzda na králův rozkaz. Jděte tedy první, jednejte chytře, shromážděte se a přijďte do Pitomu a Ramesesu stavět.
11 A zatímco budeš stavět, nech na králův rozkaz každý den po celém Egyptě vyhlásit toto.
12 Až někteří z Izraelců přijdou s tebou stavět, budeš jim dávat jejich denní mzdu po několik dní.
13 Až s vámi budou stavět za denní mzdu, odtahujte se od nich každý den jeden po druhém tajně. Pak povstanete a stanete se jejich dozorci a správci. Necháte je pak stavět bez mzdy. Pokud by odmítli, donuťte je ze všech sil, aby stavěli.
14 A uděláš-li to, bude nám dobře, když posílíme svou zemi proti synům Izraele, neboť kvůli únavě stavby a práce synů Izraele ubude, protože je budeš den za dnem připravovat o jejich ženy.
15 Všichni starší egyptští vyslechli radu královu a rada se jim i faraonovým služebníkům i celému Egyptu líbila. A učinili podle králova slova.
16 Všichni služebníci od krále odešli a nechali po celém Egyptě, v Tachpanchesu a Gošenu a ve všech městech kolem Egypta vyhlásit:
17 Viděl jsi, co nám udělali synové Ezauovi a Izmaelovi, kteří proti nám přišli bojovat a chtěli nás vyhubit.
18 Král nám tedy přikázal opevnit zemi, vybudovat města Pitom a Rameses a opevnit je pro bitvu, kdyby proti nám znovu přitáhli.
19 Kdokoli z vás z celého Egypta a z Izraelců přijde s námi stavět, bude mu král dávat denní mzdu, jak nám přikázal.
20 Když Egypt a všichni Izraelci uslyšeli všechno, co faraonovi služebníci mluvili, přišli Egypťané a Izraelci, aby stavěli s faraonovými služebníky, Pitomem a Ramesesem, ale nikdo z Leviho synů nepřišel se svými bratry stavět.
21 Všichni faraonovi služebníci a jeho knížata se zpočátku lstivě snažili stavět s celým Izraelem jakožto denní mzdy a dávali Izraeli svůj denní mzdový plat na začátku.
22 Faraonovi služebníci stavěli s celým Izraelem a byli zaměstnáni touto prací s Izraelem po celý měsíc.
23 A na konci měsíce se všichni faraonovi služebníci začali každý den tajně odklánět od izraelského lidu.
24 Izraelité v té době pokračovali v práci, ale tehdy dostávali svou denní mzdu, protože někteří egyptští muži v té době ještě konali práci s Izraelem. Proto Egypťané v oněch dnech dávali Izraeli svou mzdu, aby i oni, Egypťané, jejich spolupracovníci, mohli přijímat mzdu za jejich práci.
25 Po roce a čtyřech měsících se všichni Egypťané od Izraelců odtáhli, takže Izraelci zůstali sami v práci.
26 Když se všichni Egypťané od Izraelců odtrhli, vrátili se a stali se nad nimi utlačovateli a dozorci. Někteří z nich stáli nad Izraelci jako dozorci, aby od nich brali všechno, co jim dávali za jejich práci.
27 Takto Egypťané dělali s Izraelci den co den, aby je trápili v práci.
28 A všichni synové Izraele se věnovali práci sami a Egypťané od té doby přestali dávat synům Izraele jakoukoli mzdu.
29 Když někteří z izraelských mužů odmítli pracovat, protože jim nebyla vyplácena mzda, utlačovali je vymáhači daní a faraonovi služebníci, tloukli je těžkými ranami a násilím je nutili zpět pracovat se svými bratry. Tak činili všichni Egypťané s izraelskými syny po všechny dny.
30 Všichni Izraelci se v této věci Egypťanů velmi báli, a tak se všichni Izraelci vrátili a pracovali sami a bez mzdy.
31 Izraelci pak stavěli Pitóm a Rameses a všichni Izraelci konali práci, někteří dělali cihly a jiní stavěli. Izraelci tak stavěli a opevňovali celou egyptskou zemi i její hradby. Izraelci pracovali po mnoho let, až přišel čas, kdy si na ně Hospodin vzpomněl a vyvedl je z Egypta.
32 Synové Lévi však nebyli zaměstnáni v díle se svými bratry Izraelskými od počátku až do dne, kdy vyšli z Egypta.
33 Všichni Leviové totiž věděli, že Egypťané Izraelcům všechna tato slova lstivě pronesli. Proto se Leviové zdrželi práce se svými bratry.
34 Egypťané se pak nestarali o to, aby Leviho syny přiměli k práci, protože od počátku nebyli se svými bratry, a proto je nechali na pokoji.
35 A ruce egyptských mužů byly při té práci s neustálou přísností namířeny proti synům Izraele a Egypťané nutili syny Izraele pracovat s tvrdou prací.
36 Egypťané ztrpčovali život synům Izraele tvrdou prací s maltou a cihlami a také všelijakými pracemi na poli.
37 Izraelci nazývali egyptského krále Melola „Merór, egyptský král“, protože si za jeho dnů Egypťané ztrpčovali život všemožnou prací.
38 Všechnu práci, kterou Egypťané nutili Izraelce k práci, konali s přísností, aby Izraelce trápili. Čím více je trápili, tím více se rozmnožovali a rostli. Egypťané byli kvůli Izraelcům zarmouceni.

KAPITOLA 66

1 V té době zemřel Hadad, syn Bedadův, král Edomský, a po něm se stal králem Samla z Mesreky, ze země synů Východu.
2 Ve třináctém roce vlády faraona, krále egyptského, což byl sto dvacátý pátý rok, kdy Izraelci sestoupili do Egypta, kraloval Samla nad Edomem osmnáct let.
3 Když se stal králem, vytáhl svá vojska, aby šli bojovat proti Sefovi, synu Elifazovu, a synům Chitimovým, protože válčili proti Angeovi, králi Afriky, a zničili celé jeho vojsko.

4 Ale on se s ním nezapojil, protože mu Ezauovi synové bránili a říkali: „Je to jejich bratr.“ Samla tedy poslechl hlas Ezauových synů a vrátil se se vším svým vojskem do země Edom. Nebojoval proti Sefovi, synu Elifazovu.
5 Farao, král egyptský, uslyšel tu věc a řekl: „Samla, král edomský, se rozhodl bojovat proti synům Chitem a potom přitáhne bojovat proti Egyptu.“
6 Když Egypťané uslyšeli tuto věc, rozmnožili práci na synech Izraelských, aby se Izraelci nestali takovými, jako se jim stali ve válce s syny Ezauovými za dnů Hadada.
7 Egypťané tedy řekli Izraelcům: „Pospěšte si a konejte svou práci, dokončete svou práci a posilněte zemi, aby vaši bratři Ezauovi nepřišli bojovat proti nám. Kvůli vám totiž proti nám přijdou.“
8 Izraelci konali den co den práci egyptských mužů a Egypťané Izraelce trápili, aby je v zemi umenšili.
9 Ale jak Egypťané rozmnožovali práci na synech Izraele, tak se synové Izraele rozmnožovali a množili, a celý Egypt se naplnil syny Izraele.
10 Ve stém dvacátém pátém roce, kdy Izrael sestoupil do Egypta, viděli všichni Egypťané, že se jejich záměr proti Izraeli nevyplnil, ale že se rozmnožili a rozrostli, a egyptská země i země Gošen se naplnily syny Izraele.
11 Všichni egyptští starší a mudrci tedy přišli před krále, poklonili se mu a posadili se před ním.
12 Všichni starší Egypta a mudrci jeho řekli králi: „Ať žije král navěky! Dal jsi nám radu proti synům Izraele a my jsme s nimi naložili podle králova slova.“
13 Ale úměrně s nárůstem práce se v zemi rozmnožují a rostou, a hle, celá země je jimi naplněna.
14 Nyní se na tebe upírají oči celého Egypta, pane náš a králi, abys jim dal svou moudrou radu, která by jim pomohla zvítězit nad Izraelem a vyhubit ho nebo ho ze země vyhladit. Král jim odpověděl: „Dejte nám v této věci radu, ať víme, co s nimi máme udělat.“
15 A jeden úředník, jeden z králových rádců, jménem Job, z Mezopotámie v zemi Úc, králi odpověděl:
16 Jestliže se králi líbí, ať vyslechne radu svého služebníka. Král mu řekl: „Mluv.“
17 Job promluvil před králem, knížaty a všemi egyptskými staršími:
18 Hle, rada králova, kterou dříve dal ohledně práce synů Izraele, je velmi dobrá a ty, kdo pracují navěky, neodstraníš.
19 Toto je však rada, která vám byla dána, abyste je zmírnili, uzná-li se králi za vhodné je pokořit.
20 Hle, už dlouho se bojíme války a říkáme si: Až se Izrael v zemi rozmnoží, vyžene nás z ní, kdyby došlo k válce.
21 Jestliže se králi zalíbí, ať vyjde královský dekret a ať se v egyptských zákonech zapíše nezrušitelný dekret, že krev každého chlapce, který se narodí Izraelcům, bude vylita na zem.
22 Až všichni synové mužského pohlaví Izraele zemřou, přestane zlo jejich válek. Ať tak učiní král a pošle pro všechny hebrejské porodní báby a nařídí jim v této věci, aby to vykonaly. Ať se to králi i knížatům líbilo a král učinil podle Jobova slova.
23 Král poslal zavolat hebrejské porodní báby. Jedna se jmenovala Šefra a druhá Pua.
24 Porodní báby přišly před krále a postavily se před něj.
25 Král jim řekl: „Když budete vykonávat porodní službu hebrejským ženám a uvidíte je na stoličkách, bude-li to syn, zabijte ho, ale bude-li to dcera, zůstane naživu.“
26 Jestliže to však neuděláte, spálím vás i všechny vaše domy ohněm.
27 Porodní báby se však bály Boha a neposlouchaly egyptského krále ani jeho slova. Když hebrejské ženy porodily porodní bábě syna nebo dceru, porodní bába udělala pro dítě vše, co bylo potřeba, a nechala ho naživu. Tak to dělaly porodní báby po všechny dny.
28 Oznámili to králi. Zavolal si porodní báby a zeptal se jich: „Proč jste to udělaly a zachovaly jste děti naživu?“
29 Porodní báby odpověděly a promluvily před králem:
30 Ať si král nemyslí, že hebrejské ženy jsou jako egyptské ženy, neboť všichni synové Izraele jsou zdraví a dříve než k nim přijde porodní bába, porodí. A my, tvé služebnice, už mnoho dní žádná hebrejská žena nerodí, neboť všechny hebrejské ženy jsou svými vlastními porodními bábami, protože jsou zdravé.
31 Farao slyšel jejich slova a v této věci jim uvěřil. Porodní báby od krále odešly a Bůh s nimi naložil dobře. Lid se rozmnožil a velmi se rozmnožil.

KAPITOLA 67

1 V egyptské zemi žil muž z potomstva Leviho, jménem Amram, syn Kechata, syna Leviho, syna Izraelova.
2 Ten muž šel a vzal si ženu, jmenovala se Jochebed, dcera sestry svého otce Leviho, a bylo jí sto dvacet šest let. I přišel k ní.
3 Žena počala a porodila dceru a dala jí jméno Miriam, protože v oněch dnech Egypťané ztrpčili život synům Izraele.
4 Znovu počala a porodila syna a dala mu jméno Áron, neboť ve dnech jejího početí začal faraon prolévat krev izraelských chlapců.
5 V oněch dnech zemřel Sefo, syn Elifaza, syna Ezauova, král Chitem, a místo něj se stal králem Janeáš.
6 Déla vlády Sefo nad syny Chitim byla padesát let. Zemřel a byl pohřben v městě Nabna v zemi Chitim.
7 Po něm kraloval Janeáš, jeden z bohatýrů z Chitimů, a kraloval padesát let.
8 Po smrti chittemského krále uprchl Balaám, syn Beórův, z chittemské země a přišel do Egypta k faraonovi, egyptskému králi.
9 Farao ho přijal s velkou ctí, neboť slyšel o jeho moudrosti. Dal mu dary, ustanovil ho rádcem a povýšil ho na velkou pověst.
10 Balaám bydlel v Egyptě ve cti všech královských šlechticů a šlechtici ho vyvyšovali, protože všichni toužili učit se jeho moudrosti.
11 Ve stém třicátém roce Izraelova sestupu do Egypta se faraonovi zdálo, že sedí na svém královském trůnu. Pozvedl oči a spatřil před sebou starce, který měl v rukou váhy, jaké používají obchodníci.
12 Stařec vzal váhy a pověsil je před faraona.
13 Stařec tedy vzal všechny egyptské starší, všechny jeho šlechtice a významné muže, svázal je a dal je na jednu váhu.
14 Vzal dojené kůzle a dal ho na druhou váhu, a kůzle převážilo všechny.

15 Faraon se nad tímto hrozným viděním divil, proč to kozlík převládá nade všemi. Faraon se probudil a hle, byl to sen.
16 Farao pak vstal časně ráno, svolal všechny své služebníky a vyprávěl jim sen. Muži se velmi báli.
17 Král pak řekl všem svým mudrcům: „Vyložte mi prosím sen, který jsem měl, ať ho poznám.“
18 Balaám, syn Beórův, králi odpověděl: „To neznamená nic jiného, než velké zlo, které postihne Egypt v posledních dnech.“
19 Izraeli se narodí syn, který zničí celý Egypt i jeho obyvatele a mocnou rukou vyvede Izraelity z Egypta.
20 Nyní se tedy, králi, poraď v této věci, abys zničil naději synů Izraele a jejich očekávání, dříve než toto zlo postihne Egypt.
21 Král se Balaáma zeptal: „Co máme udělat s Izraelem? Jistě jsme se proti nim zpočátku radili určitým způsobem, ale nemohli jsme je zvítězit.“
22 Nyní si tedy dej i radu proti nim, abychom je zvítězili.
23 Balaám králi odpověděl: „Pošli a zavolej si své dva rádce. Podíváme se, co v této věci poradí. Potom promluví tvůj služebník.“
24 Král poslal a zavolal své dva rádce, Reuela Midjánského a Joba Uzijského. Ti přišli a posadili se před králem.
25 Král jim řekl: „Slyšeli jste sen, který jsem měl, i jeho výklad. Nyní se tedy poraďte a zjistěte a vizte, co se má učinit s Izraelci, abychom je zvítězili, dříve než se proti nám obrátí jejich zlo.“
26 Midianský Reuel králi odpověděl: „Kéž žije král, kéž žije král navěky!“
27 Uzná-li se to králi za dobré, ať od Hebrejů upustí a opustí je, a ať na ně nevztahuje ruku.
28 Neboť to jsou ti, které si Hospodin vyvolil za dávných dnů a vzal si je jako dědictví ze všech národů země a králů země. Kdo je ten, kdo proti nim beztrestně vztáhl ruku, aby se jejich Bůh nepomstil?
29 Jistě víš, že když Abraham sestoupil do Egypta, faraon, dřívější egyptský král, uviděl svou ženu Sáru a vzal si ji za ženu, protože Abraham řekl: „Je to má sestra.“ Bál se totiž, aby ho egyptští muži nezabili kvůli jeho ženě.
30 Když egyptský král vzal Sáru, Bůh trápil jeho i jeho dům těžkými ranami, dokud Abrahamovi nevrátil Sáru, jeho ženu. Tehdy byl uzdraven.
31 A Abimeleka Gerarského, krále Filištínské, Bůh potrestal kvůli Sáře, ženě Abrahamově, tím, že zacpal každé lůno od muže až po zvíře.
32 Když se jejich Bůh objevil u Abimelecha ve snu v noci a vyděsil ho, aby mohl Abrahamovi vrátit Sáru, kterou si vzal, a potom byli všichni obyvatelé Geraru kvůli Sáře potrestáni, Abraham se za ně modlil ke svému Bohu a on se ho přimluvil a uzdravil je.
33 Abímelek se bál všeho toho zla, které ho a jeho lid postihlo. Vrátil se k Abrahamovi, jeho ženě Sáře, a dal mu s ní mnoho darů.
34 Tak učinil i Izákovi, když ho vyhnal z Geraru. Bůh s ním učinil podivuhodné věci, takže všechny gerarské vodní toky vyschly a jejich plodné stromy neplodily.
35 Až k němu přišel Abímelek z Geraru, Achuzat, jeden z jeho přátel, a Pikol, velitel jeho vojska, a poklonili se mu až k zemi.
36 A prosili ho, aby za ně prosil. Modlil se za ně k Hospodinu a Hospodin ho vyslyšel a uzdravil je.
37 Také Jákob, muž prostý, byl skrze svou bezúhonnost vysvobozen z ruky svého bratra Ezaua a z ruky Lábana Syřana, bratra své matky, který mu usiloval o život, a také z ruky všech kanaánských králů, kteří se proti němu a jeho synům spolčili, aby je zničili. Hospodin je vysvobodil z jejich rukou, takže se proti nim obrátili a bili je. Kdo kdy proti nim vztáhl ruku beztrestně?
38 Jistě farao, otec tvého otce, povýšil Josefa, syna Jákobova, nade všechna knížata egyptské země, když viděl jeho moudrost, neboť svou moudrostí vysvobodil všechny obyvatele země z hladomoru.
39 Potom přikázal Jákobovi a jeho dětem, aby sestoupili do Egypta, aby skrze jejich ctnost byla egyptská země a země Gošen vysvobozena z hladomoru.
40 Nyní tedy, uzná-li se ti to za dobré, přestaň hubit syny Izraele. Jestliže však není tvou vůlí, aby zůstali v Egyptě, pošli je odtud, ať jdou do země Kanaán, do země, kde pobývali jejich předkové.
41 Když faraon uslyšel Jetrova slova, velmi se na něj rozhněval, takže se zahanbeně vzdal královy přítomnosti, odešel do své země Midján a vzal s sebou Josefovu hůl.
42 Král se pak zeptal Jóba Uzitského: „Co říkáš, Jóbe, a co radíš Hebrejcům?“
43 Job tedy králi řekl: „Všichni obyvatelé země jsou v tvé moci. Ať král udělá, co se mu uzná za dobré.“
44 Král se Balaáma zeptal: „Co říkáš, Balaáme? Mluv své slovo, abychom ho slyšeli.“
45 Balaám králi odpověděl: „Ze všeho, co král Hebrejům radil, budou vysvobozeni a král je žádnou radou nedokáže přemoci.“
46 Neboť myslíš-li, že je oslabíš planoucím ohněm, nemůžeš je zvítězit. Jistě, jejich Bůh vysvobodil Abrahama, jejich otce, z Uru Chaldejského. A myslíš-li, že je vyhubíš mečem, jistě byl z něj vysvobozen jejich otec Izák a místo něj byl dosazen beran.
47 A jestliže se domníváš, že je umenšíš tvrdou a těžkou prací, ani v tom nezvítězíš, neboť jejich otec Jákob sloužil Lábanovi ve všemožné tvrdé práci a dařilo se mu.
48 Nyní tedy, králi, slyš má slova. Toto je rada, která je proti nim dána, kterou nad nimi zvítězíš a od níž se neodchýlíš.
49 Kdyby se králi líbilo, ať nařídí, aby všechny jejich děti, které se od dnešního dne narodí, byly vhozeny do vody, neboť tímto způsobem můžeš vymazat jejich jméno, neboť nikdo z nich ani jejich otcové nebyli takto pokoušeni.
50 Král uslyšel Balaámova slova a líbilo se to králi i knížatům. Král učinil podle Balaámova slova.
51 Král nařídil vydat prohlášení a v celé egyptské zemi vydat zákon: „Každý chlapec, který se od tohoto dne narodí Hebrejcům, bude hozen do vody.“
52 Farao tedy svolal všechny své služebníky a řekl: „Jděte a prohledejte celou zemi Gošen, kde jsou Izraelci, a dejte pozor, aby každý syn, který se Hebrejcům narodí, byl vhozen do řeky, ale každou dceru nechte naživu.“
53 Když Izraelci uslyšeli faraonov rozkaz, aby své chlapce hodili do řeky, někteří z lidu se oddělili od svých žen a jiní se k nim přidali.
54 A od toho dne, když nastal čas porodu pro ty izraelské ženy, které zůstaly se svými manžely, chodily na pole, aby

tam rodily. Rodily na poli a nechávaly své děti na poli a vracely se domů.
55 Hospodin, který přísahal jejich předkům, že je rozmnoží, poslal jednoho ze svých nebeských služebných andělů, aby každé dítě omyl vodou, pomazal ho a zavinul, vložil mu do rukou dva hladké kameny, z nichž z jednoho sál mléko a z druhého med. Nechal mu narůst srst až ke kolenům, aby se jí přikrývalo, aby ho utěšil a přilnul k němu ze svého soucitu s ním.
56 A když se Bůh nad nimi slitoval a přál si je rozmnožit na tváři země, přikázal své zemi, aby je přijala a byla v ní uchována až do doby, kdy vyrostou. Potom země otevřela svá ústa a vyvrhla je. Vyrazili z města jako bylina země a tráva lesa. Každý se vrátil ke své rodině a do domu svého otce a zůstali u nich.
57 A děti Izraelců byly na zemi jako polní bylina, skrze Boží milost k nim.
58 Když to všichni Egypťané viděli, vyšli každý na své pole se svým jhem volů a pluhem a zorali je, jako se orá země v čas setby.
59 A když orali, nemohli ublížit nemluvňátkům izraelských dětí, a tak se lid velmi rozmnožoval a množil.
60 Farao pak přikázal svým dvořanům, aby každý den chodili do Gošenu a hledali děti Izraelců.
61 Když ho hledali a našli, násilím ho vytrhli matce z lůna a hodili do řeky. Dívka však zůstala s matkou. Takto Egypťané Izraelitům dělali po všechny dny.

KAPITOLA 68

1 V tu dobu sestoupil Duch Boží na Miriam, dceru Amramovu, sestru Áronovu. Vyšla a prorokovala v domě: „Hle, tentokrát se nám narodí syn z mého otce a matky a on vysvobodí Izrael z rukou Egypta.“
2 Když Amrám uslyšel slova své dcery, šel a vzal svou ženu zpět do domu, když ji vyhnal v době, kdy faraon rozkázal, aby byli všichni chlapci z Jákobova domu hozeni do vody.
3 Amram si tedy vzal Jókebedu za ženu tři roky poté, co ji vyhnal, a přišel k ní, a ona otěhotněla.
4 A po sedmi měsících od svého početí porodila syna a celý dům se naplnil velkým světlem, jako by svítilo slunce a měsíc, když svítily.
5 Když žena viděla dítě, že je hezké a líbí se pohledu, ukryla ho na tři měsíce v pokoji.
6 V oněch dnech se Egypťané spikli, že tam vyhladí všechny Hebrejce.
7 Egyptské ženy pak šly do Gošenu, kde byli Izraelci, a nosily na ramenou své děti, své nemluvňata, která ještě neuměla mluvit.
8 V oněch dnech, když ženy synů Izraele rodily, každá žena skrývala svého syna před Egypťany, aby se Egypťané nedozvěděli o jejich porodu a nevyhnali je ze země.
9 Egyptské ženy přišly do Gošenu a na ramenou nesly své děti, které neuměly mluvit. Když jedna Egyptská žena vešla do domu jedné Hebrejky, její dítě se rozplakalo.
10 Když to plakalo, dítě, které bylo v pokoji, mu odpovědělo. Egyptské ženy šly a oznámily to v faraonově domě.
11 Farao poslal své dvořany, aby děti vzali a zabili. Takto se Egypťané chovali k hebrejským ženám po všechny dny.
12 A v té době, asi tři měsíce poté, co Jokebed ukryla svého syna, se ta věc dozvěděla v faraonově domě.
13 Žena si pospíšila, aby odvedla svého syna, dříve než přišli strážní. Vzala pro něj rákosovou schránu, potřela ji hlinou a smůlou, vložila do ní dítě a položila ji na dlažební kostky na břehu řeky.
14 Jeho sestra Miriam stála opodál, aby věděla, co se s ním stane a co se stane s jejími slovy.
15 V té době seslal Bůh na egyptskou zemi strašné horko, které spalovalo lidské tělo jako slunce při svém oběhu a velmi Egypťany utlačovalo.
16 Všichni Egypťané se chodili koupat do řeky, protože jim spaloval hork, který jim spaloval tělo.
17 A Batia, dcera faraonova, se také šla koupat do řeky kvůli spalujícímu horku a její dívky se procházely podél řeky a také všechny egyptské ženy.
18 Batia vzhlédla k řece a spatřila archu na vodě. Poslala svou služebnici, aby ji přinesla.
19 Otevřela ji a spatřila dítě, a hle, dítě plakalo. Bylo jí ho líto a řekla: „Toto je jedno z hebrejských dětí.“
20 Všechny egyptské ženy, které procházely se podél řeky, ho chtěly kojit, ale on nechtěl, neboť to bylo od Hospodina, aby ho vrátil k matčině prsu.
21 Jeho sestra Miriam byla v té době mezi egyptskými ženami u řeky. Když to viděla, zeptala se faraonové dcery: „Mám jít a přivést jednu z hebrejských žen, aby ti dítě kojila?“
22 Faraonova dcera jí řekla: „Jdi.“ Dívka šla a zavolala matku dítěte.
23 Faraonova dcera řekla Jókebed: „Vezmi toto dítě a koji mi ho. Budu ti dávat tvou mzdu, dva šekely stříbra denně.“ Žena dítě vzala a kojila ho.
24 Když byly po dvou letech dítě dospělo, přivedla ho k faraonově dceři a on jí byl jako syn. Dala mu jméno Mojžíš, neboť řekla: „Vytáhla jsem ho z vody.“
25 Jeho otec Amram mu dal jméno Chabar, neboť řekl: „Pro něj se stýkal se svou ženou, kterou si odvrátil.“
26 Jeho matka Jochebed mu dala jméno Jekutiel, neboť řekla: „Doufám v něj ve Všemohoucího a Bůh mi ho navrátil.“
27 Jeho sestra Miriam ho pojmenovala Jered, neboť sestoupila za ním k řece, aby věděla, jaký bude jeho konec.
28 Jeho bratr Áron mu dal jméno Abi-zanuch, neboť řekl: „Můj otec opustil mou matku a vrátil se k ní kvůli sobě.“
29 Amramův otec Kehat mu dal jméno Abigdor, protože kvůli němu Bůh opravil trhlinu v Jákobově domě, takže už nemohli házet své chlapce do vody.
30 A jejich chůva ho pojmenovala Abí Socho, řka: Ve svém stanu byl tři měsíce skryt kvůli synům Chamovým.
31 Celý Izrael mu dal jméno Šemajáš, syn Netaneelův, neboť říkali: „Za jeho dnů Bůh vyslyšel jejich volání a vysvobodil je z rukou jejich utlačovatelů.“
32 Mojžíš byl v faraonově domě a byl synem faraonovy dcery Batie. Mojžíš vyrůstal mezi královskými syny.

KAPITOLA 69

1 V oněch dnech, v osmnáctém roce své vlády, zemřel edomský král a byl pohřben ve svém chrámu, který si byl postavil jako královské sídlo v edomské zemi.

2 Ezauovi synové poslali do Petoru, který je na břehu řeky, a přivedli odtud mladého muže krásného očí a půvabné postavy, jménem Saul, a ustanovili ho nad sebou králem na místě Samly.
3 Saul kraloval nad všemi syny Ezauovými v edómské zemi čtyřicet let.
4 Když faraon, král egyptský, viděl, že rada, kterou dal Balaámovi ohledně synů Izraele, se nenaplnila, ale že se stále plodí, množí a rozmnožují v celé egyptské zemi,
5 Farao tehdy v oněch dnech přikázal, aby se po celém Egyptě vyhlásilo synům Izraele: „Nikdo nesmí ubírat nic ze své denní práce.“
6 A ten muž, u kterého bude shledána vada v práci, kterou denně koná, ať už s maltou nebo s cihlami, bude na jeho místo dosazen jeho nejmladší syn.
7 A práce Egyptská v oněch dnech sílila na syny Izraelské. A hle, když někomu chyběla jedna cihla v denní práci, Egypťané násilím vzali jeho nejmladšího syna od jeho matky a vložili ho do budovy na místo cihly, kterou jeho otec nechal chybět.
8 A tak činili egyptští muži všem synům Izraele den co den, po všechny dny po dlouhou dobu.
9 Ale kmen Levi v té době od počátku nespolupracoval se svými bratry Izraelity, protože Leviho synové znali lstivost Egypťanů, kterou zpočátku vůči Izraelitům uplatňovali.

KAPITOLA 70

1 Třetího roku po Mojžíšově narození seděl faraon na hostině. Královna Alparanit seděla po jeho pravici a Batia po jeho levici. Chlapec Mojžíš ležel na jejím lůně. Balaám, syn Beorův, se svými dvěma syny a všechna knížata království seděla u stolu v přítomnosti krále.
2 A chlapec vztáhl ruku na královu hlavu, vzal mu z hlavy korunu a vložil si ji na hlavu.
3 Když král a knížata viděli dílo, které chlapec vykonal, zděsili se a jeden muž vyjádřil svému sousedovi úžas.
4 Král se zeptal knížat, která seděla před ním u stolu: „Co říkáte a co říkáte, knížata, o této věci? Jaký má být rozsudek nad chlapcem kvůli tomuto činu?“
5 Balaám, syn Beorův, kouzelník, odpověděl před králem a knížaty a řekl: „Vzpomeň si, můj pane a králi, na sen, který se ti zdál před mnoha dny, a na sen, který ti vyložil tvůj služebník.“
6 Toto je tedy dítě z hebrejských dětí, v němž je Duch Boží. Ať si můj pán a král nedomnívá, že by toto dítě učinilo tuto věc nevědomky.
7 Je to hebrejský chlapec a má moudrost a rozumnost, ačkoli je ještě dítě. Moudře to učinil a vybral si egyptské království.
8 Neboť takový je zvyk všech Hebrejců, jak klamou krále a jejich velmože, a to všechno dělají lstivě, aby se třásli králové země i jejich muži.
9 Jistě víš, že Abraham, jejich otec, jednal takto, když oklamal vojsko Nimroda, krále Babylonského, a Abimeleka, krále Gerarského, a že se zmocnil země Chetů a všech království Kanaánských.
10 A že sestoupil do Egypta a řekl o své ženě Sáře: „Je to moje sestra,“ aby svedl Egypt a jeho krále.
11 Jeho syn Izák také učinil totéž, když šel do Geraru a usadil se tam. Jeho síla přemohla vojsko filištínského krále Abímeleka.
12 Také chtěl způsobit pád království Filištínskému, když tvrdil, že jeho žena Rebeka je jeho sestra.
13 Jákob se také zradil svému bratrovi a vzal mu z ruky jeho prvorozenství i požehnání.
14 Odešel tedy do Padan-aramu do domu Lábana, bratra své matky, a lstivě od něj získal jeho dceru, jeho dobytek a vše, co mu patřilo, a uprchl a vrátil se do země Kanaán ke svému otci.
15 Jeho synové prodali svého bratra Josefa, který odešel do Egypta, stal se otrokem a byl na dvanáct let uvězněn ve vězení.
16 Až se dřívějšímu faraonovi zdály sny, a tak ho vyvedl z vězení, a povýšil ho nade všechna knížata v Egyptě, protože mu vykládal jeho sny.
17 Když Bůh seslal hlad v celé zemi, poslal pro svého otce a všechny své bratry a celou rodinu svého otce a živil je bezplatně a bez odměny a koupil Egypťany jako otroky.
18 Nyní tedy, můj pane králi, hle, toto dítě povstalo v Egyptě místo nich, aby jednalo podle jejich skutků a zahrávalo si s každým králem, knížetem a soudcem.
19 Jestliže se králi líbí, dovolme nyní vylít jeho krev na zem, aby nepovstal a nevzal ti vládu z ruky a nezahynula naděje Egypta poté, co bude kralovat.
20 Balaám pak řekl králi: „Zavolejme si všechny egyptské soudce a mudrce a dejte nám vědět, zda si tento chlapec zaslouží trest smrti, jak jsi řekl, a pak ho zabijeme.“
21 Farao pak poslal a svolal všechny egyptské mudrce. Přišli před krále. Vstoupil mezi ně anděl Hospodinův, jako jeden z egyptských mudrců.
22 Král mudrcům řekl: „Jistě jste slyšeli, co udělal ten hebrejský chlapec, který je v domě, a tak v té věci Balaám posoudil.“
23 Nyní suďte i vy a podívejte se, co si ten chlapec zaslouží za skutek, kterého se dopustil.
24 Anděl, který vypadal jako jeden z faraonových mudrců, odpověděl před všemi egyptskými mudrci, před králem a knížaty:
25 Jestliže se králi líbí, nechť pošle pro muže, kteří před něj přinesou onyxový kámen a žhavé uhlí a položí je před dítě. Pokud dítě vztáhne ruku a vezme onyxový kámen, pak budeme vědět, že mladík s moudrostí vykonal vše, co vykonal, a musíme ho zabít.
26 Vztáhne-li však ruku na uhlí, poznáme, že to učinil nevědomě, a bude žít.
27 A ta věc se králi i knížatům líbila, a tak král učinil podle slova Hospodinova anděla.
28 Král rozkázal přinést onyxový kámen a uhlí a položit je před Mojžíše.
29 A postavili chlapce před sebe a chlapec se pokusil natáhnout ruku k onyxovému kameni, ale anděl Páně vzal jeho ruku a položil ji na uhlí, a uhlí v jeho ruce zhaslo. Zvedl ho a vložil si ho do úst a spálil si část rtů a část jazyka, a ztěžkla mu ústa i jazyk.
30 Když to král a knížata viděli, poznali, že Mojžíš nejednal moudře, když králi sňal korunu z hlavy.
31 Král a knížata tedy dítě nezabili. Mojžíš tedy zůstal v faraonově domě a vyrůstal. Hospodin byl s ním.

32 A zatímco byl chlapec v královském domě, byl oděn do purpuru a rostl mezi královskými dětmi.
33 Když Mojžíš vyrůstal v královském domě, faraonova dcera Batija ho považovala za syna a celá faraonova domácnost ho ctila a všichni egyptští muži se ho báli.
34 A každý den vycházel a přicházel do země Gošen, kde byli jeho bratři, synové Izraele, a Mojžíš je viděl každý den, jak se zadýchávají a namáhají.
35 Mojžíš se jich zeptal: „Proč je vám nakládáno s touto dřinou den co den?“
36 A vyprávěli mu všechno, co se jim přihodilo, a všechna nařízení, která jim dal faraon před svým narozením.
37 A vyprávěli mu všechny rady, které jim radil Balaám, syn Beórův, a také rady, které on sám radil jemu, aby ho zabil, až mu sundá královu korunu z hlavy.
38 Když Mojžíš uslyšel tyto věci, rozhněval se na Balaáma a snažil se ho zabít. Den co den na něj pátral.
39 Balaám se Mojžíše bál, a tak povstal on i jeho dva synové, vyšli z Egypta a uprchli, zachránili své duše a odebrali se do země Kuš k Kikianovi, králi Kušskému.
40 Mojžíš pak byl v královském domě, vycházel a vcházel. Hospodin mu dal přízeň v očích faraona i všech jeho služebníků i v očích celého egyptského lidu. Milovali Mojžíše nesmírně.
41 Nastal den, kdy Mojžíš šel do Gošenu, aby se podíval na své bratry. Viděl Izraelce v jejich břemenech a těžké práci a Mojžíš se kvůli nim zarmoutil.
42 Mojžíš se pak vrátil do Egypta, přišel do faraónova domu a předstoupil před krále. Mojžíš se před králem poklonil.
43 Mojžíš faraonovi řekl: „Prosím, pane můj, přišel jsem, abych tě o něco požádal. Neodvrať se ode mě s prázdnou.“ Farao mu řekl: „Mluv.“
44 Mojžíš pak řekl faraonovi: „Kéž by byl dán služebníkům tvým, synům Izraelským, kteří jsou v Gošenu, jeden den, aby si tam odpočinuli od své práce.“
45 Král Mojžíšovi odpověděl: „Hle, v této věci jsem ti splnil žádost, abych ti ji splnil.“
46 Farao pak nařídil, aby se po celém Egyptě a v Gošenu vyhlásilo:
47 Vám, všem synům Izraele, toto praví král: Šest dní budete konat svou práci a dřít, ale sedmého dne budete odpočívat a nebudete konat žádnou práci. Tak budete dělat po všechny dny, jak přikázal král a Mojžíš, syn Bathiův.
48 Mojžíš se radoval z toho, co mu král slíbil, a všichni synové Izraele učinili, jak jim Mojžíš přikázal.
49 Neboť tato věc byla od Hospodina k synům Izraele, neboť Hospodin začal pamatovat na syny Izraele, aby je zachránil kvůli jejich otcům.
50 Hospodin byl s Mojžíšem a jeho pověst se šířila po celém Egyptě.
51 Mojžíš se stal velkým v očích všech Egypťanů a všech Izraelců, protože se snažil o dobro svého lidu Izraele a mluvil s králem o něm slova míru.

KAPITOLA 71

1 Když bylo Mojžíšovi osmnáct let, zaujal se vidět svého otce a matku a šel k nim do Gošenu. Když se Mojžíš přiblížil k Gošenu, přišel k místu, kde synové Izraele pracovali. Pozoroval jejich břemena a viděl Egypťana, jak bije jednoho z jeho hebrejských bratrů.
2 Když zbitý muž spatřil Mojžíše, běžel k němu pro pomoc, neboť Mojžíš byl v faraonově domě velmi vážený. Faraon mu řekl: „Pane můj, postarej se o mě! Tento Egypťan přišel v noci do mého domu, svázal mě, přišel v mé přítomnosti k mé ženě a teď se mě snaží zabít.“
3 Když Mojžíš uslyšel tuto zlou věc, rozhněval se na Egypťana. Uhnul se sem a tam. Když viděl, že tam nikdo není, zabil Egypťana a schoval ho v písku. Vysvobodil Hebreje z ruky toho, kdo ho bil.
4 Hebrejský muž pak odešel domů. Mojžíš se vrátil domů. Vyšel a vrátil se do královského domu.
5 Když se muž vrátil domů, pomyslel si, že by svou ženu zapudil, neboť v Jákobově domě nebylo správné, aby se muž přiblížil k jeho ženě, když byla poskvrněna.
6 Žena šla a oznámila to svým bratrům. Bratři té ženy se ho snažili zabít. On však utekl domů a zachránil se.
7 Druhého dne vyšel Mojžíš ke svým bratřím a viděl, jak se dva muži hádají. Řekl tomu zlému: „Proč biješ svého bližního?“
8 On mu odpověděl: „Kdo tě ustanovil za našeho vůdce a soudce? Myslíš, že mě zabiješ, jako jsi zabil Egypťana?“ Mojžíš se bál a řekl: „Jistě se ta věc dozvěděla?“
9 Farao se o té věci doslechl a nařídil, aby Mojžíše zabili. Bůh poslal svého anděla a ten se faraonovi zjevil v podobě velitele stráže.
10 Anděl Hospodinův vzal meč z ruky velitele stráže a usekl mu s ním hlavu, neboť podoba velitele stráže se změnila v podobu Mojžíše.
11 Anděl Hospodinův uchopil Mojžíše za pravou ruku, vyvedl ho z Egypta a postavil ho za hranice Egypta na vzdálenost čtyřicetidenní cesty.
12 Jeho bratr Áron zůstal v egyptské zemi sám a prorokoval synům Izraele:
13 Toto praví Hospodin, Bůh vašich otců: Odhoďte každý ohavnosti svých očí a neposkvrňujte se egyptskými modlami.
14 Izraelci se v té době vzbouřili a Árona neposlouchali.
15 Hospodin se rozhodl je vyhladit, kdyby si Hospodin nepamatoval na smlouvu, kterou uzavřel s Abrahamem, Izákem a Jákobem.
16 V oněch dnech faraonova ruka stále tvrdě doléhala na Izraelity, drtil je a utlačoval až do doby, kdy Bůh vyslal své slovo a vzal na ně pozor.

KAPITOLA 72

1 V oněch dnech vypukla velká válka mezi syny Kúše a syny Východu a Aramejci. Vzbouřili se proti králi Kúše, v jehož rukou byli.
2 Kúšský král Kikianus tedy vytáhl se všemi kúšskými syny, lidem početným jako písek, a šel bojovat proti Aramu a synům východu, aby je podmanil.
3 Když Kikianus odešel, nechal čaroděje Balaáma s jeho dvěma syny, aby střežili město, a nejnižší druhy lidu země.
4 Kikianus tedy vytáhl proti Aramu a synům východu, bojoval proti nim a porazil je. Všichni padli zraněni před Kikianem a jeho lidem.

5 A mnoho z nich zajal a podrobil je jako dříve a utábořil se v jejich zemi, aby od nich jako obvykle vybíral daně.
6 Balaám, syn Beórův, když ho král Kušský nechal střežit město a chudé z města, povstal a radil se lidu země, aby se vzbouřil proti králi Kikianovi a nepustil ho do města, až se vrátí domů.
7 Lid země ho poslechl, přísahal mu a ustanovil ho za krále nad sebou a jeho dva syny za velitele vojska.
8 Povstali tedy a vyzdvihli městské hradby na obou rozích a vybudovali velmi pevnou budovu.
9 A na třetím rohu vykopali nespočetné příkopy mezi městem a řekou, která obklopovala celou zemi Kúš, a způsobili, že tam vyvěraly vody řeky.
10 Na čtvrtém rohu shromáždili svými zaříkáváními a kouzelami mnoho hadů, opevnili město a usadili se v něm, takže nikdo před nimi nevycházel ani nevcházel.
11 Kikianus bojoval proti Aramu a synům východu a pokořil je jako předtím. Oni mu dali svůj obvyklý tribut a on se vrátil do své země.
12 Když se kušský král Kikianus a všichni velitelé vojsk s ním přiblížili k městu, pozvedli oči a viděli, že městské hradby jsou postavené a velmi vysoké. Muži nad tím žasli.
13 Řekli si tedy: „Viděli, že se v bitvě zdržujeme, a velmi se nás báli. Proto to udělali. Znovu postavili městské hradby a opevnili je, aby proti nim kanaánští králové nemohli bojovat.“
14 Král s vojskem se tedy přiblížil k městským dveřím. Vzhlédli a hle, všechny městské brány byly zavřené. Volali na stráže: „Otevřete nám, ať můžeme vejít do města.“
15 Strážní jim však odmítli otevřít na rozkaz Balaáma, kouzelníka, svého krále, a nedovolili jim vstoupit do svého města.
16 Rozpoutali s nimi tedy bitvu naproti městské bráně a toho dne padlo z kikianského vojska sto třicet mužů.
17 A následujícího dne pokračovali v boji a bojovali na břehu řeky; snažili se projít, ale nepodařilo se jim to, takže někteří z nich se propadli do jám a zemřeli.
18 Král jim tedy nařídil, aby pokáceli stromy a postavili z nich vory, na kterých by se k nim mohli dostat, a oni tak učinili.
19 A když dorazili k místu příkopů, vody se točily mlýny a dvě stě mužů na deseti vorech se utopilo.
20 Třetího dne přišli bojovat na stranu, kde byli hadi, ale nemohli se tam přiblížit, protože hadi z nich zabili sto sedmdesát mužů. Přestali bojovat proti Kúši a obléhali Kúš devět let, nikdo nevyšel ani se nevrátil.
21 V té době, kdy byla válka a obléhání Kuše, uprchl Mojžíš z Egypta před faraonem, který ho chtěl zabít za to, že zabil Egypťana.
22 Mojžíšovi bylo osmnáct let, když uprchl z Egypta před faraonem. Uprchl a unikl do tábora Kikiana, který v té době obléhal Kúš.
23 Mojžíš pak byl devět let v táboře Kikiana, krále Kuše, po celou dobu, kdy obléhali Kuš. Mojžíš s nimi vycházel a zase se vracel.
24 Král, knížata i všichni bojovníci milovali Mojžíše, neboť byl veliký a důstojný, postavou jako urozený lev, tváří jako slunce a silou jako lev. Byl královým rádcem.
25 A po devíti letech Kikiana postihla smrtelná nemoc, která ho přemohla a sedmého dne zemřel.
26 Jeho služebníci ho tedy nabalzamovali, odnesli a pohřbili naproti městské bráně na sever od egyptské země.
27 A postavili nad ním elegantní, pevnou a vysokou budovu a pod ni položili velké kameny.
28 A královští písaři vyryli na ty kameny všechnu moc svého krále Kikiana a všechny jeho bitvy, které vybojoval, hle, jsou tam zapsány dodnes.
29 Po smrti chušského krále Kikiana jeho muže a vojsko velmi trápilo kvůli válce.
30 Řekli si tedy: „Poraďte nám, co máme v této době dělat, vždyť jsme devět let bydleli na poušti daleko od našich domovů.“
31 Řekneme-li, že budeme bojovat proti městu, mnozí z nás padne zraněni nebo zabiti, a pokud zůstaneme zde v obležení, také zemřeme.
32 Až se nyní doslechnou všichni aramejští králové a králové synů východu, že náš král zemřel, napadnou nás náhle a nepřátelsky, budou proti nám bojovat a nezůstane z nás nikdo.
33 Nyní tedy jděme, ustanovme si nad sebou krále a zůstaňme v obležení, dokud nám město nebude vydáno.
34 A přáli si toho dne z Kikianova vojska zvolit za krále muže, ale nenašli nikoho, kdo by jim vyhovoval, jako je Mojžíš, aby jim kraloval.
35 A pospíšili si, svlékli každý svůj oděv, hodili ho na zem, udělali velkou hromadu a položili na ni Mojžíše.
36 A povstali, zatroubili na trubky a volali před ním: „Ať žije král, ať žije král!“
37 A všechen lid i šlechtici mu přísahali, že mu dají za ženu Adonii, královnu Kúšitskou, ženu Kikiána, a toho dne nad sebou ustanovili Mojžíše králem.
38 A všichni obyvatelé Kúše vydali onoho dne prohlášení: „Každý muž ať dá Mojžíšovi něco z toho, co má.“
39 Rozprostřeli na hromadu prostěradlo a každý do něj vhodil něco ze svého majetku, jeden zlatou náušnici a druhý minci.
40 Také onyxové kameny, bdelium, perly a mramor vrhli synové Kúšovi Mojžíšovi na hromadu, také stříbro a zlato ve velkém množství.
41 Mojžíš vzal všechno stříbro a zlato, všechny nádoby, bdelium a onyx, které mu dali všichni synové Kúšovi, a uložil je do svých pokladů.
42 A Mojžíš kraloval nad syny Kúšovými v onen den místo Kúšského krále Kikiana.

KAPITOLA 73

1 V padesátém pátém roce vlády faraona, krále egyptského, to jest ve stém padesátém sedmém roce, kdy Izraelci sestoupili do Egypta, kraloval v Kúši Mojžíš.
2 Mojžíšovi bylo dvacet sedm let, když začal kralovat nad Kúšem, a kraloval čtyřicet let.
3 Hospodin dal Mojžíšovi přízeň a milost v očích všech synů Kúšových a synové Kúšovi si ho velmi zamilovali, takže Mojžíš získal přízeň Hospodina i lidí.
4 Sedmého dne jeho kralování se shromáždili všichni synové Kúšovi, přišli před Mojžíše a poklonili se mu až k zemi.
5 Všechny děti se s králem shodly: „Poraďte nám, ať se podíváme, co se má s tímto městem udělat.“

6 Už je to devět let, co obléháme město a neviděli jsme své děti ani ženy.
7 Král jim odpověděl: „Jestliže budete poslouchat můj hlas ve všem, co vám přikážu, Hospodin nám vydá město do rukou a my si ho podmaníme.“
8 Neboť budeme-li s nimi bojovat jako v první bitvě, kterou jsme s nimi měli před Kikianovou smrtí, mnozí z nás padnou zraněni jako předtím.
9 Nyní tedy hle, zde je rada pro tebe v této věci: Budeš-li poslouchat můj hlas, město bude vydáno do našich rukou.
10 Všechno vojsko králi odpovědělo: „Všechno, co nám náš pán přikáže, to uděláme.“
11 Mojžíš jim řekl: „Projděte a oznamte v celém táboře všemu lidu:
12 Toto praví král: Jdi do lesa a přines s sebou mláďata čapa, každý vezmi jedno mládě v ruce.
13 Kdokoli přestoupí královo slovo a nepřivede své dítě, zemře a král si vezme vše, co mu patří.
14 Až je přivedeš, budou v tvé péči, budeš je vychovávat, dokud nedorostou, a naučíš je skákat po nich, jako to dělají mláďata jestřába.
15 Všichni synové Kúšovi uslyšeli Mojžíšova slova, povstali a dali po celém táboře vyhlásit:
16 Vám, všem synům Kúšovým, král nařizuje: Jděte všichni společně do lesa, chyťte tam každý mládě čápů do ruky a přiveďte je domů.
17 Každý, kdo poruší králův rozkaz, zemře a král si vezme vše, co mu patří.
18 A všechen lid tak učinil. Vyšli do lesa, vylezli na jedle a chytili, každý jedno mládě do ruky, všechna mláďata čápů. Přivedli je na poušť a na králův rozkaz je odchovali a naučili je střelit na ně podobně jako mladé jestřáby.
19 A když byla mladá čápa odchována, král nařídil, aby je tři dny hladověli, a všechen lid tak učinil.
20 Třetího dne jim král řekl: „Posilněte se a staňte se statečnými muži. Každý si oblečte zbroj, opášete se mečem a každý se posaďte na koni a vezměte si do ruky svého mladého čápa.“
21 A my povstaneme a budeme bojovat proti městu na místě, kde jsou hadi. A všechen lid učinil, jak král přikázal.
22 Každý vzal do ruky své mládě a odešli. Když přišli k místu, kde byli hadi, řekl jim král: „Pošlete každý svého mladého čápa na hady.“
23 A na králův rozkaz vyslali každý svého mladého čápa. Mladí čápi se vrhli na hady, všechny je sežrali a vyhubili je z onoho místa.
24 Když král a lid viděli, že všichni hadi na tom místě byli zničeni, všechen lid spustil veliký křik.
25 Přiblížili se a bojovali proti městu, dobyli ho, podmanili si ho a vešli do města.
26 A zemřelo toho dne tisíc a sto mužů z obyvatel města, všech, kteří město obývali, ale z lidu obléhajícího nezemřel ani jeden.
27 Všichni Kúšovi potomci se tedy rozešli každý do svého domu, ke své ženě a dětem a ke všemu, co mu patřilo.
28 Když kouzelník Balaám viděl, že město je dobyto, otevřel bránu a uprchl, on i jeho dva synové a osm bratrů a vrátili se do Egypta k faraonovi, egyptskému králi.
29 Jsou to čarodějové a mágové, o nichž se píše v knize Zákona, kteří se postavili proti Mojžíšovi, když Hospodin uvedl rány na Egypt.
30 Mojžíš tedy svou moudrostí dobyl město a synové Kúšu ho dosadili na trůn místo kúšského krále Kikiana.
31 Vložili mu na hlavu královskou korunu a dali mu za ženu Adoniáš, kušitskou královnu, ženu Kikiána.
32 Mojžíš se bál Hospodina, Boha svých otců, a tak k ní nepřišel a neobracel k ní zrak.
33 Mojžíš si totiž vzpomněl, jak Abraham zavázal svého služebníka Eliezera přísahou: „Nevezmeš pro mého syna Izáka ženu z kanaánských dcer.“
34 A co udělal Izák, když Jákob uprchl před svým bratrem, když mu přikázal: „Nevezmeš si ženu z kanaánských dcer ani se nespolčíš s žádným z Chámových synů.“
35 Hospodin, náš Bůh, dal totiž Chána, syna Noemova, i jeho děti a všechno jeho potomstvo za otroky synům Šémovým a synům Jafetovým a jejich potomstvu za otroky navěky.
36 Proto Mojžíš po všechny dny svého kralování nad Kúšem neobracel své srdce ani oči k Kikianově ženě.
37 Mojžíš se bál Hospodina, svého Boha, po celý svůj život a chodil před Hospodinem v pravdě, celým svým srdcem i celou svou duší. Po všechny dny svého života se neodchýlil od správné cesty, neodchýlil se od cesty ani napravo, ani nalevo, po které chodili Abraham, Izák a Jákob.
38 Mojžíš se upevnil v království synů Kúšových a vedl syny Kúšové moudrostí, která mu byla vlastní, a Mojžíšovi se v jeho království dařilo.
39 V tu dobu uslyšeli Aramejci a synové Východu, že zemřel kúšský král Kikianus, a proto se v oněch dnech Aramejci a synové Východu vzbouřili proti Kúšovi.
40 Mojžíš shromáždil všechny syny Kúšovy, lid velmi mocný, asi třicet tisíc mužů, a vytáhl bojovat proti Aramejcům a synům Východu.
41 A šli nejprve k synům východu, a když synové východu uslyšeli jejich zprávu, vyšli jim vstříc a utkali se s nimi v boji.
42 Válka proti synům východu byla krutá, a tak Hospodin vydal všechny syny východu do rukou Mojžíšových. Padlo tam asi tři sta mužů a bylo pobito.
43 Všichni synové východu se obrátili a ustoupili. Mojžíš a synové Kúšovi je pronásledovali, pokořili je a uvalili na ně daň, jak to bylo jejich zvykem.
44 Mojžíš tedy a všechen lid, který byl s ním, odtud přešli do aramejské země, aby bojovali.
45 A Aramejci se s nimi také pustili do boje a Hospodin je vydal do rukou Mojžíšových. Mnoho Aramejců padlo zraněno.
46 Aramejci byli také pokořeni Mojžíšem a obyvateli Kúše a také odváděli svou obvyklou daň.
47 Mojžíš podrobil Aramejce a syny východu synům Kúšovým a Mojžíš se všemi lidmi, kteří s ním byli, se obrátili do země Kúšské.
48 Mojžíš se upevnil v království synů Kúšových a Hospodin byl s ním, takže se ho všichni synové Kúšovi báli.

KAPITOLA 74

1 Koncem let zemřel Saul, král Edomu, a po něm se stal králem Baal-Kanan, syn Akborův.

2 V šestnáctém roce Mojžíšovy vlády nad Kúšem kraloval v edomské zemi nad všemi edomskými syny třicet osm let Baal-kanan, syn Akborův.
3 Za jeho dnů se Moáb vzbouřil proti moci Edomu, neboť byl pod Edomem od dnů Hadada, syna Bedadova. Ten je i Midjánce porazil a Moáb podrobil Edomu.
4 Když se nad Edomem stal kralujícím Baal-kanan, syn Akborův, všichni Moábci se Edomu odvrátili.
5 V oněch dnech zemřel africký král Angeas a místo něj se stal králem jeho syn Azdrubal.
6 V oněch dnech zemřel Janeas, král synů Chitimů, a pohřbili ho v jeho chrámu, který si sám postavil na pláni Kanopie jako sídlo, a místo něj kraloval Latinus.
7 Ve dvacátém druhém roce Mojžíšovy vlády nad syny Kúšovými kraloval Latinus nad syny Chitimovými čtyřicet pět let.
8 A také si postavil velkou a mohutnou věž a v ní postavil elegantní chrám jako své sídlo, aby v něm spravoval, jak bylo zvykem.
9 Ve třetím roce své vlády dal vyhlásit všem svým zkušeným mužům, kteří pro něj postavili mnoho lodí.
10 Latinus shromáždil všechna svá vojska a ti připluli na lodích, aby bojovali s Azdrubalem, synem Angeaova, králem Afriky. Dorazili do Afriky a utkali se s Azdrubalem a jeho vojskem v bitvě.
11 Latinus zvítězil nad Azdrubalem a vzal mu akvadukt, který jeho otec přinesl od synů Chitimů, když si vzal za ženu Janiu, dceru Uziho. Latinus strhl most akvaduktu a zasadil celé Azdrubalovo vojsko těžkou ránu.
12 Zbývající silní muži Azdrúbalovi se posílili, jejich srdce se naplnila závistí a ucházeli se o smrt a znovu se pustili do bitvy s Latinem, králem Chitem.
13 A bitva byla krutá pro všechny muže Afriky a všichni padli zraněni před Latinem a jeho lidem a v té bitvě padl i král Azdrubal.
14 A král Azdrubal měl velmi krásnou dceru, která se jmenovala Ušpezena, a všichni afričtí muži si pro její velkou krásu a půvabný vzhled vyšívali její podobu na své oděvy.
15 Muži z Latinu spatřili Ušpezenu, dceru Azdrubalovu, a chválili ji svému králi Latinu.
16 Latinus rozkázal, aby mu ji přivedli, a Latinus si vzal Ušpezenu za ženu a vrátil se cestou do Chittimu.
17 Po smrti Azdrúbala, syna Angeova, když se Latinus z bitvy vrátil do své země, povstali všichni obyvatelé Afriky, vzali si Anibala, syna Angeova, mladšího bratra Azdrúbala, a ustanovili ho králem místo jeho bratra nad celou africkou zemí.
18 A když kraloval, rozhodl se jít do Chitimů, aby bojoval s jejich syny a pomstil se za svého bratra Azdrubala a za obyvatele Afriky. A učinil tak.
19 A postavil mnoho lodí a připlul na nich s celým svým vojskem a vydal se do Chitimu.
20 Anibal tedy bojoval s Chitimskými syny a Chitimští synové padli před Anibalem a jeho vojskem zraněni a Anibal pomstil svého bratra.
21 Anibal pokračoval ve válce s Chitimci osmnáct let a Anibal bydlel v zemi Chitim a tábořil tam dlouhou dobu.
22 Anibal velmi krutě pobil Chitimce a pobil jejich velmože a knížata. Z ostatního lidu pobil asi osmdesát tisíc mužů.
23 A na konci dnů a let se Anibal vrátil do své země Afriky a bezpečně kraloval na místě svého bratra Azdrubala.

KAPITOLA 75

1 V oné době, ve stém osmdesátém roce sestupu Izraelců do Egypta, vyšlo z Egypta třicet tisíc statečných mužů pěších z Izraelců, všichni z kmene Josefova, ze synů Efraima, syna Josefova.
2 Říkali totiž, že se naplnila lhůta, kterou Hospodin určil synům Izraele v dávných dobách, o níž mluvil s Abrahamem.
3 Tito muži se opásali, každý si dal meč k boku a každý si oblékl zbroj. Spoléhali na svou sílu a společně vyšli z Egypta s mocnou rukou.
4 Ale nevzali si žádné zásoby na cestu, jen stříbro a zlato, ani chléb na ten den si nepřinesli v rukou, protože se domnívali, že si zásoby vezmou za mzdu od Pelištejců, a kdyby ne, vzali by si je násilím.
5 A tito muži byli velmi mocní a stateční, jeden muž mohl pronásledovat tisíc a dva mohli zahnat deset tisíc, proto se spoléhali na svou sílu a šli společně, jak byli.
6 Zamířili tedy do země Gat. Sestoupili a nalezli gatské pastýře, jak pásli dobytek gatských synů.
7 Řekli pastýřům: „Dejte nám něco z ovcí, abychom se najedli, neboť máme hlad, protože jsme dnes nejedli chléb.“
8 Pastýři se ptali: „Jsou to naše ovce nebo dobytek, že vám je máme dávat za úplatu?“ Proto se Efraimovi synové přiblížili, aby je násilím vzali.
9 Gatoví pastýři na ně křičeli, takže jejich křik byl slyšet na dálku, a tak k nim vyšli všichni gatovští synové.
10 Když pak synové Gatští viděli zlobu synů Efraimových, vrátili se a shromáždili muže Gatské. Každý si oblékl zbroj a vyšel proti synům Efraimovým do boje.
11 Utkali se s nimi v údolí Gat a bitva byla krutá. V onen den jich navzájem porazili mnoho.
12 Druhého dne poslali synové Gátu do všech filištínských měst, aby jim přišli na pomoc, a vzkázali:
13 Přijďte k nám a pomozte nám, ať pobijeme Efraimovce, kteří vyšli z Egypta, aby nám vzali dobytek a bojovali proti nám bezdůvodně.
14 Duše Efraimových synů byly vyčerpané hladem a žízní, neboť tři dny nejedli chléb. Proto vyšlo z filištínských měst čtyřicet tisíc mužů na pomoc mužům z Gátu.
15 Tito muži se utkali s Efraimovými syny a Hospodin vydal Efraimovy syny do rukou Pelištejců.
16 A pobili všechny Efraimovce, všechny, kdo vyšli z Egypta, nezůstal nikdo kromě deseti mužů, kteří utekli z boje.
17 Neboť toto zlo bylo od Hospodina proti synům Efraimovým, neboť přestoupili slovo Hospodinovo, když vyšli z Egypta, dříve než se uskutečnil čas, který Hospodin za dávných dnů určil Izraeli.
18 Padlo jich také mnoho z Filištínské země, asi dvacet tisíc mužů. Jejich bratři je odnesli a pohřbili ve svých městech.
19 A zbití Efraimovi zůstali po mnoho dní a let opuštěni v údolí Gat a nebyli přivedeni k pohřbu, a údolí se naplnilo lidskými kostmi.

20 Muži, kteří unikli z bitvy, přišli do Egypta a vyprávěli všem synům Izraele všechno, co se jim přihodilo.
21 Jejich otec Efraim je mnoho dní truchlil a jeho bratři přišli, aby ho utěšili.
22 I přišel ke své ženě a ta porodila syna, a dal mu jméno Beria, neboť byla v jeho domě nešťastná.

KAPITOLA 76

1 Mojžíš, syn Amramův, byl v oněch dnech stále králem v zemi Kúš. Ve svém království se mu dařilo a vládl Kúšovcům spravedlivě, spravedlivě a bezúhonně.
2 Všichni synové Kúšu milovali Mojžíše po všechny dny, kdy nad nimi kraloval, a všichni obyvatelé země Kúš se ho velmi báli.
3 Ve čtyřicátém roce Mojžíšovy vlády nad Kúšem seděl Mojžíš na královském trůnu, královna Adoniáš před ním a všichni šlechtici seděli kolem něj.
4 Královna Adoniáš se zeptala krále a knížat: „Co to vy, synové Kúšovi, děláte už tak dlouho?“
5 Jistě víš, že tento muž kraluje nad Kúšem čtyřicet let, ale nepřiblížil se ke mně a nesloužil bohům Kúše.
6 Nyní tedy slyšte, synové Kúšovi, a ať tento muž nad vámi už nekraluje, neboť není z našeho těla.
7 Hle, můj syn Menakros dospěl, ať nad tebou kraluje, neboť je pro tebe lepší sloužit synu svého pána, než sloužit cizinci, otrokovi egyptského krále.
8 A všechen lid i šlechtici synů Kúšových slyšeli slova, která jim královna Adoniáš promluvila.
9 Všechen lid se připravoval až do večera a brzy ráno vstali a ustanovili nad sebou za krále Menakra, syna Kikiana.
10 Všichni synové Kúšovi se báli vztáhnout ruku na Mojžíše, neboť Hospodin byl s Mojžíšem. Synové Kúšovi si pamatovali přísahu, kterou Mojžíšovi složili, a proto mu neublížili.
11 Synové Kúšovi však Mojžíšovi dali mnoho darů a vyslali ho od sebe s velkou ctí.
12 Mojžíš tedy odešel z země Kúš, vrátil se domů a přestal nad Kúšem kralovat. Mojžíšovi bylo šedesát šest let, když odešel z země Kúš. To bylo totiž od Hospodina, neboť nadešel čas, který určil za dávných dnů, aby vyvedl Izrael z trápení synů Chámových.
13 Mojžíš tedy odešel do Midjánu, protože se bál vrátit do Egypta kvůli faraonovi. Šel tedy a posadil se u studnice vody v Midjánu.
14 Sedm dcer Reuela Midjánského vyšlo pást ovce svého otce.
15 Přišli tedy ke studni a načerpali vody, aby napojili stádo svého otce.
16 Midjánští pastýři tedy přišli a odehnali je. Mojžíš vstal, pomohl jim a napojil stádo.
17 A vrátili se domů ke svému otci Reúelovi a vyprávěli mu, co pro ně Mojžíš udělal.
18 Řekli: „Jeden Egypťan nás vysvobodil z rukou pastýřů, načerpal nám vodu a napojil stádo.“
19 Reuel se svých dcer zeptal: „Kde je? Proč jste toho muže opustily?“
20 Reuel si pro něj poslal, vzal ho a přivedl ho domů. Tam s ním jedl chléb.
21 Mojžíš pak vyprávěl Reuelovi, že uprchl z Egypta a kraloval nad Kúšem čtyřicet let. Potom mu odebrali vládu a propustili ho v pokoji se ctí a dary.
22 Když Reuel uslyšel Mojžíšova slova, řekl si v duchu: „Dám tohoto muže do vězení, abych smířil s Kúšovci, neboť před nimi uprchl.“
23 Vzali ho a dali do vězení. Mojžíš byl ve vězení deset let. Zatímco byl Mojžíš ve vězení, slitovala se nad ním Zippora, dcera Reuelova, a neustále ho živila chlebem a vodou.
24 Všichni Izraelci byli ještě v egyptské zemi a sloužili Egypťanům v nejrůznějších těžkých pracích. Egyptská ruka v oněch dnech stále tvrdě doléhala na Izraelce.
25 V oné době Hospodin ranil faraona, krále egyptského, a postihla ho rana malomocenství od paty až po temeno hlavy. Tato rána postihla v oné době faraona, krále egyptského, od Hospodina.
26 Hospodin totiž vyslyšel modlitbu svého lidu, synů Izraele, a jejich volání k němu dolehlo kvůli jejich tvrdé práci.
27 Jeho hněv se však od nich neodvrátil a faraonova ruka byla stále vztažena proti Izraelcům. Farao si před Hospodinem zatvrdil šíji, rozšířil své jho nad Izraelci a ztrpčoval jim život všemožnou těžkou prací.
28 Když Hospodin seslal mor na faraona, egyptského krále, požádal své mudrce a čaroděje, aby ho uzdravili.
29 Jeho mudrci a čarodějové mu řekli: „Kdyby se do ran vložila krev malých dětí, byl by uzdraven.“
30 Farao jim uposlechl a poslal své služebníky do Gošenu k Izraelcům, aby vzali jejich malé děti.
31 Faraonovi služebníci pak násilím odebírali izraelským synům nemluvňata z lůna jejich matek a přiváděli je k faraonovi každý den, jedno dítě denně. Lékaři je zabíjeli a přikládali k moru. Tak činili po všechny dny.
32 A počet dětí, které faraon pobil, byl tři sta sedmdesát pět.
33 Hospodin však lékaře egyptského krále nevyslyšel a mor se stále mocněji šířil.
34 Faraon byl touto pohromou sužován deset let, ale faraonovo srdce se stále více zatvrzovalo proti synům Izraele.
35 Po deseti letech Hospodin nadále sužoval faraona zhoubnými ranami.
36 Hospodin ho ranil zlým nádorem a nemocí v žaludku, a ta rána se proměnila v těžký vřed.
37 V té době přišli dva faraonovi služebníci z země Gošen, kde bydleli všichni Izraelci, a šli do faraonova domu a řekli mu: „Viděli jsme Izraelce, jak nedbale pracují a nedbale pracují.“
38 Když faraon uslyšel slova svých služebníků, velmi se rozhněval na Izraelity, neboť ho velmi trápila jeho tělesná bolest.
39 On odpověděl: „Teď, když Izraelci vědí, že jsem nemocný, se nám posmívají. Proto mi nyní zapřáhněte můj vůz. Půjdu do Gošenu a uvidím, jak se mi Izraelci posmívají.“ Jeho služebníci mu tedy zapřáhli vůz.
40 A vzali ho a posadili na koně, neboť sám od sebe jezdit nemohl.
41 Vzal s sebou deset jezdců a deset pěšáků a šel k Izraelcům do Gošenu.
42 Když dorazili k egyptské hranici, královský kůň vjel do úzkého místa, vyvýšeného v údolí vinice, oploceného z

obou stran, zatímco na druhé straně se nacházela nížina a rovina.
43 Koně na tom místě běželi rychle a tlačili se na sebe, a ostatní koně tlačili na královského koně.
44 Králův kůň spadl do nížiny, zatímco na něm král jel. Když padl, vůz se převrátil králi přes obličej a kůň dopadl na krále. Král vykřikl, neboť ho velmi bolelo tělo.
45 Královo tělo bylo roztrháno a jeho kosti byly zlomeny, takže nemohl jezdit, neboť to bylo od Hospodina k němu, neboť Hospodin slyšel volání svého lidu, synů Izraele, a jejich soužení.
46 Jeho služebníci ho pak nesli na ramenou, kousek po kousku, a přivezli ho zpět do Egypta. Také jezdci, kteří byli s ním, se vrátili do Egypta.
47 A uložili ho do jeho postele. Král věděl, že se přiblížil jeho konec a zemřel. Proto přišla Aparanith, královna jeho žena, a plakala před králem. Král s ní plakal velkým pláčem.
48 A všichni jeho velmožové a služebníci přišli toho dne a viděli krále v tom soužení a plakali s ním velkým pláčem.
49 Královská knížata a všichni jeho rádci radili králi, aby na své místo v zemi ustanovil za kralujícího kohokoli ze svých synů.
50 Král měl kromě králových dětí od konkubín tři syny a dvě dcery, které mu porodila jeho žena Aparanit, královna.
51 A toto byla jejich jména: prvorozený Otri, druhý Adikam a třetí Morion, a jejich sestry, jméno starší Bathia a druhé Acuzi.
52 A Otri, králův prvorozený, byl hlupák, ukvapený a spěchající ve svých slovech.
53 Adikam byl muž chytrý a moudrý, znalý veškeré egyptské moudrosti, ale nevzhledného vzhledu, tlustého těla a velmi malé postavy; jeho výška byla jeden loket.
54 A když král viděl, že jeho syn Adikam je inteligentní a moudrý ve všech věcech, rozhodl se, že po jeho smrti se stane králem místo něj.
55 Vzal si za ženu Gedudu, dceru Abilotovou. Bylo mu deset let a porodila mu čtyři syny.
56 Potom odešel, vzal si tři ženy a zplodil osm synů a tři dcery.
57 A krále velmi zachvátil nepořádek a jeho tělo páchlo jako maso zdechliny hozené na pole v létě, za horka slunce.
58 Když král viděl, že se jeho nemoc velmi zmocnila, rozkázal přivést k sobě svého syna Adikama a ustanovili ho králem nad zemí místo něj.
59 Po třech letech zemřel král v hanbě, potupě a znechucení. Jeho služebníci ho odnesli a pohřbili v hrobě egyptských králů v Coan-Mizrajim.
60 Ale nenabalzamovali ho, jak to u králů bývá zvykem, protože jeho tělo bylo hnijící a kvůli zápachu se k němu nemohli přiblížit, aby ho nabalzamovali, a tak ho spěšně pohřbili.
61 Neboť toto zlo se mu dopustilo od Hospodina, neboť Hospodin mu odplatil zlem za zlo, které za svých dnů páchal Izraeli.
62 Zemřel s hrůzou a hanbou a po něm se stal králem jeho syn Adikam.

KAPITOLA 77

1 Adikamovi bylo dvacet let, když kraloval nad Egyptem, a kraloval čtyři roky.
2 Dvěstého šestého roku po sestupu Izraele do Egypta kraloval nad Egyptem Adikam, ale nekraloval nad Egyptem tak dlouho, jak dlouho kralovali jeho otcové.
3 Jeho otec Melol kraloval v Egyptě devadesát čtyři let, ale deset let byl nemocný a zemřel, protože se provinil před Hospodinem.
4 Všichni Egypťané nazývali faraona Adikamem jménem jeho otců, jak to bylo v Egyptě zvykem.
5 Všichni faraonovi mudrci pak Adikamovi dali jméno Ahuz, neboť v egyptštině se krátce nazývá Ahuz.
6 Adikam byl nesmírně ošklivý, měřil loket a píď a měl velké vousy, které mu sahaly až k chodidlu.
7 Farao se posadil na trůn svého otce, aby kraloval nad Egyptem, a moudře spravoval Egypt.
8 A během svého kralování překonal svého otce i všechny předchozí krále ve svévoli a rozšířil své jho nad syny Izraele.
9 A šel se svými služebníky do Gošenu k synům Izraelským, a posílil je v práci, a řekl jim: Dokončete svou práci, úkol každý den, a nenechte své ruce od dnešního dne nadále neochabovat od naší práce, jako jste to dělali za dnů mého otce.
10 A ustanovil nad nimi dozorce z řad Izraelců a nad těmito dozorci ustanovil dozorce ze svých služebníků.
11 A rozložil na ně cihelné dílo, aby je dělali podle toho počtu, den za dnem, a pak se vrátil a odešel do Egypta.
12 V té době faraonovi dozorci přikázali izraelským dozorcům podle faraonového rozkazu:
13 Toto praví farao: „Dělej svou práci každý den a dokončuj svou práci a dodržuj denní míru cihel; nic neubírej.“
14 A stane se, že pokud vám bude chybět vaše denní cihly, dosadím na jejich místo vaše malé děti.
15 Egyptští dozorci tak učinili v oněch dnech, jak jim faraon přikázal.
16 Kdykoli se zjistilo, že Izraelci neměli dostatek cihel, chodili faraonovi dozorci k izraelským ženám a brali izraelským nemluvňata podle počtu cihel, které jim chyběly. Násilím je brali matkám z klína a dávali je do budovy místo cihel.
17 Zatímco jejich otcové a matky nad nimi plakali a plakali, když slyšeli plačící hlasy svých dětí ve zdi budovy.
18 Dozorci však Izraele přesvědčili, aby Izraelci umístili své děti do budovy. Jeden muž proto postavil svého syna do zdi a zalil ho maltou. Jeho oči nad ním plakaly a slzy mu stékaly po jeho synovi.
19 Egyptští dozorci tak činili s izraelskými nemluvňaty po mnoho dní a nikdo se nelitoval ani neslitoval nad izraelskými nemluvňaty.
20 A počet všech dětí zabitých v budově byl dvě stě sedmdesát, některé z nich postavili namísto cihel, které chyběly po jejich otcích, a některé, které vytáhli mrtvé ze budovy.
21 A práce, která byla Izraelcům uložena za dnů Adikama, převyšovala útrapy té, kterou vykonávali za dnů jeho otce.
22 Izraelci si každý den povzdechli nad svou těžkou prací, neboť si říkali: „Až faraon zemře, povstane jeho syn a ulehčí nám práci!“

23 Ale tu druhou práci rozmnožili více než tu první, a synové Izraele nad tím vzdychali a jejich volání kvůli jejich práci stoupalo k Bohu.
24 Bůh v oněch dnech vyslyšel hlas synů Izraele a jejich volání a vzpomněl si na svou smlouvu, kterou s nimi uzavřel s Abrahamem, Izákem a Jákobem.
25 Bůh viděl břemeno synů Izraele a jejich těžkou práci v oněch dnech a rozhodl se je vysvobodit.
26 Mojžíš, syn Amramův, byl v oněch dnech stále uvězněn v žaláři v domě Reuela Midjánského a Reuelova dcera Zippora ho tajně živila chlebem den co den.
27 Mojžíš byl deset let uvězněn v žaláři v domě Reuela.
28 A po deseti letech, což byl první rok faraonovy vlády nad Egyptem na místě jeho otce,
29 Zippora řekla svému otci Reúelovi: „Nikdo se neptá ani nepátrá po tom Hebrejci, kterého jsi už deset let svázal do vězení.“
30 Nyní tedy, uzná-li se ti to za vhodné, pošlime a podívejme se, zda je živ, či mrtev. Její otec však nevěděl, že ho podporovala.
31 Její otec Reuel jí odpověděl: „Stalo se někdy něco takového, aby byl někdo deset let zavřen do vězení bez jídla a zůstal naživu?“
32 Zippora odpověděla svému otci: „Jistě jsi slyšel, že Bůh Hebrejů je veliký a hrozný a že pro ně činí divy v každém okamžiku.“
33 On vysvobodil Abrahama z Uru Chaldejského, Izáka před mečem jeho otce a Jákoba před andělem Hospodinovým, který s ním zápasil u brodu Jabbuk.
34 I s tímto mužem vykonal mnoho věcí, vysvobodil ho z egyptské řeky, z faraonova meče a z rukou synů Kúše, aby ho mohl vysvobodit i z hladu a dát mu přiživit se.
35 Reuelovi se ta věc líbila a učinil podle slova své dcery. Poslal do žaláře, aby zjistil, co se s Mojžíšem stalo.
36 A uzřel, a hle, muž Mojžíš bydlel v žaláři, stál na nohou, chválil a modlil se k Bohu svých otců.
37 Reuel pak rozkázal, aby Mojžíše vyvedli z vězení. Oholili ho, převlékl si vězeňské roucho a jedl chléb.
38 Potom Mojžíš odešel do Reuelovy zahrady za domem a modlil se tam k Hospodinu, svému Bohu, který pro něj učinil mocné zázraky.
39 A stalo se, když se modlil, že se podíval naproti sobě a hle, safírová hůl byla vložena do země, která byla zasazena uprostřed zahrady.
40 A přistoupil k té hůlce a podíval se, a hle, jméno Hospodina, Boha zástupů, bylo na ní vyryto, napsáno a rozvinuto na hůlce.
41 A přečetl si to, vztáhl ruku a utrhl to jako lesní strom z houští, a hůl byla v jeho ruce.
42 A toto je hůl, s níž byly vykonány všechny skutky našeho Boha poté, co stvořil nebe i zemi a veškeré jejich zástupy, moře, řeky i všechny jejich ryby.
43 Když Bůh vyhnal Adama z rajské zahrady, vzal Adam hůl a šel obdělávat zemi, z níž byl vzat.
44 A hůl sestoupila k Noemovi a byla dána Šémovi a jeho potomkům, dokud se nedostala do ruky Hebrejce Abrahama.
45 A když Abraham dal svému synu Izákovi všechno, co měl, dal mu i tuto hůl.
46 Když Jákob uprchl do Padan-aramu, vzal ho do rukou a když se vrátil k otci, nezanechal ho u sebe.
47 Když sestoupil do Egypta, vzal ho do ruky a dal ho Josefovi, o jeden díl více než jeho bratři, neboť ho Jákob násilím vzal svému bratru Ezauovi.
48 Po Josefově smrti přišli do Josefova domu egyptští šlechtici a hůl se dostala do ruky Reuela Midjánského. Když vyšel z Egypta, vzal ji do ruky a zasadil ji ve své zahradě.
49 Všichni silní muži Kinejců se ho snažili utrhnout, když se snažili získat jeho dceru Zipporu, ale nepodařilo se jim to.
50 A tak ta hůl zůstala zasazena v Reuelově zahradě, dokud nepřišel ten, kdo na ni měl právo, a nevzal si ji.
51 Když Reuel uviděl hůl v Mojžíšově ruce, podivil se nad ní a dal mu za ženu svou dceru Zipporu.

KAPITOLA 78

1 V té době zemřel Baal-kanan, syn Akborův, král Edomu, a byl pohřben v jeho domě v zemi Edomu.
2 Po jeho smrti poslali Ezauovi synové do země Edomské a vzali odtamtud muže z Edomské země, jménem Hadad, a ustanovili ho nad sebou králem místo svého krále Baala Kannana.
3 A Hadad kraloval nad syny Edomovými čtyřicet osm let.
4 Když se stal králem, rozhodl se bojovat proti Moábcům, aby je podmanil Ezauovým, jako tomu bylo dříve, ale nemohl to udělat, protože Moábci to uslyšeli, povstali a spěchali, aby si zvolili krále ze svých bratří.
5 A potom shromáždili veliký lid a poslali k synům Ammonovým, své bratry, na pomoc, aby bojovali proti Hadadovi, králi edomskému.
6 Hadad uslyšel, co Moábci udělali, a velmi se jich bál, a přestal s nimi bojovat.
7 V oněch dnech si Mojžíš, syn Amramův, v Midjánu vzal za ženu Zipporu, dceru Midjánského Reuela.
8 Zippora chodila po cestách Jákobových dcer, nebyla ničím menší než spravedlnost Sáry, Rebeky, Ráchel a Ley.
9 Zippora počala a porodila syna a dal mu jméno Geršom, neboť řekl: „Jsem host v cizí zemi.“ Neobřezal si však předkožku na rozkaz svého tchána Reuela.
10 Znovu počala a porodila syna, ale obřezala mu předkožku a dala mu jméno Eliezer, neboť Mojžíš řekl: „Bůh mých otců mi pomohl a vysvobodil mě z faraonova meče.“
11 Farao, král egyptský, v oněch dnech velmi rozmnožil práci synů Izraele a stále více ztěžoval své jho synům Izraele.
12 A nařídil, aby se v Egyptě vydalo prohlášení: „Nedávejte lidu slámu na výrobu cihel, ať si ji sami naberou, jak jen najdou.“
13 Ať také dávají každý den počet cihel, které budou vyrábět, a nic z nich ať neubírají, neboť jsou ve své práci nečinní.
14 Izraelci to uslyšeli, naříkali, vzdychali a volali k Hospodinu pro hořkost svých duší.
15 Hospodin slyšel křik synů Izraele a viděl útlak, kterým je Egypťané utlačovali.
16 Hospodin žárlil na svůj lid a na své dědictví, vyslyšel jejich hlas a rozhodl se vyvést je z egyptského soužení a dát jim do vlastnictví zemi Kanaán.

KAPITOLA 79

1 V oněch dnech pásl Mojžíš stádo svého tchána Reúela Midjánského za pouští Sin a v ruce držel hůl, kterou vzal od svého tchána.
2 Jednoho dne se od stáda zatoulalo kůzle. Mojžíš ho pronásledoval, až přišlo k Boží hoře Choreb.
3 Když přišel k Chorebu, ukázal se mu tam v keři Hospodin. Nalezl keř hořící ohněm, ale oheň neměl nad keřem moc ho strávit.
4 Mojžíš byl nad tímto pohledem velmi ohromen, a proto keř neshořel. Přistoupil, aby viděl tuto mocnou věc. Hospodin zavolal Mojžíše z ohně a přikázal mu, aby sestoupil do Egypta k faraonovi, králi egyptskému, a propustil Izraelce ze služby.
5 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Jdi a vrať se do Egypta, neboť všichni, kdo ti usilovali o život, jsou mrtví. Promluv k faraonovi, aby propustil Izraelce z jeho země.“
6 Hospodin mu ukázal, že v Egyptě činí znamení a zázraky před očima faraona a jeho poddaných, aby uvěřili, že ho poslal Hospodin.
7 Mojžíš poslechl všechno, co mu Hospodin přikázal, a vrátil se ke svému tchánovi a oznámil mu tu věc. Reúel mu řekl: „Jdi v pokoji.“
8 Mojžíš se tedy vydal do Egypta a vzal s sebou svou ženu a syny. Když byl v hostinci na cestě, sestoupil k němu anděl Boží a hledal proti němu záminku.
9 Chtěl ho zabít kvůli jeho prvorozenému synovi, protože ho neobřezal a přestoupil smlouvu, kterou Hospodin uzavřel s Abrahamem.
10 Mojžíš totiž uposlechl slov svého tchána, která mu mluvil, aby neobřezal svého prvorozeného syna, a proto ho neobřezal.
11 Zippora viděla Hospodinova anděla, jak hledá záminku proti Mojžíšovi, a poznala, že to bylo proto, že neobřezal jejího syna Geršoma.
12 Zippora si pospíšila, vzala z ostrých skal, které tam byly, obřezala svého syna a vysvobodila tak svého muže i syna z ruky Hospodinova anděla.
13 Áron, syn Amramův, bratr Mojžíšův, byl toho dne v Egyptě a procházel se podél řeky.
14 I ukázal se mu na tom místě Hospodin a řekl mu: Jdi k Mojžíšovi na poušť. On šel a setkal se s ním na Boží hoře a políbil ho.
15 Áron pozvedl oči a spatřil Mojžíšovu ženu Zipporu a její děti. Řekl Mojžíšovi: „Kdo jsou tito lidé?“
16 Mojžíš mu řekl: „To je má žena a synové, které mi dal Bůh v Midjánu.“ Árona to kvůli té ženě a jejím dětem zarmoutilo.
17 Áron pak řekl Mojžíšovi: „Propusť tu ženu i její děti, ať jdou do domu jejího otce.“ Mojžíš uposlechl Áronových slov a učinil tak.
18 Zippora se pak vrátila se svými dětmi a vešly do domu Reuela a zůstaly tam, dokud nenastal čas, kdy Hospodin navštívil svůj lid a vyvedl ho z Egypta z ruky faraona.
19 Mojžíš a Áron přišli do Egypta k izraelské obci a mluvili k nim všechna slova Hospodinova. Lid se radoval, radostí velmi velikou.
20 Mojžíš a Áron pak vstali časně dalšího dne a šli do faraónova domu. Vzali do rukou Boží hůl.
21 Když přišli ke královské bráně, byli tam drženi dva mladí lvi železnými nástroji a nikdo před nimi nevycházel ani nevcházel, kromě těch, kterým král přikázal přijít. Tehdy přišli zaklínači a lvy svými zaříkáváními odtáhli, a tak je přivedli ke králi.
22 Mojžíš tedy pospíšil, zvedl hůl a pustil lvy. Mojžíš a Áron vešli do královského domu.
23 I lvi s nimi s radostí přišli a následovali je a radovali se, jako se pes raduje ze svého pána, když se vrací z pole.
24 Když faraon uviděl tuto věc, užasel nad tím a velmi se zděsil té zprávy, neboť jejich vzhled byl jako vzhled Božích dětí.
25 Faraon se Mojžíše zeptal: „Co žádáš?“ Odpověděli mu: „Hospodin, Bůh Hebrejů, nás k tobě poslal se vzkazem: ‚Propusť můj lid, aby mi sloužil.‘“
26 Když faraon uslyšel jejich slova, velmi se jich zděsil a řekl jim: „Jděte dnes a zítra se ke mně vraťte.“ Udělali podle králova slova.
27 Když odešli, poslal faraon pro Balaáma, čaroděje, a pro jeho syny Janněše a Jambrése, a pro všechny čaroděje, zaklínače a rádce, kteří patřili králi. Všichni přišli a posadili se před králem.
28 Král jim oznámil všechna slova, která mu mluvil Mojžíš a jeho bratr Áron. Kázouni se krále zeptali: „Jak k tobě přišli ti muži kvůli lvům, kteří byli zavřeni v bráně?“
29 Král odpověděl: „Protože vztáhli svou hůl proti lvům, vypustili je a přišli ke mně. I lvi se z nich radovali, jako se pes raduje, když se setká se svým pánem.“
30 Balaám, syn Beorův, kouzelník, králi odpověděl: „To jsou jen kouzelníci, jako my.“
31 Proto si je nyní pošlete pro ně, ať přijdou a my je vyzkoušíme. Král tak učinil.
32 Ráno poslal farao pro Mojžíše a Árona, aby přišli před krále. Vzali Boží hůl, přišli ke králi a promluvili k němu:
33 Toto praví Hospodin, Bůh Hebrejů: Pošli můj lid, aby mi sloužil.
34 Král jim řekl: „Kdo vám ale uvěří, že jste poslové Boží a že ke mně přicházíte na jeho rozkaz?“
35 Nyní tedy ukaž v této věci zázrak nebo znamení a tehdy budou slova, která proneseš, uvěřena.
36 Áron tedy rychle hodil hůl z ruky před faraona a před jeho služebníky a hůl se proměnila v hada.
37 A čarodějové to viděli a každý z nich hodil svou hůl na zem a ti se proměnili v hady.
38 Had z Áronovy hole zvedl hlavu a otevřel tlamu, aby polkl hole kouzelníků.
39 Balaám, kouzelník, odpověděl: „Toto se děje ode starých dnů, že had polyká svého druha a že se živá stvoření navzájem požírají.“
40 Nyní ji tedy vrať k prutu, jak byl původně, a my také vrátíme naše pruty, jak byly původně. Jestliže tvůj prut naše pruty spolkne, pak budeme vědět, že v tobě je Duch Boží, a jestliže ne, jsi jen řemeslník, jako my.
41 A Áron pospíšil, vztáhl ruku a chytil hadův ocas, který se v jeho ruce proměnil v hůl. Čarodějové udělali totéž se svými holemi a každý se chytil ocasu svého hada a proměnily se v hole jako na začátku.
42 A když se jim vrátily hole, Áronova hůl jejich hole pohltila.
43 Když král uviděl tuto věc, rozkázal přinést knihu záznamů o egyptských králích. Přinesli knihu záznamů,

kroniky egyptských králů, v níž byly zapsány všechny egyptské modly, protože si mysleli, že v ní najdou jméno Hospodinovo, ale nenašli ho.
44 Farao pak řekl Mojžíšovi a Áronovi: „V této knize jsem nenalezl jméno vašeho Boha zapsané a jeho jméno neznám.“
45 I odpověděli králi rádci a mudrci: Slyšeli jsme, že Bůh Hebrejů je syn moudrých, syn dávných králů.
46 Farao se obrátil k Mojžíšovi a Áronovi a řekl jim: „Hospodina, o kterém jste mluvili, neznám, a jeho lid tam nepošlu.“
47 Odpověděli králi: „Hospodin, Bůh bohů, je jeho jméno. On sám nad námi prohlásil své jméno za dnů našich otců. Poslal nás se vzkazem: ‚Jděte k faraonovi a řekněte mu: Pošli můj lid, aby mi sloužil.‘“
48 Proto nás nyní pošli, ať se vydáme na třídenní cestu pouští a tam mu obětujeme. Ode dnů, kdy jsme sestoupili do Egypta, nepřijal od nás ani zápalnou oběť, ani dar dar, ani obětní hod. Nepošleš-li nás, vzplane proti tobě hněvem a bude Egypt poraňovat morem nebo mečem.
49 Faraon se jich zeptal: „Povězte mi nyní o jeho moci a síle.“ Řekli mu: „On stvořil nebe i zemi, moře i všechny jejich ryby, utvořil světlo i tmu, seslal déšť na zemi a zavlažil ji, dal vzcházet bylinám i trávě, stvořil člověka i dobytek i lesní zvěř, nebeské ptáky i mořské ryby a skrze jeho ústa žijí i umírají.“
50 On tě jistě stvořil v lůně tvé matky, vložil do tebe dech života, vychoval tě a posadil tě na egyptský královský trůn. On ti vezme dech i duši a navrátí tě do země, z níž jsi byl vzat.
51 Král se na jejich slova rozhněval a řekl jim: „Kdo ze všech bohů národů tohle dokáže? Řeka má je moje a já jsem si ji sám vytvořil.“
52 A vyhnal je od sebe a přikázal, aby bylo trápení na Izraeli přísnější než včera i předtím.
53 Mojžíš a Áron odešli od krále a viděli Izraelce v zlém stavu, neboť dozorci jim práci velmi ztížili.
54 Mojžíš se vrátil k Hospodinu a řekl: „Proč jsi svému lidu ublížil? Od té doby, co jsem přišel faraonovi říci, proč jsi mě poslal, on se Izraelcům velmi zle choval.
55 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Hle, uvidíš, že farao s vztaženou rukou a těžkými ranami propustí syny Izraele ze své země.“
56 Mojžíš a Áron bydleli uprostřed svých bratří, synů Izraele, v Egyptě.
57 Izraelcům však Egypťané ztrpčovali život těžkou prací, kterou na ně uvalili.

KAPITOLA 80

1 Po dvou letech poslal Hospodin Mojžíše k faraonovi, aby vyvedl Izraelce a propustil je z egyptské země.
2 Mojžíš pak šel a přišel do faraónova domu a mluvil k němu slova Hospodina, který ho poslal. Faraón však Hospodinův hlas neposlouchal. Bůh vzbudil v Egyptě svou moc proti faraónovi a jeho poddaným a Bůh faraóna i jeho lid ranil velmi velkými a těžkými ranami.
3 Hospodin poslal skrze Árona a proměnil všechny egyptské vody, všechny jejich potoky a řeky, v krev.
4 Když jeden Egypťan přišel pít a čerpat vodu, podíval se do svého džbánu a hle, všechna voda se proměnila v krev. Když přišel pít ze svého poháru, voda v poháru se proměnila v krev.
5 A když žena hnětla těsto a vařila pokrmy, jejich vzhled se změnil na vzhled krve.
6 Hospodin pak znovu poslal a způsobil, že ze všech jejich vod vyšly žáby, a všechny žáby vešly do egyptských domů.
7 A když Egypťané pili, naplnily se jim břicha žábami a tančili v břiše, jako tančí v řece.
8 A všechna jejich pitná a vařící voda se proměnila v žáby, a když leželi ve svých postelích, jejich pot plodil žáby.
9 Přes to všechno se od nich Hospodinův hněv neodvrátil a jeho ruka byla vztažena proti všem Egypťanům, aby je ranil všemi těžkými ranami.
10 Poslal a rozdrtil jejich prach na vši, a vši se v Egyptě rozrostly na zemi do výšky dvou loktů.
11 Vši byly také velmi početné v těle lidí i zvířat, ve všech obyvatelích Egypta. Hospodin poslal vši i na krále a královnu, a Egypt kvůli těmto vším velmi trápil.
12 Hospodinův hněv se však neodvrátil a jeho ruka byla stále vztažena nad Egyptem.
13 Hospodin poslal do Egypta všelijakou polní zvěř. Ta přišla a zničila celý Egypt, lidi i dobytek, stromy i všechno, co v Egyptě bylo.
14 Hospodin poslal ohnivé hady, štíry, myši, lasice, ropuchy a další zvířata lezoucí v prachu.
15 Mouchy, sršni, blechy, ploštice a komáři se rojí podle svého druhu.
16 A do Egypta přišli všichni plazi a okřídlená zvířata podle svého druhu a Egypťany velmi zarmoutili.
17 A blechy a mouchy se Egypťanům vkrádaly do očí a uší.
18 Sršeň je napadla a odehnala je. Oni se od ní vzdálili do svých vnitřních komnat a sršeň je pronásledovala.
19 Egypťané se před zvěří ukryli a zamkli za sebou dveře. Bůh přikázal mořskému lodnímu útesu, aby vystoupil a odplul do Egypta.
20 A měla dlouhé paže, deset loktů délky mužského lokte.
21 Vystoupila na střechy, odkryla trámy a podlahu, prořízla je a vztáhla ruku do domu, odstranila zámek i závoru a otevřela egyptské domy.
22 Potom se do egyptských domů vhrnula zvěř a zničila Egypťany, což je velmi zarmoutilo.
23 Přesto se Hospodinův hněv od Egypťanů neodvrátil a jeho ruka byla stále vztažena proti nim.
24 Bůh seslal mor a mor zasáhl Egypt, koně, osly, velbloudy, stáda volů, ovcí i lidi.
25 Když Egypťané časně ráno vstali, aby pásli svůj dobytek, našli všechen svůj dobytek mrtvý.
26 Z egyptského dobytka zbyl jen jeden kus z deseti a z dobytka, které patřilo Izraeli v Gošenu, neuhynul ani jeden kus.
27 Bůh pak poslal Egypťanům na tělo palčivý zánět, který jim protrhl kůži a proměnil se v silné svědění na všech Egypťanech od chodidel až po temeno hlavy.
28 A na jejich těle bylo mnoho vředů, takže jejich tělo chřadlo, až se stalo hnijícím a rozkladným.
29 Přesto se Hospodinův hněv neodvrátil a jeho ruka byla stále vztažena na celý Egypt.
30 Hospodin seslal velmi silné krupobití, které zničilo jejich vinice, zlámalo jejich ovocné stromy a vysušilo je, takže na ně padaly.

31 Také každá zelená bylina uschla a zahynula, neboť uprostřed krupobití sestoupil oheň, který se mísil s ohněm, a krupobití a oheň pohltily všechno.
32 Lidé i zvířata, která se nacházela venku, zahynula plameny ohně a krupobitím a všichni mladí lvi byli vyčerpaní.
33 Hospodin poslal a přivedl do Egypta mnoho kobylek: kobylky chasel, salom, chargol a chagol, kobylky všeho druhu, které sežraly všechno, co zbylo po krupobití.
34 Egypťané se radovali z kobylek, ačkoli snědli úrodu pole, a nachytali jich hojně a solili je jako pokrm.
35 Hospodin obrátil silný mořský vítr, který odnesl všechny kobylky, i ty, které byly solené, a vrhl je do Rudého moře; v egyptských hranicích nezůstala ani jedna kobylka.
36 Bůh seslal na Egypt tmu, takže se celá egyptská země i Patros na tři dny zatměly, takže si člověk nemohl přiložit ruku k ústům.
37 V té době zemřelo mnoho z izraelského lidu, kteří se vzbouřili proti Hospodinu a neposlouchali Mojžíše a Árona a neuvěřili, že je poslal Bůh.
38 A kdo řekl: „Nevyjdeme z Egypta, abychom nezahynuli hladem na pusté poušti?“ A kdo neposlouchal hlas Mojžíše.
39 Hospodin je potrestal za tří dnů tmy a Izraelci je v oněch dnech pohřbili, aniž by o nich Egypťané věděli a neradovali se z nich.
40 V Egyptě se rozhostila velká tma po tři dny. Každý, kdo stál, když přišla tma, zůstal stát na svém místě. Kdo seděl, zůstal sedět. Kdo ležel, zůstal ležet ve stejném stavu. Kdo chodil, zůstal sedět na zemi na stejném místě. A to se dělo všem Egypťanům, dokud tma nepominula.
41 Dny temnoty pominuly a Hospodin poslal Mojžíše a Árona k synům Izraele se slovy: „Slavte svátek a slavte Pesach, neboť hle, já přijdu uprostřed noci mezi všechny Egypťany a pobiju všechny jejich prvorozené, od prvorozeného člověka až po prvorozené zvířete. Až uvidím váš Pesach, pominu vás.“
42 Izraelci učinili vše, co Hospodin přikázal Mojžíšovi a Áronovi. Tak učinili té noci.
43 Uprostřed noci vyšel Hospodin prostředkem Egypta a pobil všechny prvorozené Egyptské, od prvorozeného člověka až do prvorozeného zvířete.
44 Farao v noci vstal, on i všichni jeho služebníci i všichni Egypťané. V té noci se po celém Egyptě strhl veliký křik, neboť nebylo domu, v němž by nebyla mrtvola.
45 Také podoby prvorozených Egypta, vytesané do zdí jejich domů, byly zničeny a spadly na zem.
46 Dokonce i kosti jejich prvorozených, kteří zemřeli předtím a které pohřbili ve svých domech, byly té noci egyptskými psy shrabány, vtaženy před Egypťany a naházeny před ně.
47 Všichni Egypťané viděli toto neštěstí, které je náhle postihlo, a všichni Egypťané hlasitě křičeli.
48 A všechny egyptské rodiny plakaly v tu noc, každý pro svého syna a každý pro svou prvorozenou dceru, a hluk Egypta byl v tu noc slyšet na dálku.
49 A Batia, dcera faraonova, vyšla s králem té noci hledat Mojžíše a Árona v jejich domech. Nalezli je v jejich domech, jak jedí, pijí a veselí se s celým Izraelem.
50 Batia řekla Mojžíšovi: „Toto je odměna za dobro, které jsem ti prokázala, vychovala jsem tě a rozprostřela, a ty jsi na mě a na dům mého otce uvedl toto zlo?“
51 Mojžíš jí řekl: „Jistě, deset ran uvedl Hospodin na Egypt? Postihlo tě něco zlého z některé z nich? Postihla tě snad některá z nich?“ Ona odpověděla: „Ne.“
52 Mojžíš jí řekl: „I když jsi prvorozená své matky, nezemřeš a uprostřed Egypta tě nepostihne nic zlého.“
53 Řekla: „Jaký z toho mám prospěch, když vidím krále, svého bratra a celou jeho domácnost a poddané v tomto zlém, že jejich prvorození hynou se všemi prvorozenými Egypta?“
54 Mojžíš jí řekl: „Jistě tvůj bratr, jeho rodina a poddaní, egyptské rodiny, neposlouchali Hospodinova slova, proto je postihlo toto zlo.“
55 Farao, král egyptský, přistoupil k Mojžíšovi a Áronovi a k některým Izraelcům, kteří s nimi na onom místě byli, a modlil se k nim:
56 Vstaňte a vezměte s sebou své bratry, všechny syny Izraele, kteří jsou v zemi, i jejich ovce a skot, a všechno, co jim patří. Nic jim nezůstane, jen se za mne modlete k Hospodinu, svému Bohu.
57 Mojžíš faraonovi řekl: „I když jsi prvorozený své matky, neboj se, nezemřeš. Hospodin ti přikázal žít, aby ti ukázal svou velikou moc a vztaženou paži.“
58 Farao pak rozkázal, aby byli Izraelci propuštěni, a všichni Egypťané se posilnili, aby je poslali, neboť si říkali: „Všichni hyneme.“
59 A všichni Egypťané vyslali Izraelity s velkým bohatstvím, ovcemi a voly a drahocennými věcmi, podle přísahy, kterou Hospodin uzavřel mezi ním a naším otcem Abrahamem.
60 Izraelci se v noci otáleli s vycházením. Když k nim Egypťané přišli, aby je vyvedli, řekli jim: „Jsme snad zloději, že bychom měli v noci vycházet?“
61 Izraelci si od Egypťanů vyžádali stříbrné a zlaté nádoby a oděvy. Izraelci Egypťany oloupili.
62 Mojžíš tedy pospíšil, vstal a šel k egyptské řece, odtud vynesl Josefovu rakev a vzal ji s sebou.
63 Izraelci také přinesli s sebou každý rakev svého otce a každý rakev svého kmene.

KAPITOLA 81

1 Izraelci se vydali z Ramesesu do Sukkotu, asi šest set tisíc pěších mužů, kromě malých dětí a jejich žen.
2 Vydal se s nimi také smíšený dav, bravy a stáda, ba i mnoho dobytka.
3 A pobyt synů Izraele, kteří bydleli v egyptské zemi v těžké práci, trval dvě stě deset let.
4 A po dvou stech deseti letech vyvedl Hospodin syny Izraele z Egypta silnou rukou.
5 Izraelci se tedy vydali z Egypta, z Gošenu a z Ramesesu a utábořili se v Sukótu patnáctého dne prvního měsíce.
6 Egypťané pohřbívali všechny své prvorozené, které Hospodin porazil, a všichni Egypťané pohřbívali své skony tři dny.
7 Izraelci se vydali ze Sukkotu a utábořili se v Etómu na konci pouště.
8 Třetího dne poté, co Egypťané pohřbili své prvorozené, povstalo z Egypta mnoho mužů a pronásledovalo Izraelity,

aby je do Egypta vrátili. Litovali totiž, že Izraelity propustili z jejich otroctví.
9 Jeden muž řekl svému sousedovi: „Jistě Mojžíš a Áron mluvili s faraonem: ‚Půjdeme třídenní cestou na poušť a obětujeme Hospodinu, našemu Bohu.‘“
10 Nyní tedy vstaňme časně ráno a doveďme je zpět. Vrátí-li se s námi do Egypta ke svým pánům, budeme vědět, že mají víru. Pokud se však nevrátí, budeme s nimi bojovat a dovedeme je zpět s velikou silou a silnou rukou.
11 Všichni faraonovi velmožové vstali ráno a s nimi asi sedm set tisíc mužů. Vyšli z Egypta toho dne a přišli na místo, kde byli Izraelci.
12 Všichni Egypťané viděli Mojžíše, Árona a všechny izraelské děti, jak sedí před Pi-hachirotem, jedí, pijí a slavili Hospodinovu slavnost.
13 Všichni Egypťané řekli Izraelcům: „Jistě jste řekli: ‚Půjdeme na třídenní cestu pouští, budeme obětovat našemu Bohu a vrátíme se.‘“
14 Protož je to dnes pět dní, co jsi odešel. Proč se tedy nevracíš ke svým pánům?
15 Mojžíš a Áron jim odpověděli: „Protože Hospodin, náš Bůh, nám dal svědectví: ‚Už se nevrátíte do Egypta, ale půjdeme do země oplývající mlékem a medem, jak Hospodin, náš Bůh, přísahal našim otcům, že nám ji dá.‘“
16 Když egyptští velmožové viděli, že je Izraelci neposlechli a nevrátili se do Egypta, připravili se k boji s Izraelem.
17 Hospodin posílil srdce Izraelců nad Egypťany, takže je krutě porazil. Bitva s Egypťany byla krutá. Všichni Egypťané uprchli před Izraelci, neboť mnozí z nich zahynuli rukou Izraelců.
18 Faraonovi velmožové pak odešli do Egypta a oznámili faraonovi: „Izraelští synové utekli a už se do Egypta nevrátí.“ Takto k nám mluvil Mojžíš a Áron.
19 Farao uslyšel tuto věc a jeho srdce i srdce všech jeho poddaných se obrátilo proti Izraeli. Litovali, že Izraele poslali. Všichni Egypťané radili faraonovi, aby pronásledoval Izraelce a přinutil je vrátit se k jejich břemenům.
20 A řekli jeden druhému: „Co jsme to udělali, že jsme propustili Izraele z otroctví?“
21 Hospodin posílil srdce všech Egypťanů, aby pronásledovali Izraelity, neboť Hospodin chtěl Egypťany v Rudém moři porazit.
22 Farao vstal, zapřáhl svůj vůz a rozkázal všem Egypťanům, aby se shromáždili. Nezůstal ani jeden muž, kromě malých dětí a žen.
23 Všichni Egypťané vyšli s faraonem, aby pronásledovali syny Izraele. Egyptský tábor byl velmi velký a těžký, asi deset set tisíc mužů.
24 Celý tábor se vydal za Izraelity a pronásledoval je, aby je přivedl zpět do Egypta. Dostihli je, když tábořili u Rudého moře.
25 Izraelci pozvedli oči a viděli, jak je pronásledují všichni Egypťané. Izraelci se jich velmi zděsili a volali k Hospodinu.
26 Izraelci se kvůli Egypťanům rozdělili na čtyři oddíly a měli rozdílné názory, protože se báli Egypťanů a Mojžíš mluvil s každým z nich.
27 První oddíl tvořili synové Rubena, Simeona a Isachara a ti se rozhodli vrhnout do moře, protože se Egypťanů nesmírně báli.
28 Mojžíš jim řekl: „Nebojte se, stůjte a podívejte se na Hospodinovo spasení, které vám dnes vykoná.“
29 Druhou skupinu tvořili synové Zabulona, Benjamína a Neftalího a ti se rozhodli vrátit se s Egypťany do Egypta.
30 Mojžíš jim řekl: „Nebojte se, neboť jako jste viděli Egypťany dnes, tak je už nikdy nespatříte.“
31 Třetí oddíl tvořili synové Judy a Josefa, kteří se rozhodli jít vstříc Egypťanům a bojovat s nimi.
32 Mojžíš jim řekl: „Postavte se na svá místa, Hospodin bude za vás bojovat, vy však mlčte.“
33 Čtvrtý oddíl tvořili synové Leviho, Gáda a Ašera. Rozhodli se jít doprostřed Egypťanů a zmást je. Mojžíš jim řekl: „Zůstaňte na svých místech a nebojte se, jen volejte k Hospodinu, aby vás vysvobodil z jejich rukou.“
34 Potom Mojžíš vstal zprostřed lidu, modlil se k Hospodinu a řekl:
35 Hospodine, Bože celé země, zachraň nyní svůj lid, který jsi vyvedl z Egypta, a nechť se Egypťané nechlubí, že mají moc a sílu.
36 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Proč ke mně voláš? Mluv s Izraelci, ať jdou dál. Vztáhni svou hůl na moře a rozděl je, aby Izraelci prošli skrz něj.“
37 Mojžíš tak učinil, vztáhl svou hůl nad moře a rozdělil je.
38 Vody moře se rozdělily na dvanáct částí a Izraelci procházeli pěšky v botách, jako by člověk procházel připravenou cestou.
39 Hospodin ukázal synům Izraele své divy v Egyptě a v moři skrze Mojžíše a Árona.
40 Když Izraelci vstoupili do moře, Egypťané je pronásledovali a mořské vody se na ně znovu přivalily. Všichni se potopili ve vodě. Nezůstal ani jeden muž kromě faraona. Faraon vzdal díky Hospodinu a uvěřil v něj. Hospodin ho proto v onen čas s Egypťany nezahubil.
41 Hospodin přikázal andělu, aby ho vzal z řad Egypťanů, kteří ho svrhli do země Ninive, kde nad ní kraloval po dlouhou dobu.
42 A onoho dne Hospodin vysvobodil Izrael z ruky Egypta. Všichni Izraelci viděli, že Egypťané zahynuli, a spatřili velikou ruku Hospodinovu, co vykonal v Egyptě i v moři.
43 Mojžíš a synové Izraele zpívali Hospodinu tuto píseň v den, kdy Hospodin způsobil, že Egypťané padli před nimi.
44 A celý Izrael zpíval jednohlasně: „Budu zpívat Hospodinu, neboť je velmi vyvýšen, koně i jeho jezdce svrhl do moře; hle, je to psáno v knize Božího zákona.“
45 Potom se Izraelci vydali na cestu a utábořili se v Mara. Hospodin dal Izraelcům na tom místě v Mara ustanovení a soudy a přikázal jim, aby chodili po všech jeho cestách a sloužili mu.
46 Vydali se z Mary a přišli do Elimu. V Elimu bylo dvanáct vodních pramenů a sedmdesát datlových stromů. Děti se tam utábořily u vod.
47 Vydali se z Elimu a přišli na poušť Sin patnáctého dne druhého měsíce po svém odchodu z Egypta.
48 V tu dobu dal Hospodin synům Izraele manu k jídlu a Hospodin způsobil, že na syny Izraele den co den pršelo jídlo z nebe.

49 Izraelci jedli manu čtyřicet let, po všechny dny, co byli na poušti, až do doby, kdy přišli do země Kanaán, aby ji ovládli.
50 Vyšli z pouště Sin a utábořili se v Aluši.
51 Vyšli z Aluše a utábořili se v Refidimu.
52 Když byli Izraelci v Refidimu, přitáhl Amalek, syn Elifaza, syna Ezauova, bratra Sefova, aby bojoval s Izraelem.
53 A přivedl s sebou osm set jeden tisíc mužů, kouzelníků a věštců, a připravil se k bitvě s Izraelem v Refidimu.
54 A vedli velkou a krutou bitvu proti Izraeli. Hospodin vydal Amaleka a jeho lid do rukou Mojžíše a synů Izraele a do rukou Jozua, syna Nuna, Efratejce, Mojžíšova služebníka.
55 Izraelci pobili Amaleka a jeho lid ostřím meče, ale bitva byla pro Izraelce velmi krutá.
56 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Napiš si tuto věc na památku do knihy a vlož ji do ruky Jozua, syna Nunova, svého služebníka, a přikaž synům Izraele: ‚Až přijdeš do země Kanaán, vymažeš zpod nebes památku na Amaleka.‘“
57 Mojžíš tak učinil, vzal knihu a napsal na ni tato slova:
58 Pamatuj, co ti Amalek udělal na cestě, když jsi vycházel z Egypta.
59 Kterýž se s tebou setkal na cestě a bil tě zezadu, i ty, kdož byli slabí za tebou, když jsi byl slabý a unavený.
60 Až ti Hospodin, tvůj Bůh, dá odpočinutí ode všech tvých nepřátel vůkol v zemi, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává do dědictví, abys ji obsadil, tehdy vymažeš památku na Amáleka zpod nebes, nezapomeneš na ni.
61 A král, který by se slitoval nad Amalekem, nebo nad jeho památkou, nebo nad jeho potomstvem, vizte, budu to od něj požadovat a vyhladím ho z prostředku jeho lidu.
62 Mojžíš sepsal všechny tyto věci do knihy a přikázal synům Izraele ohledně všech těchto záležitostí.

KAPITOLA 82

1 Izraelci vyšli z Refidimu a utábořili se na poušti Sinaj třetího měsíce po svém vyjití z Egypta.
2 V té době přišel Reuel Midjánský, Mojžíšův tchán, se svou dcerou Zipporou a jejími dvěma syny, neboť slyšel o zázracích, které Hospodin vykonal s Izraelem, že je vysvobodil z ruky Egypta.
3 Reuel přišel k Mojžíšovi na poušť, kde tábořil, kde byla Boží hora.
4 Mojžíš vyšel vstříc svému tchánovi s velikou ctí a celý Izrael byl s ním.
5 Reuel a jeho děti zůstali mezi Izraelity mnoho dní a od toho dne Reuel znal Hospodina.
6 A třetího měsíce po odchodu synů Izraele z Egypta, šestého dne toho měsíce, dal Hospodin Izraeli na hoře Sinaj deset přikázání.
7 A celý Izrael slyšel všechna tato přikázání a celý Izrael se onoho dne velmi radoval v Hospodinu.
8 A sláva Hospodinova spočinula na hoře Sinaj. Hospodin zavolal na Mojžíše. Mojžíš přišel uprostřed oblaku a vystoupil na horu.
9 Mojžíš byl na hoře čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nejedl chléb ani nepil vodu a Hospodin ho poučoval o ustanoveních a soudech, aby jimi učil syny Izraele.
10 Hospodin napsal deset přikázání, která přikázal synům Izraele, na dvě kamenné desky, které dal Mojžíšovi, aby je přikázal synům Izraele.
11 Když uplynulo čtyřicet dní a čtyřicet nocí, když Hospodin dokončil rozhovor s Mojžíšem na hoře Sinaj, dal Hospodin Mojžíšovi kamenné desky popsané Božím prstem.
12 Když Izraelci viděli, že Mojžíš váhá sestoupit s hory, shromáždili se k Áronovi a řekli: „Nevíme, co se s tím Mojžíšem stalo.“
13 Nyní tedy povstaň a udělej nám boha, který půjde před námi, abys nezemřel.
14 Áron se lidu velmi bál, a tak jim přikázal, aby mu přinesli zlato, a z něj pro lid ulil tele.
15 Hospodin Mojžíšovi řekl, ještě než sestoupil s hory: „Sestup, neboť tvůj lid, který jsi vyvedl z Egypta, se zkazil.“
16 Udělali si slité tele a klanějí se mu. Nyní mě tedy opusťte, ať je vyhladím ze země, neboť jsou to tvrdošíjní lid.
17 Mojžíš se prosil Hospodina a modlil se k Hospodinu za lid kvůli teleti, které si udělali. Potom sestoupil z hory. V rukou držel dvě kamenné desky, které mu Bůh dal, aby jim přikázal Izraelitům.
18 Když se Mojžíš přiblížil k táboru a uviděl tele, které lid udělal, rozhněval se a rozbil desky pod horou.
19 Mojžíš pak přišel do tábora, vzal tele, spálil ho ohněm a rozemlel ho na jemný prach, rozsypal ho po vodě a dal ji Izraelitům pít.
20 A z lidu zemřelo meči jeden druhého asi tři tisíce mužů, kteří zhotovili tele.
21 Druhého dne řekl Mojžíš lidu: „Vystoupím k Hospodinu, snad se mi podaří odčinit vaše hříchy, kterými jste se Hospodinu dopustili.“
22 Mojžíš pak opět vystoupil k Hospodinu a zůstal u Hospodina čtyřicet dní a čtyřicet nocí.
23 A po čtyřicet dní Mojžíš prosil Hospodina za syny Izraele a Hospodin vyslyšel Mojžíšovu modlitbu a Hospodin byl od něj pro Izraele pronesen.
24 Hospodin pak řekl Mojžíšovi, aby vytesal dvě kamenné desky a přinesl je k Hospodinu, aby na ně napsal deset přikázání.
25 Mojžíš tak učinil, sestoupil, roztesal obě desky a vystoupil na horu Sinaj k Hospodinu. Hospodin napsal na desky deset přikázání.
26 Mojžíš pak zůstal s Hospodinem čtyřicet dní a čtyřicet nocí a Hospodin ho poučil o ustanoveních a právech, aby je předal Izraeli.
27 Hospodin mu přikázal ohledně synů Izraele, aby postavili Hospodinu svatyni, aby v ní přebývalo jeho jméno. Hospodin mu ukázal podobu svatyně a podobu všech jejích nádob.
28 A po uplynutí čtyřiceti dnů sestoupil Mojžíš z hory a v ruce držel dvě desky.
29 Mojžíš pak přišel k synům Izraele a mluvil k nim všechna slova Hospodinova a učil je zákonům, nařízením a soudům, kterým ho Hospodin naučil.
30 Mojžíš pak oznámil synům Izraele slovo Hospodinovo, že mu má být zřízena svatyně, aby přebýval uprostřed synů Izraele.

31 Lid se velmi radoval ze všeho dobrého, co k nim Hospodin mluvil skrze Mojžíše, a řekl: „Uděláme všechno, co ti Hospodin mluvil.“
32 Lid se tedy jako jeden muž zvedl a obětoval Hospodinovu svatyni štědré dary. Každý z nich přinesl Hospodinu dar na dílo svatyně a na veškerou její službu.
33 Všichni synové Izraele přinášeli, každý ze všech věcí, které měl k dispozici, pro práci na Hospodinově svatyni, zlato, stříbro, měď a všechno, co bylo potřeba pro svatyni.
34 Všichni moudří muži, zkušení v díle, přišli a postavili Hospodinovu svatyni přesně podle toho, co Hospodin přikázal, každý v díle, v němž byl zkušený. Všichni moudří srdcem zhotovili svatyni i její vybavení a veškeré nádobí pro svatou službu, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.
35 Práce na svatyni příbytku byla dokončena po pěti měsících a synové Izraele učinili vše, co Hospodin přikázal Mojžíšovi.
36 A přinesli k Mojžíšovi svatyni a všechno její vybavení; jakožto obraz, který Hospodin ukázal Mojžíšovi, tak učinili synové Izraele.
37 Mojžíš viděl dílo a hle, vykonali ho, jak mu Hospodin přikázal, a Mojžíš jim požehnal.

KAPITOLA 83

1 Dvanáctého měsíce, dvacátého třetího dne téhož měsíce, vzal Mojžíš Árona a jeho syny, oblékl je do jejich roucha, pomazal je a učinil s nimi, jak mu Hospodin přikázal. Mojžíš pak přinesl všechny oběti, které mu Hospodin v onen den přikázal.
2 Mojžíš pak vzal Árona a jeho syny a řekl jim: „Sedm dní zůstaňte u dveří stánku, neboť mi to bylo přikázáno.“
3 Áron a jeho synové učinili vše, co jim Hospodin přikázal skrze Mojžíše, a zůstali sedm dní u dveří svatostánku.
4 Osmého dne, prvního dne prvního měsíce, druhého roku po odchodu Izraelitů z Egypta, postavil Mojžíš svatyni a umístil veškeré vybavení svatostánku a veškeré vybavení svatyně. Udělal vše, co mu Hospodin přikázal.
5 Mojžíš zavolal Árona a jeho syny a oni přinesli zápalnou oběť a oběť za hřích za sebe a za syny Izraele, jak Hospodin Mojžíšovi přikázal.
6 Toho dne vzali dva Áronovi synové, Nádab a Abihu, cizí oheň a přinesli ho před Hospodina, který jim to nepřikázal. Vtom vyšel oheň od Hospodina a pohltil je. Toho dne zemřeli před Hospodinem.
7 V den, kdy Mojžíš dokončil stavbu svatyně, začali izraelští knížata přinášet před Hospodina své oběti k zasvěcení oltáře.
8 A každý kníže přinášel své oběti jeden den, jeden kníže každý den po dvanáct dní.
9 A všechny oběti, které každý přinesl ve svém dni, jednu stříbrnou mísu o váze sto třiceti šekelů, jednu stříbrnou mísu o sedmdesáti šekelech podle váhy svatyně, obojí plné jemné mouky zadělané olejem k oběti suché.
10 Jedna lžíce, deset šekelů zlata, plná kadidla.
11 Jeden mladý býček, jeden beran, jedno roční beránek k zápalné oběti.
12 A jednoho kozla jako oběť za hřích.
13 A k pokojné oběti dva voly, pět beranů, pět kozlů, pět ročních beránků.
14 Tak činilo dvanáct izraelských knížat den za dnem, každý ve svůj den.
15 A potom, třináctého dne téhož měsíce, přikázal Mojžíš synům Izraele, aby slavili Pesach.
16 Izraelci slavili Pesach v jeho čas, čtrnáctého dne téhož měsíce, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi. Tak učinili.
17 Prvního dne druhého měsíce promluvil Hospodin k Mojžíšovi:
18 Sečti hlavy všech mužského pohlaví synů Izraele od dvaceti let výše, ty i tvůj bratr Áron a dvanáct izraelských knížat.
19 Mojžíš tak učinil. Áron přišel s dvanácti izraelskými knížaty a sečetli izraelské syny na poušti Sinaj.
20 A počet synů Izraelských podle otcovských domů jejich, od dvaceti let výše, byl šest set tři tisíce pět set padesát.
21 Synové Léviho však nebyli počítáni mezi své bratry, syny Izraele.
22 A počet všech mužského pohlaví synů Izraelských od jednoho měsíce výše byl dvacet dva tisíce dvě stě sedmdesát tři.
23 A počet synů Leviho od jednoho měsíce výše byl dvacet dva tisíc.
24 Mojžíš pak postavil kněze a levity, každého k jeho službě a k jeho břemenům, aby sloužili ve svatyni příbytku, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.
25 Dvacátého dne téhož měsíce byl oblak od stánku svědectví odňat.
26 V té době pokračovali synové Izraele ve své cestě z pouště Sinaj. Cesta trvala tři dny. Oblak se zastavil nad pouští Paran. Tam se Hospodinův hněv roznítil proti Izraeli, protože Hospodina popudili, když ho požádali o maso, aby se najedli.
27 Hospodin vyslyšel jejich hlas a dal jim maso, které jedli po jeden měsíc.
28 Potom se proti nim Hospodin rozhněval a způsobil jim velikou porážku. Byli tam na tom místě pohřbeni.
29 Izraelci to místo nazvali Kebrot-Hatava, protože tam pohřbívali lid, který toužil po mase.
30 Vyšli z Kebrot-Hattaavy a utábořili se v Chacerotu, který je na poušti Paran.
31 Když byli Izraelci v Chacerotu, rozhněval se Hospodin na Miriam kvůli Mojžíšovi a ona zbělela jako sníh.
32 A byla sedm dní zavřena venku za táborem, dokud nebyla po malomocenství znovu přijata.
33 Izraelci se potom vydali z Chacerotu a utábořili se na konci Paranské pouště.
34 V oné době Hospodin promluvil k Mojžíšovi, aby vyslal dvanáct mužů ze synů Izraele, jednoho muže z každého kmene, aby šli prozkoumat kanaánskou zemi.
35 Mojžíš poslal dvanáct mužů, a ti přišli do země Kanaán, aby ji prozkoumali a prozkoumali. Prozkoumali celou zemi od pouště Sin až k Rechob, jak se jde k Chamotu.
36 Po čtyřiceti dnech přišli k Mojžíšovi a Áronovi a oznámili mu, co měli v srdci. Deset mužů z nich přineslo Izraelcům zlou pověst o zemi, kterou prozkoumali: „Je pro nás lepší vrátit se do Egypta, než jít do této země, která pohlcuje své obyvatele.“
37 Jozue, syn Nunův, a Káleb, syn Jefunův, kteří byli z těch, kteří prozkoumali zemi, řekli: „Země je velmi dobrá.“

38 Bude-li v nás Hospodin mít zalíbení, přivede nás do této země a dá nám ji, neboť je to země oplývající mlékem a medem.
39 Izraelci je však neposlouchali, ale naslouchali slovům deseti mužů, kteří šířili o zemi zlou pověst.
40 Hospodin uslyšel reptání synů Izraele, rozhněval se a přísahal:
41 Jistě, ani jeden z mužů tohoto ničemného pokolení nespatří zemi od dvaceti let výše, kromě Káleba, syna Jefuneho, a Jozua, syna Nunova.
42 Ale toto bezbožné pokolení jistě zahyne na této poušti a jejich synové přijdou do země a obsadí ji. Proto se Hospodin rozhněval proti Izraeli a nechal je bloudit po poušti čtyřicet let až do konce onoho bezbožného pokolení, protože nenásledovali Hospodina.
43 A lid bydlel na poušti Paran po dlouhou dobu a potom se vydal na poušť cestou k Rudému moři.

KAPITOLA 84

1 V té době vzal Kórach, syn Jecera, syna Kehata, syna Leviho, mnoho mužů z Izraelců a ti povstali a hádali se s Mojžíšem, Áronem a s celým shromážděním.
2 Hospodin se na ně rozhněval, země otevřela svá ústa a pohltila je i s jejich domy a vším, co jim patřilo, i se všemi muži, kteří patřili Korachovi.
3 Potom Bůh vedl lid po dlouhou dobu k pohoří Seír.
4 V oné době řekl Hospodin Mojžíšovi: „Nevyvolávej válku proti synům Ezauovým, neboť vám nedám nic, co by jim patřilo, aniž by na to šlapala noha. Ezauovi jsem dal do dědictví horu Seír.“
5 Proto bojovali Ezauovi synové proti Seirovým v dávných dobách. Hospodin vydal Seirové do rukou Ezauových synů a vyhubil je před nimi. Ezauovi synové bydlí místo nich až do dnešního dne.
6 Proto Hospodin řekl synům Izraele: „Nebojujte proti synům Ezauovým, svým bratrům, neboť v jejich zemi vám nic nepatří, ale můžete si od nich koupit jídlo za peníze a jíst ho, a můžete si od nich koupit vodu za peníze a pít ji.“
7 A synové Izraele učinili podle Hospodinova slova.
8 Izraelci pak chodili pouští kolem hory Sinaj po dlouhou dobu a nedotkli se Ezauových synů. Zůstali v té zemi devatenáct let.
9 V té době zemřel Latinus, král synů Chitem, v čtyřicátém pátém roce své vlády, což je čtrnáctý rok od odchodu synů Izraele z Egypta.
10 Pohřbili ho na jeho místě, které si byl vybudoval v zemi Chitim, a kraloval po něm Abimnas třicet osm let.
11 V oněch dnech, po devatenácti letech, přešli synové Izraele hranice synů Ezauových a přišli a prošli cestou Moábské pouště.
12 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Neobléhej Moábce a nebojuj proti nim, neboť ti z jejich země nedám nic.“
13 Izraelci devatenáct let procházeli cestou Moábské pouště a nebojovali proti nim.
14 V třicátém šestém roce po odchodu Izraelců z Egypta Hospodin zasáhl srdce amorejského krále Sichona, takže zahájil válku a vytáhl bojovat proti Moábcům.
15 Sehon poslal posly k Beorovi, synu Janeášovu, syna Balaámova, rádci egyptského krále, a k jeho synu Balaámovi, aby prokleli Moáb a ten tak mohl být vydán do rukou Sehona.
16 Poslové šli a přivedli Beora, syna Janeášova, a jeho syna Balaáma z Petoru v Mezopotámii. Beor a jeho syn Balaám tedy přišli do města Sihonova a prokleli Moábce a jejich krále v přítomnosti Sihona, krále Amorejců.
17 Sehon tedy vytáhl s celým svým vojskem, šel proti Moábcům a bojoval proti nim. Porazil je a Hospodin mu je vydal do rukou. Sehon moábského krále zabil.
18 Sihon v bitvě dobyl všechna moábská města; vzal jim také Chešbon, neboť Chešbon byl jedním z moábských měst. Sihon v Chešbonu usadil svá knížata a šlechtice. Chešbon v oněch dnech patřil Sihonovi.
19 Proto Beor a jeho syn Balaám, mluvčí podobenství, pronesli tato slova: „Pojďte do Chešbonu, město Sichonovo bude vybudováno a upevněno.“
20 Běda tobě, Moábe! Ztracen jsi, lide Kemóšův! Hle, je to napsáno v knize Božího zákona.
21 Když Sichon dobyl Moábce, umístil stráže v městech, která Moábcům dobyl. Značný počet Moábců padl v bitvě do rukou Sichona. Zajal je, syny i dcery, a zabil jejich krále. Sichon se tedy vrátil do své země.
22 Sehon dal Beorovi a svému synovi Balaámovi mnoho stříbrných a zlatých darů a propustil je. Oni se vrátili do Mezopotámie, domů a do své země.
23 V té době všichni Izraelci odešli z Moábské pouště, vrátili se a obklíčili Edomskou poušť.
24 Celá pospolitost tedy přišla na poušť Sin v prvním měsíci čtyřicátého roku po svém odchodu z Egypta. Izraelci se tam usadili v Kádeši na poušti Sin. Tam zemřela Miriam a byla tam pohřbena.
25 V té době poslal Mojžíš posly k Hadadovi, králi edomskému, se vzkazem: „Toto praví tvůj bratr Izrael: Dovol mi projít tvou zemí. Nepůjdeme přes pole ani vinici, nebudeme pít vodu ze studny, ale půjdeme po královské cestě.“
26 Edom mu řekl: „Neprojdeš mou zemí.“ Edom tedy vytáhl s mocným lidem vstříc synům Izraele.
27 Ezauovi synové však odmítli Izraelce nechat projít svou zemí, a tak se Izraelité od nich odtáhli a nebojovali proti nim.
28 Hospodin totiž předtím přikázal synům Izraele: „Nebudete bojovat proti synům Ezau.“ Izraelci se od nich odtáhli a nebojovali proti nim.
29 Izraelci tedy odešli z Kádeše a všechen lid přišel k hoře Hor.
30 V tu dobu řekl Hospodin Mojžíšovi: „Řekni svému bratru Áronovi, že tam zemře, neboť se nedostane do země, kterou jsem dal synům Izraele.“
31 A Áron vystoupil na Hospodinův rozkaz na horu Hor čtyřicátého roku, pátého měsíce, prvního dne téhož měsíce.
32 Áronovi bylo sto třiadvacet let, když zemřel na hoře Hor.

KAPITOLA 85

1 Aradský král Kananejský, který sídlil na jihu, uslyšel, že Izraelci přišli cestou zvědů, a rozestavil svá vojska, aby proti Izraelcům bojoval.
2 Izraelci se ho velmi báli, protože měl velké a těžké vojsko, a proto se Izraelci rozhodli vrátit se do Egypta.

3 Izraelci se tedy vrátili asi na vzdálenost tří dnů cesty k Maserat Beni Jaakon, neboť se velmi báli aradského krále.
4 Izraelci se však nechtěli vrátit na svá místa, a tak zůstali třicet dní v Beni-Jaakonu.
5 Když Leviovi viděli, že se Izraelci nechtějí vracet zpět, vzplanuli žárlivostí pro Hospodina. Povstali a bojovali proti svým bratrům Izraelcům. Pobili jich mnoho a donutili je vrátit se na jejich místo, na horu Hor.
6 Když se vrátili, král Arad stále připravoval své vojsko k boji proti Izraelcům.
7 Izrael slíbil: „Jestliže mi vydáš tento lid do rukou, jejich města zcela zničím.“
8 Hospodin vyslyšel hlas Izraele a vydal Kananejce do jejich rukou. Zničil je i jejich města jako klaté a to místo pojmenoval Horma.
9 Izraelci se vydali z hory Hor a utábořili se v Obotu. Z Obotu se vydali na cestu a utábořili se v Ije-abarimu na moábském území.
10 Izraelci poslali k Moábcům se vzkazem: „Dovol nám projít tvou zemí na naše místo.“ Moábci však Izraelcům nedovolili projít jejich zemí, protože se Moábci velmi báli, aby jim Izraelci neudělali to, co jim udělal emorejský král Sehon, který jim vzal zemi a mnohé z nich pobil.
11 Moáb proto nedovolil Izraelcům projít jeho zemí. Hospodin přikázal Izraelcům: „Ať nebojují proti Moábcům.“ Izraelci tedy od Moába odešli.
12 Izraelci se vydali z moábských hranic a přišli na druhou stranu Arnonu, k moábským hranicím, mezi Moábci a Amorejci. Utábořili se na hranici amorejského krále Sichona na poušti Kedemot.
13 Izraelci tedy poslali posly k amorejskému králi Sichonovi se vzkazem:
14 Dovol nám projít tvou zemí. Neodbočíme na pole ani do vinic, půjdeme po královské cestě, dokud nepřekročíme tvé hranice. Sehon však Izraelcům nedovolil projít.
15 Sehon tedy shromáždil všechny Amorejce, vyšel na poušť vstříc Izraelcům a bojoval proti Izraeli v Jahace.
16 Hospodin vydal emorejského krále Sichona do rukou Izraelců. Izrael pobil všechny Sichonovy syny ostřím meče a pomstil se za Moábovu příčinu.
17 Izraelci se zmocnili země Sihonovy od Aramu až po Jabuk, k Ammoncům, a vzali všechnu kořist z měst.
18 Izrael dobyl všechna tato města a usadil se ve všech městech Amorejců.
19 Všichni Izraelci se rozhodli bojovat proti Ammoncům a zmocnit se i jejich země.
20 Hospodin tedy řekl synům Izraele: „Neobléhejte syny Ammonové ani proti nim nepodněcujte válku, neboť vám z jejich země nedám nic.“ Izraelci uposlechli Hospodinova slova a nebojovali proti synům Ammonovým.
21 Izraelci se obrátili a šli cestou do Bášanu do země Óga, krále bášanského. Óg, král bášanský, vytáhl Izraelitům do bitvy. Měl s sebou mnoho statečných mužů a velmi silné vojsko z Amorejců.
22 Bášanský král Og byl velmi mocný muž, ale jeho syn Náaron byl nesmírně mocný, silnější než on.
23 Og si v srdci řekl: „Hle, celý izraelský tábor zaujímá prostor tří parsů. Nyní je porazím najednou bez meče a kopí.“
24 Og vystoupil na horu Jahac, vzal odtud jeden veliký kámen, dlouhý tři parsy, položil si ho na hlavu a rozhodl se, že ho hodí na tábor synů Izraele a zasáhne jím všechny Izraelity.
25 A anděl Hospodinův přišel a probodl kámen na hlavě Oga, a kámen dopadl na krk Oga, takže Og spadl na zem kvůli tíze kamene na krku svém.
26 V tu dobu řekl Hospodin synům Izraele: „Nebojte se ho, neboť jsem vám ho vydal do rukou, všechen jeho lid i celou jeho zemi. Naložíte s ním, jako jste naložili se Sichonem.“
27 Mojžíš k němu sestoupil s malým počtem izraelských synů a Mojžíš udeřil Oga holí do kotníků a zabil ho.
28 Izraelci potom pronásledovali Ogovy syny a celý jeho lid, bili je a hubili, až z nich nezůstal nikdo.
29 Mojžíš pak poslal některé z Izraelitů, aby prozkoumali Jaezer, neboť Jaezer byl velmi slavné město.
30 Zvědové se vydali do Jaezeru a prozkoumali ho. Zvědové důvěřovali v Hospodina a bojovali proti mužům z Jaezeru.
31 Tito muži dobyli Jaezer a jeho vesnice a Hospodin jim je vydal do rukou. Vyhnali Amorejce, kteří tam bývali.
32 Izraelci dobyli zemi dvou amorejských králů, šedesát měst, která byla na druhé straně Jordánu, od potoka Arnon až k hoře Herman.
33 Izraelci se tedy vydali na cestu a přišli na Moábskou rovinu, která leží na této straně Jordánu u Jericha.
34 Moábci uslyšeli o všem zlém, co Izraelci způsobili dvěma emorejským králům, Sihonovi a Ogovi. Všichni Moábci se Izraelitů velmi báli.
35 Moábští starší řekli: „Hle, dva emorejští králové, Sihon a Og, kteří byli mocnější než všichni králové země, nemohli obstát proti synům Izraele. Jak bychom tedy mohli obstát před nimi my?“
36 Jistě nám už dříve poslali vzkaz, abychom prošli naší zemí, a my jsme jim to nedovolili. Nyní se proti nám obrátí se svými těžkými meči a zničí nás. Moáb byl kvůli synům Izraele stísněn a velmi se jich bál. Radili se spolu, co se má s syny Izraele udělat.
37 Moábští starší se rozhodli, vzali jednoho ze svých mužů, Baláka, syna Moábského Ciporova, a ustanovili ho v oné době nad sebou králem. Balák byl muž velmi moudrý.
38 Moábští starší povstali a poslali k Midjáncům, aby s nimi uzavřeli mír, neboť v oněch dnech mezi Moábem a Midjánem byla velká válka a nepřátelství od dnů Hadada, syna Bedadova, krále Edomu, který porazil Midjánce na moábském poli, až do dnešních dnů.
39 Moábci poslali k Midjáncům a ti s nimi uzavřeli mír. Midjánští starší přišli do moábské země, aby s Midjánci uzavřeli mír.
40 Moábští starší se radili se staršími midjánskými, co mají dělat, aby si před Izraelem zachránili život.
41 Všichni Moábci pak řekli starším Midjánu: „Nyní Izraelci sežírají všechno kolem nás, jako vůl sežírá polní trávu. Takto se totiž chovali ke dvěma emorejským králům, kteří jsou silnější než my.“
42 Midjánští starší řekli Moábcům: „Slyšeli jsme, že když proti vám bojoval emorejský král Sihon, když vás zvítězil a vzal vaši zemi, poslal z Mezopotámie k Beorovi, synu Janeášovu, a k jeho synu Balaámovi. Ti přišli a prokleli vás. Proto nad vámi zvítězila Sihonova ruka a vzal vaši zemi.“
43 Protož nyní pošli i sebe k jeho synu Balaámovi, neboť stále zůstává ve své zemi, a dej mu jeho mzdu, ať přijde a

prokleje všechen lid, kterého se bojíš. Moábští starší to uslyšeli a zalíbilo se jim poslat k Balaámovi, synu Beórovu.
44 Balak, syn Ciporův, král Moábský, poslal k Balaámovi posly se vzkazem:
45 Hle, lid vychází z Egypta, hle, pokrývá povrch země a bydlí naproti mně.
46 Nyní tedy pojď a proklej mi tento lid, neboť je příliš silný nade mne. Snad se mi podaří s ním bojovat a vyhnat ho. Slyšel jsem totiž, že komu požehnáš, je požehnán, a koho prokleješ, je prokletý.
47 Balákovi poslové tedy šli k Balaámovi a přivedli ho, aby proklel lid a bojoval proti Moábcům.
48 Balaám přišel k Balákovi, aby proklel Izrael. Hospodin však Balaámovi řekl: „Neproklej tento lid, neboť je požehnaný.“
49 Balak den co den naléhal na Balaama, aby proklel Izrael, ale Balaam Balaka neposlouchal kvůli slovu Hospodinovu, které k Balaámovi promluvil.
50 Když Balák viděl, že Balaám jeho přání nevyhoví, vstal a šel domů. Balaám se také vrátil do své země a odtud odešel do Midjánu.
51 Izraelci se vydali z Moábských plání a utábořili se u Jordánu od Bet-ješimotu až k Ábel-šitimu na konci Moábských plání.
52 Když se Izraelci usadili na planině Šitim, začali smilnit s dcerami Moábskými.
53 Izraelci se přiblížili k Moábcům a Moábci si postavili stany naproti táboru Izraelců.
54 Moábci se Izraelců báli a vzali si všechny jejich dcery a ženy krásné a půvabné postavy a oblékli je do zlata, stříbra a drahých oděvů.
55 Moábci usadili ty ženy u dveří svých stanů, aby je Izraelci viděli a obrátili se k nim, a nebojovali proti Moábcům.
56 Všichni Moábci to dělali s Izraelci. Každý z nich umisťoval svou ženu a dceru ke dveřím svého stanu. Všichni Izraelci viděli jednání Moábců. Izraelci se obrátili k Moábcům, zatoužili po nich a chodili k nim.
57 Stalo se, že když jeden Hebrej přišel ke dveřím stanu Moábského a spatřil dceru Moábskou a v srdci si ji přál. U dveří stanu s ní mluvil o tom, co si přál. Zatímco spolu mluvili, muži ze stanu vycházeli a mluvili k Hebrejci podobně jako tato slova:
58 Jistě víš, že jsme bratři, všichni jsme potomci Lota a potomci jeho bratra Abrahama. Proč tedy nezůstaneš s námi a proč nebudeš jíst náš chléb a naši oběť?
59 Když ho Moábci takto ohromili svými řečmi a zlákali ho lichotivými slovy, usadili ho ve stanu, vařili mu a obětovali mu. Jedl z jejich oběti a z jejich chleba.
60 Pak mu dali víno a on se napil a opil se. Postavili před něj krásnou dívku a on s ní nakládal, jak se mu zlíbilo, neboť nevěděl, co dělá, neboť se opil vína dost.
61 Takto jednali Moábci s Izraelem na tom místě, na planině Šitim. Hospodin se kvůli tomu rozhněval na Izraele a seslal na ně mor. Z Izraelců zemřelo dvacet čtyři tisíc mužů.
62 Byl pak muž ze synů Simeonových, jménem Zimri, syn Saluův, který se spojil s Midjánkou Kosbi, dcerou Sura, krále Midjánského, před zraky všech synů Izraele.
63 Pinchas, syn Elazera, syna kněze Árona, viděl tu zlobu, kterou Zimri spáchal. Vzal kopí, vstal a šel za nimi. Oba je probodl a zabil. Mor mezi syny Izraele ustal.

KAPITOLA 86

1 V oné době po moru řekl Hospodin Mojžíšovi a Elazerovi, synu kněze Árona:
2 Sečtěte vůdce celé izraelské obce od dvaceti let výše, všechny, kdo mohli vycházet do boje.
3 Mojžíš a Elazar sečetli syny Izraele podle jejich čeledí a bylo jich sečteno všech Izraelitů sedm set tisíc sedm set třicet.
4 A počet synů Leviho od jednoho měsíce výše byl dvacet tři tisíc, a mezi nimi nebyl ani jeden z těch, které sečetli Mojžíš a Áron na poušti Sinaj.
5 Hospodin jim totiž oznámil, že zemřou na poušti. Všichni zemřeli a nezůstal z nich ani jeden, kromě Káleba, syna Jefunova, a Jozua, syna Nunova.
6 Potom Hospodin řekl Mojžíšovi: „Řekni synům Izraele, aby se pomstili na Midianu za vinu svých bratří, synů Izraele.“
7 Mojžíš tak učinil. Izraelci si z nich vybrali dvanáct tisíc mužů, tisíc z každého kmene, a šli do Midjánu.
8 Izraelci bojovali proti Midjánu a povraždili všechny muže, také pět midjánských knížat, a Balaáma, syna Beórova, zabili mečem.
9 Izraelci zajali madiánské ženy i jejich malé děti, dobytek i vše, co jim patřilo.
10 Vzali všechnu kořist a veškerou ulovenou kořist a přivedli ji k Mojžíšovi a Elazerovi na Moábské pláně.
11 Mojžíš a Elazer a všichni knížata shromáždění jim s radostí vyšli vstříc.
12 Rozdělili si všechnu kořist Midjánců a Izraelci se pomstili Midjáncům za příčinu svých bratří, Izraelců.

KAPITOLA 87

1 V oné době řekl Hospodin Mojžíšovi: „Hle, tví dnové se blíží ke konci. Vezmi si nyní svého služebníka Jozua, syna Nunova, a ulož ho do stánku setkávání. Já mu dám rozkazy. Mojžíš tak učinil.
2 Hospodin se ukázal ve stanu setkávání v oblakovém sloupu a oblakový sloup stál u vchodu do stanu setkávání.
3 Hospodin přikázal Jozuovi, synu Nunovu, a řekl mu: „Buď silný a statečný, neboť ty uvedeš syny Izraele do země, kterou jsem jim přísahal dát, a já budu s tebou.“
4 Mojžíš pak řekl Jozuovi: Buď silný a statečný, neboť ty dáš Izraelcům zemi do dědictví. Hospodin bude s tebou, neopustí tě ani se tě nezřekne. Neboj se a nestrachuj odvahu.
5 Mojžíš svolal všechny syny Izraele a řekl jim: „Viděli jste všechno to dobré, co vám Hospodin, váš Bůh, prokázal na poušti.“
6 Nyní tedy dbejte na všechna slova tohoto zákona a choďte cestou Hospodina, svého Boha. Neodbočujte z cesty, kterou vám Hospodin přikázal, ani napravo, ani nalevo.
7 Mojžíš učil syny Izraele nařízením, soudům a zákonům, aby je v zemi dodržovali, jak mu Hospodin přikázal.

8 A učil je cestě Hospodinově a jeho zákonům; vizte, jsou napsány v knize zákona Božího, kterou dal dětem Izraelským skrze ruku Mojžíše.
9 Když Mojžíš dokončil přikázání synům Izraele, řekl mu Hospodin: „Vystup na horu Abarim, zemři tam a buď připojen ke svému lidu, jako byl připojen tvůj bratr Áron.“
10 Mojžíš tedy šel nahoru, jak mu Hospodin přikázal, a zemřel tam v moábské zemi na Hospodinův rozkaz čtyřicátého roku po vyjití Izraelců z egyptské země.
11 Izraelci oplakávali Mojžíše na Moábských pláních třicet dní a dny pláče a smutku nad Mojžíšem se naplnily.

KAPITOLA 88

1 Po Mojžíšově smrti řekl Hospodin Jozuovi, synu Nunovu:
2 Vstaň a překroč Jordán do země, kterou jsem dal synům Izraele, a ty rozdělíš zemi Izraeli do dědictví.
3 Každé místo, na které vstoupí vaše noha, bude vám patřit, od Libanonské pouště až k velké řece, řeka Perat bude vaší hranicí.
4 Nikdo se ti nepostaví po všechny dny tvého života. Jako jsem byl s Mojžíšem, tak budu i s tebou. Jen buď silný a statečný, abys zachovával celý zákon, který ti přikázal Mojžíš. Neodbočuj z cesty ani napravo, ani nalevo, aby se ti ve všem, co budeš dělat, vedlo daře.
5 Jozue pak přikázal izraelským správcům: „Projděte táborem a přikažte lidu: ‚Připravte si zásoby, neboť za tři dny překročíte Jordán, abyste sebrali zemi.‘“
6 A správci synů Izraele tak učinili a přikázali lidu a učinili vše, co jim Jozue přikázal.
7 Jozue poslal dva muže, aby prozkoumali jerichskou zemi. Muži šli a prozkoumali Jericho.
8 Po sedmi dnech přišli k Jozuovi do tábora a řekli mu: „Hospodin nám vydal celou zemi do rukou a její obyvatelé se před námi děsí.“
9 Potom vstal Jozue ráno a s ním celý Izrael a táhli ze Šitimu. Jozue a s ním celý Izrael přešli Jordán. Jozue byl v osmdesáti dvou letech, když s Izraelem přešel Jordán.
10 Desátého dne prvního měsíce vystoupil lid z Jordánu a utábořil se v Gilgalu na východním rohu Jericha.
11 Izraelci slavili Pesach v Gilgalu na jerichských pláních čtrnáctého dne měsíce, jak je psáno v Mojžíšově zákoně.
12 Mana přestala padat v tu dobu, na druhý den po Velikonocích, a pro syny Izraele už nebyla manna, a tak jedli z úrody země Kanaán.
13 Jericho bylo před Izraelci zcela uzavřeno, nikdo nevycházel ani nevcházel.
14 Prvního dne druhého měsíce Hospodin řekl Jozuovi: „Vstaň, dal jsem ti do rukou Jericho i celý jeho obyvatel. Všichni tvoji bojovníci budou město obcházet jednou denně. Tak budete činit šest dní.“
15 Kněží budou troubit na trubky. Až uslyšíte zvuk trubky, všechen lid spustí veliký křik, takže se zřítí hradby města; všechen lid vytáhne, každý proti svému protivníkovi.
16 Jozue učinil vše, co mu Hospodin přikázal.
17 Sedmého dne obešli město sedmkrát a kněží troubili na trubky.
18 Při sedmém kole Jozue řekl lidu: „Já se rozkřikněte, Hospodin nám vydal do rukou celé město.“
19 Pouze město i vše, co je v něm, bude prokleto Hospodinu. Vyvarujte se prokleté věci, abyste neuvedli izraelský tábor do prokletí a neznepokojili ho.
20 Ale všechno stříbro, zlato, mosaz a železo budou zasvěceny Hospodinu, vstoupí do Hospodinova pokladu.
21 Lid zatroubil na trubky a spustil veliký křik. Hradby Jericha se zřítily. Všechen lid vystoupil, každý muž přímo před sebou. Dobyli město a mečem vyhubili všechno, co v něm bylo, muže i ženy, mladé i staré, voly, ovce i osly.
22 Celé město vypálili, jen nádoby stříbrné, zlaté, mosazné a železné dali do Hospodinova pokladu.
23 Jozue tehdy přísahal: „Proklet budiž muž, který postaví Jericho. Na svém prvorozeném synovi položí jeho základy a na svém nejmladším synovi postaví jeho brány.“
24 Akán, syn Karmiho, syna Zabdiho, syna Zeracha, syna Judova, se zrádně dopustil prokleté věci. Vzal z prokleté věci a ukryl ji ve stanu. Hospodin se rozhněval proti Izraeli.
25 Když se Izraelci vrátili z vypálení Jericha, poslal Jozue muže, aby prozkoumali i Haj a bojovali proti němu.
26 Muži pak vyšli a prozkoumali Haj. Když se vrátili, řekli: „Ať s tebou do Haje nejde všechen lid, ale jen asi tři tisíce mužů ať vyjde a zničí město, neboť mužů je v něm málo.“
27 Jozue tak učinil a táhlo s ním z Izraelců asi tři tisíce mužů a bojovali proti mužům z Aj.
28 Bitva proti Izraeli se rozpoutala velmi krutě. Ajští muži pobili třicet šest Izraelců. Izraelci utekli před ajskými muži.
29 Když Jozue uviděl tuto věc, roztrhl si roucho, padl před Hospodinem tváří k zemi, on i starší Izraele, a sypali si prach na hlavy.
30 Jozue se zeptal: „Proč jsi, Hospodine, převedl tento lid přes Jordán? Co mám říct, až se Izraelci obrátí zády proti svým nepřátelům?“
31 Nyní tedy uslyší všichni Kananejci, obyvatelé té země, obklíčí nás a vyhladí naše jméno.
32 Hospodin řekl Jozuovi: „Proč padáš na tvář? Vstaň a odejdi! Izraelci zhřešili a vzali si něco z prokletého. Už s nimi nebudu, dokud nevyhladí to prokleté z jejich středu.“
33 Jozue vstal, shromáždil lid a na Hospodinův rozkaz přinesl urim. Byl vybrán kmen Juda a vybrán i Achan, syn Karmiho.
34 Jozue se Achana zeptal: „Pověz mi, synu můj, co jsi udělal.“ Achana odpověděl: „Viděl jsem mezi kořistí krásný šineárský oděv, dvě stě šekelů stříbra a zlatý klín o váze padesáti šekelů. Zažádal jsem si o ně a vzal jsem si je. A hle, všechno je schováno v zemi uprostřed stanu.“
35 Jozue poslal muže, kteří je vzali z Achanova stanu a přivedli je k Jozuovi.
36 Jozue pak vzal Achana a toto náčiní, jeho syny a dcery a všechno, co mu patřilo, a přivedli je do údolí Achor.
37 Jozue je tam spálil ohněm a všichni Izraelci ukamenovali Achana a nasypali na něj hromadu kamení. Proto nazval to místo údolím Achor. Hospodinův hněv se utišil. Jozue pak přitáhl k městu a bojoval proti němu.
38 Hospodin řekl Jozuovi: „Neboj se a neděs se. Vydal jsem ti do rukou Haj, jeho krále i jeho lid. Naložíš s nimi, jako jsi naložil s Jerichem a jeho králem. Vezmeš si jen jeho kořist a jeho dobytek. Nastražte proti městu zálohu za ním.“
39 Jozue tedy učinil podle Hospodinova slova. Vybral z válečníků třicet tisíc statečných mužů a poslal je, aby se usadili v záloze proti městu.

40 A přikázal jim: „Jakmile nás spatříte, dáme se před nimi lstivě na útěk a oni nás budou pronásledovat. Vy pak vylezte ze zálohy a dobyjte město.“ I učinili tak.
41 Jozue bojoval a muži města vytáhli proti Izraeli, aniž by věděli, že na ně číhají v záloze za městem.
42 Jozue a všichni Izraelci před nimi předstírali únavu a lstivě utekli cestou na poušť.
43 Aiští muži shromáždili všechny lidi, kteří byli ve městě, aby pronásledovali Izraelity. Vyšli ven a byli od města odlákáni, takže nezůstal ani jeden. Nechali město otevřené a pronásledovali Izraelity.
44 Ti, kdo číhali v záloze, povstali ze svých míst a spěchali k městu, dobyli ho a zapálili. Ajští muži se obrátili zpět a hle, dým z města stoupal k nebi. Neměli šanci ustoupit ani na jednu, ani na druhou stranu.
45 Všichni muži z Aje byli uprostřed Izraele, někteří z této a někteří z oné strany, a pobili je tak, že z nich nezůstal ani jeden.
46 Izraelci zajali Meloše, krále Ajského, živého a přivedli ho k Jozuovi. Jozue ho oběsil na dřevě a on zemřel.
47 Izraelci se pak vrátili do města poté, co ho vypálili, a všechny, kdo v něm byli, pobili ostřím meče.
48 Počet padlých z mužů Aje, mužů i žen, byl dvanáct tisíc; vzali si jen dobytek a kořist z města, jak Hospodin řekl Jozuovi.
49 Všichni králové za Jordánem, všichni kanaánští králové, uslyšeli o zlu, které Izraelci způsobili Jerichu a Haji, a shromáždili se, aby bojovali proti Izraeli.
50 Obyvatelé Gibeonu se jen velmi báli bojovat proti Izraelcům, aby nezahynuli. Proto jednali lstivě a přišli k Jozuovi a k celému Izraeli a řekli jim: „Přišli jsme z daleké země, proto s námi nyní uzavřete smlouvu.“
51 Obyvatelé Gibeonu přemohli Izraelce a Izraelci s nimi uzavřeli smlouvu a uzavřeli s nimi mír. Knížata shromáždění jim přísahala. Potom však Izraelci poznali, že jsou jejich sousedy a že bydlí mezi nimi.
52 Izraelci je však nepobili, neboť jim přísahali při Hospodinu, a tak se stali dřevorubci a nosiči vody.
53 Jozue se jich zeptal: „Proč jste mě oklamali a udělali nám to?“ Odpověděli mu: „Protože se tvým služebníkům doneslo, co jsi udělal všem emorejským králům, a my jsme se velmi báli o život, a proto jsme to udělali.“
54 Jozue je toho dne ustanovil, aby káceli dříví a čerpali vodu, a rozdělil je do služeb všem izraelským kmenům.
55 Když jeruzalémský král Adonizedek uslyšel všechno, co Izraelci udělali Jerichu a Aji, poslal vzkaz k chebronskému králi Hohamovi, jarmutskému králi Piramovi, lakišskému králi Jafiovi a eglonskému králi Deberovi:
56 Přijďte ke mně a pomozte mi, ať pobijeme Izraelce a obyvatele Gibeonu, kteří uzavřeli mír s Izraelci.
57 Shromáždili se a pět emorejských králů vytáhlo se všemi svými tábory, mocný lid, početný jako písek na mořském břehu.
58 Všichni tito králové přišli a utábořili se před Gibeonem a začali bojovat proti obyvatelům Gibeonu. Všichni gibeonští muži poslali k Jozuovi vzkaz: „Přijď k nám rychle a pomoz nám, neboť se shromáždili všichni emorejští králové, aby proti nám bojovali.“
59 Jozue a všechen bojující lid vytáhli z Gilgalu. Jozue k nim náhle přišel a způsobil oněm pět králům velkou porážku.
60 Hospodin je před Izraelci zmátl. Izraelci je v Gibeonu strašlivě zranili a pronásledovali je cestou, která vede k Bet-choronu až k Makedě. Izraelci utekli.
61 A když utíkali, Hospodin na ně seslal krupobití z nebe a více jich zemřelo krupobitím než pobitím synů Izraele.
62 Izraelci je pronásledovali a stále je bili na cestě, šli dál a bili je.
63 Když pak začali bičovat, den se schyloval k večeru. I řekl Jozue před zraky všeho lidu: Slunce, stůj nad Gibeonem a měsíci v údolí Ajalon, dokud se národ nepomstí svým nepřátelům.
64 Hospodin vyslyšel Jozuův hlas a slunce se zastavilo uprostřed nebes na třicet šest minut. Zastavil se i měsíc a po celý den nespěchal k západu.
65 A nebylo dne takového, ani předtím, ani potom, kdy by Hospodin vyslyšel hlas člověka, neboť Hospodin bojoval za Izrael.

KAPITOLA 89

1 Tehdy Jozue zpíval tuto píseň v den, kdy Hospodin vydal Amorejce do rukou Jozue a synů Izraele. Řekl před očima celého Izraele:
2 Vykonal jsi mocné skutky, Hospodine, vykonal jsi velké skutky; kdo je tobě podobný? Mé rty budou zpívat tvé jméno.
3 Má dobroto a má pevnost, má vysoká věž, budu ti zpívat novou píseň, s díkůvzdáním ti budu zpívat, ty jsi síla mé spásy.
4 Všichni králové země tě budou chválit, knížata světa ti budou zpívat, synové Izraele se budou radovat z tvé spásy, budou zpívat a chválit tvou moc.
5 Tobě, Hospodine, jsme se svěřili, řekli jsme: „Ty jsi náš Bůh, neboť jsi naším útočištěm a pevnou věží proti našim nepřátelům.“
6 K tobě jsme volali a nestyděli se, v tebe jsme doufali a byli jsme vysvobozeni. Když jsme k tobě volali, slyšel jsi náš hlas, vysvobodil jsi naše duše od meče, ukázal jsi nám svou milost, dal jsi nám svou spásu, svou silou jsi potěšil naše srdce.
7 Vyšel jsi k naší spáse, svou paží jsi vykoupil svůj lid, vyslyšel jsi nás z nebes své svatosti, zachránil jsi nás před desetitisíci lidí.
8 Slunce a měsíc se zastavily na nebi a ty jsi se ve svém hněvu postavil proti našim utlačovatelům a přikázal jsi nad nimi své soudy.
9 Všichni knížata země povstali, králové národů se shromáždili, nedali se zachvět tvou přítomností, toužili po tvých bitvách.
10 Povstal jsi proti nim ve svém hněvu a seslal jsi na ně svůj rozhořčení, ve svém hněvu jsi je zničil a vyhladil jsi je ve svém srdci.
11 Národy jsou pohlceny tvým vztekem, království upadají kvůli tvému hněvu, v den svého hněvu jsi zranil krále.
12 Vylil jsi na ně svůj vztek, tvůj prchlivý hněv se jich zmocnil, obrátil jsi na ně jejich nepravost a vyhladil jsi je pro jejich zlobu.
13 Nastražili past, padli do ní, v síti, kterou se schovali, se jim zachytila noha.
14 Tvá ruka byla připravena pro všechny tvé nepřátele, kteří říkali: „Svým mečem se zmocnili země, skrze svou

paži se usadili ve městě.“ Naplnil jsi jim tváře hanbou, srazil jsi jim rohy k zemi, ve svém hněvu jsi je vyděsil, ve svém hněvu jsi je zničil.
15 Země se třásla a třásla se při zvuku tvé bouře, která se nad nimi zřítila, jejich duše jsi neuchránil před smrtí, ale jejich životy jsi svedl do podsvětí.
16 Pronásledoval jsi je ve své bouři, smetl jsi je ve svém vichřici, jejich déšť jsi proměnil v krupobití, padali do hlubokých jám, takže se nemohli zvednout.
17 Jejich mrtvoly byly jako smetí poházené uprostřed ulic.
18 Byli zničeni a zničeni v tvém hněvu, ale svůj lid jsi zachránil svou mocí.
19 Proto jásá v tobě naše srdce, naše duše jásají v tvé spáse.
20 Naše jazyky budou vyprávět o tvé moci, budeme zpívat a chválit tvé podivuhodné skutky.
21 Neboť jsi nás vysvobodil od našich nepřátel, vysvobodil jsi nás od těch, kdo proti nám povstali, vyhladil jsi je před námi a srazil jsi je pod naše nohy.
22 Tak zahynou všichni tvoji nepřátelé, Hospodine, a svévolníci budou jako plevy unášené větrem, a tvoji milí budou jako stromy zasazené u vod.
23 Jozue se tedy a s ním celý Izrael vrátili do tábora v Gilgalu poté, co pobili všechny krále, takže z nich nezůstal ani jeden.
24 Těch pět králů uprchlo z bitvy pěšky sami a ukryli se v jeskyni. Jozue je hledal na bojišti, ale nenašel je.
25 Potom bylo Jozuovi oznámeno: „Králové nalezeni a hle, jsou skryti v jeskyni.“
26 Jozue řekl: „Ustanovte muže, kteří by stáli u vchodu do jeskyně a hlídali je, aby se neuchýlili.“ Izraelci tak učinili.
27 Jozue svolal celý Izrael a řekl velitelům: „Vstupte nohama na krky těchto králů.“ Jozue řekl: „Toto Hospodin učiní se všemi vašimi nepřáteli.“
28 Potom Jozue přikázal, aby krále povraždili a uvrhli do jeskyně a k ústí jeskyně položili velké kameny.
29 Jozue pak šel se vším lidem, který s ním byl onoho dne, do Makedy a vyhubil ji ostřím meče.
30 A zcela vyhubil duše i všechny, kdo patřili městu, a s králem a jeho lidem naložil, jako naložil s Jerichem.
31 Odtud přešel do Libny a bojoval proti ní. Hospodin mu ji vydal do rukou. Jozue ji vyhubil ostřím meče i všechny její duše. Naložil s ní i s jejím králem, jako naložil s Jerichem.
32 Odtud táhl do Lakiše, aby proti němu bojoval. Gazský král Horam vytáhl na pomoc mužům z Lakiše. Jozue ho i jeho lid pobil, takže mu nezůstal nikdo.
33 Jozue dobyl Lachis a všechny jeho obyvatele a naložil s ním, stejně jako s Libnou.
34 Jozue odtud táhl k Eglonu, dobyl ho a pobil ho i všechny jeho obyvatele ostřím meče.
35 Odtud přešel do Hebronu, bojoval proti němu, dobyl ho a vyhubil ho jako klatý. Odtud se s celým Izraelem vrátil do Dabíru, bojoval proti němu a vyhubil ho ostřím meče.
36 Zničil v něm každou duši, nikoho nenechal naživu. Naložil s ním i s jeho králem, jako naložil s Jerichem.
37 Jozue pobil všechny emorejské krále od Kádeš-barneje až po Azu a dobyl jejich zemi v mžiku, neboť Hospodin bojoval za Izrael.
38 Jozue pak s celým Izraelem přišel do tábora v Gilgalu.
39 Když se v té době Jabín, král Chasor, doslechl o všem, co Jozue učinil emorejským králům, poslal Jabín k midjánskému králi Jobatovi, k šimronskému králi Lábanovi, k achšafskému králi Jefalovi a ke všem emorejským králům se vzkazem:
40 Přijďte k nám rychle a pomozte nám, ať pobijeme syny Izraele, dříve než na nás přijdou a udělají nám to, co udělali ostatním králům Amorejcům.
41 Všichni tito králové uposlechli slov Jabína, krále Chasorského, a vytáhli se všemi svými tábory, sedmnáct králů, a jejich lid byl početný jako písek na mořském břehu, spolu s nespočetnými koňmi a vozy. Přišli a utábořili se společně u vod Meromu a sešli se, aby bojovali proti Izraeli.
42 Hospodin řekl Jozuovi: „Neboj se jich, neboť zítra v tuto dobu je všechny před tebou vydám, aby byly pobity, jejich koním podřízneš žíly a jejich vozy spálíš ohněm.“
43 Jozue se všemi válečníky na ně náhle přitáhl a porazil je, takže padli jim do rukou, neboť je Hospodin vydal do rukou synů Izraele.
44 Izraelci tedy pronásledovali všechny ty krále v jejich táborech a bili je, až z nich nezůstal ani jeden. Jozue s nimi naložil, jak mu Hospodin mluvil.
45 V tu dobu se Jozue vrátil do Chasoru, vyhubil ho mečem, vyhubil v něm každou duši a vypálil ho ohněm. Z Chasoru Jozue přešel do Šimronu, porazil ho a zcela ho zničil.
46 Odtud přešel k Akšafu a naložil s ním, stejně jako se Šimronem.
47 Odtud táhl do Adulamu a pobil v něm všechny obyvatele. Naložil s Adulamem, jako naložil s Akšafem a Šimronem.
48 A prošel od nich do všech měst králů, která porazil, a pobil všechny lidi, kteří z nich zbyli, a vyhladil je jako klaté.
49 Izraelité si vzali jen kořist a dobytek, ale každého člověka pobili a nenechali naživu ani živého.
50 Jak Hospodin přikázal Mojžíšovi, tak učinil Jozue a celý Izrael, v ničem se nenechali prohřešit.
51 Jozue a všichni synové Izraele tedy pobili celou kanaánskou zemi, jak jim přikázal Hospodin, a pobili všechny jejich krále, celkem třicet jedna králů, a synové Izraele dobyli celou jejich zemi.
52 Kromě království Sichona a Oga, která jsou na druhé straně Jordánu, z nichž Mojžíš dobyl mnoho měst a dal je Rubenovcům, Gádovcům a polovině kmene Manasesova.
53 Jozue pobil všechny krále, kteří byli na západní straně Jordánu, a dal je do dědictví devíti kmenům a polovině kmene Izraele.
54 Pět let vedl Jozue válku s těmito králi a dal jejich města Izraelitům. Země se po bitvách v městech Amorejců a Kananejců uklidnila.

KAPITOLA 90

1 V pátém roce poté, co Izraelci přešli Jordán, když Izraelci odpočinuli od války s Kananejci, vypukla mezi Edomem a Chitemci velká a krutá bitva. Chitemci bojovali proti Edomci.
2 Abiánus, král Chitemů, vytáhl toho roku, to jest třicátého prvního roku své vlády, s velikým vojskem z bohatýrů Chitemů a táhl do Seíru, aby bojoval proti Ezauovým synům.

3 Edomský král Hadad se o jeho zprávě doslechl a vytáhl mu vstříc s mohutným lidem a silným vojskem a spustil s ním bitvu na edomském poli.
4 A ruka Chitimů zmocnila se Ezauových synů, a Chitimové pobili z Ezauových synů dvaadvacet tisíc mužů, a všichni Ezauovi synové před nimi uprchli.
5 Chitimští je pronásledovali a dostihli edomského krále Hadada, který běžel před nimi. Chytili ho živého a přivedli ho k chitemskému králi Abiánovi.
6 Abianus ho dal zabít a Hadad, král Edomu, zemřel v osmačtyřicátém roce své vlády.
7 Chitimští synové pokračovali v pronásledování Edomu a způsobili jim velikou porážku, takže se Edom stal podřízeným Chitimským synům.
8 A synové Chitem vládli nad Edomem, a Edom se dostal pod ruku synů Chitem a stal se od onoho dne jedním královstvím.
9 A od té doby už nemohli pozdvihnout hlavy a jejich království se stalo jedním s královstvím synů Chitimů.
10 Abianus ustanovil v Edomu úředníky a všichni edomští synové se stali Abianovými poddanými a povinnými. Abianus se pak vrátil do své země Chittim.
11 A když se vrátil, obnovil svou vládu a postavil si prostorný a opevněný palác jako královské sídlo a bezpečně kraloval nad syny Chitim a nad Edomem.
12 V oněch dnech, když Izraelci vyhnali všechny Kananejce a Amorejce, Jozue zestárl a byl pokročilého věku.
13 Hospodin řekl Jozuovi: „Jsi starý, pokročilý ve věku a ještě zbývá velká část země k ovládnutí.“
14 Nyní tedy rozděl tuto zemi do dědictví devíti kmenům a polovině kmene Manasesova. Jozue vstal a učinil, jak mu Hospodin mluvil.
15 Celou zemi rozdělil izraelským kmenům do dědictví podle jejich rozdělení.
16 Kmenu Levi však nedal dědictví; obětní dary Hospodinovy jsou jejich dědictvím, jak o nich Hospodin mluvil skrze Mojžíše.
17 Jozue dal Kálefovi, synu Jefuneho, horu Hebron, o jeden podíl nad jeho bratřími, jak Hospodin mluvil skrze Mojžíše.
18 Proto se Hebron stal dědictvím Kálebových a jeho synů až do dnešního dne.
19 Jozue pak rozdělil celou zemi losem do dědictví celému Izraeli, jak mu Hospodin přikázal.
20 Izraelci dali levitům ze svého dědictví města a pastviny pro jejich dobytek a majetek, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi, tak učinili Izraelci a losem rozdělili zemi, velkou i malou.
21 A tak se rozešli, aby dědičně obsadili zemi podle svých hranic, a synové Izraele dali Jozuovi, synu Nunovu, dědictví uprostřed sebe.
22 Na Hospodinovo slovo mu dali město, které potřeboval, Timnat-serach v Efraimském pohoří. On to město vystavěl a usadil se v něm.
23 Toto jsou dědičné podíly, které kněz Elazer a Jozue, syn Nunův, a představitelé otcovských kmenů losem rozdělili synům Izraele v Šílu před Hospodinem u vchodu do stanu setkávání. Poté přestali dělit zemi.
24 Hospodin dal zemi Izraelcům a oni ji obsadili do vlastnictví, jak jim Hospodin mluvil a jak Hospodin přísahal jejich předkům.
25 Hospodin dal Izraelcům odpočinutí od všech nepřátel vůkol nich, nikdo se jim nepostavil. Hospodin vydal všechny jejich nepřátele do jejich rukou. Ani jedno slovo ze všeho dobrého, co Hospodin promluvil k synům Izraele, nezůstalo nesplněno. Hospodin všechno vykonal.
26 Jozue svolal všechny syny Izraele, požehnal jim a přikázal jim, aby sloužili Hospodinu. Potom je propustil a oni se každý vrátili do svého města a každý do svého dědictví.
27 Izraelci sloužili Hospodinu po všechny dny Jozuovy. Hospodin jim dal odpočinutí od všech kolem nich a bydleli bezpečně ve svých městech.
28 V oněch dnech zemřel chitský král Abiánus v třicátém osmém roce své vlády, to jest v sedmém roce své vlády nad Edomem. Pohřbili ho na místě jeho, které si byl vybudoval. Latinus kraloval místo něj padesát let.
29 Za svého kralování shromáždil vojsko a táhl a bojoval proti obyvatelům Británie a Kernánie, synům Elizea, syna Javanova, a přemohl je a učinil z nich vazaly.
30 Slyšel, že se Edom vzbouřil zpod moci Chitemů. Latinus k nim přišel, porazil je, podmanil si je a podrobil je synům Chitemů. Edom se stal po všechny dny jedním královstvím s syny Chitemů.
31 Po mnoho let nebyl v Edomu král a vládli zde synové Chitem a jejich král.
32 V dvacátém šestém roce poté, co Izraelci překročili Jordán, to jest v šedesátém šestém roce poté, co Izraelci odešli z Egypta, zestárl Jozue, pokročilého věku, a bylo mu v oněch dnech sto osm let.
33 Jozue pak svolal celý Izrael, jeho starší, soudce a správce, když Hospodin dal všem Izraelcům odpočinutí od všech jejich nepřátel všude kolem. Jozue řekl izraelským starším a jejich soudcům: „Hle, jsem starý, pokročilý v letech. Viděli jste, co Hospodin učinil všem národům, které před vámi vyhnal. Hospodin za vás bojoval.“
34 Nyní se tedy posilněte, abyste zachovávali a plnili všechna slova Mojžíšova zákona, abyste se od něj neodchylovali napravo ani nalevo a abyste se nepřiblížili k národům, které v zemi zbyly, aniž byste se zmiňovali o jménu jejich bohů, ale přidržte se Hospodina, svého Boha, jak jste to činili až do dnešního dne.
35 Jozue pak velmi nabádal syny Izraele, aby sloužili Hospodinu po všechny své dny.
36 Všichni Izraelci řekli: „Hospodinu, našemu Bohu, budeme sloužit po všechny své dny, my i naše děti, i děti našich dětí, i naše potomstvo navěky.“
37 V onen den uzavřel Jozue s lidem smlouvu a propustil syny Izraele. Každý se vrátil do svého dědictví a do svého města.
38 V oněch dnech, kdy Izraelci bezpečně bydleli ve svých městech, pohřbili rakve kmenů svých předků, které vynesli z Egypta, každý v dědictví svých synů. Dvanáct synů Jákobových pohřbili Izraelci, každý v majetku svých synů.
39 A toto jsou jména měst, v nichž pohřbili dvanáct synů Jákobových, které Izraelci vyvedli z Egypta.
40 Rubena a Gáda pohřbili za Jordánem v Rómii, kterou Mojžíš dal jejich synům.

41 Simeona a Leviho pohřbili v městě Mauda, které dal synům Simeonovi, a předměstí města bylo pro syny Leviho.
42 Judu pohřbili v městě Benjamínově naproti Betlému.
43 A kosti Izachara a Zabulona pohřbili v Sidonu, v podílu, který připadl jejich synům.
44 Dan byl pohřben v Eštaelu, město jeho synů, a Neftalího a Ašera pohřbili v Kádeš-neftalí, každého na místě, které dal svým synům.
45 Josefovy kosti pohřbili v Šekemu, na té části pole, kterou Jákob koupil od Chamora a která připadla Josefovi do dědictví.
46 Benjamína pohřbili v Jeruzalémě naproti Jebúsejskému, který byl dán Benjamínovým synům; Izraelci pohřbili své otce každý v městě svých synů.
47 Po dvou letech zemřel Jozue, syn Nunův, ve věku sto deseti let. Doba, po kterou Jozue soudil Izrael, byla dvacet osm let. Izrael sloužil Hospodinu po všechny dny svého života.
48 A ostatní Jozuovy záležitosti a jeho bitvy a jeho kárání, kterými pokáral Izrael, a vše, co jim přikázal, a jména měst, která Izraelci vlastnili za jeho dnů, vizte, jsou zapsána v knize slov Jozuových k Izraelcům a v knize válek Hospodinových, kterou sepsali Mojžíš a Jozue a Izraelci.
49 Izraelci pohřbili Jozua na hranici jeho dědictví v Timnat-serachu, který mu byl dán na hoře Efrajim.
50 V oněch dnech zemřel Elazer, syn Áronův, a pohřbili ho na pahorku jeho syna Pinchase, který mu byl dán na hoře Efrajim.

KAPITOLA 91

1 V té době, po Jozuově smrti, byli v zemi ještě Kananejci a Izraelité se rozhodli je vyhnat.
2 Izraelci se ptali Hospodina: „Kdo z nás vytáhne první proti Kananejcům, aby s nimi bojoval?“ Hospodin odpověděl: „Ať vytáhne Juda.“
3 Judovi synové řekli Simeonovi: „Jdi s námi do našeho losu, budeme bojovat proti Kananejcům a půjdeme s tebou do tvého losu.“ Simeonovi synové tedy šli s Judovými syny.
4 Judovi synové vytáhli a bojovali proti Kananejcům. Hospodin vydal Kananejce do rukou Judových synů a ti jich v Bezeku pobili deset tisíc mužů.
5 Bojovali s Adonibezekem v Bezeku, ale on před nimi uprchl. Pronásledovali ho a chytili ho. Chytili ho a usekli mu palce na rukou i na nohou.
6 Adonibezek řekl: „Sedmdesát králů s useknutými palci na rukou i nohou shromažďovalo maso pod mým stolem, jak jsem to dělal já. Bůh mi to odplatil. Přivedli ho do Jeruzaléma a tam zemřel.“
7 Synové Simeonovi šli s syny Judovými a pobili Kananejce ostřím meče.
8 Hospodin byl s Judovými syny a oni se zmocnili hory. Josefovi synové vystoupili do Bét-elu, což je Luz, a Hospodin byl s nimi.
9 Jozefovi synové vyhlédli Bethel a strážní spatřili muže vycházejícího z města. Chytili ho a řekli mu: „Ukaž nám nyní, kudy se vchází do města, a prokážeme ti laskavost.“
10 A ten muž jim ukázal vchod do města. Josefovi synové přišli a město vybili ostřím meče.
11 Muže pak s jeho rodinou poslali pryč. Ten šel k Chetitům a vystavěl tam město, které pojmenoval Lúz. Všichni Izraelci se usadili ve svých městech a synové Izraele se usadili ve svých městech. Synové Izraele sloužili Hospodinu po všechny dny Jozuovy a po všechny dny starších, kteří po Jozuovi prodloužili své dny a viděli veliké dílo Hospodinovo, které vykonal pro Izrael.
12 Starší soudili Izrael po smrti Jozuově sedmnáct let.
13 Všichni starší také bojovali v bitvách Izraele proti Kananejcům a Hospodin vyhnal Kananejce před Izraelci, aby Izraelity usadil v jejich zemi.
14 A splnil všechna slova, která promluvil k Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, i přísahu, kterou přísahal, že jim a jejich synům dá zemi Kananejskou.
15 Hospodin dal synům Izraele celou zemi Kanaán, jak přísahal jejich předkům. Dal jim odpočinutí od všech kolem nich a synové Izraele bydleli bezpečně ve svých městech.
16 Požehnán buď Hospodin navěky, amen a amen.
17 Posilněte se a ať je odvážné srdce všech, kdo doufají v Hospodina. Konec.